

وزارت تحصیلات عالی
علمی معینیت
ریاست عمومی انسجام امور اکادمیک
د علمی برنامو د پراختیا ریاست

برنامه ملی بازنگری و انکشاف نصاب تحصیلی پوهنتون های کشور

پوهنځی تعلیم و تربیه

نصاب تحصیلی بیولوژی

دلو 1398 هـ ش - کابل

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیام مقام وزارت تحصیلات عالی

انکشاف پایدار کشور و جامعه مستلزم ایجاد نهاد های با کیفیت آموزشی از سطح پایین تا بالا می باشد، تا بتوانند افراد جامعه را مجهز با دانش و مهارت های مورد نیاز جامعه تربیه کنند. وزارت تحصیلات عالی به منظور نایل شدن به این امر مهم برنامه های بنیادی را روی دست گرفته است که یکی از آنها تدوین نصاب پویا که پاسخگوی نیاز محصلان و در نهایت پاسخگوی نیاز جامعه بوده و با تطبیق آن اهداف نظام سیاسی- اجتماعی کشور برآورده شده بتواند، می باشد. نصابی که در نتیجه تطبیق آن کسانی به جامعه تقدیم شوند که با شایسته گی های مسلکی، علمی و فنی خود در بازار کار به سطح کشور و منطقه موقعیت خود را تثبیت کرده بتوانند و از لحاظ جنبه فرهنگی و اخلاقی، هموطن خوب برای هموطنان، همشهری خوب برای همشهریان خود و بالاخره پدر و مادر خوب برای فرزندان خود بار آیند.

در پلان استراتژیک ملی وزارت تحصیلات عالی، تدوین نصاب تحصیلی معیاری به عنوان یکی از اهداف اصلی مطمح نظر قرار گرفت و به کمیسیون ملی نصاب وظیفه سپرده شد تا رهنمود انکشاف و بازنگری نصاب تحصیلی را ترتیب نموده، به منظور آغاز روند بازنگری اساسی و توحید نصاب ملی در اختیار تمامی پوهنتون ها و مؤسسات تحصیلات عالی دولتی و خصوصی قرار دهد. پروسه بازنگری نصاب در اوایل سال 1397 در تمام رشته ها از مرحله نیاز سنجی از سطح دیپارتمنت ها، پوهنچی و پوهنتون ها، مستفیدان از نهاد های دولتی و خصوصی آغاز و همچنان مدل های متعددی سایر کشورها نیز مورد مطالعه و بررسی قرار گرفت.

مسرت داریم که پروسه بازنگری نصاب های درسی در رشته بیولوژی؛ مبتنی بر رهنمود بازنگری نصاب، همت و همکاری همه جانبه ی مسئولین و اعضای کادر علمی پوهنچی تعلیم و تربیه (رشته بیولوژی) پوهنتون های دولتی و خصوصی کشور و به همکاری مالی و تخنکی بنیاد محترم آسیا (The Asia Foundation) اینک به ثمر رسید. ما شاهد تلاش های مستمر، صادقانه و تخصصی همکاران خویش در نهادهای فوق الذکر در تمامی مراحل از جمله مرحله نیاز سنجی، بررسی های مسلکی کمیته های تخصصی و برگزاری سه کلستر ملی بودیم و کار های را که به همت تیم همکار درین زمینه صورت گرفته است قابل تحسین می دانیم.

اکنون با افتخار نصاب بازنگری شده ی رشته بیولوژی را منحصراً اولین نصاب نهایی شده در وزارت تحصیلات عالی افغانستان، جهت تطبیق در تمام پوهنتون ها و مؤسسات تحصیلات عالی دولتی و خصوصی تقدیم جامعه علمی خویش می نماییم. امید داریم با تطبیق نصاب های جدید بسا از خلاها و کاستی های قبلی رفع گردیده، خدمات با کیفیت بهتر و بازدهی مؤثر تر در عرصه تحصیلات عالی صورت گیرد.

در پایان از همه تهیه کنندگان نصاب های تحصیلی تمامی رشته ها، به خصوص رشته بیولوژی، به خصوص از همکاران گرامی در وزارت تحصیلات عالی، بنیاد محترم آسیا، استادان پر تلاش شامل در این پروسه، روسای پوهنچی ها و آمرین دیپارتمنت های مربوطه که در تدوین نصاب های تحصیلی هر کدام به سهم خویش توان و استعداد خود را به خرج داده اند، کمال قدردانی و سپاس گزاری می نمایم.

پوهنمل دیپلوم انجنیر عبدالنواب بالاکری

معین علمی و سرپرست وزارت تحصیلات عالی

پس منظر بازنگری و انکشاف نصاب های تحصیلی

وزارت تحصیلات عالی بازنگری و معیاری سازی نصاب های تحصیلی را یکی از اولویت های کاری خویش دانسته و در راستای آن برنامه بازنگری و انکشاف نصاب های تحصیلی را طرح و تنظیم نمود است. بر اساس طرح فوق کمیسیون ملی نصاب تحصیلی؛ با در نظر داشت تعدد رشته ها، برنامه بازنگری را در مجموع 34 کلاستر اصلی و 164 کلاستر فرعی راه اندازی نمود. مبتنی بر پلان عملیاتی بازنگری نصاب هر رشته با حضور روسای پوهنچی ها و اعضای کادر علمی همان رشته، ذینفع ها، متخصصین و مسئولین امور ذیربط صورت می گیرد. در همین راستا ما شاهد تدویر کلاستر رشته های مختلف جهت بازنگری، انکشاف و بروز سازی نصاب تحصیلی کشور یکی بعد دیگری تحت شعار ملت واحد- نصاب تحصیلی واحد هستیم. همچنان در نظر است تا نصاب های تحصیلی جدید به اساس لایحه سیستم کرایدیت وزارت تحصیلات عالی تدوین گردد زیرا در این سیستم، واحدهای درسی برای تکمیل هر یک از دوره های تحصیلی معین می باشد. مضامین به کتگوری های اساسی، حتمی-تخصصی، پوهنتون شمول، اختیاری، کار عملی و منوگراف دسته بندی گردیده، حد اقل و حد اکثر کرایدیت و یا واحد درسی در مطابقت به لایحه سیستم کرایدیت، برای هر سمسٹر مشخص شده است. برای تعیین و تسلسل مضامین در دوره تحصیلی، پیش نیاز بودن یک مضمون برای مضمون دیگر مورد توجه قرار گرفته است. در کل وزارت تحصیلات عالی برنامه بازنگری و انکشاف نصاب های تحصیلی را به منظور برآورده ساختن اهداف ذیل انجام می دهد:

- عیار سازی نصاب های تحصیلی در مطابقت با معیار های ملی و بین المللی؛
- بروز رسانی نصاب های تحصیلی با توجه به تحولات شگرف ساینس و تکنالوژی در مطابقت به نیاز بازار کار.
- در تمام کلاستر های بازنگری و انکشاف نصاب های تحصیلی رشته های مختلف، تحقق اهداف ذیل مطمح نظر است:
- بازنگری مضامین به اساس تعداد کرایدیت و محتوای مضمون؛
- نیاز سنجی جهت حذف و اضافه نمودن مضامین به اساس اولویت بندی نیاز های همان رشته؛
- ارزیابی مضامین پیش نیاز (مضامین اساسی، حتمی-تخصصی و اختیاری)؛
- تطبیق اهداف آموزشی رشته با شیوه ها و مدل های جدید (OBE, SCL) آموزش مبتنی بر نتایج و شاگرد محوری؛
- همسان سازی نام مضامین، تعداد کرایدیت ها و کود گذاری مضامین؛
- مشخص نمودن نتایج متوقعه از کریکولم درسی و مطابقت آن با نتایج متوقعه رشته؛
- تغییرات، تعدیلات و تعویض نام مضامین به اساس پیشنهاد اعضای کلاستر ها با استفاده از مآخذ معتبر کشور های منطقه و جهان؛
- ازدیاد، حذف و ادغام مضامین مطابق نیاز محصلان کشور، معیاری و همسان سازی کریکولم درسی با کشورهای منطقه و جهان و نیاز بازار کار.

پیشگفتار

الحمد لله رب العالمين و العاقبت للمتقين و الصلات و السلام على محمد (ص) و على آله و صحبه اجمعين!

تربيه نیروهای متخصص، بامهارت و متعهد در رشته بیولوژی، رسالت اساسی دیپارتمنت بیولوژی در چارچوب پوهنچی تعلیم و تربیه به عنوان یک نهاد تحصیلات عالی تحصیلی-تربیتی می‌باشد. این مامول زمانی میسر است که نظام تحصیلی کشور ما از کادرهای علمی متخصص و متعهد، نصاب درسی بروز شده و رهبری و انسجام سالم و قوی بر خوردار بوده و در زمینه رسیدن به اهداف تعیین شده خود تلاش‌های شبانه روزی نماید.

نصاب تحصیلی (Curriculum) بدون شک یکی از ارکان‌های اساسی در نظام تحصیلات عالی هر کشور است که در واقع یک پلان جامع و یک رهنمود تطبیقی برای تطبیق و رسیدن به اهداف یک برنامه علمی می‌باشد. تغییر و پیشرفت در فهم، سلوک و مهارت مسلکی محصلان و محصلان به شکل مطلوب مطابق به اهداف مطروحه از طریق داشتن یک نصاب معیاری که جوابگوی نیازهای زمان حال جامعه باشد، می‌تواند بوجود بیاید.

با در نظر داشت این موضوعات، اعضای کادر علمی در چوکات کمیته‌های نصاب تحصیلی رشته بیولوژی در سطوح مختلف چون پوهنتون‌ها، پوهنچی‌ها و دیپارتمنت‌ها، پروسه نیازسنجی، ارزیابی، و در نهایت بازنگری و انکشاف نصاب این رشته را، مطابق نیاز جامعه، بازار کار، پیشرفت تکنالوجی، آخرین دستاوردهای علمی و بلاخره مطابق به استندردها و معیارهای جهانی آغاز و بعد از تلاش‌های مستمر حدود بیش از یک و نیم سال موفق گردیدند که نصاب مربوطه خود را بروز رسانی نمایند.

انتظار می‌رود با تطبیق نصاب جدید، محصلان این رشته با دانش عمیق‌تر، مهارت‌های بیشتر، نگرش مسئولیت‌پذیری و تعهد مجهز و در زمینه رشد و توسعه پایدار اقتصادی-اجتماعی و فرهنگی افغانستان منطقه و جهان را فراهم سازند.

در اخیر از مسئولین محترم وزارت تحصیلات عالی، کارکنان دفتر محترم بنیاد آسیا، اعضای کمیته‌های تخصصی بازنگری نصاب و اشتراک‌کنندگان کلستر که با سعه صدر و پشت کار موجب موفقیت این پروسه گردیدند، اظهار سپاس و امتنان می‌نماییم.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیام مقام وزارت تحصیلات عالی	۱
پس منظر بازنگری و انکشاف نصاب های تحصیلی	ب
پیشگفتار	ج
مقدمه	1
دیدگاه	4
رسالت	4
ارزش ها	5
اهداف آموزشی	5
نتایج متوقعه	5
نیاز سنجی	5
معرفی محتوی	7
مضامین اساسی	7
مضامین تخصصی	7
مضامین اختیاری و پوهنتون شمول:	7
مضامین کار عملی و منوگراف	7
نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی محصلان	9
پالیسی حاضری	9
قواعد کارخانگی و فعالیت های صنفی	9
پالیسی تاخیر کاری	9
پالیسی نمره دهی	9
وجایب و مکلفیت های محصلان	9
پالیسی عدم صداقت اکادمیک	10
اشتراک کنندگان کلستر ها	10
جدول سمستر وار مضامین	10
مفردات درسی بیولوژی عمومی ۱	21
مفردات درسی بیولوژی عمومی 2	26
مفردات درسی نباتات عمومی 1	31
مفردات درسی تطبیقات نباتی ۱ و ۲	38
مفردات درسی مضمون تکنالوژی کاربردی	44
مفردات درسی بیولوژی مالیکولی حجره	51
مفردات درسی زولوژی غیرفقاریه	57
مفردات درسی نباتات عمومی 2	62
مفردات درسی فزیولوژی نباتی 1	69
مفردات درسی میکروبیولوژی 1 و 2	76
مفردات درسی میتود تدریس بیولوژی	82
مفردات درسی امبریولوژی انسان	88
مفردات درسی هستولوژی عمومی	95
مفردات درسی زولوژی فقاریه	100
مفردات درسی سیستماتیک نباتی	106
مفردات درسی فزیولوژی نباتی 2	113

119	مفردات درسی پرازیولوژی
125	مفردات درسی جنتیک
133	مفردات درسی اکولوژی عمومی
139	مفردات درسی روش تحقیق
146	مفردات درسی آناتومی و فزیولوژی انسان 1
152	مفردات درسی تطبیقات آناتومی و فزیولوژی انسان 1
157	مفردات درسی تکامل بیولوژیکی
162	مفردات درسی تدریس آموزی
169	مفردات درسی بیولوژیکل سایکولوژی
174	مفردات درسی آناتومی و فزیولوژی انسان 2
180	مفردات درسی تطبیقات آناتومی و فزیولوژی انسان 2
185	مفردات درسی بیوتکنالوژی
216	مفردات مضامین اساسی مربوط دیپارتمنت کیمیا
216	مفردات مضمون درسی کیمیای عمومی (I)
219	مفردات و پلان درسی برای سمستر اول
223	مفردات مضمون درسی کیمیای عمومی (II)
226	مفردات و پلان درسی مضمون کیمیای عمومی 2 برای سمستردوم
231	مفردات مضمون درسی بیوشیمی I
234	مفردات و پلان درسی برای سمستر هفتم
239	مفردات مضمون درسی کیمیای عضوی بیولوژی
242	پلان درسی هفته وار کیمیای عضوی برای رشته بیولوژی
245	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حفاظت محیط زیست
250	کورس پالیسی هفته وار مضمون حفاظت محیط زیست
257	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون تربیت بدنی و علوم ورزشی
264	کورس پالیسی هفته وار مضمون تربیت بدنی و علوم ورزشی
289	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون جهان بینی اسلامی
296	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون عبادات و حکمت های آن
304	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون نظام اخلاقی اسلام
310	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون نظام اجتماعی اسلام
318	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون نظام سیاسی اسلام
326	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون نظام اقتصادی اسلام
333	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون قرآن و علوم معاصر
340	مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون تمدن اسلامی

مقدمه

ساختار، محتوا و بازدهی نصاب درسی در نظام تحصیلات عالی یک کشور اگر بر اساس معیار های علمی و بین المللی باشد؛ عامل توسعه همه جانبه جامعه و پدید آورنده افق های روشن برای نسل های بعدی است. برای رسیدن به این اهداف، بازنگری و تجدید نظر به صورت مستمر در نصاب های درسی به عنوان یک عنصری تاثیر گذار و سودمند، پذیرفته شده است. چنانچه بازنگری نصاب درسی در پوهنتون ها و نهاد های تحصیلات عالی در سطح جهان امر مهم و مداوم شمرده می شود. پرداختن به مشکلات جامعه و ارائه راهکار های عملی برای رفع آن ها بدون داشتن نصاب تحصیلی بروز شده و معیاری امکان پذیر نمی باشد. تلاش های دوامدار مسئولین محترم نظام تحصیلات عالی افغانستان، از سطح دیپارتمنت ها تا مقام وزارت تحصیلات عالی نیز بر این مهم استوار است که نقشه راه تحصیلات عالی، داشتن کریکولوم معیاری در تمامی رشته ها است.

تیم های تخصصی تدوین، تدقیق و نهایی سازی نصاب رشته های " بیولوژی، کیمیا، ریاضی، فزیک، تاریخ، جغرافیا، تربیت بدنی و جامعه شناسی " پوهنتون های دولتی و خصوصی کشور افتخار دارند که در پرتو قوانین و پالیسی های وزارت محترم تحصیلات عالی، تحت نظر ریاست محترم انکشاف برنامه های علمی، مبتنی بر استراتیژی پوهنتون ها و مؤسسات تحصیلات عالی مربوطه خویش و به حمایت مالی و تخنیکی مؤسسه محترم بنیاد آسیا؛ برنامه بازنگری اصلاحی و توسعه وی نصاب درسی رشته های " بیولوژی، کیمیا، ریاضی، فزیک، تاریخ، جغرافیا، تربیت بدنی و جامعه شناسی " را از زمستان 1396 در سطح دیپارتمنت ها و پوهنچی ها آغاز نمایند. این تلاش ها الی بهار 1398 هـ.ش. ادامه یافت. استادان پوهنتون های دولتی و خصوصی مرکز و ولایات در قالب کمیته های تخصصی بازنگری نصاب درسی رشته های بیولوژی، کیمیا، ریاضی، فزیک، تاریخ، جغرافیا، تربیت بدنی و جامعه شناسی را بازنگری کامل نمایند. نسخه جدید آن ها را مشتمل بر نصاب درسی جداگانه برای هر رشته به شمول مفردات برای هر مضمون، نهایی ساخته و به مقام وزارت تحصیلات عالی و مجموعه اکادمیک بیولوژی و سایر رشته های تعلیم و تربیه افغانستان تقدیم می نمایند.

به منظور توحید و بازنگری نصاب درسی رشته بیولوژی، کیمیا، ریاضی، فزیک، تاریخ، جغرافیا، تربیت بدنی و جامعه شناسی اقدامات اولیه بنا بر نیاز جامعه، هدایت مقامات ذیصلاح و همکاری تخنیکی دفتر مؤسسه بنیاد آسیا از زمستان سال 1396 و بهار 1398 در سطح دیپارتمنت های پوهنتون های مختلف به خصوص پوهنتون کابل و پوهنتون های زون ها آغاز گردید. در این مرحله نیاز سنجی از محصلان، اعضای کادر علمی، ذینفع های محلی، ملی و بین المللی از طریق توزیع پرسشنامه ها، انجام مصاحبه ها و تدویر ورکشاپ ها انجام یافت. هم چنان به هدف بهره گیری از تجربیات سایر کشورها؛ مطالعه نصاب های درسی برخی پوهنتون های معتبر کشورهای منطقه و جهان (شامل پوهنتون های از کشورهای؛ ایران، پاکستان، مالیزیا، اندونیزیا و هندوستان) نیز صورت گرفت. همچنان از تجربیات برخی از متخصصین اصلاح نصاب درسی خارجی و داخلی که در زمینه انکشاف تحصیلات عالی افغانستان به خصوص رشته های مورد نظر، دارای تجربه و تخصص بودند، استفاده بهینه صورت گرفت.

در قدم بعدی، کمیته های تخصصی بازنگری نصاب درسی رشته بیولوژی، کیمیا، ریاضی، فزیک، تاریخ، جغرافیا، تربیت بدنی و جامعه شناسی با اشتراک برخی اعضای مجرب کادر علمی پوهنتون خصوصی و دولتی، نمایندگان کمیته ملی بازنگری نصاب و تعدادی از نمایندگان ذینفع ها و مؤسسات همکار در سطح وزارت تحصیلات عالی تدویر یافت. این کمیته گزارش های اولیه واصله و کریکولوم های درسی از پوهنتون های مختلف (حدود سی و دو گزارش ارزیابی مقدماتی و سی و دو نصاب درسی از پوهنتون های دولتی و خصوصی) را مورد بررسی قرارداد. گزارشات واصله از

مؤسسات ملی و بین المللی، نهاد های ذینفع، و سایر پیشنهادات واصله را نیز مطالعه و بررسی نمود. همچنان اعضای کمیته های مذکور نصاب های درسی رشته های مورد نظر را در برخی پوهنتون های کشورهای را که قبلا نام برده شد، نیز از نظر گذراندند. در اخیر کمیته های مذکور مسوده توحید شده و معیاری نصاب درسی رشته بیولوژی، کیمیا، ریاضی، فزیک، تاریخ، جغرافیا، تربیت بدنی و جامعه شناسی را تدوین و جهت بررسی به کلسترهای رشته های متذکره ارائه نمودند.

مسوده نصاب درسی رشته های بیولوژی، کیمیا، ریاضی، فزیک، تاریخ، جغرافیا، تربیت بدنی و جامعه شناسی در هشت کلستر جداگانه و در فاصله زمانی بیشتر از شش ماه، بررسی گردید. در هر یک از کلسترها با در نظر داشت نیاز و مبرمیت موضوع بین ۱۵۰ الی ۱۷۰ تن از اعضای کادر علمی پوهنتون های مختلف دولتی و خصوصی از سطح مرکز و ولایات در سالون تجمعات پوهنتون تعلیم و تربیه شهید ربانی و وزارت تحصیلات عالی اشتراک نمودند. همچنان در این کلسترها نمایندگان با صلاحیت نهادهای وزارت محترم تحصیلات عالی، وزارت جلیله معارف، کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی، وزارت محترم کار و امور اجتماعی، مؤسسه محترم UNDP، اداره محترم MEC، مؤسسه محترم GIZ، USIP، و سایر مؤسسات و نهاد های همکار نیز فعالانه اشتراک نمودند. در پایان و بعد از چندین نوبت بازنگری و اصلاح مجدد؛ نصاب درسی رشته های بیولوژی، کیمیا، ریاضی، فزیک، تاریخ، جغرافیا، تربیت بدنی و جامعه شناسی مشتمل بر مضامین، کریدیت ها و مفردات جداگانه برای هر مضمون توحید و نهایی گردید.

کاستی ها و تناقضاتی همچون؛ موجودیت نصاب های متعدد در سطح پوهنتون های مختلف، تداخل بین رشته ها، تداخل بین محتوای مضامین، عدم موجودیت کود نمبر واحد و ملی، عدم توجه به مهارت های عملی و کاربردی دانش آموختگان، عدم تعریف درست از مواد لایحه سیستم کریدیت تحصیلات عالی، عدم موجودیت منابع همسان و معیاری در سطح ملی، عدم موجودیت تناسب بین تعداد کریدیت ها، عدم تعریف دقیق از نوع مضمون، تفاوت فاحش در رویکرد تطبیق لایحه کریدیت به ارتباط نصاب درسی و غیره موارد؛ در نصاب های درسی قبلی رشته های مورد نظر به استناد اسناد و شواهد گردآوری شده وجود داشت که کوشش گردید در نصاب جدید رفع گردد. تفکیک کامل رشته بیولوژی و سایر رشته های تعلیم و تربیه یکی دیگر از دستاوردهای مهمی بود که برای اولین بار در نصاب تحصیلی سراسری کشور انجام شد.

در نتیجه تغییر و اصلاح اساسی بیشتر از 13 فیصد مضامین و مفردات رشته بیولوژی صورت گرفت. با توجه به اقدامات صورت گرفته و نیاز به افزایش حس تعهد به ارزش های اسلامی و ملی؛ نصاب تحصیلی بیولوژی با داشتن شاخصه های ذیل نهایی گردید:

"نصاب واحد معیاری ملی که در سطح تمام پوهنتون های دولتی و خصوصی کشور قابل تطبیق باشد؛ با تعریف کامل از هر مضمون که شامل عنوان، نوع، تعداد کریدت، صنف و سمستری که تدریس می شود، با معرفی منابع اصلی و منابع ممد درسی برای هر مضمون، با تعریف کامل اهداف رشتوی و مطابقت آن با اهداف اختصاصی هر مضمون، با تدوین پالیسی کورس های درسی مشخص و قابل اجرا، با معرفی روش های تدریس مطابق ایجابات هر مضمون، با تعریف مسئولیت های اکادمیک و اخلاقی استاد و محصل و با رویکرد افزایش ظرفیت های مسلکی، تحقیقاتی و عملی محصلان در حوزه تفکر انتقادی، نگارش بیولوژیکی، قوانین لابراتواری و احترام به قوانین و پروتوکول های لابراتواری و اخلاق بیولوژی استفاده از جانوران، گیاهان و تربیت سالم نسل جدید برای کادرهای آینده، ارتقاء روحیه کار جمعی، تقویت اعتماد به نفس و همدیگر پذیری".

شایان تذکر است که دیپارتمنت های بیولوژی، کیمیا، ریاضی، فزیک، تاریخ، جغرافیا، تربیت بدنی و جامعه شناسی در مقطع لیسانس در تمام پوهنتون های افغانستان اعم از دولتی و خصوصی فارغ ده می باشند. به منظور هرچه تخصصی تر شدن خدمات تحصیلی؛ نیاز است تمام پوهنچی ها و سایر رشته های تعلیم و تربیه، به خصوص رشته بیولوژی در قدم نخست تکمیل نمایند. و طرح ایجاد دیپارتمنت های گیاه شناسی، بیوسیستماتیک جانوری، میکروبیولوژی، جنتیک و بیوتکنالوژی، محیط زیست و زیست شناسی تکوینی و رشته فیزیولوژی را نیز برای پوهنتون های که شرایط لازم را تکمیل می نمایند، توصیه می گردد.

امید است تلاش های صورت گرفته بخش بزرگی از چالش ها و مشکلاتی موجود در این زمینه را پایان داده و زمینه تحصیل بهتر را برای فرزندان این مرز و بوم در رشته های نامبرده فراهم سازد.

دیدگاه

در اخیر از مسئولین محترم وزارت تحصیلات عالی، کارکنان دفتر محترم بنیاد آسیا، اعضای کمیته های تخصصی باز نگری نصاب و اشتراک کنندگان کلستر های هشت گانه که با سعه صدر و پشت کار موجب موفقیت این پروسه گردیدند، اظهار سپاس و امتنان می نمایم.

با تطبیق این نصاب درسی و استفاده از روش های مختلف تدریس و آموزش؛ طرح و اجرای تحقیقاتی علمی در حوزه های مختلف بیولوژی نهادینه خواهد شد، استادان و محصلان این رشته با مطالعه موضوعات مدرن با استفاده از تکنالوژی عصری، انترنت، استفاده از وسایل روز جهت تطبیقات لابراتواری، تحقیقات ساحوی و عملی تغییرات در بهزیستی با استفاده از محتویات مضامین مختلفه این رشته شرایط زیست سالم را برای بشر به ارمغان خواهند آورد.

دیدگاه ما با در نظرداشت موارد ذیل با تغییرات احتمالی در ساختار اقتصادی، اجتماعی و بیولوژی یا زیستی جامعه هماهنگ خواهد بود:

خلاقیت، نوآوری، استفاده از روش های مختلف تدریس و نهادینه کردن فرهنگ تحقیق و تألیف این رشته را همراه جامعه در مسیر رفاه و آسایش در جایگاه بهتری قرار می دهد.

تمایل به ترویج شهرنشینی و فرهنگ تمایل به عاری ساختن آلودگی محیط زیست و توجه به جانداران، اهمیت و پرورش درختان و جلوگیری از قطع جنگلات و درختان.

رویکرد تفکر انتقادی و تعامل سازنده اجتماعی با کسب تجربیات اکادمیک محصلان را شهروندان مسئول، منتقد و همکار به حل مشکلات و کمک به منافع عمومی ببار خواهند آورد.

مسئولین آموزش رشته بیولوژی متعهد به نوآوری مستمر و استقبال از خلاقیت ها در راستای تدریس بهتر این رشته بوده، تلاش می نمایند که مسیرهای شغلی و منعطف تر حرفه ای را برای کاهش نرخ بیکاری فارغان بیولوژی شناسایی و یا ایجاد نمایند.

رسالت

دیپارتمنت بیولوژی پیوسته در بهبود و بلند رفتن کیفیت آموزش و پرورش تلاش به خرج داده و طبق معیار های اکادمیک و کریکولم جدید پروسه تدریس خویش را عیار نموده است.

- پیشبرد فعالیت های علمی، تحقیقاتی، و تقویه حس مسولیت فردی و اجتماعی محصلان از طریق فهم دقیق با ارزش های عالی اسلامی و انسانی.

- ارتقای سطح علمی و تحقیقی استادان این دیپارتمنت.

- آموزش رشته بیولوژی بر بنیاد نصاب تحصیلی معیاری و واحد؛ محصلان را برای شناخت، درک، مشارکت و موفقیت در جامعه ای که به سرعت در حال تغییر است؛ آماده می کند.

- مسئولین و اعضای کادر علمی رشته بیولوژی اطمینان دارند که محصلان مهارت هایی را که لازمه آموزش کامل و صحیح این رشته است به شمول کسب ظرفیت های لازم برای موفقیت و خدمت در نهادهای تحصیلی و آموزشی از اینکه افغانستان دارای تنوع اقلیمی متفاوت است بناء از لحاظ تنوع زیستی (جانوری و گیاهی) بیشترین تنوع را داراست. به این لحاظ شرایط کار آفرینی را برای رشته های بیولوژی و تحقیقی بیشتر فراهم نمایند.

ارزش ها

- آزادی اکادمیک بر مبنای رشد آموزشی و علمی؛
- صداقت و شفافیت در کار؛
- احترام به نظریات دیگران؛
- رد هرگونه تبعیض زبانی، قومی، نژادی، فکری و...؛
- احساس مسوولیت دادن برای محصلان و استادان؛
- ایجاد محیط سالم زیستی؛
- آگاه ساختن جامعه از اهمیت علم و دانش زیست محیطی؛
- باور و احترام به ارزش های اسلامی و انسانی؛

اهداف آموزشی

1. تربیه کادرهای مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهاد های تحصیلات عالی، نیمه عالی و معارف؛
2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت های معاصر تدریس؛
3. ارتقای سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز؛
4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی؛
5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان؛

نتایج متوقعه

در پایان دوران تحصیلی در این رشته محصلان می توانند با استفاده از این نصاب، میتود های نوین درسی و دانش تخصصی خویش برای پیشبرد تدریس بهتر، گام های عملی را بردارند. همچنین با اجرای کار های لابراتواری زمینه تحقیقات فراتر را در این رشته فراهم می سازند.

نیاز سنجی

هیئت رهبری و کمیته کاری نصاب دیپارتمنت بیولوژی و سایر رشته های تعلیم و تربیه پوهنتون های دولتی به همکاری مؤسسه محترم بنیاد آسیا برنامه بازنگری و انکشاف کریکولم دانشکده تعلیم و تربیه را در مدت یک سال گذشته تدوین و اجرا نموده است. برنامه بازنگری و انکشاف کریکولم دیپارتمنت بیولوژی و سایر رشته های تعلیم و تربیه طی دو فعالیت عمده و اساسی انجام داده شد:

- 1- راه اندازی برنامه نیاز سنجی با تدوین و توزیع پرسشنامه ها و تجزیه و تحلیل داده ها.
 - 2- برگزاری فعالیت های گروهی در قالب ورکشاپ ها و تجزیه و تحلیل داده ها.
- برنامه نیازسنجی به هدف بررسی میزان مطابقت کریکولم موجود دیپارتمنت بیولوژی و سایر رشته های تعلیم و تربیه با انتظارات و نیازمندی های ذینفعان اعم از مفید بودن و کاربردی بودن مضامین، بروز بودن و معیاری بودن مفردات، بومی بودن و معیاری بودن منابع درسی، شناسایی نکات ضعف و قوت کریکولم تحصیلی پوهنهی تعلیم و تربیه و همخوانی نصاب ها با معیار های بین المللی، راه اندازی گردیده بود. فعالیت های گروهی و تجزیه و تحلیل داده های آن به هدف سنجش نیاز های اساسی بازار کار و فراهم آوری فرصت های شغلی بیشتر برای فارغ التحصیلان رشته بیولوژی با توجه به اشباع شدن بازار کار تدویر گردید. در بخش نخست داده های حاصل از پرسشنامه ها و در بخش دوم داده های حاصل از فعالیت های گروهی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

اجراآت زیر به منظور تجزیه و تحلیل پرسشنامه ها صورت گرفته است:

ترتیب تیم کاری در قالب کمیته نصاب هر دیپارتمنت: به اساس جلسه کمیته نصاب دیپارتمنت بیولوژی و سایر رشته های تعلیم و تربیه این تیم کاری با معرفی یک نماینده از سوی دیپارتمنت های هشت گانه و آمریت کمیته نصاب تشکیل گردید.

شناسایی ذینفعان: دیپارتمنت بیولوژی با ذینفعان متعددی اعم در داخل و خارج در تعامل می باشد که هر یک می توانند بر دیپارتمنت اثر گذاشته و یا از دیپارتمنت اثر پذیر باشند. هر یک از ذینفعان نیازها و انتظارات قابل توجهی دارند که دیپارتمنت بیولوژی در راستای بازنگری کریکولم آن ها را می بایست در نظر گیرد.

ذینفعان دیپارتمنت بیولوژی قرار ذیل اند:

دیپارتمنت ها: دیپارتمنت های مختلف پوهنتون های دولتی و خصوصی از ذینفعان اثر گذار اند. پیشنهاد بازنگری کریکولم، تنظیم مفردات و تعیین روش تدریس از صلاحیت های دیپارتمنت ها است که در چگونگی ارائه خدمات آموزشی بسیار تاثیر دارد.

نهادهای تحصیلات عالی، معارف، کشاورزی، محیط زیست، مطبوعات و شهر داری ها: از آنجایی که ماموریت دیپارتمنت بیولوژی تربیه کادر های متخصص در عرصه های مختلف فوق الذکر است این نهادها بازارکار مستقیم برای محصلان بیولوژی را تشکیل می دهد، دیپارتمنت بیولوژی در راستای تدوین کریکولم خویش پیشنهادهای را برای نهادهای زیربط در نظر گرفته تا محصلان علاوه بر فراگیری دانش بیولوژی، دانش کاربردی و مهارت های عملی مورد نیاز را فرا گیرند. محصلان: این گروه از ذینفعان اثر پذیر اند و به صورت مستقیم خدمات آموزشی به آنها ارائه می شود.

فارغ التحصیلان: این گروه نیز ذینفعان مهم این رشته بوده، که در راستای تدوین کریکولم نیاز های ایشان در زمینه فراهم آوری فرصت های شغلی مساعد در نظر گرفته شد.

تدوین و توزیع پرسشنامه ها، برگزاری کارهای گروهی در قالب ورکشاپ ها با اشتراک ذینفع های دولتی، خصوصی و موسسات همکار در سطح ولایات و مرکز و تجزیه و تحلیل داده های واصله. هدف از تدوین و توزیع پرسشنامه ها بررسی میزان مطابقت کریکولم فعلی دیپارتمنت بیولوژی با انتظارات و نیازمندی های بازار کار و ذینفعان بوده است. مباحثی هم چون مفید و کاربردی بودن مضامین، بروز بودن و معیاری بودن مفردات، بومی و اکادمیک بودن منابع درسی و شناسایی نکات ضعف و قوت نصاب تحصیلی دیپارتمنت بیولوژی و سایر رشته های تعلیم و تربیه تمرکز بیشتر گردیده است.

تدوین ورکشاپ ها به اشتراک ذینفع ها و نهاد های همکار در سطح مرکز و زون ها که هدف از برگزاری فعالیت های گروهی و تجزیه و تحلیل داده های آن سنجش نیاز های اساسی بازار کار در رشته بیولوژی و سایر رشته های تعلیم و تربیه و فراهم آوری فرصت های شغلی بیشتر برای فارغ التحصیلان هر رشته پوهنچی تعلیم و تربیه و با توجه به اشباع شدن بازار کار فعلی بوده است. اشتراک کنندگان در این ورکشاپ ها خلاء های موجود در نصاب تحصیلی بخصوص در حوزه عملی را انعکاس داده، پیشنهادات خویش را ارائه نمودند، که این پیشنهادات توحید و در پروسه بازنگری نصاب به آنها ترتیب اثر داده شد.

بررسی و توحید پیشنهادات واصله از وزارت معارف، موسسات و سایر نهاد های ذینفع در سطح ولایات مختلف، طوریکه این پیشنهادات به طور کلی بخشی از رهنمود اصلاح کریکولم تحصیلی در مراحل بعدی گردید.

تحلیل پرسشنامه ها: بعد از جمع آوری پرسشنامه ها تیم کاری تمام انواع پرسشنامه ها را با استفاده از نرم افزار SPSS تحلیل و داده های حاصل از این پرسشنامه ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

معرفی محتوی

مدت دوره تحصیل: دوره لیسانس رشته بیولوژی اولین مرحله تحصیلی بیولوژی در نظام تحصیلات عالی افغانستان می- باشد که به طور عادی چهار سال تحصیلی را در بر می گیرد.

کریدیت ها و کود نمبر مضامین: در این کریکلم مجموع تعداد کریدیت ها در کتگوری های چهار گانه فوق 146 کریدیت تثبیت گردید. تمامی دیپارتمنت های بیولوژی پوهنتون های دولتی و خصوصی مکلف به اجرای این نصاب تحصیلی می- باشند.

مضامین درسی و کتگوری ها: ماده دوم لایحه سیستم کریدیت مؤسسات تحصیلات عالی: «حداقل کریدیت ها در دوره ی لیسانس ۱۳۶ کریدیت و حد اکثر آن مربوط به طول دوره تحصیلی رشته مربوطه بوده و از ۲۱ کریدیت در یک سمستر تجاوز نمایند.»

ماده سوم لایحه مذکور سیستم کریدیت مؤسسات تحصیلات عالی: «مضامین دوره لیسانس به مضامین اساسی، مضامین تخصصی، مضامین اختیاری و مضامین پوهنتون شمول تقسیم می شوند. مضامین اساسی باید حداکثر ۳۰ فیصد، مضامین تخصصی حد اقل ۵۰ فیصد و مضامین اختیاری به شمول مضامین پوهنتون شمول ۱۲ فیصد، مونوگراف، سیمینار، ستاژ، امتحان دولتی و تکمیل پروژه ی دیپلوم ۸ فیصد مضامین دوره لیسانس را احتوا می نمایند و نمرات آن از ۱۰۰ نمره محاسبه می شود. فیصدی مضامین مذکور در پلان تعلیمی گنجانیده شده است.»

به اساس مواد فوق و مبتنی بر توافق های به عمل آمده در کلسترهای هشت گانه و رشته بیولوژی مضامین شامل در نصاب درسی به اساس ایجابات تخصصی رشته و الزامات سیستم کریدیت قرار ذیل تقسیم گردید:

مضامین اساسی: مجموعا در این کریکلم 27 کریدیت که 18.49 فیصد مجموع کریدیت های این رشته را تشکیل می- دهد به این کتگوری اختصاص داده شده است.

مضامین تخصصی: مجموعا در این کریکلم 83 کریدیت که 56.84 فیصد مجموع کریدیت های این رشته را تشکیل می دهد به این کتگوری اختصاص داده شده است.

مضامین اختیاری و پوهنتون شمول: مجموعا در این کریکلم 24 کریدیت که ۱۶,۴۳ فیصد مجموع کریدیت های این رشته را تشکیل می دهد به این کتگوری اختصاص داده شده است.

مضامین کار عملی و مونوگراف: مجموعا در این کریکلم 12 کریدیت که 8.21 فیصد مجموع کریدیت های این رشته را تشکیل می دهد که هر کدام به کتگوری های ذیل اختصاص داده شده است.

نام رشته بیولوژی			شماره
English	پشتو	دری	
Biology	بیولوژی	بیولوژی	1

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی محصلان

پالیسی حاضری

حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است. محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند. بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی و فعالیت های صنفی

کار های خانگی محصلان و فعالیت های محصلان بین 5 تا 10 نمره محاسبه می گردد. نمره کارخانگی و فعالیت هایی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می گردد. سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره می شود. در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می گذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلان در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلان می توانند قبلا در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کریدیت قرار ذیل صورت می گیرد: ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کارخانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) 20٪

کار های عملی (فعالیت های لابراتوار، سیر علمی، تحقیقات میدانی) به صلاحیت استاد مضمون

امتحان وسط سمستر (20) ٪

امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) ٪

مجموع 100 ٪

وجایب و مکلفیت های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقاء دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پای بندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت های دیگری می گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین دیپارتمنت اطلاع می دهد. آمریت دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می کند.

اشتراک کنندگان کلستر ها

الف: اعضای کلسترهای فرعی رشته های "بیولوژی، کیمیا، ریاضی، فزیک، تاریخ، جغرافیا، تربیت بدنی و جامعه شناسی" ۲۷۰ تن استادان و متخصصین که مشتمل بر رؤسای پوهنچی ها، آمرین دیپارتمنت های بیولوژی سراسر کشور از پوهنتون های دولتی و خصوصی و سایر رشته های تعلیم و تربیه.

ب: در هر یک از کلسترها با درنظرداشت نیاز و مبرمیت موضوع بین ۲۰ الی ۳۰ تن از اعضای کادر علمی پوهنتون های مختلف دولتی و خصوصی از سطح مرکز و ولایات در سالون کنفرانس های وزارت تحصیلات عالی اشتراک نمودند. همچنان در این کلستر ها نمایندگان با صلاحیت نهاد های وزارت محترم تحصیلات عالی، وزارت جلیله معارف، کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی، وزارت محترم کار و امور اجتماعی و سایر موسسات و نهاد های همکار نیز فعالانه اشتراک نمودند

جدول سمستروار مضامین

دوره لیسانس رشته بیولوژی در زیر مجموعه پوهنچی تعلیم و تربیه در هشت سمستر تحصیلی و ۱۶ هفته ای درسی ارایه می گردد. قرار جدول ()

وزارت تحصیلات عالی

پوهنتون.....

دپارتمنت بیولوژی

سمستر (1) (سال اول سمستر اول)										
شماره	مضمون	کود	کتگوری مضمون	ساعات درسی				تعداد کریڈت و دپارتمنت دار پوهنځي عېده دار	مضامین پیش شرط	ملاحظات
				نظري	عملي	سټر	مجموع			
1	بیولوژی عمومی ۱	Ed. Bio. 0120	اساسی	48	16	0	64	4	ندارد	
2	کیمیای عمومی ۱	Ed. Ch 0120	اساسی	48	16	0	64	4	ندارد	
3	ریاضی عمومی و احصائیه	Ed. Math 0115	اساسی	48	0	0	48	3	ندارد	
4	انگلیسی اختصاصی بیولوژی	Ed.Eng 0102	پوهنتون شمول	32	0	0	32	2	ندارد	
5	روان شناسی عمومی	Ed. Psy.0106	مسلكي	32	0	0	32	2	ندارد	
6	اساسات کامپیوتر	Ed. Com 0103	پوهنتون شمول	16	16		32	2	ندارد	
7	جهان بینی اسلامی	Ed. Ss 0101	پوهنتون شمول	16	0	0	16	1	ندارد	
	مجموعه			256	48	0	288	18		

نوع مضمون	کریڈت	فیصدی نظر به مجموع کریڈت ها
اختیاری	1	27.77
	2	11.11
	3	61.11
مجموعه	18	100

نوع مضمون	کریڈت	فیصدی نظر به مجموع کریڈت ها
اختیاری و پوهنتون شمول	5	27.77
تخصصی	2	11.11
اساسی	11	61.11
مجموعه	18	100

وزارت تحصیلات عالی

پوهنتون.....

دپارتمنت بیولوژی

سمستر (۲) (سال اول سمستر دوم)											
شماره	مضمون	کود	کتگوری مضمون	ساعات درسی				تعداد کريدت	ديپارتمنت و پوهنځی عهده دار تدریس ان	مضامين پیش شرط	ملاحظات
				نظري	عملي	سپارڼه	مجموع				
1	بيولوژی عمومی ۲	Ed. Bio. 0220	اساسی	48	16	0	64	4	بيولوژی	بيولوژی عمومی ۱	
2	کيميا عمومی ۲	Ed. Ch 0220	اساسی	48	16	0	64	4	کيميا	کيميا عمومی ۱	
3	بيوفزیک	Ed. Phy 0220	اساسی	25	7	0	32	2	فزیک	ندارد	
4	انگلیسی اختصاصی بيولوژی	Ed. Eng 0202	پوهنتو ن شمول	32	0	0	32	2	انگلیسی	انگلیسی ۱	
5	روان شناسی انکشافی	Ed. Psy 0207	تخصصی / مسلکی	32	0	0	32	2	علوم تربیتی	روان شناسی عمومی	
6	اساسات کامپیوتر	Ed. BC 0203	پوهنتو ن شمول	16	16	0	32	2	کامپیوتر	کامپیوټر ۱	
7	فلسفه عبادات	Ed. Ss 0201	پوهنتو ن شمول	16	0	0	16	1	ثقافت اسلامی		
مجموعه				217	55	0	272	17			
شماره	نوع مضمون	کريدت	فیصدي نظر به مجموع کريدت ها	شماره	مضامين اختیاری			کود	کتگوری		
1	اختیاری و پوهنتون شمول	5	29.41		1					اختیاری	
2	تخصصی	2	11.76		2						

	امضای آمر دیپارتمنت	58.82	10	اساسی	3
		100	17	مجموعه	

وزارت تحصیلات عالی

پوهنتون.....

دیپارتمنت بیولوژی

سمستر (۳) (سال دوم سمستر سوم)											
شماره	مضمون	کود	کتگوری مضمون	ساعات درسی				تعداد کریڈت	دیپارتمنت و پوهنچی عہدہ دار تدریس ان	مضامین پیش شرط	ملاحظات
				نظری	عملی	سہ ماہی	مجموعہ				
1	زولوژی غیرفقاریہ ۱	Ed. Bio 0321	اختصاصی	48	16		64	4	بیولوژی	بیولوژی عمومی	
2	نباتات عمومی ۱	Ed. Bio 0322	اختصاصی	48	0	0	48	۳	بیولوژی	بیولوژی عمومی	
	تطبیقات نباتات 1	Ed. Bio 0322	اختصاصی	0	16	0	16	1	بیولوژی	بیولوژی عمومی	
3	بیولوژی مالیکولی حجرہ	Ed. Bio 0323	اختصاصی	48	0	0	48	۳	بیولوژی	بیولوژی عمومی	
4	کیمیا عضوی	Ed. Chm 0315	اساسی	25	7	0	32	2	کیمیا	کیمیا عمومی	
5	تکنالوژی کاربردی	Ed. Ge 0324	اختصاصی	0	32	0	32	2	بیولوژی	ندارد	
6	روان شناسی تربیتی	Ed.Psy 0308	مسلکی	32	0	0	32	2	علوم تربیتی	روان شناسی عمومی و انکشافی	
7	نظام اخلاقی اسلام	Ed. Ss 0301	پوهنتون شمول	16	0	0	16	1	ثقافت اسلامی		
	مجموعہ			217	71	0	288	18			
ردیف	نوع مضمون	کریڈت	فیصدی نظر بہ مجموع کریڈت ها	نظری	عملی	سہ ماہی	مضامین اختیاری	کود	کتگوری مضمون		
1	اختیاری و پوهنتون شمول	1	5.55						اختیاری		
2	تخصصی	15	83.33								
3	اساسی	2	11.11				امضای آمر				

مجموعه	18	100	دیپارتمنت	
--------	----	-----	-----------	--

وزارت تحصیلات عالی

پوهنتون.....

دیپارتمنت بیولوژی

سمستر (۴) (سال دوم سمستر چهارم)											
شماره	مضمون	کود	کنگوری مضمون	ساعات درسی				تعداد کدیت	دیپارتمنت و پوهنچی عهده دار تدریس ان	مضامین پیش شرط	ملاحظات
				نظری	عملی	ستار	مجموع				
1	امبریولوژی انسانی	Ed. Bio 0425	اختصاصی	22	10	0	32	2	بیولوژی	بیولوژی عمومی	
2	نباتات عمومی ۲	Ed. Bio 0422	اختصاصی	48	0	0	48	3	بیولوژی	بیولوژی عمومی	
3	هستولوژی عمومی	Ed. Bio 0426	اختصاصی	48	16	0	64	4	بیولوژی	بیولوژی عمومی	
4	میتود تدریس بیولوژی	Ed. Bio 0427	اختصاصی	48	16	0	64	4	بیولوژی	ندارد	
5	تطبیقات نباتات 2	Ed. Bio 0422	اختصاصی	0	16	0	16	1	بیولوژی	نباتات عمومی	
6	حفاظت محیط زیست	Ed.Ge 0404	پوهنتون شمول	16	16	0	32	2	بیولوژی	بیولوژی عمومی	
7	تاریخ معاصر	Ed. Hi 0405	پوهنتون شمول	32	0	0	32	2	تاریخ	ندارد	
8	نظام سیاسی اسلام	Ed. Ss 0401	پوهنتون شمول	16	0	0	16	1	ثقافت اسلامی		
	مجموعه			230	74	0	304	19			
شماره	نوع مضمون	کدیت	فیصدی نظر به مجموع کدیت ها	100	امضای آمر دیپارتمنت	1	2	کنگوری	کود	مضامین اختیاری	ملاحظات
1	اختیاری و پوهنتون شمول	5	26.31								
2	تخصصی	14	73.68								
3	اساسی	0	0								
مجموعه	19										

وزارت تحصیلات عالی

پوهنتون.....

دیارتمنت بیولوژی

سمستر (۵) (سال سوم سمستر پنجم)											
شماره	مضمون	کود	کتگوری مضمون	ساعات درسی				تعداد کریدیت	دیپارتمنت و پوهنچی عهده دار تدریس ان	مضامین پیش شرط	ملاحظات
				عمومی	سپیش	عمومی	تخصصی				
1	زولوژی فقرایه	Ed.Bio 0528	اختصاصی	48	16	0	64	4	بیولوژی	بیولوژی عمومی	
2	فزیولوژی نباتی ۱	Ed.Bio 0529	اختصاصی	32	16	0	48	۳	بیولوژی	نباتات عمومی	
3	سیستماتیک نباتی	Ed.Bio 0530	اختصاصی	22	10	0	32	۲	بیولوژی	نباتات عمومی	
4	مایکروبیولوژی ۱	Ed.Bio 0531	اختصاصی	32	16	0	48	3	بیولوژی	عمومی و بیولوژی مالیکولی حجره	
5	صحت و تربیت بدنی	Ed. PS 0506	اختیاری	16	16	0	32	2	تربیت بدنی	ندارد	
6	اساسات تعلیم و تربیه	Ed.Ba 0509	مسلکی	32	0	0	32	2	علوم تربیتی	ندارد	
7	نظام اجتماعی اسلام	Ed. Ss 0501	پوهنتون شمول	16	0	0	16	1	ثقافت اسلامی		
	مجموعه			19 8	74	0	272	۱۷			
شماره	نوع مضمون	کریدیت	فیصدی نظر به مجموع کریدیت ها	شماره	مضامین اختیاری	کود	شماره				
1	اختیاری و پوهنتون شمول	3	17.64		صحت و تربیت بدنی	Ed. PS 0506	اختیاری				
2	تخصصی	14	82.35								
3	اساسی	0	0			امضای آمر دیپارتمنت					
مجموعه			17		100						

وزارت تحصیلات عالی

پوهنتون.....

دیارتمنت بیولوژی

سمستر (۶) (سال سوم سمستر ششم)

سمستر (۶) (سال سوم سمستر ششم)											
شماره	مضمون	کود	کنگوری مضمون	ساعات درسی				تعداد کردیت	دیپارتمنت و پوهنځي عهدہ دار تدریس ان	مضامین پیش شرط	ملاحظات
				نظري	عملي	سناږ	مجموع				
1	فزیولوژی نباتی ۲	Ed.Bio 0629	اختصاصی	32	16	0	48	۳	بیولوژی	نباتات عمومی	
2	اکولوژی عمومی	Ed.Bio 0632	اختصاصی	48	16	0	64	4	بیولوژی	بیولوژی عمومی	
3	مایکروبیولوژی ۲	Ed.Bio 0631	اختصاصی	32	16	0	48	۳	بیولوژی	بیولوژی عمومی	
4	جنتیک	Ed.Bio 0633	اختصاصی	48	16	0	64	4	بیولوژی	بیولوژی عمومی و مالیکولی حجره	
5	پرازیتولوژی	Ed.Bio 0634	اختصاصی	22	10	0	32	2	بیولوژی	بیولوژی عمومی و زولوژی غیرفقاریه	
6	ارزیابی تربیتی	Ed.Ba 0610	مسلكی	32	0	0	32	2	علوم تربیتی	ندارد	
7	تمدن اسلام	Ed. Ss 0601	پوهنتون شمول	16	0	0	16	1	ثقافت اسلامی		
مجموعه				230	74	0	304	۱۹			
شماره	نوع مضمون	کردیت	فیصدی نظر به مجموع کردیت ها		شماره	مضامین اختیاری		کود	کنگوری مضمون		
1	اختیاری و پوهنتون شمول	1	5.26		1				اختیار ی		
2	تخصصی	18	94.73		2						
3	اساسی	0	0		امضای آمر دیپارتمنت						
مجموعه			19				100				

وزارت تحصیلات عالی

پوهنتون

دیارتمنت بیولوژی

سمستر (۷) (سال چهارم سمستر هفتم)											
شماره	مضمون	کود	کتگوری مضمون	ساعات درسی				تدریس و تبحر	مضامین پیش شرط	ملاحظات	مجموعه
				تجربی	کلی	سنتی	مجموع				
1	اناتومی و فزیولوژی انسان ۱	Ed.Bio 0735	اختصاصی	64	0	0	64	4	بیولوژی عمومی و زولوژی فقاریه		
2	تطبیقات اناتومی و فزیولوژی انسان 1	Ed.Bio 0735	اختصاصی	0	16	0	16	1	بیولوژی عمومی و زولوژی فقاریه		
3	تکامل بیولوژیکی	Ed.Bio 0736	اختصاصی	25	7	0	32	2	بیولوژی		
4	تدریس آموزی	Ed. Bio 0737	تعلیمی	16	48	0	64	4	بیولوژی میتود تدریس بیولوژی		
5	روش تحقیق بیولوژی	Ed. Bio 0738	پروژه	32	32	0	64	4	بیولوژی ندارد		
6	اصول دفتر داری	Ed.Ge 0711	مسلكی	32	0	0	32	2	علوم تربیتی ندارد		
7	مونوگراف ۱	Ed.Ge 0735	تحقیقی	0	32	0	32	2	بیولوژی روش تحقیق		
8	اعجاز قرآن کریم	Ed. Ss 0701	پوهنتون	16	0	0	16	1	ثقافت اسلامی		
مجموعه				185	135	0	320	20			
شماره	نوع مضمون	کریدت	فیصدی نظر به مجموع کریدت ها	مضامین اختیاری				کود	کتگوری مضمون		
1	اختیاری و پوهنتون شمول	1	5	امضای آمر دیپارتمنت				اختیاری			
2	تخصصی	9	45					2			
3	اساسی	0	0								
	سمینار	10	50								
مجموعه			20								

وزارت تحصیلات عالی

پوهنتون.....

دپارتمنت بیولوژی

سمستر (۸) (سال چهارم سمستر هشتم)												
شماره	مضمون	کود	کنگوری مضمون	ساعات درسی				تعداد کریڈت	دپارتمنت و پوهنچي عهده دار تدریس ان	مضامين پیش شرط	ملاحظات	
				عمومي	تجربي	عملي	تجربي					
1	اناتومی وفزیولوژی انسان ۲	Ed.Bio 0835	اختصاصی	64	0	0	64	4	بیولوژی	بیولوژی عمومی و زولوژی فقاریه		
2	تطبیقات اناتومی وفزیولوژی انسان ۲	Ed.Bio 0835	اختصاصی	0	16	0	16	1	بیولوژی	اناتومی و فزیولوژی انسان و زولوژی فقاریه		
3	بیوتکنالوژی	Ed.Bio 0839	اختصاصی	20	12	0	32	2	بیولوژی	جنتیک و بیولوژی مالیکولی حجره		
4	بیولوژیکل سایکولوژی	Ed.Bio 0840	اختصاصی	22	10	0	32	2	بیولوژی	بیولوژی و روان شناسی		
5	بیوشیمی	Ed.Bio 0841	اساسی	48	16	0	64	4	کیمیا	کیمیا عضوی		
6	مونوگراف ۲	Ed.Bio 0842	پروژه تحقیقی	0	32	0	32	2	بیولوژی	روش تحقیق		
7	حل منازعه و صلح	ED 0842	اختیاری	32	0	0	32	2	بیولوژی	ندارد		
8	تعلیم و تربیه اسلامی	Ed. Ss 0801	پوهنتون شمول	16	0	0	16	1	ثقافت اسلامی			
مجموعه				202	86	0	288	18				
شماره	نوع مضمون	کریڈت	فیصدی نظر به مجموع کریڈت ها	شماره	مضامين اختیاری	کود	کنگوری مضمون					
1	اختیاری و پوهنتون شمول	3	16.66					1	صلح و حل منازعه	ED 0842	اختیاری	
2	تخصصی	9	50٪					2				
3	اساسی	4	22.22					امضای آمر دپارتمنت				
	سمینار	2	11.11									
مجموعه			18									
			100									

نوت: مفردات و پالیسی کورس های کتگوری های مختلف مضامین شامل کریکولوم یا نصاب تحصیلی رشته بیولوژی از جانب کمیته تخصصی بازنگری و معیاری سازی نصاب رشته بیولوژی و کلستر های هشت گانه این رشته؛ به حمایت وزارت محترم تحصیلات عالی افغانستان و همکاری تخنیکی دفتر بنیاد آسیا در افغانستان، تکمیل و مورد تأیید قرار گرفت. اینک قرار ضمیمه هذا به تمام پوهنتون ها و مراکز تحصیلات عالی دولتی و خصوصی سراسر کشور اخبار می گردد تا با اجراآت هم سان و واحد؛ از چندگانگی و غیر معیاری بودن اجراآت اکادمیک در رشته بیولوژی جلوگیری به عمل آید.

دیپارتمنت ها از افزایش یا کاهش تعداد کریدت ها، تغییر کود نمبر ها و نوع مضامین بصورت جدی خودداری می نمایند.

در مجموعه هذا مفردات و پالیسی کورس مضمون زبان خارجی، شامل نمی باشد. مفردات و پالیسی کورس مضمون مذکور از جانب دیپارتمنت مربوطه تدوین و در اختیار پوهنهی تعلیم و تربیه قرار خواهد گرفت. تکمیل منوگراف نیز تابع طرز العمل ها و لوايح وزارت محترم تحصیلات عالی و طرز العمل های داخلی دیپارتمنت ها حسب ایجابات علمی و مسلکی شان می باشد.

پوهنهی تعلیم و تربیه
رشته بیولوژی
مفردات درسی بیولوژی عمومی ۱
صنف اول
سمستر اول

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنهی :	تعلیم و تربیه
دیپارتمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	بیولوژی عمومی 1
کود مضمون:	Ed. Bio. 0120
تعداد کریدت:	3 کریدت تیوری و 1 کریدت عملی
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	بیولوژی مکتب
صنف:	اول
سمستر:	اول

شرح مختصر مضمون

بیولوژی عمومی یکی از اساسی ترین مضمون در رشته بیولوژی است که اساس و ستون فقرات اصلی تمام گرایش های بیولوژی را به شکل کلی به معرفی گرفته است. ابتدا در مورد واحد اصلی موجودات زنده که عبارت از حجره است تمام ساختار، ترکیب و تمام فعالیت های آن، سپس تنوع حیاتی و تقسیم بندی یا رده بندی تمام موجودات زنده و بعد معرفی مختصر از تمام این زنده جان و پیوند زنجیری غذایی آن را به بحث گرفته است که نمی توان درین جا به شکل کامل روی آن بحث نمود.

اهداف آموزشی

1. آشنایی با مفاهیم، اصول و قوانین دانش بیولوژی؛
2. فراگرفتن معلومات در مورد خصوصیات عمومی نباتات، حیوانات و میکروبها؛
3. آشنا شدن با اصول طبقه بندی و اهمیت آن؛
4. آشنایی محصلان به تکرر و اهمیت آن در بدن موجودات زنده؛
5. شناخت حجره بحیث واحد ساختمانی و وظیفوی موجودات زنده؛

شیوه های تدریس و آموزش

مخلوطی از روش های مختلف تدریس در قالب روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده می گردد:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلان؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه دو طرفه بین استاد و محصلان؛
- کارهای گروهی و ارائه آن؛
- استفاده از تصاویر و ویدیوهای آموزشی مرتبط با مضمون؛
- اجرای کارهای عملی لابراتواری؛

مفردات درسی مضمون (فصل ها و زیر فصل ها)

- معلومات عمومی
- اهمیت بیولوژی
- تاریخچه و شعبات بیولوژی
- خصوصیات موجودات زنده
- هموستازس (دوران خون، تنفس، اطراح و ...)
- پروتوپلازم
- حجره و ساختمان آن
- غشاء، ساختار غشاء، ترکیب و وظیفه
- سایتوپلازم
- هسته
- فرق بین حجره جانوری و گیاهی
- تقسیمات حجروی و انواع آن
- القاح و انواع آن، سپرماتوجنیزس و اووژنیزس
- تکثر و انواع آن
- طبقه بندی موجودات زنده، اهداف، روش های طبقه بندی، اهمیت و تسمیه دوگانه
- کتگوری های طبقه بندی

منابع اساسی

1. چلیبیان، فیروزه. (۱۳۸۶). ریخت شناسی گیاهی. چاپ سوم. تهران.
2. جعفری، آذر نوش. (۱۳۹۰). گیاه شناسی. چاپ سوم. مشهد: انتشارات مشهد.
3. ریس، جین و همکاران. (۱۳۹۲). بیولوژی کمپبل. چاپ پنجم. تهران: انتشارات خانه زیست شناسی.

4. ریس، جین و همکاران. (۱۳۹۳). *بیولوژی کمپبل ساختار و عمل جانوران*. چاپ پنجم. تهران: انتشارات خانه زیست شناسی.

5. ریس، جین و همکاران. (۱۳۹۴). *بیولوژی کمپبل شیمی حیات*. چاپ هفتم. تهران: انتشارات خانه زیست شناسی.

6. هوشنگ، کرمان. (۱۳۸۷). *زیست شناسی پیش دانشگاهی*. انتشارات فنی ایران.

منابع کمکی

1. لودیش و همکاران. (۲۰۱۳). *زیست شناسی سلولی و مولکولی*. تهران: انتشارات خانه زیست شناسی.
2. لیندر، هرمان. (1385). *زیست شناسی*. مترجم: گرمان، هوشنگ. چاپ اول، تهران، انتشارات: فنی ایران.
3. روشنی، علی. (۱۳۸۱). *اکولوژی عمومی*. چاپ سوم.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلان از ۱۰ نمره محاسبه می گردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می گردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی می شود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می گذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلان، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلان می توانند قبلا در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ----- ۱۰۰ %

وجایب و مکلفیت های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پای بندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نمایند.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت های دیگری می گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنچی اطلاع می دهد. آمریت دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون بیولوژی عمومی¹

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه				
		1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی و معارف	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.
1	آشنایی با مفاهیم، اصول و قوانین دانش بیولوژی	3	2	2	3	2
۲	فراگرفتن معلومات درمورد خصوصیات عمومی نباتات، حیوانات و میکروبها	3	2	2	3	2
۳	آشنا شدن با اصول طبقه بندی و اهمیت آن	2	3	2	1	1
۴	آشنایی محصلان به تکثر و اهمیت آن در بدن موجودات زنده	3	2	2	2	1
۵	شناخت حجره بحیث واحد ساختمانی و وظیفوی موجودات زنده	2	3	1	2	3
مجموع		2.6	2.4	1.8	2.2	1.8
اوسط عمومی		2.16				
۳=اعظمی ترین اشتراک		۲= اشتراک متوسط		۱= کمترین اشتراک		

پوهنهی تعلیم و تربیه

رشته بیولوژی

مفردات درسی بیولوژی عمومی 2

صنف اول

سمستر دوم

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنهی :	تعلیم و تربیه
دیپارتمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	بیولوژی عمومی 2
کود مضمون:	Ed. Bio. 0220
تعداد کریبت:	3 کریبت تیوری و 1 کریبت عملی
نوعیت مضمون:	اساسی
پیشنیاز مضمون:	بیولوژی عمومی 1
صنف:	اول
سمستر:	دوم

شرح مختصر مضمون

بیولوژی عمومی یکی از اساسی ترین مضمون در رشته بیولوژی است که اساس و ستون فقرات اصلی تمام گرایش های بیولوژی را به شکل کلی به معرفی گرفته است. ابتدا در مورد واحد اصلی موجودات زنده که عبارت از حجره است تمام ساختار، ترکیب و تمام فعالیت های آن، سپس تنوع حیاتی و تقسیم بندی یا رده بندی تمام موجودات زنده و بعد معرفی مختصر از تمام این زنده جان و پیوند زنجیری غذایی آن را به بحث گرفته است که نمی توان درین جا به شکل کامل روی آن بحث نمود.

اهداف آموزشی

1. کسب معلومات در مورد وراثت مندلی و قوانین آن؛
2. کسب معلومات در مورد اکوسیستم و نقش زنجیره غذایی در اکوسیستم؛
3. آشنا شدن محصلان با فواید و اضرار مواد مخدر؛
4. آشنا شدن محصلان با مایکرواورگانیزم ها و نقش شان در زنده گی موجودات زنده؛
5. شناخت واکسین و اهمیت آن در جلوگیری از امراض؛

شیوه های تدریس و آموزش

مخلوطی از روش های مختلف تدریس در قالب روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده می گردد:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلان؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه دو طرفه بین استاد و محصلان؛
- کارهای گروهی و ارائه آن؛
- استفاده از تصاویر و ویدیوهای آموزشی مرتبط با مضمون؛
- اجرای کارهای عملی لابراتواری؛

مفردات درسی مضمون (فصل ها و زیر فصل ها)

- ژنتیک و نقش آن
- قوانین مندل
- اکوسیستم و انواع آن
- زنجیره غذایی، دوران ها، آلوده گی و انواع آن
- مواد مخدر، انواع و اضرار آن
- چرس، تریاک، مورفین، الکول و سگرت
- شناخت امراض ساری
- مریضی اسهال، توبرکلوز و امراض خطرناک دیگر
- واکسین و وقایه آن
- میکرواورگانیزم ها (الجبی ها و فنجی ها و پروتوزواها)
- باکتری ها
- ویروس ها

منابع اساسی

1. چلیبیان، فیروزه. (۱۳۸۶). ریخت شناسی گیاهی. چاپ سوم. تهران.
2. جعفری، آذر نوش. (۱۳۹۰). گیاه شناسی. چاپ سوم. مشهد: انتشارات مشهد.
3. ریس، جین و همکاران. (۱۳۹۲). بیولوژی کمپبل. چاپ پنجم. تهران: انتشارات خانه زیست شناسی.
4. ریس، جین و همکاران. (۱۳۹۳). بیولوژی کمپبل ساختار و عمل جانوران. چاپ پنجم. تهران: انتشارات خانه زیست شناسی.
5. ریس، جین و همکاران. (۱۳۹۴). بیولوژی کمپبل شیمی حیات. چاپ هفتم. تهران: انتشارات خانه زیست شناسی.

منابع کمکی

1. هوشنگ، کرمان. (۱۳۸۷). زیست شناسی پیش دانشگاهی. انتشارات فنی ایران.
2. لودیش و همکاران. (۲۰۱۳). زیست شناسی سلولی و مولکولی. تهران: انتشارات خانه زیست شناسی.
3. سولومان و همکاران. (۱۳۹۱). بیولوژی سولومون. تهران: انتشارات خانه زیست شناسی.
4. روشنی، علی. (۱۳۸۱). اکولوژی عمومی. چاپ سوم.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلان از ۱۰ نمره محاسبه می گردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می گردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی می شود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می گذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلان، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلان می توانند قبلا در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ----- ۱۰۰ %

وجایب و مکلفیت های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پای بندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نمایند.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت های دیگری می گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنچی اطلاع می دهد. آمریت دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون بیولوژی عمومی 2

شماره	نتایج متوقعه				
	نتایج متوقعه مضمون				
	1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی و معارف	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان
	ن.م.ر. 3	ن.م.ر. 2	ن.م.ر. 2	ن.م.ر. 3	ن.م.ر. 2
	کسب معلومات در مورد وراثت مندلی و قوانین آن	کسب معلومات در مورد اکوسیستم و نقش زنجیره غذایی در اکوسیستم	آشنا شدن محصلان با فواید و اضرار مواد مخدر	آشنا شدن محصلان با میکرواورگانیزم ها و نقش شان در زنده گی موجودات زنده	شناخت واکسین و اهمیت آن در جلوگیری از امراض
	مجموع	3	2.4	2	2.6
اوسط عمومی					2.48
3= اعظمی ترین اشتراک 2= اشتراک متوسط 1= کمترین اشتراک					

پوهنځی تعلیم و تربیه
رشته بیولوژی
مفردات درسی نباتات عمومی 1
صنف دوم
سمستر سوم

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	تعلیم تربیه
دیپارتمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	نباتات عمومی 1
کود مضمون:	Ed.Bio 0322
تعداد کریدت:	3 کریدت تیوری
نوعیت مضمون:	اختصاصی
پیشنیاز مضمون:	بیولوژی عمومی
صنف:	دوم
سمستر:	سوم

شرح مختصر مضمون

نباتات عمومی 1، از مضامین اختصاصی رشته بیولوژی می باشد که بمنظور آشنا ساختن محصلان با مفاهیم ساختمان حجره نباتی، معرفی و کشت انساج نباتی، اناتومی و مورفولوژی ریشه، ساقه و برگ نباتات در سمستر سوم تدریس می شود. این مضمون در واقعیت مدخلی است برای رشته های فزیولوژی نباتی، سیستماتیک نباتی و اکولوژی نباتی، با مطالعه این مضمون محصلان در ختم سمستر قادر می گردند تا در رابطه سایتولوژی نباتی، هستولوژی نباتی، اناتومی نباتی شناخت کلی و جامع پیدا نمایند.

اهداف آموزشی

محصلان در ختم سمستر قادر خواهند شد تا:

1. مفاهیم کلی نباتات عمومی را شناسایی و درک نموده و مهارت عملی سازی و اجرای تجارب دروس نظری نباتات عمومی را کسب نمایند؛
2. در مورد تاریخچه و اهمیت نباتات، حجره نباتی و ساختمان کیمیاوی آن، انواع انساج نباتی همراه با کشت آن معلومات کافی حاصل نمایند؛

3. اناتومی، وظایف و مورفولوژی ریشه و ساقه را شناسایی کرده و انواع ریشه و ساقه ها را در محیط از یکدیگر تفکیک دهند؛
4. ساختمان بیرونی، داخلی و اشکال برگ و عملیه ترکیب ضیایی را درک نموده تحلیل و تجزیه نمایند؛
5. وظایف و ساختمان جسمی و جنسی گل را درک نموده و می توانند دیاگرام و فرمول انواع گل را در کاغذ ترسیم کنند؛

میتود و شیوه های تدریس

از آن جای که وزارت تحصیلات عالی افغانستان باره اندازی ورکشاپ های میتودولوژی، برنامه جدید میتود های درسی مبتنی بر نتیجه (Outcome Based Education) و (Student centered Learning) آموزش محصل محور (Developing & Supporting Team Based Learning Using Cooperative Learning) رادر سال جدید 1398 اندازی نموده و از این روش که شامل میتود های معاصر درسی بشکل، مباحثه، کارهای پروژه ئی، Game play و استفاده از برنامه Kahoot بشکل آنلاین، ارائه سیمینارها و ایجاد گروپ های درسی، لکچر، وظایف خانگی می باشد تطبیق و استفاده می گردد.

مفردات درسی مضمون (فصل ها و زیر فصل ها)

فصل اول

- تاریخچه پیدایش علم نباتات
- اهمیت نباتات برای انسان
- حجره نباتی Plant cell
 - ترکیبات کیمیاوی حجره نباتی
 - پگمنت ها Pigments
 - پلاستید ها Plastids

فصل دوم

- انساج نباتی Plant Tissues
 - انساج نموئی Meristematic Tissues
 - انساج دائمی Permanant
 - انساج پارنشیما
 - انساج محافظوی Epidermis Tissues
 - انساج مقاوم
 - انساج ترشحي secretive Tissues
 - نسج زایلیم xylem Tissues

-
- نسج فلویم phloem Tissues
 - کشت انساج نباتی The Plant Tissues Culture
 - انواع کشت Type of Culture

فصل سوم

- ریشه The Roots
 - منشأ ریشه The origin of root
 - وظایف ریشه Root function
 - آناتومی ریشه Anatomy of root
 - انواع ریشه Type of Root
 - ریشه جنینی Radical
 - ریشه های نابجا Adventitious
 - انشعابات ریشه
 - مورفولوژی ریشه Root Morphology

فصل چهارم

- ساقه The Stem
 - خصوصیات و عملکرد ساقه Stem function
 - آناتومی ساقه Anatomy of Stem
 - مورفولوژی ساقه Stem Morphology

فصل پنجم

- برگ Leaf
 - ساختمان بیرونی برگ The outer leaf structure
 - ساختمان داخلی برگ the inner leaf structure
 - عملکرد برگ Leaf function
 - عملیه ترکیب ضیایی photosynthesis
 - اشکال برگ The Leaf shape
 - طرز قرار گرفتن برگ روی ساقه phyllotaxy

فصل ششم

• گل The flowers

- وظیفه گل floral function
- ساختمان گل The floral Structure
- اعضای جسمی گل
 - گلبرگها calyx
 - کاسبرگها corolla
 - Receptacle
- اعضای جنسی گل
 - آله تذكير Androecium
 - آله تانيث Gynoecium
- ترتيب گل بالای ساقه phylotaxy

منابع اساسی

1. اهدایی، بهمن، 1384، اصلاح نبات، چاپ پنجم، تهران: انتشارات فردانش.
2. اتابکی مهر، احمد، 1377، مبانی جنتیک نباتی، چاپ اول، تهران: انتشارات نوپردازان.
3. پولمن، جان میلتن و جان آلن اسلیپید و دیوید، 1383، اصلاح نباتات زراعتی، چاپ سوم، اصفهان: دانشگاه صنعتی.
4. عظیمی، اعظم، 1388، بیولوژی کمپبل، چاپ پنجم، جلد اول، تهران: انتشارات خانه زیست شناسی.
5. فرشاد فر، عزت الیله، 1376. روش شناسی اصلاح نباتات، چاپ اول، کرمانشاه: انتشارات دانشگاه رازی.
6. فاضل زاده، علی، 1384، اصلاح نباتات در گیاهان زراعتی، چاپ دوم، تهران: انتشارات پوران پژوهش.
7. قهرمان، احمد، 1354، نبات شناسی عمومی، جلد دوم، تهران: انتشارات دانشگاه سپاهان.
8. مشانی و نجات، سیروس و علی اکبر شاه، 1376، اصلاح نباتات تکمیلی جلد اول، تهران: انتشارات دانشگاه.
9. فارسی، محمد، باقری، عبدالرضا، 1383، اصول اصلاح نباتات، چاپ سوم، مشهد: انتشارات جهاد دانشگاهی.
10. ویلسون، لومیس، 1374، نبات شناسی. جلد دوم، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
11. استرن، کینگرلی و همکاران. (1388)، مبانی بیولوژی گیاهی، انتشارات آئیز.
12. امین الله. (1386)، بیالوژی عمومی. کابل: انتشارات مرکزی نشراتی پامیر.
13. باربر، رست و همکاران. (1378). زیست شناسی گیاهی. تهران: انتشارات مدرسه.
14. میرویدی، علی نقی. (1386). زیست شناسی عمومی. انتشارات: دانشگاه رازی.
15. نیل، کمپبل. (1388)، بیولوژی کمپبل، جلد سوم، خانه زیست شناسی.

منابع کمکی

1. ستانکزی، عبدالهادی. 1398. نباتات عمومی. کابل: انتشارات سدید.
2. سراج، نصیر احمد، 1396. نباتات عمومی. کابل: انتشارات کانون علمی و فرهنگی شهید مولوی سراج الدین.
3. ایورت، ری و سوزان ایگون. 1392. زیست شناسی گیاهی ریون. ترجمه اصغر زمانی. چاپ اول، تهران: انتشارات خانه زیست شناسی.
4. تاجیک، جلیل و نبی الله مقیمی. 1394. گیاه شناسی. چاپ یازدهم، تهران: انتشارات شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی.
5. قهرمان، احمد. 1396. گیاه شناسی پایه. جلد دوم، چاپ شانزدهم. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلان از ۱۰ نمره محاسبه می گردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می گردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی می شود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می گذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلان، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلان می توانند قبلا در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %

• مجموع ----- ۱۰۰٪

وجایب و مکلفیت های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پای بندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت های دیگری می گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنهی اطلاع می دهد.

آمریت دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون نباتات عمومی 1

نتایج متوقعه					نتایج متوقعه مضمون	شماره
5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی و معارف		
ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر		
2	2	3	2	3	مفاهیم کلی نباتات عمومی را شناسایی و درک نموده و مهارت عملی سازی و اجرای تجارب دروس نظری نباتات عمومی را کسب نمایند.	۱
1	2	3	2	3	در مورد تاریخچه و اهمیت نباتات، حجره نباتی و ساختمان کیمیاوی آن، انواع انساج نباتی همراه با کشت آن معلومات کافی حاصل نمایند.	۲
1	2	2	2	3	اناتومی، وظایف و مورفولوژی ریشه و ساقه را شناسایی کرده و انواع ریشه و ساقه ها را در محیط از یکدیگر تفکیک دهند.	۳
1	2	3	2	3	ساختمان بیرونی، داخلی و اشکال برگ و عملیه ترکیب ضیایی را درک نموده تحلیل و تجزیه نمایند.	۴
2	2	3	2	3	وظایف و ساختمان جسمی و جنسی گل را درک نموده و میتوانند دیاگرام و فرمول انواع گل را در کاغذ ترسیم کنند.	۵
1.4	2	2.8	2	3	مجموع	
2.24					اوسط عمومی	
۱= کمترین اشتراک					۲= اشتراک متوسط	
					۳= اعظمی ترین اشتراک	

پوهنځی تعلیم و تربیه

رشته بیولوژی

مفردات درسی تطبیقات نباتی ۱ و ۲

صنف دوم

سمستر سوم

مقطع تحصیلی: لیسانس	
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	تعلیم و تربیه
دیپارتمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	تطبیقات نباتات ۱ و ۲
کود مضمون:	Ed. Bio 0322 Ed. Bio 0422
تعداد کریدت:	۲ کریدت عملی
نوعیت مضمون:	اختصاصی
پیشنیاز مضمون:	نباتات عمومی
صنف:	دوم
سمستر:	سمستر های سوم و چهارم

شرح مختصر مضمون

محتوای این مضمون عموماً تجارب و کارهای عملی مطابق به مفردات مضامین نباتات، سیستماتیک، فزیولوژی نباتی و قسماً بیولوژی عمومی را در بر می‌گیرد. مفاهیم و مطالب این مضمون محصلان را قادر خواهد ساخت که پیرامون رشته مربوطه شان، تجارب و عملیات بیولوژیکی را به وجه احسن انجام داده بتواند و در زندگی مسلکی توانایی یاد دهی را به شیوه مسلکی انجام دهند.

اهداف آموزشی

1. محصلان به صفت اشخاص متخصص و مسلکی با تجربه، بتوانند در مراکز علمی ساینس منچیت استاد و لابرات بیولوژی، ایفای وظیفه نمایند؛
2. محصلان با اجرای تجارب عینی، قادر خواهند شد، صفات تکسانومیکی نباتات را تشخیص داده و از آن در طبقه بندی نباتات، محیط خویش کار بگیرند؛

3. محصلان در وظیفه آینده معلمی خویش می‌توانند از تجارب آموخته خویش در بلند بردن مهارت‌های تجربی و تحقیقی متعلمان مکاتب استفاده مثبت برده، آن‌ها را برای آینده کشور به سطح معاصر محقق و مکشف تربیه نمایند؛

4. محصلان خواص طبی نباتات تجربه نموده و از آن در زندگی خود و صحت عمومی کار بگیرند؛

5. محصلان می‌آموزند که نباتات برای حیات و زندگی بشر چقدر مفید بوده، نباتات کم یاب، زراعتی و صنعتی به اصلاح، تکثیر و نگهداری ضرورت دارند؛

شیوه های تدریس و آموزش

- ارائه لکچر فعال و سهیم ساختن محصلان در پروسه تدریس؛
- نمایش مدل های لابراتواری، نمایش چارت ها؛
- استفاده از ویدیو های آموزشی؛
- انجام کارهای عملی و تجربی؛
- بازدید از ساحه و اجرای فعالیت های ساحوی؛

مفردات درسی مضمون (فصل ها و زیر فصل ها)

- معرفی مایکروسکوپ و وسایل مورد نیاز برای مشاهده حجرات اپیدرم پیاز
- تخلیص سلولوز از انساج برگ نبات
- تخلیص قندهای ساده از میوه های شیرین
- تخلیص نشایسته از نبات کچالو
- مشاهده پگمنت های کلوروپلاست در حجرات برگ، کروموپلاست در حجرات گل، برگ و بادنجان

رومی

- مشاهده انساج مرستیم اولی در ریشه های جوان نباتات علفی
- مشاهده مرستیم ثانوی در پوست بید و چنار
- مشاهده نسج پارانشیما در قسمت های خوراکی ساقه های جوان نباتات علفی و میوه های خوراکی
- مشاهده کولنشیما در نسج نبات بامیه
- مشاهده سکلرنشیما در خسته نبات پسته، بادام، چارمغز و غیره
- مشاهده انساج ترشخی در نسج میوه نبات ستروس و کنده برخی درختان خانواده پرونوس
- کشت انساج نباتی در لابراتوار (پالک، ترتیزک و گندنه)
- مشاهده و مقایسه سیستم ریشه ای در نبات یک مشیمه، دومشیمه و بازدانگان
- مشاهده ساختمان اناتومیکی و هستولوژیکی ریشه نباتات یک مشیمه و دومشیمه
- مشاهده و مقایسه انواع ساقه های نباتات یک مشیمه، دومشیمه و بازدانگان
- مشاهده ساختمان اناتومی و هستولوژیکی ساقه در نباتات یک مشیمه و دومشیمه

- مشاهده و مقایسه ساختمان مورفولوژی برگ در انواع نباتات یک مشیمه، دو مشیمه و بازدانگان
- مشاهده ساختمان اناتومیکی و هستولوژیکی برگ
- مشاهده و مقایسه مورفولوژیکی انواع گل ها در نباتات یک مشیمه و دو مشیمه
- انجام تجارب بوسیله محصلان

منابع اساسی

1. اهدایی، بهمن، 1384، اصلاح نبات، چاپ پنجم، تهران: انتشارات فردانش.
2. اتابکی مهر، احمد، 1377، مبانی جنتیک نباتی، چاپ اول، تهران: انتشارات نوپردازان.
3. پولمن، جان میلتن و جان آلن اسلیپد و دیوید، 1383، اصلاح نباتات زراعتی، چاپ سوم، اصفهان: دانشگاه صنعتی .
4. عظیمی، اعظم، 1388، بیولوژی کمپبل، چاپ پنجم، جلد اول، تهران: انتشارات خانه زیست شناسی.
5. فرشاد فر، عزت الیله، 1376. روش شناسی اصلاح نباتات، چاپ اول، کرمانشاه: انتشارات دانشگاه رازی.
6. فاضل زاده، علی، 1384، اصلاح نباتات در گیاهان زراعتی، چاپ دوم، تهران: انتشارات پوران پژوهش .
7. قهرمان، احمد، 1354، نبات شناسی عمومی، جلد دوم، تهران: انتشارات دانشگاه سپاهان.
8. مشانی و نجات، سیروس و علی اکبر شاه، 1376، اصلاح نباتات تکمیلی جلد اول، تهران: انتشارات دانشگاه.
9. فارسی، محمد، باقری، عبدالرضا، 1383، اصول اصلاح نباتات، چاپ سوم، مشهد: انتشارات جهاد دانشگاهی.
10. ویلسون، لومیس، 1374، نبات شناسی. جلد دوم، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
11. استرن، کینگرلی و همکاران. (1388)، مبانی بیولوژی گیاهی، انتشارات آئیز.
12. امین الله. (1386)، بیالوژی عمومی. کابل: انتشارات مرکزی نشراتی پامیر.
13. باربر، رست و همکاران. (1378). زیست شناسی گیاهی. تهران: انتشارات مدرسه.
14. میرویدی، علی نقی. (1386). زیست شناسی عمومی. انتشارات: دانشگاه رازی.
15. نیل، کمپبل. (1388)، بیولوژی کمپبل، جلد سوم، خانه زیست شناسی.

منابع کمکی

1. ستانکزی، عبدالهادی. 1398. نباتات عمومی. کابل: انتشارات سدید.
2. سراج، نصیر احمد، 1396. نباتات عمومی. کابل: انتشارات کانون علمی و فرهنگی شهید مولوی سراج الدین.

3. ایورت، ری و سوزان ایکون. 1392. زیست شناسی گیاهی ریون. ترجمه اصغر زمانی. چاپ اول، تهران: انتشارات خانه زیست شناسی.
4. تاجیک، جلیل و نبی الله مقیمی. 1394. گیاه شناسی. چاپ یازدهم، تهران: انتشارات شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی.
5. قهرمان، احمد. 1396. گیاه شناسی پایه. جلد دوم، چاپ شانزدهم. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلان از 5 نمره محاسبه می گردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می گردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی می شود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می گذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلان، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلان می توانند قبلا در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- فعالیت های صنفی روزمره، هفته وار و انجام کارخانگی 10٪
- اجرای پروژه های تحقیقاتی و انجام کارهای گروپی 10٪
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه بیولوژیکی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر 20٪
- امتحان نهایی سمستر 60٪
- مجموع 100٪
- 100٪

وجایب و مکلفیت های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پای بندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نمایند.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت های دیگری می گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنهی اطلاع می دهد.

آمریت دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون تطبیقات نباتات عمومی 1 و 2

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه				
		1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی و معارف	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان
		ن.م.ر. ۰۰	ن.م.ر. ۰۰	ن.م.ر. ۰۰	ن.م.ر. ۰۰	ن.م.ر. ۰۰
۱	محصلان به صفت اشخاص متخصص و مسلکی با تجربه، بتوانند در مراکز علمی ساینس منحصیث معلم و لابرات بیولوژی، ایفای وظیفه نمایند.	۳	۳	۲	۲	۳
۲	محصلان با اجرای تجارب عینی، قادر خواهند شد، صفات تکسانومیکی نباتات را تشخیص داده و از آن در طبقه بندی نباتات، محیط خویش کار بگیرند.	۳	۲	۲	۲	۳
۳	محصلان در وظیفه آینده معلمی خویش میتوانند از تجارب آموخته خویش در بلند بردن مهارت های تجربی و تحقیقی متعلمان مکاتب استفاده مثبت برده، آنها را برای آینده کشور به سطح معاصر محقق و مکشف تربیه نمایند	۳	۳	۳	۲	۳
۴	محصلان خواص طبی نباتات تجربه نموده و از آن در زندگی خود و صحت عمومی کاربگیرند.	۳	۲	۲	۲	۲
۵	محصلان می آموزند که نباتات برای حیات و زندگی بشر چقدر مفید بوده، نباتات کم یاب، زراعتی و صنعتی به اصلاح، تکثیر و نگهداری ضرورت دارند.	۳	۲	۲	۳	۲
مجموع		3	2.4	2.2	2.2	2.6

2.4	اوسط عمومی
۱= کمترین اشتراک	۲= اشتراک متوسط ۳= اعظمی ترین اشتراک

پوهنچی تعلیم و تربیه

رشته بیولوژی

مفردات درسی مضمون تکنالوژی کاربردی

صنف دوم

سمستر سوم

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنچی:	تعلیم و تربیه
دیپارتمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	تکنالوژی کاربردی
کود مضمون:	Ed. Bio 0324
تعداد کریدت:	2 کریدت عملی
نوعیت مضمون:	اختصاصی
پیشنیاز مضمون:	تطبیقیات نباتات
صنف:	دوم
سمستر:	سوم

شرح مختصر مضمون

مضمون تکنالوژی کاربردی، از جمله مضامین اختصاصی دیپارتمنت بیولوژی بوده که در سمستر سوم صنف دوم تدریس می گردد.

تکنالوژی کاربردی یکی از جدید ترین و مدرن ترین شاخه بیولوژی است که در واقع با استفاده از وسایل و ابزار این تکنالوژی موثریت آموزش دانش و مهارت های بیولوژی و بیوتکنالوژی بلند رفته و نتیجه مطلوب بدست می آید.

تکنالوژی کاربردی بطور کلی به مجموعه از فناوری های اطلاق می شود که در کلاس ها و لابراتوارهای کار تجربی رشته بیولوژی کاربرد داشته و با استفاده از آنها می توانیم زمینه آموزش بهتر را مساعد سازیم.

اهداف آموزشی

1. فرا گیری دانش و کسب مهارت های لازم علمی و تجربی محصلان در مورد کاربرد تکنالوژی معاصر؛

2. آشنایی با ابزار و وسایل تکنالوژی کاربردی در حوزه دانش بیولوژی و بیوتکنالوژی و نحوه استفاده از آن‌ها؛
3. شناخت انواع مالیکول های هستوی و استخراج آنها از حجرات حیوانی و گیاهی؛
4. شناخت ساختار نوکلوتاید های سازنده مالیکول DNA و RNA
5. تربیت نیرویی کارا و متخصص در عرصه دانش تکنالوژی کاربردی و بلند بردن قابلیت و توانمندی های آن‌ها؛

میتود و شیوه های تدریس

از آنجای که وزارت تحصیلات عالی افغانستان باره اندازی ورکشاپ های میتودولوژی، برنامه جدید میتود های درسی مبتنی بر نتیجه (Outcome Based Education) و (Student centered Learning) آموزش محصل محور (Developing & Supporting Team Based Learning Using Cooperative Learning) را در سال جدید 1398 اندازی نموده و از این روش که شامل میتود های معاصر درسی بشکل، مباحثه، کارهای پروژه ئی، Game play و استفاده از برنامه Kahoot بشکل آنلاین، ارائه سیمینارها و ایجاد گروپ های درسی، لکچر، وظایف خانگی می باشد تطبیق و استفاده می گردد.

مفردات درسی مضمون (فصل ها و زیر فصل ها)

فصل اول

معرفی ابزار و وسایل لابراتوار بیولوژی و بیوتکنالوژی

- لابراتوار چیست ؟
- مایکروسکوپ و انواع آن
- انکیوبیتر Incubator
- اوتوکلاف Autoclave
- داش Oven
- سرد خانه های لابراتواری Laboratory refrigerator
- سنترفیوژ Centrifuge
- ترازو Balance
- فلاسک های گرم کننده Hot palate/ flask
- الماری های محافظت کننده بیولوژیکی Biological Safety cabinets
- لوپ های الوده کننده Inoculating loops and needle
- کوزه های غیر هوازی anaerobic jar
- ابزار شیشه ای Glassware
- سلاید Slide

-
- Cover slide کورسلايد
 - Petridish پتريديش
 - Pipet پيپت
 - Measuring cylinder سلندره‌ای اندازه گيري
 - Beaker بيكر
 - Flask فلاسك
 - Funnel قيف
 - Test tub brush برس تستيوب
 - Test-tube تستيوب
 - Test tube rack گيرای تستيوب
 - Wash bottle بوتل های شستشو
 - Filter paper فلتريپپر
 - Volumetric flask والمتریک فلاسك
 - Beaker Tongs گيرای بيكر
 - Crucible Tongs
 - Scoopula سيكوپولا
 - Thermometer حرارت سنج
 - Forceps گيرا
 - Medicine Dropper قطره چکان
 - Glass Stirring Rod آله ای مخلوط کننده
 - Retort Stand ستند
 - C- Clams
 - Burette بيوريت
 - Wire Mesh جالی
 - Curcible كيورسيل
 - Mortar and Pestle مارتل و پستل
 - Spot Plate سپات پليت
 - Evaporating Dish ظرف بخار
 - Wash Glass شیشه ای ساعت

فصل دوم

- مقدمه
- معرفی تکنالوژی کاربردی
- استخراج مالیکول DNA
- خالص سازی مالیکول DNA
- جینومیکس Genomics
- ترتیب رشته های مالیکول DNA
- ترکیب الیگونوکلوتائید ها
- تکنالوژی کاربردی میکرو آری
- ساختمان پروتین ها
- خالص سازی پروتین ها

فصل سوم

- نوکلئوتاید ها و اسید های هستوی
- کاربرد نوکلئوتاید ها
- ارتباط نوکلئوتاید ها با پروتین ها
- تعریف اسید های هستوی
- نوکلئوتاید ها از چند بخش تشکیل گردیده اند
- نوع اتصال در نوکلئوتاید ها
- باز های پیورین در DNA RNA
- باز های پیریمیدین موجود در DNA و RNA
- نا مگذاری نوکلئوتاید ها و نوکلئوساید ها
- نوکلئوتاید های تشکیل دهنده DNA
- نوکلئوتاید های تشکیل دهنده RNA
- اتصال بین نوکلئوتاید ها در اسید های هستوی
- اتصالات هایدروجن بین باز های نایتروجن در اسید های هستوی
- مدل کریک و واتسن برای ساختار DNA
- انواع RNA و مشخصات آن
- انواع DNA و مشخصات آن

منابع اساسی

1. یزدی، بهمن و همکاران. ژنتیک عمومی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

2. Biology: Concepts and Connections by Neil A. Campbell, Jane B. Reece, Martha R. Taylor and Eric J. Simon, Publisher: Benjamin Cummings, 2008
3. Biology by Peter Raven, George Johnson, Kenneth Mason, and Jonathan Losos, Publisher: McGraw-Hill Science, 2007
4. Chemistry: The Central Science by Theodore E. Brown, H. Eugene LeMay, Bruce E. Bursten & Catherine Murphy, Publisher: Prentice Hall, 2008
5. Chemistry: Concepts and Problems: A Self-Teaching Guide (Wiley Self-Teaching Guides) by Clifford C. Houk and Richard Post & Patrick Woodward, Publisher: Wiley, 1996

منابع کمکی

6. Agrios, G.N. 2005. Plant Pathology, Academic press, Newyork, USA
7. Brown, T. A. 2006. Genomes 3. Garland Publishing, Inc. 750 pp
8. Alberghina, L. and Westerhoff, H. (Eds). 2005. Systems Biology: Definitions and Perspectives. Topics in Current Genetics 13, Springer Verlag .
9. Alon, U. 2006. An Introduction to Systems Biology: Design Principles of Biological Circuits. CRC Press.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلان از ۱۰ نمره محاسبه می گردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می گردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی می شود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می گذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلان، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلان می توانند قبلا در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی (20) %
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ----- ۱۰۰ %

وجایب و مکلفیت های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پای بندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت های دیگری می گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنچی اطلاع می دهد. آمریت دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون تکنالوژی کاربردی

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه				
		1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی و معارف	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان
		ن.م.ر. ۰۰	ن.م.ر. ۰۰	ن.م.ر. ۰۰	ن.م.ر. ۰۰	ن.م.ر. ۰۰
1	فرا گیری دانش وکسب مهارت های لازم علمی و تجربی محصلان در مورد کاربرد تکنالوژی	3	2	2	2	3
۲	آشنایی با ابزار ووسایل تکنالوژی کاربردی در حوزه دانش بیولوژی و بیوتکنالوژی ونحوه استفاده از آنها.	3	3	3	2	3
۳	شناخت انواع مالیکول های هستوی واستخراج آنها از حجرات حیوانی و گیاهی	3	3	3	1	3
۴	شناخت ساختار ونوکلوتاید های سازنده مالیکول DNA و RNA	3	2	3	1	3
۵	تربیت نیرویی کارا متخصص درعرصه دانش تکنالوژی کاربردی وبلند بردن قابلیت وتوانمندیهای آنها	3	2	2	2	3
مجموع		3	2.4	2.6	1.6	3
اوسط عمومی		2.52				
۳= اعظمی ترین اشتراک		۲= اشتراک متوسط		۱= کمترین اشتراک		

پوهنځی تعلیم و تربیه
رشته بیولوژی
مفردات درسی بیولوژی مالیکولی حجره
صنف دوم
سمستر سوم

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	تعلیم و تربیه
دیپارتمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	بیولوژی مالیکولی حجره
کود مضمون:	Ed. Bio 0323
تعداد کريدیت:	3 کريدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اختصاصی
پیشنیاز مضمون:	بیولوژی عمومی و کیمیای عمومی
صنف:	دوم
سمستر:	سوم

شرح مختصر مضمون

مضمون بیولوژی مالیکولی، از جمله مضامین اختصاصی دیپارتمنت بیولوژی بوده که در سمستر سوم صنف دوم تدریس می‌گردد. از آنجائی که بیولوژی مالیکولی اساس علم مدرن بیولوژی را تشکیل می‌دهد، این رشته از بیولوژی با علوم مهم دیگر مثل جنتیک، بیوشیمی، بیوانفورماتیک و بیوتکنالوژی ارتباط تنگاتنگ دارد که موضوع بحث آن روی مالیکول های حیاتی مثل ساختمان و عملکرد پروتئین ها، ساختمان و عملکرد اسیدهای هستوی DNA و RNA و بیوسنتز آنها و... بحث می‌کند.

اهداف آموزشی

1. آشنائی و فرا گرفتن مضمون بیولوژی مالیکولی و شعبات آن؛
2. شناخت پدیده های بیولوژیکی در سطح مالیکولی؛
3. شناخت ساختمان و عملکردجین ها؛

4. شناخت اثر متقابل بین سیستم های مختلف حجره؛
5. شناخت اثر متقابل بین DNA و RNA و پروتئین سازی؛

شیوه های تدریس و آموزش

از آنجای که وزارت تحصیلات عالی افغانستان باره اندازی ورکشاپ های میتودولوژی، برنامه جدید میتود های درسی مبتنی بر نتیجه (Outcome Based Education) و (Student centered Learning) آموزش محصل محور (Developing & Supporting Team Based Learning Using Cooperative Learning) را در سال جدید 1398 راه اندازی نموده و از این روش که شامل میتود های معاصر درسی بشکل، مباحثه، کارهای پروژه ئی، Game play و استفاده از برنامه Kahoot بشکل آنلاین، ارائه سیمینارها و ایجاد گروپ های درسی، لکچر، وظایف خانگی می باشد تطبیق و استفاده می گردد.

مفردات درسی مضمون (فصل ها و زیر فصل ها)

فصل اول: سیر تکامل وانکشاف بیولوژی مالیکولی

- تاریخچه
- اهمیت بیولوژی مالیکولی
- ارتباط بیولوژی مالیکولی با سایر علوم
- کارکرد ها و نظریات دانشمندان درمورد بیولوژی مالیکولی

فصل دوم: شناخت مالکول های حیاتی

- اسید های هستوی
- ساختمان و عملکرد اسید های هستوی
- ساختمان DNA
- فورم های متفاوت DNA
- بسته بندی کروماتین و کروموزوم

فصل سوم: ساختمان کروموزومی در پروکاریوت ها و یوکاریوت ها

- ساختمان کروماتین در پروکاریوت ها
- ساختمان کروموزوم در پروکاریوت ها
- ساختمان کروماتین در یوکاریوت ها
- ساختمان کروموزوم در یوکاریوت ها

فصل چهارم: همانند سازی DNA Replication

- همانند سازی در پروکاریوت ها
- همانند سازی در یوکاریوت ها
- مراحل همانند سازی
- انزایم های DNA پولیمیراز
- ترمیم ونوترکیبی DNA

فصل چهارم: ساختمان RNA و نسخه برداری Transcription

- نسخه برداری در یوکاریوتاها
- انواع RNA پولیمیراز وخواص آن
- عوامل عمده در نسخه برداری
- تنظیم نسخه برداری در یوکاریوت ها
- مراحل نسخه برداری
- شروع نسخه برداری
- طویل سازی نسخه برداری
- خاتمه نسخ برداری
- تفاوت های نسخه برداری در یوکاریوت ها و پروکاریوت ها

فصل پنجم: پروتئین سازی Translation

- کد های جنتیکی
- ساختمان و عملکرد tRNA
- میکانیزم پروتئین سازی
- مراحل پروتئین سازی

فصل ششم: جهش Mutation

- جهش نقطه ئی

فصل هفتم: ترمیم DNA

فصل هشتم: دستکاری و بکار گیری جین Gene cloning

- کلون سازی DNA

فصل نهم: دوران حجره و سرطان

- دوران حجره
- سرطان
- Oncogenes
- جن های سرکوب کننده سرطان
- Apoptosis

منابع اساسی

1. ریس، جین و دیگران. (1393). **بیولوژی کمپبل**. مترجم: پویان، مصطفی و دیگران. چاپ چهارم، تهران: انتشارات خانه زیست شناسی.
2. امید، منصور و دیگران. (1390). **سیتولوژی**. چاپ اول، تهران: انتشارات دانشگاه.
3. فقیری، شعورگل. (1393). **اساسات علم وراثت**. جلد اول، چاپ اول، کابل: انتشارات سعید.

منابع کمکی

1. Albertss (2015). *Molecular Biology of the cell*, Garland Science.
2. H. Lodish (2013). *Molecular Cell Biology*. W. H. Freeman and Company.
3. F, Marks. (2009). *Cellular Signal Processing*. Garland Science.
4. G, Krauss. (2014). *Biochemistry of Signal Transduction and Regulation*. WILEYVCH.
5. R, F. Weaver (2008). *Molecular Biology*. Mc Graw Hill.
6. Bilfiore, L. A. (2010). *Physical properties of Macromolecules*. WILEY. Helvetion Press Inc.
7. Neidle, S. (2008). *Principle of Nucleic Acid Structures*. First edition. Utah, USA: Academic Press.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلان از ۱۰ نمره محاسبه می گردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می گردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی می شود.

- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می‌گذارد.

پالیسی تأخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلان، در صورت تأخیر چانس دوم ندارد. محصلان می‌توانند قبلاً در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تأییدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدت قرار ذیل صورت می‌گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی (20) %
- کار های عملی (لبراتورار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ----- 100 %

وجایب و مکلفیت های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پای‌بندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت های دیگری می‌گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می‌شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می‌نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی‌دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنچی اطلاع می‌دهد.

آمریت دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می‌کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون بیولوژی مالیکولی حجره

نتایج متوقعه رشته					نتایج متوقعه مضمون	شماره
5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی و معارف		
ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر. ۱		
3	2	1	2	3	آشنائی و فراگرفتن مضمون بیولوژی مالیکولی و شعبات آن	۱
2	1	2	2	3	شناخت پدیده های بیولوژیکی در سطح مالیکولی	۲
2	2	2	1	3	شناخت ساختمان و عملکرد جین ها	۳
3	1	2	2	3	شناخت اثر متقابل بین سیستم های مختلف حجره	۴
2	2	2	2	3	شناخت اثر متقابل بین DNA و RNA و پروتئین سازی	۵
2.4	1.6	1.8	1.8	3	مجموع	
2.12					اوسط عمومی	
۱=کمترین اشتراک					۲=اشتراک متوسط	
					۳=اعظمی ترین اشتراک	

پوهنځی تعلیم و تربیه
رشته بیولوژی
مفردات درسی زولوژی غیرفقاریه
صنف دوم
سمستر سوم

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	تعلیم و تربیه
دیپارتمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	زولوژی غیرفقاریه
کود مضمون:	Ed. Bio 0321
تعداد کريدیت:	3 کريدیت تیوری و 1 کريدیت عملی
نوعیت مضمون:	اختصاصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	سوم

شرح مختصر مضمون

هر علم توصیف و اهداف دارد، از جمله زولوژی غیرفقاریه که مورد بحث ماست و یکی از شعبات مهم علم بیولوژی بوده که تمام مراحل زندگی حیوانات را در گذشته و عصر حاضر، عادت و محل بود و باش، تنوع و تکامل آنها را به ما معرفی می‌نماید. هدف از تدریس این مضمون شناخت و اهمیت انواع مختلف حیوانات، تاثیر روابط آن بالای زندگی انسان و سایر موجودات حیه می‌باشد.

این مضمون ارایه کننده خصوصیات مختلف حیوانات می‌باشد که یک انگیزه بخاطر توضیح دورنمای جهان برای محصلان می‌باشد.

آموزش زولوژی برای محصلان تمام رشته های بیولوژی و سایر رشته های بیولوژی و سایر رشته های که با بیولوژی ارتباط دارند، مانند: طب، وترنری، زراعت، کیمیا و فزیک یک امر ضروری بوده که به کمک این مضمون می‌توان به این هدف نایل آمد.

اهداف آموزشی

الف: در زمینه ای دانش

1. شناخت اصطلاحات علمی زولوژی غیرفقاریه، طبقه بندی و مشخصات آن‌ها.
2. شناخت سیستم های مختلف حیوانات غیرفقاریه.
3. شناخت فایلیم های مهم حیوانات غیرفقاریه و مقایسه شان.
4. تشخیص بیولوژیکی فایلیم های حیوانات غیرفقاریه.
5. بررسی و ارتباط میان فایلیم های حیوانات غیرفقاریه که در قید حیات هستند.

ب: در زمینه ای مهارت ها

1. پیرامون این مضمون به مطالب دیگری از کتب، مجلات، سایت های اینترنتی و سایر منابع دست یابند.
2. برای اجرای فعالیت های لابراتواری مهارت کسب نمایند.
3. در کنفرانس ها، پروژه های تحقیقی و سیر علمی فعالانه اشتراک نمایند.
4. طرز استفاده از وسایل تخنیکی، مانند: پروجکتور، میکروسکوپ، تهیه سلاید و کاربرد وسایل تسلیخ را بی آموزند.
5. دسترسی به دیتای فایلیم های حیوانات غیرفقاریه و رساندن دیتا به شکل گفتاری و نوشتاری به دیگران.
6. کسب معلومات در مورد ارتباط بین حیوانات غیرفقاریه و شرایط زندگی محیطی.

شیوه های تدریس و آموزش

این مضمون با استفاده از روش های زیر تدریس می گردد:

- ارایه لکچر فعال طبق پلان.
- روش های مبتنی بر هدف و شاگرد محوری، شاگرد محوری، طرح پرابلم، سوال و جواب و مباحثه.
- پروژه های صنفی، تحقیقات کتابخانه یی، اجرای تجارب و کارهای عملی.
- کنفرانس ها و سیمینار محصلان و سایر فعالیت های ضروری.
- بازدید از ساحه و راه اندازی سیر های علمی.

مفردات درسی مضمون (فصل ها و زیر فصل ها)

- اساسات زولوژی
- طبقه بندی (غیرفقاریه)
- فایلیم اسفنج
- فایلیم سولنتراتا

- کلاس هایدروزوا
- فیلم خارپوستان
- فیلم کرم های حلقوی
- فیلم کرم های پهن
- کلاس تریماتودا
- فیلم کرم های مدور
- Nematomorph
- نرم تنان
- فیلم مفصل داران
- کلاس سخت پوستان
- کلاس حشرات
- کلاس عنکبوتیان

منابع اساسی

1. اکبری، عبیدالله. لاله‌اند سپین جاند. (1395). زولوژی غیرفقاریه. کابل: انتشارات قرطبه، چاپ چهارم.
2. اوریاخلیل، قدرت الله. همایون منیر. 1396. زولوژی عمومی. کابل: انتشارات سعید، چاپ دوم
3. حلیم، محمد. (1366). زولوژی غیرفقاریه. کابل: انستیتوت پیداگوژی، چاپ اول.
4. حنیف، جمعه. (1392). زولوژی غیرفقاریه. هرات: انتشارات قدس، چاپ دوم.
5. شرافت، گل سلیم و دیگران. 1366. زولوژی. پوهنتون کابل. کتاب درسی برای موسسات تحصیلات عالی.

منابع کمکی

1. امین، ابوالقاسم. (1388). مبانی زیست شناسی (زیست شناسی سلولی- رده بندی جانوری). تهران: انتشارات امیرکبیر، چاپ دهم.
2. حبیبی، طلعت. (1391). جانورشناسی عمومی. تهران: انتشارات دانشگاه تهران، جلد اول، چاپ سیزدهم.
3. Göçmen, B., "Genel Parazitoloji", Ege Üniversitesi, Fen Fakültesi Kitaplar Serisi, No: 168, Bornova-Izmir, (2000).

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کارهای خانگی محصلان از 5 نمره محاسبه می‌گردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می‌گردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی از دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی می‌شود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می‌گذارد.

پالیسی تأخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت‌های صنفی محصلان، در صورت تأخیر چانس دوم ندارد. محصلان می‌توانند قبلاً در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تأییدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می‌گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت‌های گروهی) (20) %
- کارهای عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت‌های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع -100%

وجایب و مکلفیت‌های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت‌ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پایبندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت‌های دیگری می‌گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می‌شود؛ استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می‌نماید؛

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنهی اطلاع می دهد. آمریت دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون زولوژی غیرفقاریه

نتایج متوقعه					نتایج متوقعه مضمون	شماره
5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی ومعارف		
ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر		
2	2	3	3	3	شناخت اصطلاحات علمی زولوژی غیرفقاریه، طبقه بندی و مشخصات آنها.	۱
3	3	3	3	3	محصلان در مورد سیستم های مختلف حیوانات غیرفقاریه معلومات کسب نمایند	۲
3	2	3	2	3	شناخت فایلیم های مهم حیوانات غیرفقاریه و مقایسه شان	۳
3	2	2	2	3	بررسی و ارتباط میان فایلیم های حیوانات غیرفقاریه که در قید حیات هستند	۴
3	2	2	3	3	پیرامون این مضمون به مطالب دیگری از کتب، مجلات، سایت های انترنیتی وسایر منابع دست یابند	۵
2.8	2.2	3.6	2.6	3	مجموع	

2.84	اوسط عمومی
۱= کمترین اشتراک	۲= اشتراک متوسط
۳= اعظمی ترین اشتراک	

پوهنځی تعلیم و تربیه
رشته بیولوژی
مفردات درسی نباتات عمومی 2
صنف دوم
سمستر چهارم

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	تعلیم تربیه
دیارتمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	نباتات عمومی 2
کود مضمون:	Ed. Bio 0422
تعداد کريدیت:	3 کريدیت تیورری
نوعیت مضمون:	اختصاصی
پیشنیاز مضمون:	نباتات عمومی 1
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون

نباتات عمومی 2، از مضامین اختصاصی رشته بیولوژی می باشد که بمنظور آشنا ساختن محصلان با مفاهیم ساختمان برگ، اعضای جسمی و جنسی گل، میوه و انواع آن، تکثر زوجی و غیر زوجی در نباتات، خصوصیات و تکثر نباتات بازدانه گان و نباتات مفیده افغانستان در سمستر چهارم تدریس می شود. این مضمون در واقعیت مدخلی است برای رشته های فزیولوژی نباتی، سیستماتیک نباتی و اکولوژی نباتی با مطالعه این مضمون محصلان در ختم سمستر قادر می گردند تا در رابطه سایتولوژی نباتی، هستولوژی نباتی، اناتومی نباتی و سیستم تکثری نباتات شناخت کلی و جامع پیدا نمایند.

اهداف آموزشی

محصلان در ختم سمستر قادر خواهند شد تا:

1. مفاهیم کلی نباتات عمومی را شناسایی و درک نموده و مهارت عملی سازی و اجرای تجارب دروس نظری نباتات عمومی را کسب نمایند؛
2. در مورد انواع گل، ترکیب گلی ساده، ترکیب گلی مختلط و ترکیب گل مرکب معلومات کافی حاصل نمایند؛
3. ساختمان میوه، میوه‌های ساده، مرکب و مجتمع را با انواع آن درک و از هم‌دیگر تفکیک نمایند؛
4. با ساختمان بیرونی، داخلی و اشکال برگ و عملیه ترکیب ضیایی آشنایی پیدا کرده و وظیفه ساختمان و انواع تخم را همراه با عواملی خارجی و داخلی که بالای رشد و نموی نباتات تاثیر گزار اند شناسایی و میکانیزم آن را تحلیل نمایند؛
5. در مورد تکثر در نباتات بازدانه و پنهان دانه، تکثر زوجی، گرده افشانی، عوامل و اسباب گرده افشانی و انواع تکثر غیر زوجی آشنایی پیدا کرده و نباتات مفیده افغانستان را شناسایی، تحلیل و تجزیه نمایند.

شیوه‌های تدریس و آموزش

این مضمون با استفاده از روش‌های زیر تدریس می‌گردد:

- ارایه لکچر فعال طبق پلان؛
- روش‌های مبتنی بر هدف و شاگرد محوری، شاگرد محوری، طرح پرابلم، سوال و جواب و مباحثه؛
- پروژه‌های صنفی، تحقیقات کتابخانه‌ای، اجرای تجارب و کارهای عملی؛
- کنفرانس‌ها و سیمینار محصلان و سایر فعالیت‌های ضروری؛

مفردات درسی مضمون (فصل‌ها و زیر فصل‌ها)

- انواع گل Type of the flowers
 - گل مکمل Complete Flower
 - نا مکمل Incomplete Flower
 - گل کامل Perfect Flower
 - گل ناقص Imperfect Flower
 - دیاگرام گل Floral Diagram
 - فرمول گل Floral Formula
- ترتیب گلی Inflorescence
 - ترکیب گلی مرکب Compound inflorescence
 - ترتیب گلی مختلط Mixed inflorescence

○ ترتیب گلی ساده Simple inflorescence

● ترتیب گلی Cymose

فصل هفتم

● میوه Fruit

● طبقه بندی میوه جات Classification of fruits

○ میوه های ساده Simple Fruits

○ میوه های مرکب Composite fruit

○ میوه های مجتمع Aggregate fruit

فصل هشتم

● تخم Seed

○ ساختمان تخم Seed structure

○ اقسام تخم type of seed

○ جسامت تخم

○ چگونگی نمو و انکشاف تخم

○ جوانه زدن Seed germination

○ انواع جوانه زدن Germination Types

○ عوامل تاثیر گذار بالای رشد تخم

فصل نهم

● تکثر در نباتات Plant Reoroduction

○ تکثر زوجی Sexual Reproduction

▪ گرده افشانی Pollination

▪ انواع گرده افشانی Type of pollination

▪ عوامل و اسباب گرده افشانی

● تکثر غیر زوجی Asexual Reproduction

○ انواع تکثر غیر زوجی Asexual Reproduction Type

● باز دانه گان Gymnosperm

○ خصوصیات باز دانه

○ تکثر باز دانه گان Gymnosperm Reproduction

○ اهمیت Gymnosperm

• نباتات مفیده افغانستان Afghanistan effectual plant

- نباتات مشهور افغانستان که در حال انقراض اند
- نقش نباتات مفیده در اقتصاد افغانستان

منابع اساسی

1. اهدایی، بهمن، 1384، اصلاح نبات، چاپ پنجم، تهران: انتشارات فردانش.
2. اتابکی مهر، احمد، 1377، مبانی جنتیک نباتی، چاپ اول، تهران: انتشارات نوپردازان.
3. پولمن، جان میلتن و جان آلن اسلیپد و دیوید، 1383، اصلاح نباتات زراعتی، چاپ سوم، اصفهان: دانشگاه صنعتی .
4. عظیمی، اعظم، 1388، بیولوژی کمپبل، چاپ پنجم، جلد اول، تهران: انتشارات خانه زیست شناسی.
5. فرشاد فر، عزت الیله، 1376، روش شناسی اصلاح نباتات، چاپ اول، کرمانشاه: انتشارات دانشگاه رازی.
6. فاضل زاده، علی، 1384، اصلاح نباتات در گیاهان زراعتی، چاپ دوم، تهران: انتشارات پوران پژوهش .
7. قهرمان، احمد، 1354، نبات شناسی عمومی، جلد دوم، تهران: انتشارات دانشگاه سپاهان.
8. مشانی و نجات، سیروس و علی اکبر شاه، 1376، اصلاح نباتات تکمیلی جلد اول، تهران: انتشارات دانشگاه.
9. فارسی، محمد، باقری، عبدالرضا، 1383، اصول اصلاح نباتات، چاپ سوم، مشهد: انتشارات جهاد دانشگاهی.
10. ویلسون، لومیس، 1374، نبات شناسی. جلد دوم، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
11. استرن، کینگرلی و همکاران. (1388)، مبانی بیولوژی گیاهی، انتشارات آئیز.
12. امین الله. (1386)، بیالوژی عمومی. کابل: انتشارات مرکزی نشراتی پامیر.
13. باربر، رست و همکاران. (1378). زیست شناسی گیاهی. تهران: انتشارات مدرسه.
14. میرمویدی، علی نقی. (1386). زیست شناسی عمومی. انتشارات: دانشگاه رازی.
15. نیل، کمپبل. (1388)، بیولوژی کمپبل، جلد سوم، خانه زیست شناسی.

منابع کمکی

1. ستانکزی، عبدالهادی. 1398. نباتات عمومی. کابل: انتشارات سدید.
2. سراج، نصیر احمد، 1396. نباتات عمومی. کابل: انتشارات کانون علمی و فرهنگی شهید مولوی سراج الدین.
3. ایورت، ری و سوزان ایکون. 1392. زیست شناسی گیاهی ریون. ترجمه اصغر زمانی. چاپ اول، تهران: انتشارات خانه زیست شناسی.

4. تاجیک، جلیل و نبی الله مقیمی. 1394. گیاه شناسی. چاپ یازدهم، تهران: انتشارات شرکت چاپ و نشر کتاب های درسی.

5. قهرمان، احمد. 1396. گیاه شناسی پایه. جلد دوم، چاپ شانزدهم. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلان از 5 نمره محاسبه می گردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می گردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی از دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی می شود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می گذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلان، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلان می توانند قبلاً در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تأییدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
- کار های عملی (لایحه توار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع -۱۰۰%

وجایب و مکلفیت های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر

به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پایبندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نمایند.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت‌های دیگری می‌گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می‌شود؛

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می‌نماید؛

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت‌های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی‌دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنچی اطلاع می‌دهد.

آمریت دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می‌کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون نباتات عمومی 2

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه				
		1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی و معارف	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.
۱	مفاهیم کلی نباتات عمومی را شناسایی و درک نموده و مهارت عملی سازی و اجرای تجارب دروس نظری نباتات عمومی را کسب نمایند.	3	2	3	2	2
۲	در مورد انواع گل، ترکیب گلی ساده، ترکیب گلی مختلط و ترکیب گل مرکب معلومات کافی حاصل نمایند.	3	2	3	2	1
۳	ساختمان میوه، میوه های ساده، مرکب و مجتمع را با انواع آن درک و از همدیگر تفکیک نمایند.	3	2	2	2	1
۴	با ساختمان بیرونی، داخلی و اشکال برگ و عملیه ترکیب ضیایی آشنایی پیدا کرده و وظیفه، ساختما و انواع تخم را همراه با عواملی خارجی و داخلی که بالای رشد و نموی نباتات تاثیر گزار اند شناسایی و میکانیزم آن را تحلیل نمایند.	3	2	3	2	1
۵	در مورد تکثر در نباتات بازدانه و پنهان دانه، تکثر زوجی، گرده افشانی، عوامل و اسباب گرده افشانی و انواع تکثر غیر زوجی آشنایی پیدا کرده و نباتات مفیده افغانستان را شناسایی، تحلیل و تجزیه نمایند.	3	2	3	2	2
مجموع		3	2.4	2.8	2	1.4
اوسط عمومی		2.32				
		۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک				

پوهنځی تعلیم و تربیه
رشته بیولوژی
مفردات درسی فزیولوژی نباتی 1
صنف سوم
سمستر پنجم

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	تعلیم تربیه
دیپارتمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	فزیولوژی نباتی 1
کود مضمون:	Ed. Bio 0529
تعداد کریدیت:	2 کریدیت تیوری و 1 کریدیت عملی
نوعیت مضمون:	اختصاصی
پیشنیاز مضمون:	بیولوژی عمومی و نباتات عمومی
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

شرح مختصر مضمون

فزیولوژی نباتی یکی از مضامین اختصاصی رشته بیولوژی بوده و در 6 کریدیت تحت عنوان فزیولوژی نباتی (1 و 2) در دو سمسטר (پنجم و ششم) تدریس می‌گردد. فزیولوژی نباتی (1) شامل عناوین چون: معرفی، اهمیت و اهداف فزیولوژی نباتی، عملیه ترکیب ضیایی و میخانیکیت آن، تغذیه منرالی، نقش، کمبود و طرق جذب منرالها در نباتات، سیستم ریشه وی و میخانیکیت جذب و انتقال آب و مواد در نباتات، چگونگی نمو و انکشاف نبات، مراحل و عوامل تاثیر گذار بالای آن و هورمون‌های نباتی می‌باشد.

اهداف آموزشی

محصلان در ختم سمسטר قادر خواهند شد تا:

1. مفاهیم کلی فزیولوژی نباتی را شناسایی و درک نمایند؛
2. در مورد میخانیکیت عملیه ترکیب ضیایی و عوامل تاثیر گذار در آن معلومات کافی حاصل نمایند؛
3. چگونگی عملیه جذب و انتقال مواد به طرف بالا و پایین و اعضای انتقال دهنده آن را از هم تفکیک نمایند؛

4. عواملی خارجی و داخلی که بالای رشد و نموی نباتات تاثیر گذار اند شناسایی و میکانیزم آن را تحلیل نمایند؛

5. در مورد انواع هورمون‌های نباتی و نقش آن بالای نباتات آگاهی حاصل نموده و مهارت چگونگی کاربرد و استفاده از آن را بدانند.

شیوه‌های تدریس و آموزش

این مضمون با استفاده از روش‌های زیر تدریس می‌گردد:

- ارایه لکچر فعال طبق پلان؛
- روش‌های مبتنی بر هدف و شاگرد محوری، شاگرد محوری، طرح پرابلم، سوال و جواب و مباحثه؛
- پروژه‌های صنفی، تحقیقات کتابخانه‌یی، اجرای تجارب و کارهای عملی؛
- کنفرانس‌ها و سیمینار محصلان و سایر فعالیت‌های ضروری.

مفردات درسی مضمون (فصل‌ها و زیر فصل‌ها)

- فصل اول: مقدمه بر فزیولوژی نباتی.
- تاریخچه فزیولوژی نباتی.
- اهمیت و اهداف علم فزیولوژی.
- تغذیه در نباتات؛
- فصل دوم: عملیه ترکیب ضیایی.
- اهمیت ترکیب ضیایی.
- برگ منحیث عضو انجام دهنده عملیه ترکیب ضیایی.
- کلوروپلاست‌ها و وظایف آن.
- ساختمان کیمیاوی کلوروپلاست‌ها.
- کارتنوئید‌ها.
- ساختمان فزیولوژی کارتنوئید‌ها.
- تعامل در روشنایی و تاریکی.
- خصوصیات نور
- فکتورهای اساسی در عملیه ترکیب ضیایی.
- کلوروفیل و نقش آن در عملیه ترکیب ضیایی.
- نورآفتاب و نقش آن در عملیه ترکیب ضیایی
- آب و نقش آن در عملیه ترکیب ضیایی.
- کاربن دای اکساید و نقش آن در عملیه ترکیب ضیایی

- رطوبت
- خاک
- حرارت
- فصل سوم: تغذیه منرالی
- تاریخچه تغذیه منرالی
- منرال های پر مصرف
 - عنصر فاسفورس
 - عنصر نایتروجن
 - عنصر کلسیم.
 - عنصر مگنیزیم.
 - عنصر سلفر
 - عنصر پوتاشیم
- عناصر کم مصرف
 - آهن
 - مولی بدینوم
 - برون
 - جست
 - مس
 - کلورین
 - منگانهز
- فصل چهارم: سیستم ریشه وی.
 - نقش ریشه در فعالیت های حیاتی نباتات.
 - جذب آب و مواد غذایی توسط ریشه
 - جذب فعال و غیر فعال
 - میخانیکیت جذب ودخول منرالها.
- فصل پنجم: انتقال مواد
 - در کدام انساج انتقال مواد صورت می گیرد؟
 - کدام میکانیزم در این نوع حرکت دخیل اند؟
- انتقال روبه بالا چگونه صورت می گیرد؟
 - ساختمان داخلی زایلیم

- انتقال آب چگونه صورت می گیرد؟
 - فشارریشه.
 - تیوری کشش (Cohesion)
- انتقال مواد روبه پایین چگونه صورت می گیرد؟
 - ساختمان داخلی فلویم
- مسیر حرکت مواد
 - حرکت دوجانبه
 - فصل ششم: رشد نمو در نباتات
 - مراحل رشد نمو
 - عوامل رشد نمو
- فصل هفتم: هورمون های نباتی.
 - انواع هورمون های نباتی

منابع اساسی

1. اهدایی، بهمن، 1384، اصلاح نبات، چاپ پنجم، تهران: انتشارات فرردانش.
2. اتابکی مهر، احمد، 1377، مبانی جنتیک نباتی، چاپ اول، تهران: انتشارات نوپردازان.
3. پولمن، جان میلتن و جان آلن اسلیپید و دیوید، 1383، اصلاح نباتات زراعتی، چاپ سوم، اصفهان: دانشگاه صنعتی .
4. عظیمی، اعظم، 1388، بیولوژی کمپیل، چاپ پنجم، جلد اول، تهران: انتشارات خانه زیست شناسی.
5. فرشاد فر – عزت الیله، 1376، روش شناسی اصلاح نباتات، چاپ اول، کرمانشاه: انتشارات دانشگاه رازی.
6. فاضل زاده، علی، 1384، اصلاح نباتات در گیاهان زراعتی، چاپ دوم، تهران: انتشارات پوران پژوهش .
7. قهرمان، احمد، 1354، نبات شناسی عمومی، جلد دوم، تهران: انتشارات دانشگاه سپاهان.
8. مشانی و نجات، سیروس و علی اکبر شاه، 1376، اصلاح نباتات تکمیلی جلد اول، تهران: انتشارات دانشگاه.
9. فارسی، محمد، باقری، عبدالرضا، 1383، اصول اصلاح نباتات، چاپ سوم، مشهد: انتشارات جهاد دانشگاهی.
10. ویلسون، لومیس، 1374، نبات شناسی جلد دوم، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

منابع کمکی

1. اربط، ح. 1385. مورفولوژی و آناتومی غلات. تبریز: انتشارات دانشگاه تبریز.

2. ندیمی، عبدالقدوس. 1393. فزیولوژی نباتی. کابل. انتشارات سعید.
3. وستون. د.ج. 1385. فزیولوژی گیاهان زراعی. ترجمه: احمدی. تهران: انتشارات دانشگاه. قرقین.

نیازمندی‌های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می‌توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می‌گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلان از 5 نمره محاسبه می‌گردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می‌گردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی می‌شود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می‌گذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت‌های صنفی محصلان، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلان می‌توانند قبلاً در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

- نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می‌گیرد:
- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت‌های گروهی) (20) %
 - کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت‌های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
 - امتحان وسط سمستر (20) %
 - امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
 - مجموع ۱۰۰%

وجایب و مکلفیت‌های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت‌ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقاء دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلاص پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پایبندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت‌های دیگری می‌گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام‌شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می‌شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می‌نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت‌های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی‌دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنچی اطلاع می‌دهد.

آمریت دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراآت نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می‌کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون فزیولوژی نباتی¹

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه				
		1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی و معارف	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.
۱	مفاهیم کلی فزیولوژی نباتی را شناسایی و درک نمایند.	3	2	3	1	2
۲	در مورد میخانیکیت عملیه ترکیب ضیایی و عوامل تاثیر گذار در آن معلومات کافی حاصل نمایند.	3	2	3	1	1
۳	چگونه گی عملیه جذب و انتقال مواد به طرف بالا و پایین و اعضای انتقال دهنده آن را از هم تفکیک نمایند.	3	2	3	1	1
۴	عواملی خارجی و داخلی که بالای رشد و نموی نباتات تاثیر گزار اند شناسایی و میکانیزم آن را تحلیل نمایند.	3	2	3	3	2
۵	در مورد انواع هورمون های نباتی و نقش آن بالای نباتات آگاهی حاصل نموده و مهارت چگونه گی کاربرد واستفاده از آن را بدانند.	3	2	3	3	2
مجموع		3	2	3	1.6	1.6
اوسط عمومی		2.24				
۳= اعظمی ترین اشتراک		۲= اشتراک متوسط				
		۱= کمترین اشتراک				

پوهنځی تعلیم و تربیه
رشته بیولوژی
مفردات درسی میکروبیولوژی 1 و 2
صنف سوم
سمستر پنجم و ششم

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	تعلیم و تربیه
دیپارتمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	مایکروبیولوژی 1 و 2
کود مضمون:	Ed. Bio 0531 Ed. Bio 0631
تعداد کریدیت:	4 کریدیت تیوری و 2 کریدیت عملی
نوعیت مضمون:	اختصاصی
پیشنیاز مضمون:	بیولوژی عمومی
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم و ششم

شرح مختصر مضمون

مضمون مایکروبیولوژی، از جمله مضامین اختصاصی دیپارتمنت بیولوژی بوده که در سمستر پنجم و ششم صنف سوم تدریس می‌گردد.

چون مایکروبیولوژی علمیهست که موجودات کوچک ذره بینی که باعث امراض مختلف برای انسان‌ها، حیوانات و نباتات می‌گردد را از دیدگاه‌های مختلف مورد بحث قرار می‌دهد. بناء دانستن مایکروبیولوژی یکی از ضروریات مهم هر فرد می‌باشد. خاصتاً محصلان رشته طب و بیولوژی تاباند که چگونه امراض میکروبی را شناسائی، جلوگیری و تداوی نماید. بر علاوه اضرار آن دارای جنبه ای مفدیت نیز می‌باشد به طور مثال در تخمر، تهیه ماست، و همچنان باعث تشکیل ویتامین k در بدن انسان می‌گردد که از آن در کاربرد تعاملات و غنی سازی غذایی بکار می‌برند.

اهداف آموزشی

1. آشنایی کلی با ساختار میکرواورگانیزم‌ها؛
2. شناخت انواع میکرواورگانیزم‌ها (باکتری، ویروس و فنجی)؛

3. آشنایی با انتی بیوتیک‌ها و انواع آن
4. آشنایی با طبقه بندی و همچنین تلومین باکتری‌ها؛
5. نقش سیستم معافیت در مقابله با میکرواورگانیزم‌ها؛

شیوه‌های تدریس و آموزش

از آن جای که وزارت تحصیلات عالی افغانستان باره اندازی ورکشاپ‌های میتودولوژی، برنامه جدید میتودهای درسی مبتنی برنتیجه (Outcome Based Education) و (Student centered Learning) آموزش محصل محور (Developing & Supporting Team Based Learning Using Cooperative Learning) را درسال جدید 1398 اندازی نموده وازاین روش که شامل میتودهای معاصر درسی بشکل، مباحثه، کارهای پروژه ئی، Game play استفاده ازبرنامه Kahoot بشکل آنلاین، ارائه سیمینارها وایجاد گروپ‌های درسی، لکچر، وظایف خانگی می‌باشد تطبیق و استفاده می‌گردد.

مفردات درسی مضمون (فصل ها و زیر فصل ها)

فصل اول: تاریخچه علم میکروبیولوژی

- نظریات و کارکردهای دانشمندان درعرصه میکروبیولوژی
- نقش واهمیت میکرواورگنیزم‌ها درطبیعت
- نقش واهمیت میکرواورگانیزم‌ها برای انسان‌ها
- ساحه مطالعه میکروبیولوژی

فصل دوم: طبقه بندی و مطالعه میکرواورگنیزم‌ها تحت میکروسکوپ

- طبقه بندی میکرواورگنیزم‌ها
- کشت باکتری‌های
- انتی بیوگرام باکتری‌ها
- مشاهده باکتری‌های زنده
- مشاهده باکتری‌های تلومین شده
- طرق تلومین کردن باکتری‌ها
- اوساط باکتری‌ها
- تهیه نمودن محیط زرع خالص میکرواورگنیزم‌ها وخصوصیات آنها
- وسایل و ابزار کاربردی میکروبیولوژی
- طرق تعقیم نمودن وسایل میکروبیولوژی

فصل سوم: باکتری‌ها

- مشخصات باکتری‌ها

- طبقه بندی باکتری‌ها
- اشکال و جسامت باکتری‌ها
- اعضای حرکی و میتود های حرکت در باکتری‌ها
- تولید مثل در باکتری‌ها
- تشکیل و تولید سپور در باکتری‌ها
- تغذیه و متابولیسم در باکتری‌ها
- تنفس در باکتری‌ها
- انزایم های باکتری‌ها
- باکتری‌های پتوجن و عامل امراض انسانی

فصل چهارم: ویروس‌ها

- طبقه بندی ویروس‌ها
- ساختمان و اساس کیمیاوی ویروس‌ها
- سنتیز پروتئین ویروس‌ها
- ویروس‌های مهم عامل امراض نباتی
- ویروس‌های مهم عامل امراض حیوانی
- ویروس‌های هیپاتیت
- پیکوناویریدی
- پاکس ویریدی
- ریترو ویریدی
- کار لابراتواری

فصل چهارم: فنگس‌ها (فنجی‌ها)

- نقش فنگس‌ها در زندگی انسان‌ها
- طبقه بندی فنگس‌ها
- فنگس‌های عامل امراض نباتی
- فنگس‌های عامل امراض حیوانی

فصل پنجم: انتی بیوتیک‌ها

- تصنیف انتی بیوتیک‌ها
- انتی بیوتیک‌های موثر بر دیوار حجروی
- انتی بیوتیک‌های موثر بر غشای حجره باکتری‌ها

- انتی بیوتیک‌های موثر بر نوکلئیک اسیدها
- انتی بیوتیک‌های موثر بر سنتز پروتئین‌ها
- مقاوم شدن باکتری‌ها در برابر انتی بیوتیک‌ها
- مواد ضد عفونی

فصل ششم: معافیت و مدافعه میزبان علیه میکرواورگانیزم‌ها

- معافیت طبیعی
- معافیت اکتسابی
- اعضای لمفاوی و نقش لمفوسیت‌ها
- تطبیق واکسین
- نقش جنتیک در معافیت

منابع و مآخذ

1. Dale, J. W., & Park, S. F. (2013). Molecular Genetics Of bacteria. John Wiley & Sons.
2. Brown, T. A., & Brown, T. (2016). Gene cloning and DNA Analysis: an introduction, 7th edition John Wiley & Sons.
3. Bergey's (2010) Manual of Systematic Bacteriology, Springer.
4. Prescott. (2015). Microbiology. McGraw Hill.
5. Mount D. W. (2004). Bioinformatics . Cold Spring Harbor Laboratory Press.
6. Barton & Northup. (2011). Microbial Ecology, Wiley.
7. Sherwood, L., & Woolverton, C. (2013). Prescott's Microbiology. McGraw- Hill Higher Education.

نیازمندی‌های مضمون و معیارهای ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می‌توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می‌گردد.

قواعد کارخانگی

- کارهای خانگی محصلان از ۵ نمره محاسبه می‌گردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می‌گردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی می‌شود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می‌گذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت‌های صنفی محصلان، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلان می‌توانند قبلاً در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

- فیصدی سهم گیری در فعالیت‌های صنفی (پروژه آموزش و تدریس): (۵٪)
- فیصدی پروژه‌های صنفی (کار خانگی): (۵٪)
- فیصدی فعالیت‌های انفرادی و گروهی (کار عملی): (۱۰٪)
- فیصدی امتحان وسط سمستر: (۲۰٪)
- فیصدی امتحان نهایی: (۶۰٪)
- مجموع ۱۰۰٪

وجایب و مکلفیت‌های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت‌ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلاف پروژه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پایبندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروژه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت‌های دیگری می‌گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می‌شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می‌نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت‌های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی‌دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنچی اطلاع می‌دهد. آمریت دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می‌کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون مایکروبیولوژی 1 و 2

نتایج متوقعه رشته					نتایج متوقعه مضمون	شماره
5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی و معارف		
ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر. ۱		
2	2	3	2	3	آشنایی کلی با ساختار مایکرواورگانیزم ها	۱
1	2	2	2	3	شناخت انواع مایکرواورگانیزم ها (باکتری، ویروس و فنجی)	۲
2	2	3	2	3	آشنایی با انتی بیوتیک ها و انواع آن	۳
3	2	3	2	3	آشنایی با طبقه بندی و همچنین تلون باکتری ها	۴
3	2	2	2	3	نقش سیستم معافیت در مقابله با مایکرواورگانیزم ها	۵
2.2	2	2.8	2	3	مجموع	
2.4					اوسط عمومی	
۱= کمترین اشتراک					۲= اشتراک متوسط	۳= اعظمی ترین اشتراک

پوهنهی تعلیم و تربیه
رشته بیولوژی
مفردات درسی میتود تدریس بیولوژی
صنف دوم
سمستر چهارم

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنهی:	تعلیم و تربیه
دیپارتمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	میتود تدریس بیولوژی
کود مضمون:	Ed.Bio0427
تعداد کریدیت:	2 کریدیت تیوری و 2 کریدیت عملی
نوعیت مضمون:	اختصاصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون

این کورس با مقدمه و تاریخچه و مفاهیم اساسی میتود تدریس بیولوژی شروع و به ادامه آن انواع میتودهای متفاوت و قابل استفاده در مضمون بیولوژی، وسایل و سامان آلاتی که در تجارب استفاده می شود آشنا شده خواهند آموخت که در پروسه تدریس محصلان بعد از فراغت نقش مهم و حیاتی را بازی خواهد کرد.

اهداف آموزشی

1. محصلان دروس روزمره خود را پلان کرده بتوانند؛
2. اهداف هر درس را تعیین کرده بتوانند؛
3. مهارت های استفاده از میتود مختلف تدریس را بی آموزند؛
4. آشنا شدن با مزایا و معایب میتود های مختلف؛
5. نسبت به تدریس و مسلک خویش علاقه مندی حاصل نمایند؛

شیوه های تدریس و آموزش

از آن جای که وزارت تحصیلات عالی افغانستان باره اندازی ورکشاپ های میتودولوژی، برنامه جدید میتودهای درسی مبتنی برنتیجه (Outcome Based Education) و (Student centered Learning) آموزش محصل محور (Developing & Supporting Team Based Learning Using Cooperative Learning) را درسال جدید 1398 اندازی نموده وازاین روش که شامل میتودهای معاصر درسی بشکل، مباحثه، کارهای پروژه ئی، Game play و استفاده از برنامه Kahoot بشکل آنلاین، ارائه سیمینارها و ایجاد گروپ های درسی، لکچر، وظایف خانگی، استفاده از چارت ها و مودل ها، استفاده از ویدیوهای آموزشی می باشد تطبیق و استفاده می گردد.

مفردات درسی مضمون (فصل ها و زیر فصل ها)

- معلومات عمومی به ارتباط مضمون
- تعریف میتود، اهمیت و ضرورت میتود و اهداف میتود.
- آشنایی عمومی با میتودهای تدریس .
- تقسیم بندی میتودهای تدریس به اساس کاربرد.
- میتودهای شفاهی.
- میتودهای سمعی و بصری.
- میتودهای عملی و تجربی.
- میتودهای تدریس بیولوژی
- میتود لکچر (فواید و نواقص آن)
- میتود مباحثه (بحث آزاد . بحث کنترل شده و بحث گروهی)
- فواید و نواقص آن.
- میتود تشریح و توضیح آن (فواید و نواقص آن)
- میتود نمایش . (فواید و نواقص آن)
- میتود تمثیل .
- میتود حل مساله.
- میتود جگسا.
- میتود سوال و جواب.
- میتود قیاسی.
- میتود استقرایی.
- میتود اجرای تجربه.
- میتود سیر علمی .

- میتود پروژه.
- میتود شاگرد در نقش معلم. (مایکرو تیچینگ).
- میتود کار خانگی 0 اهداف. خصوصیات و انواع کار خانگی)
- تقسیم بندی روش های میتودیک به اساس فعالیتهای آموزگار و آموزنده
- انسان چگونه می آموزد.
- انتخاب در موضوعات بیولوژیکی.
- اشکال آموزش بیولوژی
- آموزش بیولوژی در مراکز رسمی
- آموزش بیولوژی در مراکز غیر رسمی.
- مواد کمکی برای آموزش بهتر بیولوژی.
- نظم و ترتیب مواد درسی از نگاه تعلیم و تربیه و روانشناسی.
- پرنسیپ های ترتیب درسی بیولوژیکی
- تطبیق اهداف آموزشی.
- مهارت های پروسه تدریس.
- مهارت های قبل از تدریس. ضمن تدریس و بعد از تدریس.
- ارتباط چیست.
- مهارت های برقراری ارتباط موثر.
- پلان چیست.
- پلان تقویمی
- انواع پلان از نگاه زمان .
- مدل تدریس
- مدل پنج مرحله یی تدریس

منابع اساسی

1. احدیان، محمد. (1378). راهنمایی روش های نوین تدریس. چاپ اول، تهران: نشر آبیژ.
2. تهرانی، محمود و همکاران. (1382). راهنمایی تدریس علوم تجربی. چاپ اول، ایران: نشر کتاب های درسی ایران.
3. کرامتی، محمدرضا. (1382). نگاهی نو و متفاوت بر رویکرد مشارکتی. چاپ اول، نشر آیین تربیت.
4. کارگر، محسن. (1381). مقدمه ای بر همیاری- پیک همیار. سایت آموزش و پرورش کرمان.
5. مشایخ، فریده. (1381). دیدگاه های نو در برنامه ریزی آموزشی. چاپ اول، تهران: انتشارات سمت.

منابع کمکی

1. بهارستان، جلیل. (1366). برنامه کارورزی یا تدریس عملی در مراکز تربیت معلم. تهران: انتشارات حوزه و دانشگاه.

2. برون، جورج. (1387). تدریس خرد. مترجم: علی روف. تهران: چاپ شابک.

3. ریاست عمومی مؤسسات عالی تربیت معلم. (1383). مواد مطالعه برای معلمان.

نیازمندی‌های مضمون و معیارهای ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می‌توانند.
- بیشتر از 25 فیصد غیر حاضری باعث محرومی از امتحان می‌گردد.

قواعد کارخانگی

- کارهای خانگی محصلان از 5 نمره محاسبه می‌گردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می‌گردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی می‌شود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می‌گذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت‌های صنفی محصلان، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلان می‌توانند قبلاً در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تأییدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می‌گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت‌های گروهی) (20) %
- کارهای عملی (لبراتوروار، بازدید از ساحه، فعالیت‌های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

وجایب و مکلفیت‌های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت‌ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر

به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پایبندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت‌های دیگری می‌گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام‌شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می‌شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می‌نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت‌های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی‌دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنچی اطلاع می‌دهد.

آمریت دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می‌کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون میتود تدریس بیولوژی

نتایج متوقعه رشته					نتایج متوقعه مضمون	شماره
5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی و معارف		
ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر. ۱		
3	3	3	2	3	محصلان دروس روزمره خود را پلان کرده بتوانند.	۱
3	3	2	3	3	اهداف هر درس را تعیین کرده بتوانند.	۲
2	2	3	3	3	مهارت های استفاده از میتود مختلف تدریس را بی آموزند.	۳
3	3	3	3	3	آشنا شدن با مزایا و معایب میتود های مختلف.	۴
2	2	3	2	3	نسبت به تدریس و مسلک خویش علاقه مندی حاصل نمایند.	۵
2.6	2.6	2.8	2.6	3	مجموع	
2.72					اوسط عمومی	
۱=کمترین اشتراک					۲=اشتراک متوسط	۳=اعظمی ترین اشتراک

پوهنځی تعلیم و تربیه
رشته بیولوژی
مفردات درسی امبریولوژی انسان
صنف دوم
سمستر چهارم

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	تعلیم و تربیه
دیپارتمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	امبریولوژی انسان
کود مضمون:	Ed.Bio 0425
تعداد کریدت:	2 کریدت تیوری و عملی
نوعیت مضمون:	اختصاصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون

امبریولوژی از جمله مضامین اختصاصی در دیپارتمنت بیولوژی بوده که در یک سمستر و در 2 کریدت در صنف دوم سمستر چهارم تدریس می‌گردد.

بطور کلی جنین شناسی یکی از اصلی ترین رشته های طبی و بیولوژی بوده که به بررسی نحوه تکامل و تشکیل جنین در دوره بارداری و همچنین ایجاد ناهنجاری‌های مادرزادی، شناخت و درک صحیح از اناتومی و ... می‌پردازد. امبریولوژی به مفهوم مطالعه رشیم می‌باشد، با وجود آن اصطلاح مذکور عموماً به انکشاف قبل از ولادت دلالت می‌کند که مطالعه رشیم و جنین را در بر می‌گیرد اناتومی انکشافی یک بخش از امبریولوژی است که طی آن حجرات، انساج، اعضاء، سیستم‌ها و جسم از حجرات مولد والدین به گونه کاهل و مقتضی در می‌آیند.

اهداف آموزشی

1. پی بردن به اصل خلقت انسان؛
2. درک و یادگیری بهتر اناتومی ساختارهای مختلف بدن؛
3. شناخت فرایند و اتفاقاتی که منجر به تشکیل و تولد یک فرد جدید می‌شود؛

4. آشنائی با ناهنجاری‌های مادرزادی؛

5. پیشگیری از بروز ناهنجاری‌های مادر زادی و تکاملی؛

شیوه‌های تدریس و آموزش

از آن جای که وزارت تحصیلات عالی افغانستان باره اندازی ورکشاپ های میتودولوژی، برنامه جدید میتودهای درسی مبتنی بر نتیجه (Outcome Based Education) و (Student centered Learning) آموزش محصل محور (Developing & Supporting Team Based Learning Using Cooperative Learning) را در سال جدید 1398 اندازی نموده و از این روش که شامل میتودهای معاصر درسی بشکل، مباحثه، کارهای پروژه ئی، Game play و استفاده از برنامه Kahoot بشکل آنلاین، ارائه سیمینارها و ایجاد گروپ های درسی، لکچر، وظایف خانگی، استفاده از چارت ها و مودل ها، استفاده از ویدیوهای آموزشی می باشد تطبیق و استفاده می گردد.

مفردات درسی مضمون (فصل ها و زیر فصل ها)

فصل اول : عمومیات

- اهمیت امبریولوژی
- تاریخچه
- بازدید امبریولوژی در دوره باستانی
- امبریولوژی در دوره رنسانس
- شعبات امبریولوژی
- امبریولوژی و خلقت از نظر قرآن وساینس
- مورفولوژی و اناتومی دستگاه تناسلی مونث
- مورفولوژی و اناتومی دستگاه تناسلی مذکر

فصل دوم : پرو جنیزس

- تعریف
- گامیتوجنیزس
- انکشاف تخمه ها
- انکشاف گیمت مذکر
- تقسیم حجروی (تقسیم حجرات جنسی)
- دوران تخمدان

فصل سوم : انکشاف Development

- تکامل انفرادی Ontogenesis
- تکامل گروپی Phylogenesis

فصل چهارم : القاح

- اهمیت القاح
- القاح مصنوعی
- عقامت

فصل پنجم : هفته اول انکشاف

- روز اول
- روز سوم تا چهارم
- روز پنجم
- روز ششم
- روز هفتم

فصل ششم : هفته دوم انکشاف

- روز هشتم
- روز نهم
- روزهای یازدهم و دوازدهم
- روز سیزدهم

فصل هفتم : هفته سوم انکشاف

- تشکیل اندودرم، میزودرم و اکتودرم رشیمی
- سیستم قلبی و عائی ابتدائی
- تشکیل نوتوکارد
- تشکیل اعصاب
- انکشاف سولوم داخلی رشیم

فصل هشتم : دوره رشیمی

- هفته سوم الی هشتم
- مشخصات طبقه اکتودرم رشیمی
- مشخصات طبقه میزودرم رشیمی
- مشخصات طبقه اندودرم رشیمی
- خلاصه تشکیل اعضا در دوره رشیمی

فصل نهم : دوره جنینی

- از ماه سوم تا تولد
- انکشاف جنین

- هفته‌های نهم الی سیزدهم
 - هفته‌های سیزدهم الی شانزدهم
 - هفته‌های هفدهم الی بیستم
 - هفته‌های بیست و یکم الی بیست و پنجم
 - هفته‌های بیست و ششم الی بیست و نهم
 - هفته‌های سی ام الی سی و چهارم
 - هفته‌های سی و پنجم الی سی و هشتم
 - فکتورهای موثر در نمو جنین
- فصل 10: غشاهای یا اعضای خارج رحمی

- غشاهای جنینی و پلاستا
- ساختمان پلاستا
- دوران خون پلاستا
- وظایف پلاستا
- امنیون
- مایع آمنیوتیک
- دوگانگی‌ها و چندگانگی‌ها
- دوگانی دو زایگوتی
- دوگانگی یک زایگوتی

فصل 11: زایمان یا ولادت

- مراحل ولادت
- پلاستا و غشاهای جنینی بعد از ولادت

فصل 12: تغییرات خارج از نورم در تکامل انسان

منابع اساسی

1. آساد، محمدتقی. (۱۳۹۱). مبانی ژنتیک. چاپ دوم، مشهد: جهاد دانشگاهی.
2. تک زارع، سوسن. (۱۳۹۳). تعیین جنسیت فرزند (دختر می خواهید یا پسر؟). چاپ چهاردهم. تهران: نشر شقایق.
3. سجاتی، علیقلی. (۱۳۸۱). جنین شناسی پزشکی. چاپ اول، تهران: انتشارات علوی.
4. سلطانی نسب، رضا. (۱۳۷۲). جنین شناسی انسان. چاپ هفتم، مشهد: انتشارات جهاد دانشگاهی.
5. سلیمانی راد، جعفر. (۱۳۷۲). جنین شناسی پزشکی. چاپ اول، تبریز: انتشارات ستوده

6. شفاتی، احمد. (۱۳۴۷). جنین شناسی (رویان شناسی). تهران: نشر دانشگاه تهران.
7. عمیدی، فردین. (۱۳۹۲). جنین شناسی پزشکی لانگمن. چاپ دوم، تهران: نشر خسروی.
8. کیت آلی، مورمات. (۱۳۷۹). جنین شناسی کاربردی انسان. مترجم علیرضا فاضل و همکاران. مشهد: دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مشهد.
9. مایکل چی، سایموتز. (۱۳۹۱). مبانی ژنتیک. ترجمه: گروه مترجمین، چاپ اول، تهران: خانه زیست شناسی.
10. مشایخی، فرهاد. (۱۳۹۰). جنین شناسی. چاپ دوم، گیلان: انتشارات پیام سبحان.
11. نورمل، بشیر. (۱۳۹۱). امبریولوژی عمومی انسان. چاپ سوم، کابل: مطبعه سهر.
12. هاشمی، مسعود. (۱۳۹۱). فیزیولوژی تولید مثل کاربردی در حیوانات اهلی. چاپ پنجم، تهران: نشر فرهنگ جامع.

منابع کمکی

1. برنایار، محمدفرید. (1390). امبریولوژی عمومی. چاپ سوم، کابل: انتشارات عازم.
2. دیاب، عبدالحمید. (1391). طب در قرآن. مترجم روحانی، کمال. چاپ سوم، تهران: انتشارات آراس.
3. نائیک، داکتر ذاکر. (1387). قرآن و ساینس جدید. مترجم قریشی، محسن. کابل: انتشارات موسسه میهن.
4. نوس بام، رابرت ال. (1390). ژنتیک پزشکی تامپسون. مترجم غفرانی، محمد و دیگران. چاپ سوم، تهران: انتشارات برای فردا.

نیازمندی‌های مضمون و معیارهای ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می‌توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می‌گردد.

قواعد کارخانگی

- کارهای خانگی محصلان از 5 نمره محاسبه می‌گردد.
 - نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می‌گردد.
 - سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی می‌شود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می‌گذارد.

پالیسی تأخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت‌های صنفی محصلان، در صورت تأخیر چانس دوم ندارد. محصلان می‌توانند قبلاً در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تأییدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می‌گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
- کار های عملی (لآبراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت‌های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰ %

وجایب و مکلفیت‌های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پایبندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست سرقت علمی و اجرای فعالیت های دیگری می‌گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می‌شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می‌نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت‌های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی‌دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنهی اطلاع می‌دهد. آمریت دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می‌کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون امبریولوژی انسان

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه				
		1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی و معارف	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان
۱	پی بردن به اصل خلقت انسان	3	2	1	2	2
۲	درک و یادگیری بهتر اناتومی ساختارهای مختلف بدن	3	2	2	2	3
۳	شناخت فرایند و اتفاقاتی که منجر به تشکیل و تولد یک فرد جدید می شود.	3	1	2	3	2
۴	آشنائی با ناهنجاری های مادرزادی.	3	3	1	2	2
۵	پیشگیری از بروز ناهنجاری های مادر زادی و تکاملی	3	2	2	2	3
مجموع		3	2	1.6	2.2	2.4
اوسط عمومی		2.24				
۳= اعظمی ترین اشتراک		۲= اشتراک متوسط				
		۱= کمترین اشتراک				

پوهنځی تعلیم و تربیه
رشته بیولوژی
مفردات درسی هستولوژی عمومی
صنف دوم
سمستر چهارم

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	تعلیم و تربیه
دپارتمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	هستولوژی عمومی
کود مضمون:	Ed.Bio.0426
تعداد کریدیت:	3 کریدیت تیوری و 1 کریدیت عملی
نوعیت مضمون:	اختصاصی
پیشنیاز مضمون:	بیولوژی مالیکولی حجره
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون

هستولوژی از جمله مضامین اصلی رشته بیولوژی بوده و علميست که از مطالعه انساج موجودات حيه بحث می کند و برای شناخت انساج اهمیت و وظیفه تدریس آن ضروری می باشد.

اهداف آموزشی

1. آشنایی محصلان با نسج و انواع آن؛
2. آشنایی با چگونگی بوجود آمدن جنین؛
3. آشنایی با انساج و انواع آن؛
4. آشنایی با وظایف انساج؛
5. آشنایی محصلان با مهارت های مقطع گیری از انساج حیوانی؛

شیوه های تدریس و آموزش

- روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:
- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛

- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلان؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلان؛
- کارهای گروهی و ارائه آن؛
- کارهای عملی در لابراتوار؛

مفردات درسی مضمون (فصل ها و زیر فصل ها)

- هستولوژی و اهمیت آن.
- معرفی مایکروسکوپ و روش استعمال آن.
- شناختن میتود های که توسط آن انساج راتهییه می شود.
- معرفی انساج و معرفی انواع انساج.
- نسج اپیتلیوم چیست و انواع آن کدام است.
- غداوات و اهمیت آن.
- معرفی انساج ارتباطی و انواع آن.
- ساختار نسج ارتباطی، وظیفه نسج ارتباطی، نقش و اهمیت نسج ارتباطی
- شناختن انواع نسج ارتباطی (خون، استخوان، غضروف و نسج شحمی).
- نسج عضلی، ساختار، خصوصیات و طبقه بندی نسج عضلی.
- نسج عصبی، نقش و اهمیت نسج عصبی.
- نیورون، اقسام نیورون و ظایف نیورن.
- سیانپس (Synapse)، ساختار سیانپس و انواع سیانپس.

منابع اساسی

1. مهرآیین، فرشته. (۱۳۹۵). **بافت شناسی**. چاپ چهارم، تهران: انتشارات اندیشه رفیع.
2. انور، محمد افضل، (۱۳۹۰). **هستالوژی جهازات کابل**: انتشارات پوهنتون طبی کابل.
3. یوستی، ای—رج. (1382). **حجره شناسی مقایسه ای**. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
4. ولسین، لیسن. (1368). **بافت شناسی**. مشهد: انتشارات قدس رضوی.

منابع کمکی

1. رمزی، داوود. (1394). **بافت شناسی جان کوئیرا**. چاپ دوم، انتشارات آراین پژوهش.
2. حسن زاده، غلام رضا و همکاران. (1397). **بافت شناسی پایه جان کوئیرا ویرایش پانزدهم**. چاپ اول،

تهران: انتشارات ابن سینا.

3. کبری گنجی، فاطمه و آروند، محبوبه. (1397). **بافت شناسی عملی**. چاپ هفتم، مشهد: انتشارات دانشگاه علوم پزشکی مشهد.

نیازمندی‌های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است. محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می‌توانند. بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می‌گردد.

قواعد کارخانگی

کار های خانگی محصلان از 5 نمره محاسبه می‌گردد. نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می‌گردد. سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی می‌شود. در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می‌گذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت‌های صنفی محصلان، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلان می‌توانند قبلاً در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می‌گیرد:

ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت گروهی) (20) %

کارهای عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت‌های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون

امتحان وسط سمستر (20) %

امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %

مجموع ۱۰۰%

وجایب و مکلفیت های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت‌ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پایبندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست سرقت علمی و اجرای فعالیت‌های دیگری می‌گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می‌شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می‌نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت‌های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی‌دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنهی اطلاع می‌دهد.

اداره دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراآت نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می‌کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون هستولوژی عمومی

نتایج متوقعه رشته					نتایج متوقعه مضمون	شماره
5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی و معارف		
ن.م.ر. ۰	ن.م.ر. ۰	ن.م.ر. ۰	ن.م.ر. ۲۰	ن.م.ر. ۱۰		
2	1	2	2	3	آشنایی محصلان با نسج و انواع آن.	۱
2	3	2	2	3	آشنایی با چگونگی بوجود آمدن جنین.	۲
2	1	2	2	3	آشنایی با انساج و انواع آن.	۳
2	2	2	2	3	آشنایی با وظایف انساج.	۴
3	2	2	2	3	آشنایی محصلان با مهارت های مقطع گیری از انساج حیوانی.	۵
2.2	1.8	2	2	3	مجموع	
2.2					اوسط عمومی	
۱= کمترین اشتراک					۲= اشتراک متوسط	۳= اعظمی ترین اشتراک

پوهنځی تعلیم و تربیه
رشته بیولوژی
مفردات درسی زولوژی فقاریه
صنف سوم
سمستر پنجم

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	تعلیم و تربیه
دپارتمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	زولوژی فقاریه
کود مضمون:	Ed. Bio 0528
تعداد کريدیت:	3 کريدیت تیوری و 1 کريدیت عملی
نوعیت مضمون:	تخصصی
پیشنیاز مضمون:	بیولوژی عمومی
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

شرح مختصر مضمون

زولوژی شاخه از علم بیولوژی است که در رابطه به حیواناتی که دارای تیر پشت اند و همچنان در مورد سیستم‌های مختلف، فزیولوژی سیستم‌ها، محیط زنده گی و... بحث می‌کند. حیوانات فایلم کورداتا با داشتن سه صفت برجسته ذیل در وقت انکشاف از حیوانات دیگر متمایز اند:

✓ Notochord: میله ای ارتجاعی قابل انحنای که به طرف ظهري حیوان قرار دارد.
✓ Neural Boru: سیستم مرکزی اعصاب شکل که در قسمت ظهري بدن بالای اسکلیت محوری (کودا) قرار دارد.

✓ Gill Slits : درزهای برانشی که در جدارهای بلعوم تشکیل می‌گردد

همین فایلم کورداتا به سه سب فایلم دیگر تقسیم میگردد که قرار ذیل است:

✓ Subphylum Tunicata or Urochordata (پوش داران)
✓ Subphylum Cephalochordata or Acrania (حیوانات فاقد جمجمه)

✓ Subphylum Vertebrata or Craniata (فقاریه ها، مجموعه داران)

حیوانات فقاریه که امروز حیات به سر میبرند به هفت 7 کلاس ذیل تقسیم می گردند:

✓ Class Cyclostomata (ماهیان دهن گرد)

✓ Class Chondrichthyes (ماهیان غضروفی)

✓ Class Osteichthyes (ماهیان استخوانی)

✓ Class Amphibia (ذو حیاتین)

✓ Class Reptilia (خزنده گان)

✓ Class Aves (پرنده گان)

✓ Class Mamalia (پستانداران)

اهداف آموزشی

1. شناخت اصطلاحات علمی زولوژی فقاریه، طبقه بندی و مشخصات آن ها؛
2. آشنایی با سیستم های مختلف حیوانات فقاریه؛
3. آشنایی با کلاس های حیوانات فقاریه؛
4. آشنایی با طبقه بندی حیوانات فقاریه؛
5. درک اهمیت و ضرورت اقتصادی حیوانات فقاریه؛

شیوه های تدریس و آموزش

این مضمون با استفاده از روش های زیر تدریس می گردد:

- ارائه لکچر فعال طبق پلان.
- روش های مبتنی بر هدف و شاگرد محوری، کار گروهی، طرح پرابلم، سوال و جواب و مباحثه.
- پروژه های صنفی، تحقیقات کتابخانه یی، اجرای تجارب و کارهای عملی.
- ✓ کنفرانس ها و سیمینار محصلان و سایر فعالیت های ضروری.

مفردات درسی مضمون (فصل ها و زیر فصل ها)

- فایل کوردا، مشخصات عمومی ساختمان و فعالیت های حیاتی
- Vertebrata مشخصات عمومی، طبقه بندی ماهیان، ماهیان دهن گرد Cyclostomata ماهیان غضروفی
- ماهیان غضروفی Osteichthyes، اکولوژی ماهیان، اهمیت اقتصادی ماهیان
- کلاس ذو حیاتین، مقدمه ذو حیاتین، مشخصات عمومی، ساختمان و فعالیت های حیاتی
- قوربکه های فاقد دم، ایکولوژی و اهمیت اقتصادی ذو حیاتین
- کلاس خزنده گان، مشخصات عمومی، ساختمان و فعالیت های حیاتی

- Reptilia II - Crocodilia (تمساح‌ها) (=Sauria Lacertilia) - (چلپاسه‌ها) Amphisbaenia - (چلپاسه های بدون پای)
- کلاس پرنده گان، مشخصات عمومی، ساختمان و فعالیت‌های حاتی
- Aves I - Aves (مقدمه پرنده گان) Archaeornithes - (پرنده گان قدیم)
- پرنده گان امروزی، ایکولوژی پرنده گان، اهمیت اقتصادی پرنده گان، طبقه بندی پرنده گان، منشا پرنده گان
- پستان داران، مشخصات عمومی، ساختمان و فعالیت‌های حیاتی، طبقه بندی پستانداران
- یک حفره داران، تخم‌گذاران، کیسه داران
- پلاستتا داران، حشره خواران، خفاشان
- جونده گان، خرگوش نماها، حیوانات درنده، نشخوارکننده گان، غیرنشخوارکننده گان
- ایکولوژی پستانداران، اهمیت اقتصادی پستانداران

منابع اساسی

1. اوریاخلیل، قدرت الله و همایون منیر. (1396). **زولوژی عمومی**. کابل: انتشارات سعید، چاپ دوم.
2. اکبری، عبیدالله و لالهاند سپین جاند. (1393). **زولوژی فقاریه**. کابل: انتشارات قرطیبه
3. تایب، کیهانه. (1398). **زولوژی فقاریه**. کابل: انتشارات سعید
4. شرافت، گل سلیم و دیگران. (1366). **زولوژی**. پوهنتون کابل. کتاب درسی برای موسسات تحصیلات عالی.

منابع کمکی

1. امین، ابوالقاسم. (1388). **مبانی زیست شناسی (زیست شناسی سلولی - رده بندی جانوری)**. تهران: انتشارات امیرکبیر، چاپ دهم.
2. تایب، کیهانه. (1396). **اناتومی مقایسه یی حیوانات فقاریه**. کابل: انتشارات سعید.
3. حبیب صافی، غنچه گل. (1390). **فزیولوژی حیوانانی**. کابل: انتشارات.
4. حبیبی، طلعت. (1391). **جانورشناسی عمومی**. تهران: انتشارات دانشگاه تهران، جلد اول، چاپ سیزدهم.
5. Göçmen, B., "Genel Parazitoloji", Ege Üniversitesi, Fen Fakültesi Kitaplar Serisi, No: 168, Bornova-Izmir, (2000).

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می‌توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می‌گردد.

قواعد کارخانگی

- کارهای خانگی محصلان از 5 نمره محاسبه می‌گردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می‌گردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی می‌شود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می‌گذارد.

پالیسی تأخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت‌های صنفی محصلان، در صورت تأخیر چانس دوم ندارد. محصلان می‌توانند قبلاً در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تأییدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

- نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می‌گیرد:
- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت‌های گروهی (20)٪
 - کارهای عملی (لایبراتور، بازدید از ساحه، فعالیت‌های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
 - امتحان وسط سمستر (20) ٪
 - امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) ٪
 - مجموع ۱۰۰٪

وجایب و مکلفیت‌های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت‌ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلاف پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پایبندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست سرقت علمی و اجرای فعالیت‌های دیگری می‌گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می‌شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می‌نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت‌های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی‌دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنچی اطلاع می‌دهد. آمریت دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می‌کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون زولوژی فقاریه

نتایج متوقعه رشته					نتایج متوقعه مضمون	شماره
5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی و معارف		
ن.م.ر. ۰	ن.م.ر. ۰	ن.م.ر. ۰	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر. ۱		
۲	۳	۳	۱	3	شناخت اصطلاحات علمی زولوژی فقاریه، طبقه بندی و مشخصات آنها.	۱
3	۲	۳	۲	۳	آشنایی باسیستم های مختلف حیوانات فقاریه	۲
۲	۳	۳	2	۳	آشنایی با کلاس های حیوانات فقاریه	۳
2	۲	۳	۳	۳	آشنایی با طبقه بندی حیوانات فقاریه	۴
۲	۲	۳	۲	۳	درک اهمیت و ضرورت اقتصادی حیوانات فقاریه	۵
2.2	۲،۴	۳	2	3	مجموع	
2.5					اوسط عمومی	
۱=کمترین اشتراک					۲=اشتراک متوسط	۳=اعظمی ترین اشتراک

پوهنځی تعلیم و تربیه
رشته بیولوژی
مفردات درسی سیستماتیک نباتی
صنف سوم
سمستر پنجم

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	تعلیم و تربیه
دیپارتمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	سیستماتیک نباتی
کود مضمون:	Ed. Bio 0530
تعداد کريدیت:	۲ کريدیت تیوری و عملی
نوعیت مضمون:	اختصاصی
پیشنیاز مضمون:	نباتات عمومی
صنف:	سوم
سمستر:	پنجم

شرح مختصر مضمون

سیستماتیک نباتی، پیرامون، تشریح و طبقه بندی کل نباتات جهان از ساده ترین گرفته الی نباتات عالی بحث و گفتگو می کند و دانشی محصلان را که از نباتات عمومی، سمسترهای ۳ و ۴ حاصل نموده بودند، تقویت می بخشد و تحقیقات نباتی را از لابراتواری به میدانی توسعه می دهد. وظیفه این کورس آنست که محصلان، روش های تشخیص، شناسایی، طبقه بندی و تشریح نباتات را، از خزهای ابتدایی تا سرخس های بی دانه الی نباتات دانه دار می دانند و تجربه می کنند. کتاب حاضر شامل ۲۰۰ صفحه بوده و در هر هفته از ۲ جلسه ۵۰ دقیقه ای تدریس صورت می گردد.

اهداف آموزشی

۱. آشنایی محصلان از طبقه بندی گیاهان؛
۲. آشنایی محصلان با نباتات طبی افغانستان؛
۳. آشنایی محصلان با نباتات بومی افغانستان؛

4. آشنایی محصلان با اصول و قواعد سیستماتیک نباتی تا اینکه نباتات محیط خویش را تشخیص، تشریح و طبقه بندی نمایند؛

5. شناخت محصلان از اهمیت نباتات کم یاب در زندگی روزمره؛

مفردات مضمون (فصل ها و زیرفصل ها)

- فصل اول: مفهوم تکسانومی و سیستماتیک
- ساحات مورد بحث سیستماتیک نباتی
- انواع طبقه بندی ها
- شناسایی، تشریح، نامگذاری و مطالعه شجره نامه (Genealogy)
- اهداف سیستماتیک
- مراحل سیستماتیک نباتی
 - مرحله اکتشافی یا مقدماتی
 - مرحله ادغام یا سیستماتیک
 - مرحله تجربی یا بیوسیستماتیک
 - مرحله دایرت المعارف یا تکسانومی کامل
- تاریخچه طبقه بندی نباتات
- طبقه بندی بر اساس صفات مورفولوژیکی ساده
- طبقه بندی در عصر باستانی
- طبقه بندی در قرون وسطی
- طبقه بندی در عصر رنسانس
- طبقه بندی بر اساس صفات جنسی
- طبقه بندی بر اساس صفات طبیعی
- روش طبقه بندی خانواده دوکاندول، بنتام و هوکر
- طبقه بندی بر اساس سیستم فایلوژینی
- واحداث طبقه بندی
- نام گذاری علمی نباتات و قوانین نام گذاری علمی
- سلسله مراتب طبقه بندی
- اصول طبقه بندی
- اصول الویت انتخاب یک نام
- اصول نامگذاری دورگه ها

-
- نامگذاری گیاهان زراعی
 - دوره پرکتیک و شناسایی – تحقیق یا گردش ساحوی (تهیه نمونه، جمع آوری، پرس کردن و خشک کردن)
 - کار عملی (تهیه هرباریوم، پرس نمودن، برچسپ زدن نمونه‌ها، تکمیل نمودن نمونه و روش‌های کنترل آفات)
 - نقش هرباریوم در پیشرفت علم سیستماتیک
 - تکسانومی فلورها، مونوگراف‌ها، راهنماها، مجله‌ها، کلیدهای شناسایی
 - کلیدهای تکسانومیکی
 - کارت‌های شناسایی
 - فورمول تکسانومی
 - شناسایی از طریق فهرست
 - سلسه مراتب طبقه بندی
 - مفهوم نوع
 - درخت فیلوجنیی نباتات
 - الجی‌ها، مشخصات تکسانومیکی
 - طبقه بندی خزها
 - نباتاتی که دارای انساج انتقالی اند
 - انشقاق تکاملی
 - سرخس‌ها دم اسبیان، پنجه گرگیان
 - نباتات دانه دار
 - بازدانگان
 - پنهان دانگان
 - اصطلاحات و مفاهیم مهم فایلوجنی
 - صفات ابتدایی و پیشرفته تکاملی
 - نظریات تکاملی پیدایش صفات جدید
 - صفات هومولوگوس و انالوگوس
 - همگرایی
 - سیستم‌های اصلی طبقه بندی
 - شواهد تکسانومیکی
 - روش‌های فنیتیک و فایلوجنی

- ایجاد تنوع و پیدایش انواع
- فلور افغانستان
- نباتات بومی افغانستان
- نباتات وارد شده به افغانستان
- نباتات طبی افغانستان

منابع اساسی

1. سنگ، گوچاران. (۱۹۱۷م). سیستماتیک گیاهی. ترجمه: آذرنوش جعفری و دیگران. ایران؛ مشهد: انتشارات جهاد دانشگاهی.
2. قهرمان، احمد. (۱۳۷۴). کروموفیت های ایران. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
3. کوهستانی، نثار احمد. (۱۳۹۳). سیستماتیک نباتی. کابل: انتشارات قرطبه.
4. واعظ جواد، فاطمه. (۱۳۸۶). دیرینه شناسی گیاهی. تهران: انتشارات مرکز دانشگاهی.
5. عزیزیان، دنیا. (۱۳۸۸). اصول و روشهای رده بندی گیاهان. مشهد: انتشارات دانشگاه پیام نور.
6. شریعت پناه، محمد صانع. (۱۳۷۰). ساختار ورده بندی گیاهان آوندی. تهران: انتشارات مرکز نشر دانشگاهی.
7. دیویس، پی، اچ و همکاران. (۱۳۷۰). شناخت تیره های گیاهان گلدار. مترجمان: محمد حسین راشد و دیگران. مشهد: انتشارات دانشگاه فردوسی.

منابع کمکی

1. استرن، کینگرلی و همکاران. (1388)، مبانی بیولوژی گیاهی، انتشارات آئیز.
2. امین الله. (1386)، بیالوژی عمومی. کابل: انتشارات مرکزی نشراتی پامیر.
3. باربر، رست و همکاران. (1378). زیست شناسی گیاهی. تهران: انتشارات مدرسه.
4. میرمویدی، علی نقی. (1386). زیست شناسی عمومی. انتشارات: دانشگاه رازی.
5. نیل، کمپبل. (1388)، بیولوژی کمپبل، جلد سوم، خانه زیست شناسی.

شیوه‌های تدریس و آموزش

این مضمون با استفاده از روش‌های زیر تدریس می‌گردد:

- ارایه لکچر فعال طبق پلان.
- روش‌های مبتنی بر هدف و شاگرد محوری، کار گروهی، طرح پرابلم، سوال و جواب و مباحثه.
- پروژه‌های صنفی، تحقیقات کتابخانه‌یی، اجرای تجارب و کارهای عملی.
- کنفرانس ها و سیمینار محصلان و سایر فعالیت‌های ضروری.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلان از 5 نمره محاسبه می گردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می گردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی می شود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می گذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلان، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلان می توانند قبلا در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- فیصدی سهم گیری در فعالیت های صنفی (پروژه آموزش و تدریس): (5٪)
- فیصدی پروژه های صنفی (کار خانگی): (5٪)
- فیصدی فعالیت های انفرادی و گروهی (کار عملی): (۱۰٪)
- فیصدی امتحان وسط سمستر: (۲۰٪)
- فیصدی امتحان نهایی: (۶۰٪)

وجایب و مکلفیت های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلال پروژه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پایبندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروژه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت های دیگری می گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنهی اطلاع می دهد.

آمریت دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون سیستماتیک نباتی

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته				
		و معارف	1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی	2. تربیه معاصر تدريس مهارت معاصر تدريس مسلکی با میتود و پیشرفت های روز	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و وطن دوستی	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان
		ن.م.ر. ۱	ن.م.ر. ۲	ن.م.ر. ۳	ن.م.ر. ۴	ن.م.ر. ۵
۱	آشنایی محصلان از طبقه بندی گیاهان.	3	2	3	2	3
۲	آشنایی محصلان با نباتات طبی افغانستان	3	3	3	3	3
۳	آشنایی محصلان با نباتات بومی افغانستان	3	2	2	3	3
۴	آشنایی محصلان با اصول و قواعد سیستماتیک نباتی تا اینکه نباتات محیط خویش را تشخیص، تشریح و طبقه بندی نمایند.	3	3	2	2	3
۵	شناخت محصلان از اهمیت نباتات کم یاب در زنده گی روزمره	3	2	3	3	3
مجموع		3	2.4	2.6	2.6	3
اوسط عمومی		2.72				
۳= اعظمی ترین اشتراک		۲= اشتراک متوسط		۱= کمترین اشتراک		

پوهنځی تعلیم و تربیه

رشته بیولوژی

مفردات درسی فزیولوژی نباتی 2

صنف سوم

سمستر ششم

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	تعلیم تربیه
دیپارتمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	فزیولوژی نباتی 2
کود مضمون:	Ed. Bio 0629
تعداد کریدیت:	3 کریدیت تیوری و عملی
نوعیت مضمون:	اختصاصی
پیشنیاز مضمون:	فزیولوژی نباتی 1
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون

فزیولوژی نباتی یکی از مضامین مهم دیپارتمنت علوم طبیعی بوده. فزیولوژی نباتی وظایف عمده نباتات، مانند جوانه زدن، نمو و انکشاف را مورد بحث قرار می‌دهد. برعلاوه تشکیل گلوکوز از آب و کاربن دای اکساید را بر کمک انرژی آفتاب توسط عملیه فوتوسنتیز واضح ساخته و آزاد شدن انرژی را در اثر تجزیه مواد عضوی در جسم نبات بیان می‌نماید. تولید انرژی برای ادامه حیات حیوانات و نباتات توسط عملیات فزیولوژیکی صورت می‌گیرد. طوریکه مالیکول پر انرژی در جریان عملیه تنفس تشکیل گردیده و به کمک اکسیجن انرژی مورد ضرورت را جهت فعالیت‌های حیاتی موجودات زنده تهیه می‌نماید.

اهداف آموزشی

1. آشنایی محصلان با وظایفی و فعالیت‌های که در گیاهان صورت می‌گیرد؛
2. آشنایی محصلان با قوانین فزیولوژی نباتی جهت بهبود نسل‌های نباتات برای رفاه انسان‌ها؛
3. آشنایی محصلان با میکانیسم تولید غذا و اهمیت ذخیره غذا برای استفاده بشر؛
4. شناخت محصلان از مراحل مختلف از قبیل تکثیر، انکشاف، رشد، نمو، تغذیه و ترکیب مواد؛

5. شناخت محصلان در مورد قابلیت جذب نمودن مرکبات غیرعضوی و پروسه‌های تبدیل آن به مواد عضوی؛

شیوه‌های تدریس و آموزش

این مضمون بااستفاده از روش‌های زیر تدریس می‌گردد:

- ارایه لکچر فعال طبق پلان.
- روش‌های مبتنی بر هدف و شاگرد محوری، کار گروهی، طرح پرابلم، سوال و جواب و مباحثه.
- پروژه‌های صنفی، تحقیقات کتابخانه‌یی، اجرای تجارب و کارهای عملی.
- ▽ کنفرانس‌ها و سیمینار محصلان و سایر فعالیت‌های ضروری.

مفردات درسی مضمون فزیولوژی نباتی 2 (فصل‌ها و زیر فصل‌ها)

- فصل هشتم
- عمل تنفس در نباتات
- مفاهیم کلی تنفس
- اهمیت تنفس
- تنفس حجروی
- میکانیزم تنفس
- انزایم‌های تنفسی
- فصل نهم
- عملیه تبخیر
- اهمیت تبخیر
- انواع تبخیر
- تبخیر کیوتیکل و ستوماتا
- عوامل تاثیر گذار بالای عملیه تبخیر
- ستوماتا و وظایف آن
- مشاهده ستوماتا
- نمو و انکشاف در نباتات
- مراحل مختلف نمو و انکشاف نباتات
- تکثر زوجی و غیر زوجی
- فصل دهم
- اساسات فزیولوژیکی ابیاری
- تاثیر کمبود و زیادی آب بالای نباتات

- پژمردگی موقتی
- پژمردگی دائمی
- فصل یازدهم
- مقاومت نباتات در مقابل آب
- Mesophytes
- Xerophytes
- Hydrophytes
- Halophytes
- فصل دوازدهم
- فزیولوژی مقاومت گیاهدر برابر عوامل محیطی نامساعد
- اساسات فزیولوژیکی رکود نباتات
- فصل سیزدهم
- خاک به حیث عضو نموی نباتات
- تشکیل خاک
- خاک منحيث منبع مواد غذایي
- فصل چهاردهم
- حرکت در نباتات
- تروپیزم
- تشکیل خاک
- تروپیزم
- فوتوتروپیزم
- جیوتروپیزم
- آیروتروپیزم

منابع اساسی

1. اهدایی، بهمن، 1384، اصلاح نبات، چاپ پنجم، تهران: انتشارات فرردانش.
2. اتابکی مهر، احمد، 1377، مبانی جنتیک نباتی، چاپ اول، تهران: انتشارات نوپردازان.
3. پولمن، جان میلتن و جان آلن اسلیپد و دیوید، 1383، اصلاح نباتات زراعتی، چاپ سوم، اصفهان: دانشگاه صنعتی .
4. عظیمی، اعظم، 1388، بیولوژی کمپیل، چاپ پنجم، جلد اول، تهران: انتشارات خانه زیست شناسی.
5. فرشاد فر – عزت الیله، 1376، روش شناسی اصلاح نباتات، چاپ اول، کرمانشاه: انتشارات دانشگاه رازی.
6. فاضل زاده، علی، 1384، اصلاح نباتات در گیاهان زراعتی، چاپ دوم، تهران: انتشارات پوران پژوهش .

7. قهرمان، احمد، 1354، نبات شناسی عمومی، جلد دوم، تهران: انتشارات دانشگاه سپاهان.
8. مشانی و نجات، سیروس و علی اکبر شاه، 1376، اصلاح نباتات تکمیلی جلد اول، تهران: انتشارات دانشگاه.
9. فارسی، محمد، باقری، عبدالرضا، 1383، اصول اصلاح نباتات، چاپ سوم، مشهد: انتشارات جهاد دانشگاهی.
10. ویلسون، لومیس، 1374، نبات شناسی جلد دوم، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

منابع کمکی

1. اربط، ح. (1385). مورفولوژی و آناتومی غلات. تبریز: انتشارات دانشگاه تبریز.
2. ندیمی، عبدالقدوس. (1393). فزیولوژی نباتی. کابل: انتشارات سعید.
3. وستون. د.ج. (1385). فزیولوژی گیاهان زراعی. ترجمه: احمدی؛ تهران: انتشارات دانشگاه قرقرین.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلان از 5 نمره محاسبه می گردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می گردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی می شود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می گذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلان، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلان می توانند قبلا در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

- نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:
- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
 - کار های عملی (لآبراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون

- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰ %

وجایب و مکلفیت های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پایبندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست سرقت علمی و اجرای فعالیت های دیگری می گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنهی اطلاع می دهد.

آمریت دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون فزیولوژی نباتی 2

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه				
		1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی و معارف	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.
۱	آشنایی محصلان با وظایفی و فعالیت های که در گیاهان صورت می گیرد.	3	2	2	2	3
۲	آشنایی محصلان با قوانین فزیولوژی نباتی جهت بهبود نسل های نباتات برای رفاه انسان ها.	3	2	2	3	3
۳	آشنایی محصلان با میکانیسم تولید غذا و اهمیت ذخیره غذا برای استفاده بشر.	3	2	2	2	3
۴	شناخت محصلان از مراحل مختلف از قبیل تکثر، انکشاف، رشد و نمو، تغذیه و ترکیب مواد.	3	3	2	2	3
۵	شناخت محصلان در مورد قابلیت جذب نمودن مرکبات غیرعضوی و پروسه های تبدیل آن به مواد عضوی.	3	2	2	2	3
مجموع		3	2.2	2	2.2	3
اوسط عمومی		2.48				
۳= اعظمی ترین اشتراک		۲= اشتراک متوسط		۱= کمترین اشتراک		

پوهنځی تعلیم و تربیه
رشته بیولوژی
مفردات درسی پرازیټولوژی
صنف سوم
سمستر ششم

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	تعلیم و تربیه
دیپارټمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	پرازیټولوژی
کود مضمون:	Ed. Bio 0634
تعداد کريدیت:	2 کريدیت تیوری و عملی
نوعیت مضمون:	اختصاصی
پیشنیاز مضمون:	بیولوژی عمومی و زولوژی غیرفقاریه
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون

مضمون پرازیټولوژی، از جمله مضامین اختصاصی دیپارټمنت بیولوژی بوده که در سمستر ششم صنف سوم تدریس می‌گردد.

پرازیټولوژی عبارت از علم مطالعه روابط بین پرازیت و میزبان است. پرازیټولوژی یکی از شاخه‌های مهم علم بیولوژی بوده که به مطالعه پرازیت‌ها، محیط زیست آنها، نحوه زندگی و چگونگی انتقال امراض بحث می‌کند.

اهداف آموزشی

1. آشنایی محصلان با اصطلاحات رایج در پرازیټولوژی؛
2. آشنایی محصلان از اهمیت و ارزش علم پرازیټولوژی؛

3. آشنایی محصلان از انواع امراض پرازیتی و شناخت راه‌های وقایه و تداوی از آن‌ها؛
4. کسب مهارت‌ها جهت تشخیص انواع پرازیت‌ها؛
5. انکشاف ذهنیت ساینسی و انکشاف قوه عقلانی محصلان در شناخت پرازیت‌ها؛

شیوه‌های تدریس و آموزش

از آنجایی که وزارت تحصیلات عالی افغانستان باره اندازی ورکشاپ‌های میتودولوژی، برنامه جدید میتودهای درسی مبتنی بر نتیجه (Outcome Based Education) و (Student centered Learning) آموزش محصل محور (Developing & Supporting Team Based Learning Using Cooperative Learning) را در سال جدید 1398 اندازی نموده و از این روش که شامل میتودهای معاصر درسی بشکل، مباحثه، کارهای پروژه‌ئی، Game play و استفاده از برنامه Kahoot بشکل آنلاین، ارائه سمینارها و ایجاد گروپ‌های درسی، لکچر، وظایف خانگی می‌باشد تطبیق و استفاده می‌گردد.

مفردات درسی مضمون (فصل‌ها و زیر فصل‌ها)

فصل اول : پرازیت شناسی

- تاریخچه و چگونگی انکشاف پرازیتولوژی
- اهمیت پرازیت‌ها در طبیعت
- خاستگاه پرازیت‌ها
 - خاک
 - آب
 - غذا
- ناقلین پرازیت‌ها

فصل دوم: انواع پرازیت‌ها

- انواع پرازیت نظر به محیط
- انواع پرازیت نظر به تغذیه

فصل سوم: پروتوزواها

- عمومیات
- طبقه بندی پروتوزواها

فصل چهارم : کلاس سارکودینا

- جنس‌های مشهور کلاس سارکودینا
- آمیبا و انواع آن

فصل پنجم : کلاس فلاجیلاتا (مستیگفورا)

- جنس های مشهور این کلاس
- تراپانزوما وانواع آن
- لشماتیا
- کالازار

فصل ششم : کلاس سپروزوا

- پرازیت های مشهور کلاس سپروزوا
- پلازموذیم وانواع آن
- دروه حیات سپروزوا
- ناقلین ملاریا

فصل هفتم: کلاس سیلیاتا

- پرازیت های مشهور کلاس سیلیاتا
- بلانتیدیوم
- بیماری زایی وتداوی

فصل هشتم: کرمها

- خصوصیات عمومی کرمها
- طبقه بندی کرمها
- فایلم کرم های پهن
- کلاس تریماتودا
- فایلم نیماتی هیلمنتس
- کلاس نیماتودا

فصل نهم: کرم های پهن

- انتشار جغرافیایی
- امراض ومشخصات کلینیکی
- پرازیت های مهم کرم های پهن
- کرم های پهن فیتوی یاسیستودا

فصل دهم: نیماتوداها

- تاریخچه

- انتشار
- بیماری زائی
- پرازیت‌های مهم نیماتودا

فصل یازدهم : روش‌های تشخیص در پرازیتولوژی

- معاینه مواد فاضله
- نمایش مرطوب
- آزمایش‌های پرازیت‌های ملاریا
- آزمایش خون

منابع اساسی

1. براون، نوا و همکاران. (1388). اصول انگل‌شناسی. مترجم: اختیاری، حامد. انتشارات میر.
2. ناصری فر، راضی. (1395). کرم‌شناسی پزشکی. چاپ سوم، انتشارات دانشگاه علوم پزشکی ایلام.
3. Gunn, Alan and Sarah j. pitt. (2012). انگل‌شناسی (پرازیتولوژی) رویکرد یکپارچه.

منابع کمکی

4. Okwa. O omalad. (2012). پرازیت (انگل) های ملاریا.
5. Bruce hofkin, Eric s loker. (2015). انگل‌شناسی - یک رویکرد مفهومی.

نیازمندی‌های مضمون و معیارهای ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می‌توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می‌گردد.

قواعد کارخانگی

- کارهای خانگی محصلان از ۱۰ نمره محاسبه می‌گردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می‌گردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی می‌شود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می‌گذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت‌های صنفی محصلان، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلان می‌توانند قبلاً در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تأییدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می‌گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت‌های گروهی) (20) %
- کارهای عملی (لایراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت‌های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

وجایب و مکلفیت‌های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت‌ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پایبندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست سرقت علمی و اجرای فعالیت‌های دیگری می‌گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می‌شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می‌نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت‌های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی‌دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنچی اطلاع می‌دهد.

آمریت دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می‌کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون پرازیتولوژی

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه				
		1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی و معارف	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان
		ن.م.ر.۰	ن.م.ر.۰	ن.م.ر.۰	ن.م.ر.۰	ن.م.ر.۰
۱	آشنایی محصلان با اصطلاحات رایج در پرازیتولوژی.	3	2	2	1	2
۲	آشنایی محصلان از اهمیت و ارزش علم پرازیتولوژی.	3	2	2	2	3
۳	آشنایی محصلان از انواع امراض پرازیتی و شناخت راه های وقایه و تداوی از آن ها.	3	2	2	3	3
۴	کسب مهارت ها جهت تشخیص انواع پرازیت ها.	3	3	3	2	3
۵	انکشاف ذهنیت ساینسی و انکشاف قوه عقلانی محصلان در شناخت پرازیت ها.	3	2	2	2	3
مجموع		3	2.2	2.2	2	2.8
اوسط عمومی		2.44				
۳= اعظمی ترین اشتراک		۲= اشتراک متوسط		۱= کمترین اشتراک		

پوهنځی تعلیم و تربیه	
رشته بیولوژی	
مفردات درسی جنتیک	
صنف سوم	
سمستر ششم	
مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	تعلیم و تربیه
دیپارتمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	جنتیک
کود مضمون:	Ed. Bio 0633
تعداد کریدیت:	4 کریدیت تیوری و عملی
نوعیت مضمون:	اختصاصی
پیشنیاز مضمون:	بیولوژی عمومی و بیولوژی مالیکولی
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون

مضمون جنتیک، از جمله مضامین اختصاصی دیپارتمنت بیولوژی بوده که در سمستر ششم صنف چهارم تدریس می‌گردد.

علم جنتیک که از نام آن پیداست مسایل کلیدی را غرض مطالعات عمیق در عرصه طبابت، چگونگی انتقال خواص ارثی و امراض ارثی از یک نسل به نسل دیگر، برای هر محصل رشته بیولوژی، طب، و رشته‌های پاراکلینیکی لازم است تا از علوم پایه و پاراکلینیک بخصوص علم جنتیک به اندازه کافی علم و آگاهی داشته باشند، آشنایی به قوانین وراثت و شناخت مریضی‌های جنتیکی اعم از وراثتی یا غیر وراثتی، کاربرد تکنیک‌ها و روش‌های نوین تشخیص این مریضی‌ها، مشاوره جنتیک برای پیشگیری از وقوع مریضی‌های جنتیکی

خصوصاً در مورد زوج‌های جوان برای قبل از ازدواج و کاهش جمعیت اشخاص مریض جزو کاربرد های این علم حیاتی می‌باشد و به نوعی می‌توان گفت علم جنتیک در تخفیف مریضی‌ها و کاهش رنج‌های انسانی بسیار مؤثر است.

از سوی دیگر اصلاح نژاد حیوانات اهلی برای شیر و گوشت بیشتر و نباتاتی که انسان جهت تولید مواد غذایی پرورش می‌دهد تا باعث بهبود کیفیت و افزایش میزان مواد غذایی شود که این موضوع به سبب استفاده از این علم امکان پذیر است و این علم گرچه از علوم جدید و معاصر است ولی از اهمیت خاصی در کاهش امراض، شناسایی مجرمین و تغییر نسل به شکل اصلاح شده در بین جوامع بشری برخوردار است. ضمناً اهمیت و ضرورت آنرا برای محصلان در چند شماره ذیل می‌توان خلاصه کرد.

- 1- محصلان (در مجموع انسان‌ها) را به راز خلقت آشنا می‌سازد.
- 2- به انسانها یک دید علمی در رابطه به تغییرات در بدن انسان‌ها و موجودات زنده به اساس میوتیشن‌ها، ایجاد می‌کند.
- 3- خطرات ناشی از ازدیاد نفوس در جامعه بشری و طرق جلوگیری از آن توسط این علم واضح می‌گردد.

اهداف آموزشی

1. آشنایی محصلان با اصطلاحات متداول و کاربردی جنتیک؛
2. اهمیت جنتیک غیرمندلی و مقایسه آن با جنتیک مندلی؛
3. آشنایی محصلان با انواع انقسام حجروی و مراحل آن؛
4. آشنایی محصلان با میوتیشن، کلونینگ و پیامدهای آن؛
5. آشنایی محصلان با جنتیک مایکرواورگانیزم‌ها و اهمیت آن در مطالعات تحقیقاتی؛
6. کسب معلومات درباره بیوشیمی جنتیک، نوکلئیک اسیدها، ساختمان آنها، و رمز جنتیک؛

شیوه‌های تدریس و آموزش

- میتود ارائه لکچر فعال
- میتود سوال و جواب
- میتود نمایش
- میتود طوفان دماغی
- ارائه سلاید
- ویدیو و مدل
- بحث و مناقشه

مفردات درسی مضمون (فصل‌ها و زیر فصل‌ها)

فصل اول : تاریخچه جنتیک

-
- چگونگی سیر و تکامل جنتیک
 - تعاریف جنتیک
 - اهمیت جنتیک
 - جایگاه علم جنتیک در دنیای امروز
 - اصطلاحات تخصصی و کاربردی جنتیک
 - شاخه های علم جنتیک
 - وراثت در پروکاریوت
 - وراثت در یوکاریوت
 - مفاهیم و تیوری جنتیک مندلی
 - تیوری کروموزومی وراثت
 - فصل دوم
 - انواع سلول ها
 - سلول و مواد جنتیکی
 - تولید مثل سلول حجروی
 - تقسیم ماتوزس و مراحل آن
 - تقسیم مایوزس و مراحل آن
 - ساختار و چگونگی تشکیل کروماتین
 - انواع کروماتین
 - ایوکروماتین
 - هتروکروماتین
 - اساسات کروموزومی مندلیزم
 - سلول و کروموزوم
 - کروموزوم و ساختار های آنها
 - چگونگی تشکیل کروموزوم ها
 - انواع کروموزوم ها
 - جنسیت، کروموزوم ها و جن ها
 - عدد کروموزومی
 - کروموزوم های جنسی
 - کروموزوم ها به عنوان ارائه از جن ها
 - تجارب مندل

-
- اساس کروموزومی، قوانین تفکیک و جوره شدن مستقل مندل
 - اصل تفکیک
 - اصل جوره شدن مستقل
 - تزویج های مونوهایبریدیزم
 - تزویج دای هایبریدیزم
 - روش مربع پونت
 - تزویج ترای هایبریدیزم
 - روش احتمال
 - فصل سوم:
 - جنتیک جمعیت
 - تعریف جمعیت
 - ذخایر جنی (Gene pool)
 - تغییرات درون جمعیتی
 - پولی مورفیزم
 - عوامل ایجاد تغییرات درون جمعیتی
 - قانون هادری و وینبرگ
 - عوامل برهم زننده تعادل هاردی- وینبرگ در یک جمعیت
 - پیدایش انواعی جدید و تشکیل جمعیت های متنوع
 - فصل چهارم:
 - میوتیشن و پیدایش صفات مفید و مضر
 - میوتیشن در حجرات جسمی و جنسی
 - عوامل میوتیشن زا
 - انواع میوتیشن
 - جن میوتیشن
 - میوتیشن نقطه ای
 - میوتیشن کروموزومی
 - میوتیشن جنومی
 - فصل پنجم:
 - کنترل صفات توسط کروموزوم های جسمی و جنسی انسان
 - صفات وابسته به کروموزوم های جسمی

-
- اختلال در وظایف کروموزوم‌های جسمی
 - صفات وابسته به کروموزوم‌های جنسی
 - اختلال در وظیفه کروموزوم X
 - اختلال در وظیفه کروموزوم Y
 - فصل ششم:
 - بر همکنش بین جن‌ها
 - الیل‌های هم بارز
 - الیل‌های نیم بارز
 - جن‌های کشنده
 - الیل‌های چندگانه
 - اپیستازی
 - تظاهر و نفوذ جن‌ها
 - پیوستگی الیل‌ها
 - فصل هفتم:
 - نوکلئیک اسیدها
 - کشف و شناخت ماده ارثی
 - ماهیت کیمیای ماده ارثی
 - قلوئ‌های نایتروجنی
 - ساخت اولین مدل DNA مارپیچ دو رشته‌ای
 - چگونگی عملکرد Double helix دی‌ان‌ای
 - همانند سازی DNA
 - ریبونوکلئیک اسید
 - آغاز و پایان نسخه برداری
 - کدهای ژنتیکی
 - رمزگشایی کدهای ژنتیکی
 - نقش رایبوزوم در رمزگشایی
 - جریان انتقال اطلاعات ارثی از DNA به RNA و تولید پروتئین
 - فصل هشتم:
 - انجینیری جنتیک
 - روش‌های انتقال جن از یک حجره به حجره دیگر

- کلونینگ یا شبیه سازی

منابع اساسی

1. آرزومند، رقیه و دیگران. (1389). ژنتیک (پایه، ملکولی، پزشکی و مهندسی ژنتیک). چاپ اول، تهران: انتشارات خسروی.
2. آساد، محمد تقی. (1390). مبانی ژنتیک. چاپ دوم، مشهد: انتشارات جهاد دانشگاهی.
3. امید، منصور و دیگران. (1390). سیتولوژی. چاپ اول، تهران: انتشارات دانشگاه.
4. اسنوستاد، پیتر و دیگران. (1391). مبانی ژنتیک. مترجم: ساری خانی، سینا و دیگران. جلد اول، چاپ اول، تهران: انتشارات خانه زیست شناسی.
5. الود، سوزان و دیگران. (1391). نظریه و مسائل ژنتیک. مترجم: محمدی، رضا و دیگران. چاپ اول، تهران: انتشارات آبیژ.
6. پناهی، پرویز. (1390). ژنتیک (مندلی، ملکولی، روش ها و پزشکی). جلد اول، چاپ اول، تهران: انتشارات امید.

منابع کمکی

1. خاورین، غلام دستگیر. (1392). مبادی علم جینتیک. چاپ اول، کابل: انتشارات سعید.
2. ریس، جین و دیگران. (1393). بیولوژی کمپبل. مترجم: پویان، مصطفی و دیگران. چاپ چهارم، تهران: انتشارات خانه زیست شناسی.
3. شیروانی، حبیب الله. (1391). اساسات علم وراثت. چاپ اول، کابل: انتشارات مطبعه کاروان.
4. فقیری، شعورگل. (1393). اساسات علم وراثت و بیومتری. چاپ اول، کابل: انتشارات سعید.
5. Leland H, Hartwell. (1393) جنتیک (از جن ها الی جینوم ها). مترجم: هاشمی، تفسیره. چاپ اول، کابل: انتشارات سعید.

نیازمندی‌های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می‌توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می‌گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلان از ۱۰ نمره محاسبه می‌گردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می‌گردد.

- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی می‌شود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می‌گذارد.

پالیسی تأخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت‌های صنفی محصلان، در صورت تأخیر چانس دوم ندارد. محصلان می‌توانند قبلاً در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تأییدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کریدیت قرار ذیل صورت می‌گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت‌های گروهی) (20) %
- کارهای عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت‌های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

وجایب و مکلفیت‌های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت‌ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلاص پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پایبندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت‌های دیگری می‌گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می‌شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می‌نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت‌های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی‌دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنهی اطلاع می‌دهد. آمریت دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می‌کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون جنتیک

نتایج متوقعه					نتایج متوقعه مضمون	شماره
5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی و معارف		
ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر		
3	2	2	2	3	آشنایی محصلان با اصطلاحات متداول و کاربردی جنتیک	۱
3	3	3	3	3	اهمیت جنتیک غیرمندلی و مقایسه آن با جنتیک مندلی	۲
3	3	2	2	3	آشنایی محصلان با انواع انقسام حجروی و مراحل آن	۳
3	2	3	3	3	آشنایی محصلان با میوتیشن، کلونینگ و پیامد های آن	۴
3	2	2	2	3	آشنایی محصلان با جنتیک مایکرواورگانیزم ها و اهمیت آن در مطالعات تحقیقاتی	۵
3	3	3	2	3	کسب معلومات درباره بیوشیمی جنتیک، نوکلئیک اسیدها، ساختمان آن ها، و رمزجنتیک	6
3	2.5	2.5	2.3	3	مجموع	
2.66					اوسط عمومی	
۱=کمترین اشتراک					۲=اشتراک متوسط	۳=اعظمی ترین اشتراک

پوهنځی تعلیم و تربیه
رشته بیولوژی
مفردات درسی اکولوژی عمومی
صنف سوم
سمستر ششم

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	تعلیم و تربیه
دپارتمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	اکولوژی عمومی
کود مضمون:	Ed.Bio 0632
تعداد کريدت:	3 کريدت تیوری و 1 عملی
نوعیت مضمون:	اختصاصی
پیشنیاز مضمون:	بیولوژی عمومی، کیمیا عمومی، فزیک عمومی و محیط زیست
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون

اکولوژی بخش اساسی بیولوژی بوده که مطالب اکولوژیکی دربرگیرنده مفاهیم ایکولوژیکی و اصطلاحات عمده اکولوژی است، دانستن این مطالب، معلومات و مفاهیم و اصطلاحات شناسی محصلان را در امر کسب و آموختن دیگر بخش‌های بیولوژی مانند نبات شناسی، حیوان شناسی، وراثت، فزیولوژی نباتی و بیولوژی عمومی کمک می‌رساند که بدین صورت اهمیت و ضرورت این رشته از علم بیولوژی را روشن می‌سازد.

این علم دارای اهمیت بسزای در زندگی عملی انسان مثل زراعت، جنگلداری، ماهی پروری، حیات وحش، اداره و سازماندهی علفچرها، تهیه آب، سروی بیولوژیکی و از همه مهمتر آلودگی محیط زیست را احتوا نموده که نقش بس ارزشمندی را در خیر و صلاح انسان‌ها و یا هم گفته می‌توانیم در مجموعه موجودات زنده بازی می‌کند. و این بخش از علم بیولوژی امروز در جهان به ارتباط موضوعات فوق به ویژه آلودگی محیط زیست که زندگی میلیون‌ها انسان را به مرگ تهدید می‌کند جایگاه خاص را پیدا نموده است.

اهداف آموزشی

1. توانایی توضیح و تبیین اکوسیستم؛
2. توانایی توضیح و تبیین دوران انرژی و مواد در اکوسیستم؛
3. تحلیل و تجزیه مشکلات اکولوژیکی؛
4. استفاده روش تحقق در مطالعه مشکلات اکوسیستم؛
5. استفاده از مهارت‌هایی دانش اکولوژیکی در حفظ محیط زیست؛

شیوه‌های تدریس و آموزش

روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:

- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلان؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلان؛
- کارهای گروهی و ارائه آن.
- استفاده از تصاویر و ویدیوها.
- انجام کارهای عملی.

مفردات درسی مضمون (فصل‌ها و زیر فصل‌ها)

- ایکالوژی و اهمیت آن
- شعبات عمومی و خصوصی ایکالوژی
- اهمیت و ساحت کاربرد ایکالوژی
- روش تحقیق ایکولوژی
- فکتورهای محیطی و تأثیرات آنها بالای موجودات زنده در محیط‌های مختلف
- اکوسیستم، اجزای ایکوسیستم و اقسام ایکوسیستم
- اقلیم و گرم شدن جهان
- بایوم چیست و بایوم‌های عمده جهان
- جریان انرژی و دوران مواد در ایکوسیستم
- زنجیره غذایی، انواع زنجیرهای غذایی، شبکه غذایی
- خدمات ایکوسیستم (آزاد کردن اکسیژن و اخذ کاربن دای اکساید...)
- تأثیرات فعالیت‌های انسان‌ها بالای ایکوسیستم

منابع اساسی

1. اصغری، سوسن و محمد رضا ملاردی، (1389)، شیمی محیط زیست، تهران: انتشارات مبتکران، چاپ دوم.
2. امرا، نورمحمد، (1394)، اسلام و محیط زیست، انتشارات دیجیتال، چاپ اول.
3. انصاری تقی زاده، مصطفی. (1374)، حقوق کیفری محیط زیست. چاپ دوم، تهران: انتشارات سمت.
4. ادوارد، بونفو. (1375) ، آشتی انسان و طبیعت، تهران، مرکز نشر دانشگاهی.
5. بخشی خانیکی، غلام رضا، (1394)، آلودگی محیط زیست، تهران.
6. پاینده نیک عباس و همکاران، (1396)، بررسی تأثیرات آلودگی محیط زیست بر صحت عمومی، کابل: انتشارات موسسه انکشاف روانی – اجتماعی فکر.
7. ذوالفقاری، دکتر حسن، (1391)، مبانی محیط زیست، تهران: انتشارات دانشگاه رازی، چاپ دوم.
8. فیروزی، مهدی، (1384)، حق بر محیط زیست، تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی.
9. مهندس چوپانی، محمد حسین، (1388)، آلاینده های محیط زیستی، تهران: انتشارات آموزش و تجهیز نیروی انسانی شرکت ملی گاز ایران.
10. محسن، مهندس حیدری، و همکاران. کتاب جامع بهداشت عمومی، جلد سوم، تهران.
11. ملکیار، غلام محمد، (1391)، آلودگی هوا و تدابیر تنظیم و کاهش آن، کابل: انتشارات ریاست اطلاعات و ارتباط عامه اداره ملی محیط زیست.
12. مجنونیان، هنریک، (1379)، نقش تعیین کننده حفاظت در جلوگیری از روند تخریب طبیعت، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

منابع کمکی

1. عرفان منش - مجید، افیونی-مجید، زمستان. (1385). آلودگی محیط زیست (آب، خاک و هوا). چاپ چهارم، اصفهان: انتشارات ارگان.
 2. عظیمی، نورالدین. (1388). آلودگی محیط زیست. چاپ اول، گیلان: انتشارات دانشگاه گیلان.
 3. غضبان، فریدون. (1389). زمین شناسی زیست محیطی. چاپ چهارم، تهران: موسسه انتشارات دانشگاه تهران.
 4. میلرجی، تی-ترجمه مخدوم-مجید. (1380). زیستن در محیط زیست. چاپ هفتم، تهران: موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران.
 5. وکیل احمد، راشد-غلام حبیب. (1386). گامی بسوی حفظ محیط زیست. هرات: ریاست حفاظت محیط زیست.
 6. هدیه، سحر. (1389). آلاینده های محیطی، چاپ اول. تهران: دانشگاه شهید بهشتی.
- نیازمندی های مضمون و معیارهای ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می‌توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می‌گردد.

قواعد کارخانگی

- کارهای خانگی محصلان از 5 نمره محاسبه می‌گردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می‌گردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی می‌شود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می‌گذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت‌های صنفی محصلان، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلان می‌توانند قبلاً در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کربدیت قرار ذیل صورت می‌گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت‌های گروهی) (20) %
- کارهای عملی (لآبراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت‌های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع ۱۰۰%

وجایب و مکلفیت‌های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت‌ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پایبندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست سرقت علمی و اجرای فعالیت‌های دیگری می‌گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام‌شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می‌شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می‌نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت‌های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی‌دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنهی اطلاع می‌دهد.

آمریت دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می‌کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون اکولوژی عمومی

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه				
		1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی و معارف	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.
۱	توانایی توضیح و تبیین اکوسیستم	3	2	2	3	3
۲	توانایی توضیح و تبیین دوران انرژی و مواد در اکوسیستم	3	1	2	2	3
۳	تحلیل و تجزیه مشکلات اکولوژیکی	3	3	2	3	3
۴	استفاده روش تحقق در مطالعه مشکلات اکوسیستم	3	3	3	1	3
۵	استفاده از مهارتهایی دانش اکولوژیکی در حفظ محیط زیست	3	3	2	1	3
مجموع		3	2.4	2.2	2	3
اوسط عمومی		2.52				
۳= اعظمی ترین اشتراک		۲= اشتراک متوسط		۱= کمترین اشتراک		

پوهنهی تعلیم و تربیه

رشته بیولوژی

مفردات درسی روش تحقیق

صنف چهارم

سمستر هفتم

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنهی:	تعلیم و تربیه
دیپارتمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	تحقیق
کود مضمون:	Ed.Bio 0738
تعداد کریدت:	2 کریدت تیوری و 2 کریدت عملی
نوعیت مضمون:	اختصاصی
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

شرح مختصر مضمون

خداوند عزوجل (ج) برای انسان این چنین جان نداده است شبیه به دیگر موجودات، بل می‌تواند تفکر نماید در هر مورد موجود زنده و غیر زنده هر انسانی که برای خوشبختی خود فکر می‌کند. آن شخص امید می‌رود در مورد پیشرفت جامعه نیز فکر کند. برای رسیدن به هدف تحقیق لازم است.

اهداف آموزشی

1. آشنا شدن محصلان با تحقیق، روش‌ها و انواع آن؛
2. آشنا شدن محصلان با چگونگی تهیه پروپوزال؛
3. آشنایی محصلان با شیوه نگارش تحقیقات؛
4. آشنایی محصلان با چگونگی تهیه مونوگراف و پروژه‌های تحقیقاتی؛

شیوه‌های تدریس و آموزش

- روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:
- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلان؛

- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلان؛
- ارائه معلومات در مورد تحقیق کتاب خانه ای و میدانی.
- کارهای گروهی و ارائه آن.

مفردات مضمون (فصل ها و زیر فصل ها)

- تاریخچه تحقیق
- تعریف تحقیق
- هدف تحقیق
- ارزش و اهمیت تحقیق
- شیوه نگارش تحقیق
- معلومات عمومی در مورد تحقیق
- معلومات در مورد مفهوم محقق و تحقیق
- آمادگی برای تحقیق
- تحقیق در علوم دیگر
- انواع تحقیق
- ماهیت تحقیق (Nat Re Of Research)
- میتودهای تحقیق
- دیزاین تحقیق (Research Design)
- انواع دیزاین تحقیق (Types Of Research Design)
- معیار سازی شکلی مواد و منابع آن
- مراحل تحقیق موضوع
- موضوع تحقیق
- نوشتن و آماده ساختن پروپوزال
- ساختمان تحقیق
- دزدی ادبی چیست
- اخلاق تحقیق در بیولوژی
- شویه اصولی استفاده از منابع
- نکات مهم در مورد تحقیق
- شیوه تحقیقات در دیگر علوم
- شیوه تحقیق در در علوم ساینسی
- اهمیت تحقیق در بیولوژی

-
- ارزش و اهمیت تحقیق بیولوژی در جهان
 - انواع تحقیق
 - تحقیق تشریحی (Descriptive Research)
 - تحقیق اکتشافی (Exploratory Research)
 - تحقیق کیفی (Qualitative Research)
 - تحقیق کمی (Quantitative Research)
 - تحقیق اساسی (Basic Research)
 - تحقیق تطبیقی (Applied Research)
 - ماهیت تحقیق (Nature Of Research)
 - مراحل ابتدایی تحقیق (Primary Research)
 - مراحل ثانوی تحقیق (Secondary Research)
 - میتود های تحقیق
 - دیزاین تحقیق (Research Design)
 - انواع دیزاین تحقیق (Types Of Research Design)
 - ساختن شکلی تحقیق
 - مقاله (Article)
 - پایان نامه (Monograph)
 - تز (Dissertation)
 - تیزیس (Thesis)
 - جمع بندی مواد و منابع تحقیق
 - استفاده از اینترنت در تحقیق
 - استفاده از منابع ویبسایت های تعلیمی و تحصیلی.
 - استفاده از منابع ژورنال های بین المللی
 - استفاده از ابزار های گوگل، گوگل اسکالر و پیشرفته
 - شیوه دریافت مقاله از گوگل و برنامه های آن
 - شیوه استفاده از منابع کتاب خانه
 - مراحل تحقیق
 - انتخاب موضوع
 - مشکلات تحقیق یا ارائه مسئله (Formulating Research Problem)
 - اهداف تحقیق (Objectives Of Research)

-
- سوالات تحقیق Research Questions
 - پیشینه تحقیق (Reviewing The Literature)
 - دیزاین ساختن نقشه مفهومی (Conceptualizing A Research Design)
 - نوشتن پروپوزال (Writing A Proposal)
 - جمع بندی دیتا یا داده ها (Collecting Data)
 - پروسه تحلیل و تجزیه داده ها (Processing Data/Data Analysis)
 - نوشتن راپور (Writing A Research Report)
 - ساختن پروپوزال
 - عنوان (Topic)
 - مقدمه (Introduction)
 - مرور ادبیات نوشتاری (Literature Review)
 - میتود های تحقیق (Research Methodology)
 - منابع و مآخذ (References)
 - نمودار چارتری یا تکمیل شدن پروژه (Gantt Chart)
 - ساختار تحقیق
 - خلاصه (Abstract)
 - کلمات کلیدی (Key World)
 - مقدمه (Introduction)
 - ارائه پرابلم (Problem Statement)
 - اهداف تحقیق (Objective Of Study)
 - سوالات تحقیق (Research Question)
 - اهمیت تحقیق (Significance Of The Study)
 - مرور آثار گذشته (Literature Review)
 - میتودلوژی تحقیق (Research Methodology)
 - نتیجه تحقیق (Result)
 - مناقشه (Discussion)
 - نتیجه گیری (Conclusion)
 - پیشنهادات

منابع و مآخذ

- 1- Oskar Blakstad (Jul 10, 2008). Experimental Research. Retrieved Sep 16, 2015 From Explorable.Com: <https://Explorable.Com/Experimental-Research>

- 2- <http://www.umass.edu/landeco/teaching/ecodata/schedule/environmental.data.pdf> (Retrieved 8 Oct 2015)
- 3- Bastos JL, Duquia RP, González-Chica DA, Mesa JM, Bonamigo RR. Field Work I: Selecting The Instrument For Data Collection. An Bras Dermatol. 2014;89(6):918-23.
- 4- <http://www.wisdomjobs.com/e-university/research-methodology-tutorial-355/research-design-1852.html>

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلان از 5 نمره محاسبه می گردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می گردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی می شود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می گذارد.

پالیسی نمره دهی

- ارزیابی روزمره، هفته وار و اجرای کارخانگی: 5٪
- اجرای پروژه های صنفی (بگونه انفرادی): 15٪
- امتحان وسط سمستر 20٪
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر 60٪
- مجموع ۱۰۰٪

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلان، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلان می توانند قبلا در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند.

وجایب و مکلفیت های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر

به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پایبندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت های دیگری می گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنهی اطلاع می دهد.

آمر دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون تحقیق

نتایج متوقعه					نتایج متوقعه مضمون	شماره
5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی معارف		
ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر		
3	3	2	3	3	آشنا شدن محصلان با تحقیق، روش ها و انواع آن	۱
3	1	3	3	3	آشنا شدن محصلان با چگونگی تهیه پروپوزال	۲
3	2	3	3	3	آشنایی محصلان با شیوه نگارش تحقیقات	۳
3	1	3	3	3	آشنایی محصلان با چگونگی تهیه مونوگراف و پروژه های تحقیقاتی	۴
3	1.7	2.7	3	3	مجموع	
2.68					اوسط عمومی	
۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک						

پوهنچی تعلیم و تربیه

رشته بیولوژی

مفردات درسی اناتومی و فزیولوژی انسان 1

صنف چهارم

سمستر هفتم

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنچی:	تعلیم و تربیه
دیپارتمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	اناتومی و فزیولوژی انسان 1
کود مضمون:	Ed.Bio 0735
تعداد کریدت:	4 کریدت تیوری
نوعیت مضمون:	اختصاصی
پیشنیاز مضمون:	بیولوژی
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

شرح مختصر مضمون

این کورس با مقدمه و تاریخچه و مفاهیم اساسی اناتومی و فزیولوژی شروع و به ادامه آن حجرات و اجزای آن، انساج؛ عضو، سیستم و اهمیت آن در بدن انسان که شامل چندین (سیستم اسکلتی، عضلات، هاضمه، تنفسی، دوران خون، سیستم لمفاتیک، اطراحیه، تکثری، سیستم اندوکراین، عصبی، پوششی و اعضای حسی) بدن را شامل می شود.

اهداف آموزشی

1. آشنایی محصلان با اناتومی سیستم های پوششی، اسکلتی، عضلاتی، مفاصل، هاضمه، دوران خون و تنفس؛
2. آشنایی محصلان با عملکرد سیستم های پوششی، اسکلتی، عضلاتی، هاضمه، دوران خون و تنفس؛

3. آشنایی محصلان با اختلالات و امراض سیستم های پوششی، اسکلتی، مفاصل، عضلاتی، هاضمه، دوران خون و تنفس؛

4. آشنایی محصلان از اهمیت ورزش روی فعالیت بهتر عضلات، میتابولیزم، تنفس و قلب؛

شیوه‌های تدریس و آموزش

- روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده قرار خواهد گرفت:
- ارائه لکچر جهت شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلان؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه، دوطرفه بین استاد و محصلان؛
- کارهای گروهی و ارائه آن؛
- کار های عملی در لابراتوار؛

مفردات درسی (فصل ها و زیر فصل ها)

- کلیات وظایف و ساختار ساختمان بدن انسان
- حجره، نسج، عضو، سیستم و موجود زنده
- سیستم پوششی
- فزیولوژی سیستم پوششی
- اختلالات سیستم پوششی
- سیستم اسکلت انسان
- تصنیف سیستم اسکلت
- ساختمان استخوان ها
- نموی استخوان ها
- اناتومی استخوان
- مفاصل
- سیستم عضلاتی انسان
- وظایف سیستم عضلاتی
- انواع عضلات
- سایر عضلات
- تاثیر ورزش بر عضله
- عملکرد متقابل عضلات اسکلتی
- اختلالات سیستم عضلاتی

- سیستم هاضمه
- اجزای تشکیل دهنده سیستم هاضمه
- وظایف سیستم هاضمه
- تغذیه و مواد مغذی
- میتابولیزم مواد غذایی
- امراض سیستم هاضمه
- سیستم تنفسی
- آناتومی سیستم تنفسی
- اجزای تشکیل دهنده سیستم تنفسی
- فزیولوژی سیستم تنفس
- اختلالات سیستم تنفسی
- سیستم دوران خون
- وظایف سیستم دوران خون
- اجزای تشکیل دهنده خون
- ساخته شدن حجرات خون
- وظایف خون
- عمل انعقاد(لخته شدن) خون
- گروپ های خونی
- قلب
- وظایف قلب
- اختلالات و نارسایی قلب

منابع اساسی

1. اژدری، اسماعیل. (1390). طبیب خانواده. چاپ چهارم. تهران: کتابخانه ملی ایران.
2. اکبرزاده پاشا، حجت الله. (1385). آناتومی فیزیولوژی پایه و کاربردی، تهران: نشر پاشا به همکاری گلبن.
3. درخشانی، غلام رضا. (1378). بیماری های تنفسی هاریسون 1998. تهران: نشراشتیاق.
4. رضانی، آمیتس. (1390). عفونت های تنفسی فوقانی. تهران: نشر قلم.
5. ستانکزی، مقصود. (بهار 1388). پتالوژی سیستمی. (چاپ اول). کابل: انتشارات نعمانی.

6. علمداری، شهرام. (1379). چکیده پزشکی - بیماری های داخلی. تهران: ناشر موسسه فرهنگی انتشاراتی تیمورزاده.
7. هاریسون. (1384). اصول طب داخلی. ترجمه: زاهدپور انارکی، محمدرضا. تهران: دانشگاه تهران.
8. ابراهیم پور، محمد رضا، 1385، آناتومی سیستمیک بدن، چاپ اول، ایران: نشر طبیب.
9. ابراهیم زاده، حسن، 1383، زیست شناسی عمومی گیاهی و جانوری، چاپ دوم، ایران: دانشگاه تهران.
10. جان کویرا، کارلوس، 1383، بافت شناسی پایه، چاپ اول، تهران: سماط.
11. حق پرست، عباس، 1388، آناتومی فزیولوژی در سلامت و بیماری، چاپ اول، سالمی جامعه نگر.
12. حایری روحانی، علی، 1373، فزیولوژی اعصاب و غدد، چاپ چهارم، مهر (قم): دانشگاه سمت.
13. خاکی، امیرافشین، 1375، کالبد شناسی سیستم عصبی مرکزی و راه های عصبی، چاپ اول، احرار تبریز.

14. چهارزی، 1334، سمیولوژی اعصاب، ایران: دانشگاه تهران.
15. رواسی، علی اصغر، 1373، آناتومی انسان، چاپ اول، ایران: دانشگاه پیام نور.
16. سند گل، حسین، 1371، فزیولوژی انسانی. جلد اول، چاپ دوم، یزد: صنوبر.
17. کومارکش، راناجیت، 1383، مبانی جنین شناسی دامپزشکی، چاپ اول، ایران: دانشگاه شیراز.
18. میبدی، امامی، 1382، آناتومی تشریح عمومی، چاپ ششم، تهران: سماط.
19. مینایی، باقر، 1382، بافت شناسی پایه. چاپ اول، ایران: کتاب میر.

منابع کمکی

1. انور، محمد افضل. (1390). هستالوژی جهازات. کابل: انتشارات عازم.
2. حسن زاده، غلام رضا. (1385). آناتومی گری.
3. یوستی، ای—رج. (1382). سلول شناسی مقایسه ای. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
4. ولسین، لیسن. (1368). بافت شناسی. مشهد: انتشارات قدس رضوی.
5. دروام، الکساندر. (1372). جنین شناسی حیوانات اهلی. شیراز: انتشارات دانشگاه شیراز.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلان از 5 نمره محاسبه می گردد.

- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می‌گردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی می‌شود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می‌گذارد.

پالیسی تأخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلان، در صورت تأخیر چانس دوم ندارد. محصلان می‌توانند قبلاً در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می‌گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %
- کار های عملی (لآبراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) %
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) %
- مجموع 100%

وجایب و مکلفیت های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پایبندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت های دیگری می‌گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می‌شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می‌نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی‌دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنهی اطلاع می‌دهد. آمریت دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می‌کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون آناتومی و فزیولوژی انسان¹

نتایج متوقعه					نتایج متوقعه مضمون	شماره
5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی و معارف		
ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر		
3	3	2	2	3	آشنایی محصلان با آناتومی سیستم های پوششی، اسکلتی، عضلاتی، مفاصل، هاضمه، دوران خون و تنفس.	۱
3	3	2	2	3	آشنایی محصلان با عملکرد سیستم های پوششی، اسکلتی، مفاصل، عضلاتی، هاضمه، دوران خون و تنفس.	۲
3	3	3	3	3	آشنایی محصلان با اختلالات و امراض سیستم های پوششی، اسکلتی، مفاصل، عضلاتی، هاضمه، دوران خون و تنفس.	۳
3	3	2	3	3	آشنایی محصلان از اهمیت ورزش روی فعالیت بهتر عضلات، میتابولیزم، تنفس و قلب.	۴
3	3	2.2	2.2	3	مجموع	
2.68					اوسط عمومی	

۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک

پوهنهی تعلیم و تربیه

رشته بیولوژی

مفردات درسی تطبیقات اناتومی و فزیولوژی انسان 1

صنف چهارم

سمستر هفتم

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنهی:	تعلیم و تربیه
دیپارتمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	تطبیقات اناتومی و فزیولوژی انسان 1
کود مضمون:	Ed. Bio. 0735
تعداد کریدیت:	1 کریدیت عملی
نوعیت مضمون:	اختصاصی
پیشنیاز مضمون:	اناتومی و فزیولوژی انسان
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

شرح مختصر مضمون

این کورس با مقدمه، مفاهیم عملی اناتومی فزیولوژی آغاز و کار روی نمایش مدل های لابراتواری، استفاده از چارت ها، استفاد از ویدیوهای آموزشی، تسلیخ اعضا، تعیین گروپ های خون، کارهای عملی روی حیوانات و انطباق آن با اناتومی و فیزیولوژی انسان صورت می گیرد.

اهداف آموزشی

1. آشنا ساختن محصلان با کارکردن روی مدل ها و چارت ها؛
2. درک و فهم بهتر از کارکرد اعضا و سیستم های بدن انسان؛
3. آشنای ساختن محصلان با چگونگی تعیین گروپ های خونی؛
4. آشنا شدن محصلان با مهارت های عملی و تجربی که به اناتومی فزیولوژی انسان ارتباط می گیرد؛

5. کسب مهارت‌های عملی کمک‌های اولیه در موقع ضرورت؛

روش‌های تدریس

مخلوطی از روش‌های مختلف تدریس در قالب روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده می‌گردد:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلان؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه دوطرفه بین استاد و محصلان؛
- کارهای گروهی و ارائه آن.
- استفاده از تصاویر و ویدیوها.
- طوفان مغزی.
- اجرای کارهای عملی در لابراتوار.
- اجرای کارهای عملی بیرون از لابراتوار.
- ساخت مدل‌ها و ساختمان‌های مرتبط با مفردات مضمون.

مفردات درسی مضمون (فصل‌ها و زیر فصل‌ها)

- استفاده از چارت‌ها و مدل‌های لابراتواری بدن انسان
- استفاده از چارت‌های لابراتواری از حجرات و ارگانیل‌های حجره
- استفاده از سلايدهای آماده شده در ارتباط به انساج
- استفاده از ویدیوهای آموزشی به ارتباط انواع نسج پوششی و استفاده از مدل‌های بدن انسان
- نمایش انساج عضلانی با استفاده از ویدیوهای آموزشی و چارت‌های لابراتواری بدن انسان
- دیدن عکس‌العمل‌های عضلات در مرغ و بقه
- تسلیخ قلب گوسفند
- نمایش اسکلیت بدن انسان و تشریح آن
- نمایش چارت و مدل لابراتواری سیستم هاضمه انسان و تشریح آن
- نمایش چارت و مدل لابراتواری سیستم تنفسی انسان
- تهیه دستگاه دیافراگم (شهیق و ذفیر) با استفاده از وسایل دست‌داشته
- تعیین گروپ‌های خون، دیدن نبض و فشار
- نشان دادن فلم میکروفاژها
- تزریق هارمونها در بدن و مشاهده آن
- نشان دادن مدل سیستم عصبی انسان
- اجرای تجربه جهت حس نمودن گرما، سرما، درد و فشار

- تسلیخ چشم گوسفند
- اجرای تجربه بالای مواد بد بوی و خوشبوی جهت حس بویایی
- توانایی توضیح و تشریح ساختمانهای مختلف سیستم تکثری به رویت چارت

منابع اساسی

1. ابراهیم پور ، محمد رضا ، 1385 ، آناتومی سیستمیک بدن ، چاپ اول ، ایران : نشر طبیب.
2. ابراهیم زاده ، حسن ، 1383 ، زیست شناسی عمومی گیاهی و جانوری ، چاپ دوم ، ایران : دانشگاه تهران.
3. جان کویرا ، کارلوس ، 1383 ، بافت شناسی پایه ، چاپ اول ، تهران : سمات.
4. حق پرست ، عباس ، 1388 ، آناتومی فزیولوژی در سلامت و بیماری ، چاپ اول ، سالمی جامعه نگر.
5. حایری روحانی ، علی ، 1373 ، فزیولوژی اعصاب و غدد ، چاپ چهارم ، مهر (قم) : دانشگاه سمت.
6. خاکی ، امیرافشین ، 1375 ، کالبد شناسی سیستم عصبی مرکزی و راه های عصبی ، چاپ اول ، احرار تبریز.

7. چهارازی ، 1334 ، سمیولوژی اعصاب ، ایران : دانشگاه تهران.
8. رواسی ، علی اصغر ، 1373 ، آناتومی انسان ، چاپ اول ، ایران : دانشگاه پیام نور.
9. سند گل ، حسین ، 1371 ، فزیولوژی انسانی. جلد اول ، چاپ دوم ، یزد : صنوبر.
10. کومارکش ، راناجیت ، 1383 ، مبانی جنین شناسی دامپزشکی ، چاپ اول ، ایران : دانشگاه شیراز.
11. میبیدی ، امامی ، 1382 ، آناتومی تشریح عمومی ، چاپ ششم ، تهران : سمات.
12. مینایی ، باقر ، 1382 ، بافت شناسی پایه. چاپ اول ، ایران : کتاب میر.

منابع کمکی

1. انور، محمد افضل. (1390). هستالوژی جهازات. کابل: انتشارات عازم.
2. حسن زاده، غلام رضا. (1385). آناتومی گری.
3. یوستی، ای—رج. (1382). سلول شناسی مقایسه ای. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
4. ولسین، لیسن. (1368). بافت شناسی. مشهد: انتشارات قدس رضوی.
5. دروام، الکساندر. (1372). جنین شناسی حیوانات اهلی. شیراز: انتشارات دانشگاه شیراز.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلان از 5 نمره محاسبه می گردد.

- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می‌گردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی از دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی می‌شود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می‌گذارد.

پالیسی تأخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلان، در صورت تأخیر چانس دوم ندارد. محصلان می‌توانند قبلاً در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می‌گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی) 10٪
- اشتراک در فعالیت های گروهی 10٪
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) ٪
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) ٪
- مجموع ۱۰۰٪

وجایب و مکلفیت های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پایبندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت های دیگری می‌گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می‌شود. استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می‌نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنهی اطلاع می دهد.

آمریت دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون تطبیقات اناتومی و فزیولوژی انسان 1

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه				
		1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی و معارف	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.
۱	آشنا ساختن محصلان با کارکردن روی مدل ها و چارت ها.	3	3	3	2	3
۲	درک و فهم بهتر از کارکرد اعضاء و سیستم های بدن انسان.	3	3	3	3	3
۳	آشنای ساختن محصلان با چگونگی تعیین گروپ های خونی.	3	3	2	2	3
۴	آشنا شدن محصلان با مهارت های عملی و تجربی که به اناتومی فزیولوژی انسان ارتباط می گیرد.	3	3	3	2	3
5	کسب مهارت های عملی کمک های اولیه در موقع ضرورت.	3	3	3	3	3
مجموع		3	3	2.8	2.4	3

2.84	اوسط عمومی
۱= کمترین اشتراک	۲= اشتراک متوسط
۳= اعظمی ترین اشتراک	

پوهنچی تعلیم و تربیه

رشته بیولوژی

مفردات درسی تکامل بیولوژیکی

صنف چهارم

سمستر هشتم

لیسانس	مقطع تحصیلی:
---	پوهنتون:
تعلیم و تربیه	پوهنچی:
بیولوژی	دیپارتمنت:
تکامل بیولوژیکی	اسم مضمون:
Ed. Bio 0736	کود مضمون:
۲ کريدت تیوری	تعداد کريدت:
اختصاصی	نوعیت مضمون:
ندارد	پیشنیاز مضمون:
چهارم	صنف:
هشتم	سمستر:

شرح مختصر مضمون

مضمون تکامل عضوی در یک سمتر و در صنف چهارم بیولوژی تدریس می‌شود. بر علاوه این مضمون در بخش زراعت و طبابت نیز تدریس می‌گردد. این مضمون از مباحث خیلی عمده و اساسی در بخش های مختلف زندگی بشر بوده و امروز یکی از رشته های مهم در بخش علوم ساینسی به خصوص علوم تجربی است و می‌تواند تا جوابی برای سوالات زیاد بشر در مورد پیدایش موجودات زنده و تنوعات این همه موجودات زنده ارایه دارد. از سوی هم این مضمون در رشد ذهنی، پیدا نمودن حس تحقیق در محصلان اهمیت به سزای دارد. همچنان تکامل در مباحث کاربردی نیز نقش مهمی دارد. علم زراعت در بخش مقاومت با سموم دفع آفات نباتی در حشرات و سایر آفات نباتی در تلاش اند تا تکنیک های را که پروسه های تکاملی در حشرات و سایر

موجودات زنده را کند می‌کند گسترش دهند. همچنان علم طب نیز اغلب با پتانسیل تکامل سریع در بیماری‌ها که توسط موجودات زنده مانند باکتری‌ها ایجاد می‌شوند مواجه است. محققان علوم طب از اصول تکامل برای پیش‌بینی اینکه در هر سال کدام یک از سویه‌های بیماری آنفلونزا با سرعت بیشتری تکثیر می‌شوند، استفاده می‌کنند. از این اطلاعات برای ساختن واکسین آنفلونزای سال آینده استفاده می‌شود. این مضمون با علوم دیگر بیولوژی نیز ارتباط خیلی نزدیک دارد.

اهداف آموزشی

1. تکامل، پدیده‌های تکاملی، شواهد و آثار تکامل را تحلیل کرده بتوانند؛
2. شرایطی را که زمین‌شناسان فکر می‌کنند بر روی زمین اولیه وجود داشت توضیح داده بتوانند؛
3. فرضیه‌ها و مراحل عمده‌ای شکل‌گیری حشرات را به اختصار بیان کرده بتوانند؛
4. دوره‌های زمین‌شناسی را به ترتیب نام برده و هرکدام را به طور تقریبی تفکیک کرده بتوانند؛
5. تکامل جنتیکی، تولید انواع و تاثیرات وراثتی را روی تغییر انواع درک نمایند؛
6. در مورد تکامل پرمات‌ها معلومات حاصل نموده و نظریه‌های تکاملی آن را تشخیص کرده بتوانند؛

شیوه‌های تدریس و آموزش

مخلوطی از روش‌های مختلف تدریس در قالب روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده می‌گردد:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلان؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه دوطرفه بین استاد و محصلان؛
- کارهای گروهی و ارائه آن.
- استفاده از تصاویر و ویدیوها؛
- طوفان مغزی؛

مفردات درسی مضمون (فصل‌ها و زیر فصل‌ها)

- مفهوم تکامل و پدیده‌های تکاملی
- اهمیت علم تکامل
- شواهد تکاملی
- منشاء و تاریخچه‌ای تکامل حیات بر روی کره زمین
- مراحل تحقیقات برای دریافت حقایق درمورد علوم تجربی
- ارایه فرضیه‌ها در مورد چگونه گی آغاز حیات
- تشکیل حشرات اولیه
- دوره‌های بیولوژیکی زمین

- تکامل جنتیکی
- پیدایش انواع و تکامل بزرگ
- تکامل پریمات ها
- تکامل اکولوژیکی

منابع اساسی

1. Aiello, Leslie C. and Wheeler, Peter. (1995). The Expensive tissue Hypothesis, The Brain and digestive system.
2. Aiello, Leslie C. and Wheeler, Peter, "The expensive tissue hypothesis; The brain and the digestive system in human and primate evolution", *Current Anthropology*, Vol. 36, No. 2 (1995).
3. Aiello, Leslie C. "Five years of Homo floresiensis". *American Journal of Physical Anthropology*, 142 (2): 167-179, 2010.
4. Alvarez, W. and Asaro, F. "An extraterrestrial impact", *Scientific American*, pp:78-84, Oct. 1990.
5. Ambrose, Stanley H. "Late Pleistocene human population bottlenecks, volcanic winter, and differentiation of modern humans". *Journal of Human Evolution*, 34 (6): 623-651, 1998.
7. Andrews, P. and Martin, L. "Cladistic relationships of extant and fossil hominoids", abstract of article in *Journal of Human Evolution* Volume 16, Issue 1, January 1987.
8. Arcadi, A. C. "Vocal responsiveness in male wild chimpanzees: implications for the evolution of language", *Journal of Human Evolution*, 39, 2000

منابع کمکی

1. پیتراج، ریون. جورج بی، جانسون. (1383). *زیست شناسی*. مترجمان: الهی، الهه. اقتداری، امید. امیر اصلانی، فرشاد و همکاران. جلد اول. تهران: انتشارات مرکز نشر دانشگاهی.
2. پیتراج، ریون. جورج بی، جانسون. (1383). *زیست شناسی*. مترجمان: الهی، الهه و همکاران. جلد دوم. تهران: انتشارات مرکز نشر دانشگاهی.
3. مایون، زارع حسن. (1388). *بیولوژی عمومی*. چاپ دوازدهم. تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی.
4. سولومون. برگ و مارتین. (۱۳۸۷). *بیولوژی سولومون*. هیئت مترجمان. جلد دوم.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلان از 5 نمره محاسبه می گردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می گردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی می شود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می گذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلان، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلان می توانند قبلاً در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت های صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی) 10٪
- اشتراک در فعالیت های گروهی 10٪
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (20) ٪
- امتحان نهایی سمستر حد اکثر (60) ٪
- مجموع 100٪

وجایب و مکلفیت های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پایبندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت های دیگری می گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنهی اطلاع می دهد.

آمریت دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون تکامل بیولوژیکی

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه				
		عالی و معارف	1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه معاصر تدریس	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز دوستی	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.
۱	تکامل، پدیده های تکاملی، شواهد و آثار تکامل را تحلیل کرده بتوانند.	3	3	3	3	2
۲	شرایطی را که زمین شناسان فکر می کنند بر روی زمین اولیه وجود داشت توضیح داده بتوانند.	3	3	3	2	1
۳	فرضیه ها و مراحل عمده ای شکل گیری حجرات را به اختصار بیان کرده بتوانند.	3	3	2	2	1
۴	دوره های زمین شناسی را به ترتیب نام برده و هر کدام را به طور تقریبی تفکیک کرده بتوانند.	3	3	2	2	1
5	تکامل جنتیکی، تولید انواع و تاثیرات وراثتی را روی تغییر انواع درک نمایند.	3	3	3	2	3
6	در مورد تکامل پریمات ها معلومات حاصل نموده و نظریه های تکاملی آن را تشخیص کرده بتوانند.	3	3	3	2	2
مجموع		3	2.6	2.1	1.6	3

2.46	اوسط عمومی
۱= کمترین اشتراک	۳= اعظمی ترین اشتراک

پوهنځی تعلیم و تربیه

رشته بیولوژی

مفردات درسی تدریس آموزی

صنف چهارم

سمستر هفتم

لیسانس	مقطع تحصیلی:
-----	پوهنتون:
تعلیم و تربیه	پوهنځی:
بیولوژی	دیارتمنت:
تدریس آموزی	اسم مضمون:
Ed. Bio 0737	کود مضمون:
۱ کريدت تيوری و ۳ کريدت عمل	تعداد کريدت:
اساسی	نوعیت مضمون:
میتود تدریس بیولوژی	پیشنیاز مضمون:
چهارم	صنف:
هفتم	سمستر:

شرح مختصر مضمون

تدریس آموزی، از جمله مضامین مسلکی رشته تعلیم و تربیه می باشد که در سمستر هشتم تدریس می گردد. این مضمون علاوه بر رشته تعلیمات مسلکی، در رشته های بیولوژی، کیمیا، فزیک، ریاضی، ثقافت و علوم فرهنگ اسلامی، تاریخ، جغرافیه، ادبیات دری، پشتو و انگلیسی که معلم تربیه می نمایند تدریس می گردد. با مطالعه این محصلان در ختم سمستر قادر می گردند تا در رابطه به مفهوم تدریس آموزی، اصطلاحات تدریس آموزی، وظایف اشخاص و افرادی که در این پروسه ذیدخل اند، مراحل تدریس آموزی قبل از رفتن به مکاتب و در مکاتب همچنان تهیه و ترتیب انواع پلان های درسی، تهیه و ترتیب دوسیه ها آشنایی کامل دریافت می نمایند.

اهداف آموزشی

1. آشنایی با پروسه تدریس آموزی، تعاریفات و اصطلاحات تدریس آموزی؛
2. شناخت وظایف اشخاص و افرادی که در این پروسه ذیدخل هستند؛

3. آشنایی با مراحل مختلف تدریس آموزی؛

4. کسب مهارت در اجرایی دورس نمونه بی، دورس آزمایشی، دورس دراماتیک و دورس حقیقی؛

5. کسب مهارت در قسمت تهیه و ترتیب انواع پلان های تدریس؛

شیوه های تدریس و آموزش

مخلوطی از روش های مختلف تدریس در قالب روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده می گردد:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلان؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه دوطرفه بین استاد و محصلان؛
- کارهای گروهی و ارائه آن
- اجرای دروس به گونه عملی
- استفاده از لابراتوار ها
- پخش ویدیو در صنف
- میتود نمایش

مفردات درسی مضمون (فصل ها و زیر فصل ها)

- فصل اول
- تدریس آموزی چیست؟
- تعریفات تدریس آموزی
- توضیح اصطلاحات تدریس آموزی
- اهداف تدریس آموزی
- اهمیت و ضرورت تدریس آموزی
- باتوجه به مطالب فوق اهمیت تدریس آموزی را می توان طور ذیل خلاصه نمود:

- وظایف تدریس آموزان
- مشاوران تدریس آموزی
- وظایف مشاوران
- وظایف آمران مکاتب تجربوی همکار
- وظایف معلمان تجربوی و همکار
- وظایف معاون تدریسی به ارتباط تدریس آموزی
- وظایف دیپارتمنت ها در جریان پروسه تدریس آموزی

فصل دوم

- فعالیت های تدریس آموزی
- مرحله آماده گی برای پروسه تدریس آموزی
- اهداف و فعالیت های مرحله ی آماده گی

الف- پلان گذاری آموزشی تدریس آموزی

اجزای پلان تدریس آموزی

- 1- هدف
- 2- قوای بشری
- 3- محصلان
- 4- امکانات آموزشی
- 5- زمان
- 6- راهکارهای اجرایی
- 7- ارزیابی در تدریس آموزی

ب- آماده گی نظری

1- ارزیابی آموخته های پیش نیاز تدریس آموزی

2- آموزش نظری درس تدریس آموزی

مرحله ی فعالیت های عملی تدریس آموزی

الف: فعالیت های عملی در مرکز تربیت معلم

- 1- مناقشه
- 2- کنفرانس
- 3- درس های قسمتی
- (مایکرو تیچینگ)
- 4- درس های تمثیلی (درماتیک تیچینگ)

ب- فعالیت های عملی در مکاتب

1- به صورت مستمر

2- به صورت غیر مستمر

مراحل مختلف فعالیت های عملی تدریس آموزی در مکاتب

- مرحله آشنائی با مکتب
- آشنائی با لایحه وظایف کارمندان مکتب در این مرحله
- مرحله مشاهده
- اهداف مرحله مشاهده

- اصول کلی مشاهده
- تدریس آموزان در مرحله مشاهده
- تعریف مشاهده
- تهیه گزارش از مرحله مشاهده

الف: محیط فیزیکی مکتب

ب- عوامل انسانی

ج- وضعیت آموزشی

- مرحله اسیستانت با معلم راهنما
- اهداف مرحله اسیستانت
- مرحله تدریس آزمایشی
- مرحله تدریس حقیقی (ریل تیچینگ)
- گزارش نهائی
- فصل سوم
- پلان درسی
- تعریف پلان درسی
- اقسام پلان درسی از لحاظ وقت
- پلان تقویمی
- تعریف پلان عمومی (سالانه)
- فواید پلان درسی سالانه
- ساختن پلان عمومی (پلان سالانه)
- پلان درسی ماهانه
- تعریف پلان واحد درسی
- هدف از داشتن پلان درسی چیست؟
- خصوصیات پلان واحد درسی
- فواید پلان واحد درسی
- نکات اساسی در ساختن پلان واحد درسی

1. هدف یا اهداف

2. مواد

3. وقت

مراحل پلان گذاری درسی

منابع اساسی

1. احدیان، محمد. (1378). راهنمایی روش های نوین تدریس. چاپ اول، تهران: نشر آییژ.
2. تهرانی، محمود و همکاران. (1382). راهنمایی تدریس علوم تجربی. چاپ اول، ایران: نشر کتاب های درسی ایران.
3. کرامتی، محمدرضا. (1382). نگاهی نو و متفاوت بر رویکرد مشارکتی. چاپ اول، نشر آیین تربیت.
1. کارگر، محسن. (1381). مقدمه ای بر همیاری- پیک همیار. سایت آموزش و پرورش کرمان.

منابع کمکی

1. مشایخ، فریده. (1381). دیدگاه های نو در برنامه ریزی آموزشی. چاپ اول، تهران: انتشارات سمت.
2. بهارستان، جلیل. (1366). برنامه کارورزی یا تدریس عملی در مراکز تربیت معلم. تهران: انتشارات حوزه و دانشگاه.
3. بروان، جورج. (1387). تدریس خرد. مترجم: علی روف. تهران: چاپ شاپک.
4. ریاست عمومی مؤسسات عالی تربیت معلم. (1383). مواد مطالعه برای معلمان.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلان از 5 نمره محاسبه می گردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می گردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی می شود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می گذارد.

پالیسی تاخیر کاری

مکلفیت های سپرده شده به محصلان، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلان می توانند قبلا در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

فعالیت های صنفی (ارزیابی روزمره، ارزیابی هفته وار و حاضری) 10٪

کتابچه مشاهدات و یاد داشت ها 10٪

ارائه دروس با حضور استاد همکار (مکتب) 40٪

ارائه یک درس با حضور استاد مشاورو (دیپارتمت) 40٪

مجموع 100٪

وجایب و مکلفیت های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پایبندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت های دیگری می گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنهی اطلاع می دهد.

آمر دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون تدریس آموزی

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه				
		1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی و معارف	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.
۱	آشنایی با پروسه تدریس آموزی، تعاریفات و اصطلاحات تدریس آموزی.	3	3	2	2	3
۲	شناخت وظایف اشخاص و افرادیکه در این پروسه ذیدخل هستند.	3	3	1	3	3
۳	آشنایی با مراحل مختلف تدریس آموزی.	3	3	1	1	3
۴	کسب مهارت در اجرایی دورس نمونه یی، دورس آزمایشی، دورس دراماتیک و دورس حقیقی.	3	3	2	1	3
5	کسب مهارت در قسمت تهیه و ترتیب انواع پلان های تدریس.	3	3	2	1	3
مجموع		3	3	1.6	1.6	3
اوسط عمومی		2.44				

پوهنهی تعلیم و تربیه

رشته بیولوژی

مفردات درسی بیولوژیکل سایکولوژی

صنف چهارم

سمستر هشتم

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنهی:	تعلیم و تربیه
دیپارتمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	بیولوژیکل سایکولوژی
کود مضمون:	ED.BIO.0840
تعداد کردیت:	2 کردیت تیوری و عملی
نوعیت مضمون:	اختصاصی
پیشنیاز مضمون:	بیولوژی عمومی و روان شناسی انکشافی
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون

مضمون بیولوژیکل سایکولوژی از مضامین اختصاصی رشته بیولوژی بوده طی دو کردیت در 32 ساعت 50 دقیقه ای تطبیق می گردد این مضمون علاوه بر رشته بیولوژی برای محصلان و کادر های علمی پوهنهی علوم تربیتی و مسلکی، روان شناسی و تعلیمات اختصاصی نیز مفید و کار آمد است.

اهداف آموزشی

1. آشنایی با محتوای بیولوژیکل سایکولوژی؛
2. شناخت مفهوم انکشاف جنین و به میان آمدن اعضا و ساختمان های بدن؛
3. آشنایی با ساختمان ها و وظایف اعضا؛
4. شناخت عملیه های معرفتی؛
5. کسب مهارت به ارتباط استفاده از حیوانات در تحقیقات نیوروساینس؛

شیوه های تدریس و آموزش

مخلوطی از روش های مختلف تدریس در قالب روش تدریس متقابل قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده می گردد:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلان؛
- ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه دوطرفه بین استاد و محصلان؛
- کارهای گروهی و ارائه آن.
- نمایش تصاویر و ویدیوها
- طوفان مغزی
- رول پلی
- انجام کارهای لابراتواری

مفردات درسی مضمون (فصل ها و زیر فصل ها)

- انکشاف جنین و به میان آمدن اعضاء و ساختمان های آن
- انکشاف سیستم اعصاب
- رشد مغز و جچرات عصبی
- انتقال انگیزه در رشته عصبی
- اناتومی مغز و نخاع
- اعضاء حسی (آخذه ها)
- غدوات داخلی و ترشحات آن
- جنتیک و نقش آن در سلوک آدمی
- بیولوژی عملیه های معرفتی
- بیولوژی احساسات
- بیولوژی یادگیری و حافظه
- بیولوژی توجه و تفکر
- خواب و بیداری
- پروسه های شعور و توجه
- سلوک غیر نورمال

منابع اساسی

1. امین، داریوش و همکاران. (1390). روان شناسی افراد استثنایی. تهران: مجله علمی پژوهان.
2. همتی، ثابت اکبر و همکاران. (1391). روانشناسی بالینی. انتشارات مطالعات روانشناسی بالینی.
3. امینی، کوروش. (1386). روان شناسی تحولی. انتشارات مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی زنجان.

منابع کمکی

1. باقری، خسرو. (1390). درآمدی بر فلسفه تعلیم و تربیه جمهوری اسلامی ایران. جلد دوم، تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی.
2. خرازی، س. ک. (1385). یادگیری در رویکرد شناختی. فصلنامه تازه های علوم شناختی.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلان از 5 نمره محاسبه می گردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می گردد.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می گذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلان، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلان می توانند قبلا در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کَریدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- فعالیت های صنفی روزمره، هفته وار و انجام کارخانگی 10٪
- اجرای پروژه های تحقیقاتی و انجام کارهای گروهی 10٪
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه بیولوژیکی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر 20٪

- امتحان نهایی سمستر 60٪

- مجموع 100٪

وجایب و مکلفیت های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پایبندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت های دیگری می گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنچی اطلاع می دهد.

آمر دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراآت نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون بیولوژیکل سایکولوژی

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه				
		1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی و معارف	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان
		ن.م.ر.۰	ن.م.ر.۰	ن.م.ر.۰	ن.م.ر.۰	ن.م.ر.۰
۱	آشنایی با محتوای بیولوژیکل سایکولوژی	3	۲	۲	2	3
۲	شناخت مفهوم انکشاف جنین و به میان آمدن اعضا و ساختمان های بدن	3	۲	۲	3	3
۳	آشنایی با ساختمان ها و وظایف اعضا	3	۱	۱	2	3
۴	شناخت عملیه های معرفتی	۲	۱	۲	۱	3
5	کسب مهارت به ارتباط استفاده از حیوانات در تحقیقات نیوروساینس	3	3	۲	۱	3
مجموع		۲,۸	۱,۸	۱,۸	۱,۸	۳
اوسط عمومی		۲,۲۴				

۳= اعظمی ترین اشتراک

۲= اشتراک متوسط

۱= کمترین اشتراک

پوهنهی تعلیم و تربیه

رشته بیولوژی

مفردات درسی اناتومی و فزیولوژی انسان 2

صنف چهارم

سمستر هشتم

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنهی:	تعلیم و تربیه
دیپارتمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	اناتومی و فزیولوژی انسان 2
کود مضمون:	Ed.Bio 08 35
تعداد کریدیت:	4 کریدیت تیوری
نوعیت مضمون:	اختصاصی
پیشنیاز مضمون:	اناتومی و فزیولوژی انسان 1
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون

اناتومی و فیزیولوژی انسان از مضامین اساسی رشته بیولوژی می باشد که در دو سمستر با ۸ کریدیت تدریس می گردد. این مضمون بخاطر آشنا ساختن محصلان با ساختمان، خصوصیات، و چگونگی فعالیت های حیاتی بدن انسان به مثابه یک دستگاه مغلق بیولوژیکی که دارای توانایی تغیر دادن همه پدیده های هستی را به نفع خود دارد، تدریس می گردد. از جانب دیگر در مسأله (خود شناسی) کمک فراوانی را ایجاد می نماید. این مضمون در واقع مدخلی است که رازهای بیولوژیکی موجودی را به بررسی و مطالعه می گیرد که در اسلام لقب < اشرف المخلوقات > را دارد. با مطالعه این مضمون محصلان قادر می گردند تا از چگونگی ساختار، عملکرد، ارتباطات و تأثیر متقابل اعضا و سیستم های مختلف بدن انسان آگاهی یابند و از آن برای حفظ حیات سالم فردی و اجتماعی و ارتقای معنویت سود برند.

اهداف آموزشی

1. آشنایی محصلان با ساختار سیستم های لمفاوی، اندوکراین، ایمنی، ادراری، عصبی، تکثری و حواس انسان؛

2. آشنایی محصلان با عملکرد سیستم های لمفاوی، اندوکراین، ایمنی، ادراری، عصبی، تکثری و حواس انسان؛

3. آشنایی محصلان با اختلالات سیستم های لمفاوی، اندوکراین، ایمنی، ادراری، عصبی، تکثری و حواس انسان؛

4. آشنایی محصلان به اهمیت ترشح هورمون ها در بدن؛

5. آشنایی محصلان به اهمیت سیستم ایمنی و تکثری؛

شیوه های تدریس و آموزش

برای تدریس این مضمون از شیوه های ذیل استفاده می گردد:

- لکچر: توضیح مفاهیم و مطالب به شیوه لفظی
- مباحثه، گفتگو و مناقشه
- نمایش تصاویر و ویدیو ها
- کارهای عملی و لابراتواری
- سپردن فعالیت های تمرینی، رسامی اعضا و سیستم ها به شکل کارهای خانگی برای محصلان

مفردات مضمون (فصل ها و زیر فصل)

- سیستم لمفاوی
- آناتومی سیستم لمفاوی
- عملکرد سیستم لمفاوی
- اعضای سیستم لمفاوی
- سیستم ایمنی
- دفاع اختصاصی و دفاع غیر اختصاصی
- انواع حجرات سیستم ایمنی
- اختلالات سیستم ایمنی
- سیستم ادراری
- اعضای سیستم ادراری
- ساختمان سیستم ادراری
- فزیولوژی سیستم ادراری
- سیستم اندوکراین
- غدوات و هورمون ها
- پیری و سیستم اندوکراین
- سیستم عصبی

- ساختار سیستم عصبی
- تصنیف سیستم عصبی
- وظایف سیستم عصبی
- نیورون و نسج عصبی
- اختلالات سیستم عصبی
- حواس چندگانه انسان
- چشم، ساختمان، وظایف و اختلالات آن
- گوش، ساختمان، وظایف و اختلالات آن
- پیری و حس های ویژه
- سیستم تکثری
- آناتومی سیستم تکثری
- فزیولوژی سیستم تکثری
- دوران قاعده گی
- وقایع حاملگی و انکشاف جنین
- اثرات حاملگی بر مادر

منابع اساسی

1. ابراهیم پور ، محمد رضا ، 1385 ، آناتومی سیستمیک بدن ، چاپ اول ، ایران : نشر طبیب.
2. ابراهیم زاده ، حسن ، 1383 ، زیست شناسی عمومی گیاهی و جانوری ، چاپ دوم ، ایران : دانشگاه تهران.
2. جان کوپرا ، کارلوس ، 1383 ، بافت شناسی پایه ، چاپ اول ، تهران : سماط.
3. حق پرست ، عباس ، 1388 ، آناتومی فزیولوژی در سلامت و بیماری ، چاپ اول ، سالمی جامعه نگر.
4. حایری روحانی ، علی ، 1373 ، فزیولوژی اعصاب و غدد ، چاپ چهارم ، مهر (قم) : دانشگاه سمت.
5. خاکی ، امیرافشین ، 1375 ، کالبد شناسی سیستم عصبی مرکزی و راه های عصبی ، چاپ اول ، احرار تبریز.
6. چهارزی ، 1334 ، سمیولوژی اعصاب ، ایران : دانشگاه تهران.
7. رواسی ، علی اصغر ، 1373 ، آناتومی انسان ، چاپ اول ، ایران : دانشگاه پیام نور.
8. سند گل ، حسین ، 1371 ، فزیولوژی انسانی. جلد اول ، چاپ دوم ، یزد : صنوبر.
9. کومارکش ، راناجیت ، 1383 ، مبانی جنین شناسی دامپزشکی ، چاپ اول ، ایران : دانشگاه شیراز.
10. میبدی ، امامی ، 1382 ، آناتومی تشریح عمومی ، چاپ ششم ، تهران : سماط.
11. مینایی ، باقر ، 1382 ، بافت شناسی پایه. چاپ اول ، ایران : کتاب میر.

منابع کمکی

1. انور، محمد افضل. (1390). هستالوژی جهازات. کابل: انتشارات عازم.
2. حسن زاده، غلام رضا. (1385). آناتومی گری.
4. یوستی، ایـــــرج. (1382). سلول شناسی مقایسه ای. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
5. ولسین، لیسن. (1368). بافت شناسی. مشهد: انتشارات قدس رضوی.
6. دروام، الکساندر. (1372). جنین شناسی حیوانات اهلی. شیراز: انتشارات دانشگاه شیراز.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلان از 5 نمره محاسبه می گردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می گردد.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می گذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلان، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلان می توانند قبلا در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- فعالیت های صنفی روزمره، هفته وار و انجام کارخانگی 10٪
- اجرای پروژه های تحقیقاتی و انجام کارهای گروپی 10٪
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه بیولوژیکی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر 20٪
- امتحان نهایی سمستر 60٪
- مجموع 100٪

وجایب و مکلفیت های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پایبندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نمایند.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت های دیگری می گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنهی اطلاع می دهد.

آمر دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراآت نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون اناتومی و فزیولوژی انسان 2

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه				
		1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی و معارف	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان
		ن.م.ر.۰	ن.م.ر.۰	ن.م.ر.۰	ن.م.ر.۰	ن.م.ر.۰
۱	آشنایی محصلان با ساختار سیستم های لمفاوی، اندوکراین، ایمنی، ادراری، عصبی، تکثری و حواس انسان	3	3	2	3	3
۲	آشنایی محصلان با عملکرد سیستم های لمفاوی، اندوکراین، ایمنی، ادراری، عصبی، تکثری و حواس انسان	3	3	3	3	3
۳	آشنایی محصلان با اختلالات سیستم های لمفاوی، اندوکراین، ایمنی، ادراری، عصبی، تکثری و حواس انسان	3	3	3	2	3
۴	آشنایی محصلان به اهمیت ترشح هورمون ها در بدن	3	3	2	1	3
5	آشنایی محصلان به اهمیت سیستم ایمنی و تکثری	3	3	2	1	3
مجموع		3	3	2.4	2	3
اوسط عمومی		2.68				
۳= اعظمی ترین اشتراک		۲= اشتراک متوسط		۱= کمترین اشتراک		

پوهنځی تعلیم و تربیه
رشته بیولوژی
مفردات درسی تطبیقات اناتومی و فزیولوژی انسان 2
صنف چهارم
سمستر هشتم

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	تعلیم و تربیه
دیپارتمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	تطبیقات اناتومی فزیولوژی انسان 2
کود مضمون:	Ed. Bio. 0735
تعداد کریدیت:	1 کریدیت عملی
نوعیت مضمون:	اختصاصی
پیشنیاز مضمون:	اناتومی و فزیولوژی انسان
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون

این کورس با مقدمه، مفاهیم عملی اناتومی فزیولوژی آغاز و کار روی نمایش مدل های لابراتواری، استفاده از چارت ها، استفاد از ویدیوهای آموزشی، تسلیخ اعضا، تعین گروپ های خون، کارهای عملی روی حیوانات و انطباق آن با اناتومی و فزیولوژی انسان صورت می گیرد.

اهداف آموزشی

1. آشنا ساختن محصلان با کارکردن روی مدل ها و چارت ها؛
2. درک و فهم بهتر از کارکرد اعضا و سیستم های بدن انسان؛
3. آشنای ساختن محصلان با چگونگی تعیین گروپ های خونی؛
4. آشنا شدن محصلان با مهارت های عملی و تجربی که به اناتومی فزیولوژی انسان ارتباط می گیرد؛

شیوه های تدریس و آموزش

- ارائه لکچر فعال و سهیم ساختن محصلان در پروسه تدریس
- نمایش مدل های لابراتواری اناتومیکی، نمایش چارت ها
- استفاده از ویدیو های آموزشی
- انجام کارهای عملی و تجربی
- ایجاد بحث و مناقشه بین استاد و محصلان

مفردات درسی مضمون (فصل ها و زیر فصل ها)

- استفاده از چارت ها و مدل های لابراتواری بدن انسان
- استفاده از چارت های لابراتواری از حجرات و ارگانیل های حجره
- استفاده از سلايدهای آماده شده در ارتباط به انساج
- استفاده از ویدیوهای آموزشی به ارتباط انواع نسج پوششی و استفاده از مدل های بدن انسان
- نمایش انساج عضلانی با استفاده از ویدیوهای آموزشی و چارت های لابراتواری بدن انسان
- دیدن عکس العمل های عضلات در مرغ و بقه
- تسلیخ قلب گوسفند
- نمایش اسکلیت بدن انسان و تشریح آن
- نمایش چارت و مدل لابراتواری سیستم هاضمه انسان و تشریح آن
- نمایش چارت و مدل لابراتواری سیستم تنفسی انسان
- تهیه دستگاه دیافراگم (شهیق و ذفیر) با استفاده از وسایل دست داشته
- تعیین گروپ های خون ، دیدن نبض و فشار
- نشان دادن فلم میکروفاژها
- تزریق هارمونها در بدن و مشاهده ا
- نشان دادن مدل سیستم عصبی انسان
- اجرای تجربه جهت حس نمودن گرما سرما درد و فشار
- تسلیخ چشم گوسفند
- اجرای تجربه بالای مواد بد بو و خوشبو جهت حس بویایی
- توانایی توضیح و تشریح ساختمانهای مختلف سیستم تکثری به رویت چارت

منابع اساسی

1. ابراهیم پور ، محمد رضا ، 1385 ، آناتومی سیستمیک بدن ، چاپ اول ، ایران : نشر طبیب.
2. ابراهیم زاده ، حسن ، 1383 ، زیست شناسی عمومی گیاهی و جانوری ، چاپ دوم ، ایران : دانشگاه تهران.
3. جان کویرا ، کارلوس ، 1383 ، بافت شناسی پایه ، چاپ اول ، تهران : سمات.
4. حق پرست ، عباس ، 1388 ، آناتومی فزیولوژی در سلامت و بیماری ، چاپ اول ، سالمی جامعه نگر.
5. حایری روحانی ، علی ، 1373 ، فزیولوژی اعصاب و غدد ، چاپ چهارم ، مهر (قم) : دانشگاه سمت.
2. خاکی ، امیرافشین ، 1375 ، کالبد شناسی سیستم عصبی مرکزی و راه های عصبی ، چاپ اول ، احرار تبریز.

3. چهارزی ، 1334 ، سمیولوژی اعصاب ، ایران : دانشگاه تهران.
4. رواسی ، علی اصغر ، 1373 ، آناتومی انسان ، چاپ اول ، ایران : دانشگاه پیام نور.
5. سند گل ، حسین ، 1371 ، فزیولوژی انسانی. جلد اول ، چاپ دوم ، یزد : صنوبر.
6. کومارکش ، راناجیت ، 1383 ، مبانی جنین شناسی دامپزشکی ، چاپ اول ، ایران : دانشگاه شیراز.
7. میبیدی ، امامی ، 1382 ، آناتومی تشریح عمومی ، چاپ ششم ، تهران : سمات.
8. مینایی ، باقر ، 1382 ، بافت شناسی پایه. چاپ اول ، ایران : کتاب میر.

منابع کمکی

1. انور، محمد افضل. (1390). هستالوژی جهازات. کابل: انتشارات عازم.
2. حسن زاده، غلام رضا. (1385). آناتومی گری.
3. یوستی، ایـــــرج. (1382). سلول شناسی مقایسه ای. تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
4. ولسین، لیسن. (1368). بافت شناسی. مشهد: انتشارات قدس رضوی.
5. دروام، الکساندر. (1372). جنین شناسی حیوانات اهلی. شیراز: انتشارات دانشگاه شیراز.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می گردد.

قواعد کارخانگی

- کار های خانگی محصلان از 5 نمره محاسبه می گردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می گردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی از دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی می-شود.

- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می‌گذارد.

پالیسی تأخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلان، در صورت تأخیر چانس دوم ندارد. محصلان می‌توانند قبلاً در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تأییدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کَریدیت قرار ذیل صورت می‌گیرد:

- فعالیت های صنفی روزمره، هفته وار و انجام کارخانگی 10٪
- اجرای پروژه های تحقیقاتی و انجام کارهای گروپی 10٪
- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه بیولوژیکی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر 20٪
- امتحان نهایی سمستر 60٪
- مجموع 100٪

وجایب و مکلفیت های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پایبندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت های دیگری می‌گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می‌شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می‌نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی‌دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنهی اطلاع می‌دهد.

آمر دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون تطبیقات اناتومی و فزیولوژی انسان 2

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه				
		1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی و معارف	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.
۱	آشنا ساختن محصلان با کارکردن روی مدل ها و چارت ها.	3	3	3	1	3
۲	درک و فهم بهتر از کارکرد اعضاء و سیستم های بدن انسان.	3	3	3	2	3
۳	آشنای ساختن محصلان با چگونگی تعیین گروپ های خونی.	3	3	2	2	3
۴	آشنا شدن محصلان با مهارت های عملی و تجربی که به اناتومی فزیولوژی انسان ارتباط می گیرد.	3	3	3	2	3
5	کسب مهارت های عملی کمک های اولیه در موقع ضرورت.	3	3	3	3	3

مجموع	3	3	2.8	2	3
اوسط عمومی	2.76				
۳= اعظمی ترین اشتراک	۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک				

پوهنځی تعلیم و تربیه

رشته بیولوژی

مفردات درسی بیوتکنالوژی

صنف چهارم

سمستر هشتم

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهنځی:	تعلیم و تربیه
دیارتمنت:	بیولوژی
اسم مضمون:	بیوتکنالوژی
کود مضمون:	Ed. Bio 0839
تعداد کریدیت:	2 کریدیت تیوری و عملی
نوعیت مضمون:	اختصاصی
پیشنیاز مضمون:	بیولوژی مالیکولی حجره و جنتیک
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون

مضمون بیوتکنالوژی، از جمله مضامین اختصاصی دیپارتمنت بیولوژی بوده که در سمستر هشتم صنف چهارم تدریس می‌گردد.

بیوتکنالوژی یکی از جدید ترین و مدرن ترین شاخه بیولوژی است که در واقع محصول تعامل Biology Technology است که از زوایای مختلف مورد بحث و مطالعه قرار می‌گیرد .

بیوتکنالوژی بطور کلی مجموعه ای از فناوری‌های اطلاق می‌شود که سامانه های زنده یا بیولوژیکی را مانند(گیاه، حیوان، میکروارگانیسم ها) بمنظور تولید کالاها (وسایل واسباب مورد نیازانسان) و خدمات صنعتی بکار می‌گیرد. این فناوری از عمر طولانی برخوردار نیست در نیمه دوم قرن بیستم به دلیل رشد حیرت آور علوم زیستی بخصوص (جنتیک) اوج گرفت ودانشمندان مربوط به این علم به معماران زندگی و طبیعت معروف

گشته اند. و بر زندگی انسان، حیوان، و گیاه اثری شگرف گذاشته و زمینه بروز مسایل جدی برای انسان امروز گردیده است.

دانش بیوتکنالوژی در گام نخست اطلاعات کثیری را درباره بدن انسان به ارمغان آورده است اطلاعاتی که به دنبال خود راه را برای بکارگیری تکنالوژی بمنظور درمان بیماری‌هایی که در گذشته لاعلاج بود باز کرده است. از طرف دیگر دانش و تکنالوژی مزبور درهای بشمارای را بر روی انسان ممکن ساخته است که بیشتر نا ممکن تصور می‌شد. این اقدامات از مرحله انعقاد نطفه تا لحظه مرگ را شامل می‌شود. برای مثال می‌توان به القاح مصنوعی، انتقال نطفه به رحم دیگر، دستکاری جنتیکی، سقط جنین در مراحل مختلف، تولید و پیوند سلول بنیادی، شبیه سازی، پیوند اعضا، و حتی کنترل تغییر رفتار انسانی از طریق دستکاری های جنتیکی اشاره کرد.

اهداف آموزشی

1. آشنایی محصلان با مفاهیم و اصطلاحات کاربردی بیوتکنالوژی؛
2. آشنایی با تکنیک استفاده از PCR جهت تشخیص مالیکول ها؛
3. آشنایی با رشد و پرورش مایکروارگانیزم ها در صنعت و زراعت؛
4. آشنایی با پروتئین ها، آنزیم ها و عملکرد آن ها؛
5. آشنایی با نوکلئیک اسید ها، انواع و چگونگی فعالیت آن ها؛

شیوه های تدریس و آموزش

از آن جای که وزارت تحصیلات عالی افغانستان باره اندازی ورکشاپ های میتودولوژی، برنامه جدید میتود های درسی مبتنی بر نتیجه (Outcome Based Education) و (Student centered Learning) آموزش محصل محور (Developing & Supporting Team Based Learning Using Cooperative Learning) را در سال جدید 1398 اندازی نموده و از این روش که شامل میتود های معاصر درسی بشکل، مباحثه، کارهای پروژه ئی، Game play و استفاده از برنامه Kahoot بشکل آنلاین، ارائه سیمینارها و ایجاد گروپ های درسی، لکچر، وظایف خانگی می‌باشد تطبیق و استفاده می‌گردد.

مفردات درسی مضمون (فصل ها و زیر فصل ها)

فصل اول :

- تاریخچه علم بیوتکنالوژی
- نظریات و کارکرد های دانشمندان درعرضه بیوتکنالوژی
- تعاریف بیوتکنالوژی
- اهمیت دانش بیوتکنالوژی
- جایگاه کاربرد بیوتکنالوژی
- بخش ها و شاخه های بیوتکنالوژی
- اصطلاحات متداول تخصصی در بیوتکنالوژی

- بیوتکنالوژی قدیم و بیوتکنالوژی جدید
- حوزه های که بیوتکنالوژی در آن ها فعالیت دارد

فصل دوم :- بخش ها و انواع بیوتکنالوژی

- بیوتکنالوژی غذایی
- بیوتکنالوژی انجنیری جنتیک
- بیوتکنالوژی زراعتی
- بیوتکنالوژی ایمنولوژی
- بیوتکنالوژی میکروبیولوژی صنعتی
- بیوتکنالوژی محیط زیست
- بیوتکنالوژی در طبابت (طبی)
- بیوتکنالوژی دارویی
- بیوتکنالوژی جرم و جنایت (جنایی)
- بیوتکنالوژی دریایی
- بیوتکنالوژی انجنیری پروتین
- بیوتکنالوژی میتابولیک
- بیوتکنالوژی حیوانی
- بیوتکنالوژی گیاهی
- بیوتکنالوژی سرطان

فصل سوم :

- حجرات بنیادی چه هستند و چرا دارای اهمیت می باشند؟
- خصوصیات منحصر به فرد تمامی حجرات بنیادی چیست؟
- حجرات بنیادی می توانند به حجرات تخصصی تبدیل شوند.
- حجرات بنیادی رویانی (BSC) چیست؟
- حجرات بنیادی برای درمان بیماری Parkinson پارکینسون در آینده.
- حجرات رویانی (BSC) چطور در لابراتوار رشد می نمایند
- چه روشهای لابراتواری برای شناسایی حجرات بنیادی (BSC) انجام می شود
- حجرات بنیادی بالغ در کجا یافت می شوند و بطور طبیعی چه کاری انجام می دهند
- چه آزمایشاتی برای شناسایی حجرات بالغ بنیادی وجود دارد

فصل چهارم :

-
- استفاده از میکروب ها در صنعت زراعتی
 - روش های جداسازی میکروارگانیسم ها
 - روش های ضد عفونی و استریل کردن
 - روش های کشت، نگهداری کشت
 - تولید ترکیبات عضوی بوسیله تخمیر میکروبی
 - تکنالوژی تخمیر
 - رشد میکروبی
 - کاربرد های تخمیر
 - بیوس های میکروبی
 - میتابولیت میکروبی
 - تولید اناتول
 - تولید استون - بوتانول
 - تولید گلوکونیک اسید
 - انزایم های میکروبی
 - تولید الفا-امیلاز
 - تولید تئازها
 - تولید لیپاز ها
 - تولید انتی بیوتیک ها توسط میکروارگانیسم ها
 - مراحل تولید تجاری انتی بیوتیک ها
 - فرمانتور - مرحله تولید
 - برداشت انتی بیوتیک
 - ترانسفارمیشن های میکروبی
 - ترانسفارمیشن های استروئیدها و استرول ها
 - تبدیل سوربیتول به سوربوز
 - ترانسفارمیشن انتی بیوتیک ها
 - تصفیه فاضلاب با استفاده از میتود های جدید
 - تجزیه فاضلاب
 - تولید میتان
 - بیومیزالزیشن و بیوهادرومتالوژی
 - استخراج فلزات و معدن کاری

-
- القا میکروبی رسوبات فلزی
 - بارورکننده های بیولوژیک
 - ریزوبیا
 - تثبیت کننده های غیر هم زیست نایتروجن
 - بارورکننده های الجی (BGA + Azolla)
 - بکتریا های محلول کننده فاسفیت (PSB)
 - میکوریزها- بارورکننده های عضوی
 - حشره کش های بیولوژیک
 - پولی سکرایدهای میکروبی
 - پولی هایدروکسی الکانوات ها (PHAs)
 - بهبود تولید محصول از طریق جنتیک
 - فصل چهارم : انزایم های مورد استفاده در بیولوژی
 - اندونوکئازهای محدود کننده
 - اندونوکئازهای تایپ I
 - اندونوکئازهای تایپ II
 - اندونوکئازهای تایپ II
 - استخراج و تفکیک نوکلئیک اسید های هستوی
 - تکنیک های استخراج DNA
 - تکنیک های استخراج RNA
 - الکتروفورس نوکلئیک اسید ها
 - نقشه کشی تحدید قطعات DNA
 - بلاسک نوکلئیک اسید هایبردای زیشن
 - هایبردای زیشن و استرنجنسی
 - تولید پروب های جنی
 - نشاندار سازی پروب جنی DNA
 - نشاندار سازی غیر رادیواکتیف DNA
 - اندازه گیری آخری DNA (End labelling of DNA)
 - واکنش زنجیره پولی مرازی
 - مراحل و اجزای PCR
 - DNA پولی مرز های مقاوم به حرارت

- طراحی پرایمر در PCR
- DNA های الگو تکثیر شونده توسط PCR
- کاربرد های میتود PCR
- اصطلاحات PCR
- تکنیک های تکثیر متغیر
- تکنیک های تشخیص میوتیشن

منابع اساسی

1. آرزومند، رقیه و دیگران. (1389). ژنتیک (پایه، ملکولی، پزشکی و مهندسی ژنتیک). چاپ اول، تهران: انتشارات خسروی.
2. آساد، محمد تقی. (1390). مبانی ژنتیک. چاپ دوم، مشهد: انتشارات جهاد دانشگاهی.
3. امید، منصور و دیگران. (1390). سیتولوژی. چاپ اول، تهران: انتشارات دانشگاه.
4. اسنوستاد، پیتر و دیگران. (1391). مبانی ژنتیک. مترجم: ساری خانی، سینا و دیگران. جلد اول، چاپ اول، تهران: انتشارات خانه زیست شناسی.
5. الرود، سوزان و دیگران. (1391). نظریه و مسائل ژنتیک. مترجم: محمدی، رضا و دیگران. چاپ اول، تهران: انتشارات آییژ.
6. پناهی، پرویز. (1390). ژنتیک (مندی، ملکولی، روش ها و پزشکی). جلد اول، چاپ اول، تهران: انتشارات امید.

منابع کمکی

1. خاورین، غلام دستگیر. (1392). مبادی علم جینتیک. چاپ اول، کابل: انتشارات سعید.
2. ریس، جین و دیگران. (1393). بیولوژی کمپبل. مترجم: پویان، مصطفی و دیگران. چاپ چهارم، تهران: انتشارات خانه زیست شناسی.
3. شیروانی، حبیب الله. (1391). اساسات علم وراثت. چاپ اول، کابل: انتشارات مطبعه کاروان.
4. فقیری، شعورگل. (1393). اساسات علم وراثت و بیومتری. چاپ اول، کابل: انتشارات سعید.
5. Leland H. Hartwell. (1393) جنتیک (از جن ها الی جینوم ها). مترجم: هاشمی، تفسیره. چاپ اول، کابل: انتشارات سعید.

نیازمندی های مضمون و معیار های ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می توانند.

- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می‌گردد.

قواعد کارخانگی

- کارهای خانگی محصلان از 5 نمره محاسبه می‌گردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می‌گردد.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می‌گذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت‌های صنفی محصلان، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلان می‌توانند قبلاً در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تائیدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی

نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می‌گیرد:

- فعالیت‌های صنفی روزمره، هفته وار و انجام کارخانگی 10٪
- اجرای پروژه‌های تحقیقاتی و انجام کارهای گروهی 10٪
- کارهای عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه بیولوژیکی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر 20٪
- امتحان نهایی سمستر 60٪
- مجموع 100٪

وجایب و مکلفیت‌های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت‌ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پایبندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نماید.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت‌های دیگری می‌گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می‌شود.

استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می‌نماید.

تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی‌دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنهی اطلاع می‌دهد.

آمر دیپارتمنت در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می‌کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون بیوتکنالوژی

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه				
		1. تربیه کادر های مسلکی و متخصص رشته بیولوژی برای نهادهای تحصیلات عالی، نیمه عالی و معارف	2. تربیه معلمان مسلکی با میتود و مهارت معاصر تدریس	3. ارتقا سطح کمی و کیفی دانش بیولوژی در مطابقت با اکتشافات و پیشرفت های روز	4. تربیه محصلان با روحیه انسانی و وطن دوستی	5. افزایش تالیفات، تقویت تحقیقات علمی و ایجاد انگیزه برای محصلان
		ن.م.ر.۰	ن.م.ر.۰	ن.م.ر.۰	ن.م.ر.۰	ن.م.ر.۰
۱	آشنایی محصلان با مفاهیم و اصطلاحات کاربردی بیوتکنالوژی.	3	3	1	1	2
۲	آشنایی با تکنیک استفاده از PCR جهت تشخیص مالیکول ها.	3	3	3	1	3
۳	آشنایی با رشد و پرورش میکروارگانیسم ها در صنعت و زراعت	3	3	3	3	3
۴	آشنایی با پروتین ها، آنزیم ها و عملکرد آن ها.	3	3	2	1	3

3	2	2	3	3	آشنایی با نوکلئیک اسید ها، انواع و چگونگی فعالیت آن ها	5
2.8	1.6	2.2	3	3	مجموع	
2.52					اوسط عمومی	
۳= اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک						

مفردات مضامین اساسی مربوط دیپارتمنت کیمیا
مفردات مضمون درسی کیمیای عمومی (I)

مقطع تحصیلی	لیسانس
نام مؤسسه تحصیلی :	پوهنتون تعلیم و تربیه شهید ربانی
پوهنچی :	علوم طبیعی
دیپارتمنت :	کیمیا
عنوان مضمون :	کیمیای عمومی (I)
کتگوری مضمون :	اساسی
کود نمبر مضمون :	Ed.Ch.0 1.20
تعداد کرایدیت :	3
سمستر مربوطه:	اول
مضامین پیش نیاز:	ندارد

معلومات عمومی در مورد مضمون

این مضمون از جمله مضامین اساسی رشته کیمیا میباشد، که شامل سه کورس است و کورس اول آن در سمستر اول صنف اول کیمیا تدریس می گردد ، که شامل 48 ساعت درسی است و از آن جمله 45 ساعت درسی نظری و 3 ساعت به سمینار ، سیر علمی و یا پروژه میباشد . کورس اول شامل سه کرایدیت است . در هر هفته (3) ساعت (50) دقیقه ای را در شانزده هفته در بر دارد. با مطالعه این کورس محصلان، مفاهیم و قوانین کیمیای را فرا خواهد گرفت.

اهداف آموزشی

کیمیا : ماده و اندازه گیری، اتمها، مالکیول ها، آیون ها، فرمولها، معادله ها، مولها، تعامل در محلول آبی، خصلت تناوبی و ساختار اتمی، رابطه های آیونی و شمه ای از کیمیای گروپ های اصلی، رابطه کوولانسی (اشتراکی) و ساختار مالیکولی، ترموشیمی انرژی کیمیای.

روش و میتود تدریس

آموزش فعال ، لکچر ، کارگروپی، تحقیقی ، آموزش مبتنی بر طرح مسئله، مناقشه ، مباحثه، کار عملی و .

نحوه ارزیابی محصل

- فعالیت صنفی
- سمینار در داخل صنف
- مباحثه و مناقشه

-
- سوال و جواب از محصل و مروری به درس گذشته
 - چگونه گی ارایه نظریات
 - سهم گیری در فعالیت های گروهی
 - ✓ فیصدی پروژه های صنفی (کارخانگی): 10
 - ✓ فیصدی فعالیت های انفرادی و گروهی (کار عملی): 10
 - ✓ فیصدی امتحان وسط سمستر: 20
 - ✓ فیصدی امتحان نهایی: 60

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون (کیمیا عمومی I) رشته کیمیا

شماره	نتایج متوقعه مضمون					
	(کیمیا عمومی I)					
	نتایج متوقعه دیپارتمنت کیمیا					
	1. فارغان کیمیا افراد با روحیه اسلامی و ملی، عاری از هر نوع گرایشات تبعیضی باشند.	2. شناخت مبانی علم کیمیا و کاربرد آن در بخش ساینس و تکنالوژی.	3. کسب دانش و مهارت های علم کیمیا که پاسخگوی نظام تعلیم و تربیه باشد.	3. تربیه معلمان مسلکی و تخصصی در رشته کیمیا.	5. فارغان کیمیا توانایی تحلیل و تجزیه مواد کیمیای را داشته باشند تا کارهای عملی را در ساحه کاری خویش انجام دهند.	6. فارغان رشته کیمیا توانایی و ظرفیت هم سطحی را با کشور های منطقه را داشته باشند.
	ن.م. ر	ن.م. ر	ن.م. ر	ن.م. ر	ن.م. ر	ن.م. ر
1	2	3	2	3	3	3
2	2	3	3	3	3	3
3	3	2	3	2	3	2
3	3	3	2	3	2	3
5	2	3	3	3	2	3
مجموعه						2.4
2.66						2.6
1 = کمترین اشتراک						2 = اشتراک متوسط
3 = اعظمی ترین اشتراک						

مفردات و پلان درسی برای سمستر اول

هفته	محتوا	تعداد ساعات درسی در هفته	نظری
هفته اول	فصل 1. کیمیا : ماده و اندازه گیری اهداف به سوی کیمیا : آزمایش کردن کیمیا وعناصر عناصر وجدول تناوبی برخی خواص کیمیای عناصر آزمایش کردن واندازه گیری اندازه گیری کتله	3	نظری
هفته دوم	. اندازه گیری طول اندازه گیری حرارت واحد های مشتق شده : اندازه گیری حجم واحد های مشتق شده : اندازه گیری کثافت صحت ، دقت وارقام با معنی در اندازه گیری گرد کردن اعداد محاسبات: تبدیل یک واحد به واحد دیگر خلاصه ف تمرین	3	نظری
هفته سوم	فصل 2. اتمها ، مالکیول ها ، و آیون ها اهداف بقای کتله و قانون نسبت های معین نظریه اتمی دالتن و قانون نسبتهای متعدد ساختار اتمها : الکترونها ساختار اتمها : پروتونها و نیوترون ها نمبر اتمی کتله اتمی	سه ساعت	نظری

نظری	3	ترکیب ها و مخلوط ها مالیکولها ، آیون ها ، و روابط کیمیای تیزاب ها و قلو ی ها نامگذاری مرکبات کیمیای خلاصه تمرین	هفته چهارم
نظری	3	فصل 3 . فرمولها ، معادله ها ، و مولها اهداف توزین معادله های کیمیای سمبول های کیمیای در سطوح مختلف عدد اوگدرو و مول استوکیومتری بازده تعاملات کیمیای تعا ملات با مقادیر محدود کننده از تعامل کننده ها غلظت تعامل دهنده ها در محلول : مولار تی رقیق کردن محلولهای غلیظ	هفته پنجم
نظری	3	استوکیومتری محلول تیتیر کردن (خنثی سازی) فیصدی و فرمول تجربی تعیین فرمول تجربی : تجزیه عنصری تعیین کتله مالیکولی : طیف سنجی کتلوی خلاصه تمرین	هفته ششم
نظری	3	فصل 3. تعامل در محلول آبی اهداف برخی مسیر های وقوع تعا ملات کیمیای الکترولیت ها در محلول آبی تعاملات آبی و معادلات آیونی خالص تعاملات رسوب دادن و قواعد انحلال پذیری تیزاب ها ، قلو ی ها و تعاملات خنثی شدن تعاملات تحمض – ار جاع (کاکس)	هفته هفتم

نظری	3	شنا سایی تعاملات تحمض - ارجاع سلسله فعالیت عناصر توزین تعاملات تحمض - ارجاع : روش نمبر اکسیدیشن توزین تعاملات کاکس تیترا کردن تحمض - ارجاع برخی کاربرد های تعاملات تحمض - ارجاع خلاصه تمرین امتحان 20%	هفته هشتم
نظری	3	فصل 5 خصلت تناوبی و ساختار اتمی اهداف نور وطیف الکترومقناطیس تابش الکترومقناطیس و طیفهای اتمی 3-5 خواص ذره مانند تابش الکترومقناطیس : معادله پلانگ خواص موجی ماده : معادله دو بروی مکانیک کوانتمی واصل عدم قطعیت هایزنبرگ تابع موج واعداد کوانتمی	هفته نهم
نظری	3	شکل اربیتالها میکانیک کوانتمی وطیف های اتمی اسپین الکترون و اصل طرد پاولی سطوح انرژی اربیتال در اتمهای چند الکترونی آرایش الکترونی اتمهای چند الکترونی آرایش الکترونی و جدول تناوبی برخی آرایش های الکترونی غیر عادی آرایش الکترونی وخواص تناوبی : شعاع اتمی خلاصه تمرین	هفته دهم
نظری	3	فصل 6 . رابطه های آیونی و شمه ای از کیمیای گروپ های اصلی اهداف آیونها و آرایش الکترونی آنها شعاع آیونی انرژی آیونایزیشن انرژی های آیونایزیشن بالاتر الکترون خواهی رابطه آیونی وتشکیل جامدات آیونی	هفته یازدهم

نظری	3	فصل 6. رابطه های آیونی و شمه ای از کیمیای گروپ های فلزات قلوی (گروپ IA) فلزات قلوی خاکی (گروپ IIA) عناصر گروپ (IIIA : المونیم) هلوجن ها (گروپ VIIA کلورین) گاز های نجیب (VIIIA) قاعده هشتایی خلاصه	هفته دوازدهم
نظری	3	فصل 7. رابطه کووالانسی (اشتراکی) و ساختار مالیکولی اهداف رابطه اشتراکی قدرت رابطه های اشتراکی مقایسه ترکیبات آیونی و کووالانسی رابطه های کووالانسی قطبی : الکترونیگاتیوتی ساختار های لوپس (الکترون – نقطه) ساختار لوپس مالیکولی های چند اتمی ساختار های لوپس و روزناس چارچ قرار دادی	هفته سیزدهم
نظری	3	شکل مالیکولی : مدل VSEPR نظریه رابطه ظرفیتی ها یبرید شدن و اربیتال های هایبریدی SP^3 ا نواع اربیتال های هایبریدی نظریه اربیتال مالیکولی : مالیکول هایدروجن نظریه اربیتال مالیکولی : مالیکول های دو اتمی دیگر تلفیق نظریه ی رابطه ظرفیتی و نظریه ی اربیتال مالیکولی خلاصه تمرین	هفته چهاردهم
نظری	3	فصل 8. ترموشیمی : انرژی کیمیای اهداف انرژی تغییرات انرژی و بقای انرژی انرژی داخلی و توا بع حالت	هفته پانزدهم
نظری	3	کار انبساط انرژی و انتلپی حالت استاندارد ترمودینامیکی انتلپی تغییرات فزیک و کیمیای حرارت سنجی و ظرفیت حرارتی	هفته شانزدهم

مآخذ

- 1- صمدی ، علی افضل . (1377). شیمی عمومی .تهران : دانشگاه تهران
- 2 - موریتیمر ،چارلس . (1380). شیمی عمومی جلد 1 . ترجمه عیسی یآوری.تهران: دانشگاه تهران.
- 3- هادی عبدالعلی. (1367) . کیمیای عمومی جلد 1 . کابل : پوهنتون کابل .

مفردات مضمون درسی کیمیای عمومی(II)

مقطع تحصیلی	لیسانس
نام موسسه تحصیلی :	
پوهنچی :	
دپارتمنت :	کیمیا
عنوان مضمون :	کیمیای عمومی (II)
کنگوری مضمون :	اساسی
کود نمبر مضمون :	Ed.Ch.0 2.20
تعداد کریدت :	3
سمستر مربوطه:	دوم
مضامین پیش نیاز :	ندارد

معلومات عمومی در مورد مضمون

این مضمون ازجمله مضامین اساسی رشته کیمیا میباشد، که شامل سه کورس است. کورس دوم آن در سمستر دوم صنف اول کیمیا تدریس می گردد، که شامل 48ساعت درسی بوده واز آن جمله 45ساعت درسی نظری و 3 ساعت درسی سمینار، سیرعلمی ویاپروژه میباشد. کورس دوم شامل سه کریدت است. در هر هفته (3) ساعت (50) دقیقه ای را درشانزده هفته در بر دارد. با مطالعه این کورس محصلان، مفاهیم وقوانین کیمیاوی را فرا خواهند گرفت.

اهداف آموزشی

گازات وخواص آنها، مایعات، جامدات وتغییرات فاز، محلول ها و خواص آنها، سینیتک کیمیاوی (سرعت تعاملات کیمیاوی)، تعادل کیمیاوی، هایدروجن، اکسیجن و آب، تعادل های آبی: اسید قلوی، کاربرد تعادل های آبی.

روش و میتود تدریس

آموزش فعال، لکچر، کارگروپی، تحقیقی، آموزش مبتنی بر طرح مسئله، مناقشه، مباحثه، کار عملی و...

نحوه ارزیابی محصل

- فعالیت صنفی
- سمینار در داخل صنف
- مباحثه و مناقشه
- سوال و جواب از محصل و مروری به درس گذشته
- چگونگی ارائه نظریات
- سهم گیری در فعالیت های گروهی
- ✓ فیصدی پروژه های صنفی (کارخانگی) 10%
- ✓ فیصدی فعالیت های انفرادی و گروهی (کار عملی) 10 %
- ✓ فیصدی امتحان وسط سمستر 20%
- ✓ فیصدی امتحان نهایی 60%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون (کیمیا عمومی II) رشته کیمیا

شماره	نتایج متوقعه دیپارتمنت کیمیا					
	نتایج متوقعه مضمون (کیمیا عمومی II)					
	1. فارغان کیمیا افراد با روحیه اسلامی و ملی، عاری از هر نوع گرایشات تبعیضی باشند.	2. شناخت مبانی علم کیمیا و کاربرد آن در بخش ساینس و تکنالوژی.	3. کسب دانش و مهارت های علم کیمیا که پاسخگوی نظام نوین تعلیم و تربیه باشد.	4. تربیه معلمان مسلکی و تخصصی در رشته کیمیا.	5. فارغان کیمیا توانایی تحلیل و تجزیه مواد کیمیایی را داشته باشند تا قادر به انجام کارهای عملی شوند.	6. فارغان رشته کیمیا توانایی و ظرفیت رقابت نمودن با همتهای خود در کشور های منطقه را داشته باشند.
	ن.م. ر	ن.م. ر	ن.م. ر	ن.م. ر	ن.م. ر	ن.م. ر
	2	3	2	3	3	3
	2	3	3	3	3	3
	3	3	2	3	3	2
3	3	3	2	3	3	
3	3	2	3	3	3	
5	2	3	3	3	2	3
مجموعه						
2.4 2.8 2.6 2.8 2.6 2.8						
2.66						
1= کمترین اشتراک 2= اشتراک متوسط 3= اعظمی ترین اشتراک						

مفردات و پلان درسی مضمون کیمیای عمومی 2 برای سمستر دوم

هفته	محتوا	تعداد ساعات درسی در هفته	نظری
هفته اول	فصل 9. گاز ها و خواص آنها - اهداف - گاز ها و فشار گاز - قوانین گازها - قانون گاز ایدپال - روابط استوکیومتری گاز ها - فشار جزئی وقانون دالتن - نظریه حرکی مالیکولی گاز ها - قانون گرا هام : پخش ونفوذ گاز ها - خواص گاز های حقیقی - جو (اتمسفر) زمین - خلاصه - تمرین	3	نظری
هفته دوم	فصل 10. مایعات ، جامدات وتغییرات فاز - اهداف - رابطه های کووولانسی قطبی و مومنتم دوقطبی - قوه های بین مالیکولی - برخی از ویژ ه گی های مایعات - تغییرات فاز - تبخیر، فشاربخار و حرارت غلیان	3	نظری
هفته سوم	- انواع جامدات - تعیین ساختار جامدات : بلور نگاری شعاع X - سلول های واحد ترتیب استقرار کره ها در جامدات بلوری - ساختار برخی از جامدات آیونی - ساختار برخی از جامدات شبکه ای کووولانسی - دیاگرام های فاز - خلاصه - تمرین	3	نظری

نظری	3	فصل 11. محلول ها و خواص آنها - اهداف - محلول ها - تغییرات انرژی و پروسه ی انحلال - واحد های غلظت - عوامل موثر بالای انحلال پذیری - خواص فیزیکی محلول ها : خواص جمعی	هفته چهارم
نظری	3	- کاهش فشار بخار محلول : قانون راول و قانون هنری - افزایش حرارت غلیان و کاهش حرارت انجماد محلول - عملیه آزمون و فشار آزموتیک - کاربرد های خواص جمعی - تقطیر جزء به جزء مخلوط های مایع - خلاصه - تمرین	هفته پنجم
نظری	3	فصل 12. سینتیک کیمیای (سرعت تعاملات کیمیای) - اهداف - سرعت تعامل. - قانون سرعت و مرتبه ی تعامل - تعیین تجربی سرعت تعامل - قانون همگانی سرعت برای تعامل مرتبه ی اول - نیمه عمر تعامل مرتبه ی اول - تعامل های مرتبه ی دوم	هفته ششم
نظری	3	- میکانیزم تعامل - قانون سرعت و میکانیزم تعامل - سرعت تعامل و حرارت: معادله ی ارینوس - استفاده از معادله ارینوس - کتلت - کتلت کننده های متجانس و غیر متجانس - خلاصه - تمرین	هفته هفتم
نظری	3	فصل 13. تعادل کیمیای - اهداف - حالت تعادل	هفته هشتم

		- ثابت تعادل K_c - ثابت تعادل K_p - تعادل های نامتجانس - کاربرد ثابت تعادل - عواملی که ترکیب مخلوط تعادلی را تغییر می دهند - تغییر دادن مخلوط تعادلی: تغییرات غلظت	
نظری	3	- تغییر دادن مخلوط تعادلی: تغییرات فشار و حجم - تغییر دادن مخلوط تعادلی: تغییرات حرارت - اثر کتلست بر تعادل - ارتباط بین تعادل کیمیاوی و سرعت تعاملات - کیمیاوی - خلاصه - تمرین - امتحان 20%	هفته نهم
نظری	3	فصل 13. هایدروجن، اکسیجن و آب - اهداف - هایدروجن - ایزوتوپ های هایدروجن - روش های تهیه و کاربردهای هایدروجن - تعامل پذیری هایدروجن - هایدراید های دوتایی - تمرین	هفته دهم
نظری	3	- اکسیجن. - روش های تهیه و کاربردهای اکسیجن. - تعامل پذیری اکسیجن. - اکسایدها. - پراکسایدها و سوپراکسایدها. - هایدروجن پراکساید. - اوزون. - آب. - تعامل پذیری آب. - هایدریت ها. - خلاصه	هفته یازدهم
نظری	3	فصل 15. تعادل های آبی: اسیدها و قلوئ ها - اهداف. - مفاهیم تیزاب-قلوی : نظریه برونستد - لوری.	هفته دوازدهم

		- قدرت تیزابی و قدرت قلوئی. - پروتون های آب پوشیده و آيون های هایدرونيوم. - تفكيك آب. - مقياس P^H. - اندازه گيري P^H - P^H در محلول تيزاب های قوي و قلوئی های قوي. - تعادل در محلول تيزاب های ضعيف. - محاسبه غلظت های تعادلی در محلول تيزاب های ضعيف.	
نظري	3	- فيصدي تفكيك در محلول تيزاب های ضعيف. - تيزاب های چند پروتوني. - تعادل در محلول قلوئی های ضعيف. - ارتباط بين K_a و K_b. - خواص تيزاب ، قلوئی و نمک ها. - عوامل تأثير گذار بر قدرت تيزابی. - تيزاب ها و قلوئی های لوويس. - تمرين	هفته سیزدهم
نظري	3	فصل 16. کاربرد تعادل های آبی - اهداف. - تعامل خنثی شدن. - اثر آيون مشترک. - محلول های بافر. - معادله هندرسون – هاسلباخ.	هفته چهاردهم
نظري	3	- منحنی تیترا کردن P^H - تیترا کردن تيزاب قوي – قلوئی قوي. - تیترا کردن تيزاب ضعيف – قلوئی قوي. - تیترا کردن قلوئی ضعيف – تيزاب قوي. - تیترا کردن تيزاب چند پروتوني – قلوئی قوي. - تعادل انحلال پذیری.	هفته پانزدهم
نظري	3	- اندازه گيري K_{sp} و محاسبه انحلال پذیری از K_{sp} - عوامل اثر گذار بر انحلال پذیری. - رسوب گذاری مرکبات آيوني. - جداسازی آيون ها به روش رسوب گذاری انتخابی. - تجزيه کیفی. - خلاصه. - تمرين.	هفته شانزدهم

مآخذ

- 11- صمدی ، علی افضل . (1377). شیمی عمومی .تهران : دانشگاه تهران
- 2 - موریتیمر ،چارلس . (1380). شیمی عمومی جلد 1. ترجمه عیسی یاوری. تهران: دانشگاه تهران.
- 3- مارتین، سیلبربرگ.(1393). اصول شیمی عمومی جلد اول. ترجمه ای مجید میرمحمد صادقی. تهران: نوپردازان.
- 4- تنیوال، محمد عارف.(1396). کیمیای عمومی. کابل: سعید.
- 5 - مصمم، محمد سردار.(1397). کیمیای عمومی. کابل: عازم

مفردات مضمون درسی بیوشیمی I

مقطع تحصیلی

لیسانس

نام موسسه تحصیلی :

پوهنځی :

دپارتمنت : کیمیا

عنوان مضمون : بیوشیمی I

کنگوری مضمون : اختصاصی

کود نمبر مضمون : Ed. Ch. 07 . 43

تعداد کریدت : 3

سمستر مربوطه: هفتم

مضامین پیش نیاز : ندارد

معلومات عمومی در مورد مضمون

این مضمون از جمله مضامین اساسی رشته کیمیا میباشد، که شامل دو کورس است و کورس اول آن در سمستر هفتم صنف چهارم کیمیا تدریس می گردد، که شامل 48 ساعت درسی است و از آن جمله 45 ساعت درسی نظری و 3 ساعت سمینار، سیر علمی ویاپروژه میباشد. کورس اول شامل سه کریدت است. در هر هفته (3) ساعت (50) دقیقه ای را در شانزده هفته در بر دارد. با مطالعه این کورس محصلان، مفاهیم وقوانین کیمیاوی را فرا خواهد گرفت. وظیفه بیوشیمی مطالعه فعل و انفعالات کیمیاوی در داخل حجرات زنده است. وقتی که صحبت از حیات می شود، تعاملات بیو کیمیاوی خود بخود در موجودات زنده مطرح می گردد و به واسطه آنها، عملیه های مختلف حجروی به انجام می رسد. اختلال در این تعاملات منجر به اختلال در فعالیت های حجروی، به وجود آمدن بی نظمی و امراض مختلف می گردد. از این رو اولین قدم در مطالعه علوم طبی آشنایی با تعاملات بیوشیمی می باشند. بخش از امراض ارثی و امراض میتابولیزی از اثر بی نظمی های مالیکولی در تعاملات بیوشیمی حجرات بوجود می آید. که بررسی این گونه اختلالات مالیکولی، وظیفه عمده یی، بخش از علم کیمیا بنام بیوشیمی می باشند.

اهمیت و ضرورت

درحقیقت ستون و اساس علوم طبی را بیوشیمی تشکیل می دهد زیرا امراض مختلف در موجودات حیه از اختلال مالیکولی در حجرات زنده بروز می کند که علت و علل این اختلالات بدنی، از اثر بی نظمی در فعال و انفعالات کیمیای در داخل حجرات بوجود می آید، که دریافت بی نظمی در تعاملات بیوکیمیای وظیفه اصلی بیوشیمی می باشد. دانش بیوشیمی برای همه علوم مرتبط به حیات ضروری است. شناخت علم جنتیک نیاز مبرم به بیوشیمی نوکلئیک اسید ها دارند. فزیولوژی به عنوان علم مطالعه وظایف بدن، تقریبا بطور کامل دارای صفات مشترک با بیوشیمی است. فارمکولوژی فارمسی متکی به دانش بیوشیمی و فزیولوژی هستند، بخصوص اکثر دواها از طریق تعاملات بیوشیمی، متابولیزم می شوند که بوسیله انزایم ها کتابلیز می گردد. بسیاری از افراد که در بخش میکروبیولوژی، زولوژی، بوتانی کار میکنند تقریبا از روش های بیوشیمی استفاده می نمایند. این ارتباط تعجب آور نمی باشد، زیرا همانطور که می دانیم حیات وابسته به تعاملات و پروسه های بیوشیمی است و نقش بیوشیمی به عنوان زبان مشترک در بین تمام علوم حیاتی رو به افزایش است.

اهداف مضمون

هدف اصلی بیوشیمی شناخت کامل تمام پروسه های کیمیای مربوط به حجرات زنده در سطح مالیکولی است.

روش و میتود تدریس

لکچر، سوال و جواب، کار، مشاهداتی، کارگروپی و دروس سیمیناری.

نحوه ارزیابی محصل

- ارزیابی روزمره و کارخانگی 10%
- پروژه و سیمینار 10%
- امتحان وسط سمستر 20%
- امتحان فاینل 60%

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون (کیمیای حیاتی I) رشته کیمیا

شماره	نتایج متوقعه مضمون (کیمیای حیاتی I)	نتایج متوقعه دیپارتمنت کیمیا					
		1. فارغان کیمیا افراد با روحیه اسلامی و ملی، عاری از هر نوع گرایشات تبعیضی باشند.	2. شناخت مبانی علم کیمیا و کاربرد آن در بخش ساینس و تکنالوژی.	3. کسب دانش و مهارت های علم کیمیا که پاسخگوی نظام نوین تعلیم و تربیه باشد.	4. تربیه معلمان مسلکی و تخصصی در رشته کیمیا.	5. فارغان کیمیا توانایی تحلیل و تجزیه مواد کیمیای را داشته باشند تا قادر به انجام کارهای عملی شوند.	6. فارغان رشته کیمیا توانایی و ظرفیت رقابت نمودن با همتهای خود در کشور های منطقه را داشته باشند.
		ن.م. ر	ن.م. ر	ن.م. ر	ن.م. ر	ن.م. ر	ن.م. ر
1	شناخت اساسات بیوشیمی	3	3	2	3	3	3
2	شناخت آب و اهمیت حیاتی آن	3	3	3	3	3	3
3	شناخت کاربوهایدریت ها	2	3	2	3	3	2
4	شناخت میتابولیزم قند ها	3	3	3	3	2	2
5	شناخت در مورد لیپید ها	2	2	3	3	3	3
مجموعهت		2.6	2.8	2.6	3	2.8	2.6
اوسط مجموعه عمومی		2.6					
1=کمترین اشتراک		2=اشراک متوسط		3=اعظمی ترین			
		اشراک					

مفردات و پلان درسی برای سمستر هفتم

هفته	محتوا	تعداد ساعات درسی در هفته	نظری
هفته اول	اساسات بیوشیمی - اهداف. - تعریف بیوشیمی. - ساختمان اجسام حیه. - عناصر سازنده موجودات زنده. - فیصدی عناصر و مرکبات. - اهمیت بیوشیمی در طبابت. - ساختمان مالیکول های حجروی.	3	نظری
هفته دوم	- آب و اهمیت حیاتی آن. - خصوصیات آب. - توزیع آب در بدن. - رابطه های درونی در آب - pH و pOH - تیرابها والقلی ها. - محلول های بفری (بفری). - اسیدوز والکالوز. - گروپ های وظیفوی در بیوشیمی. - ایزومیری نوری . - ایزومیری هندسی.	3	نظری
هفته سوم	منرالها - نقش گرده ها در ایجاد تعادل تیراب و قلووی . - کلسیم و فاسفور . - احتیاج روزانه و منشاء غذایی . - جذب کلسیم و فاسفور. - کلسیم در خون فاسفور در خون . - عوامل تنظیم کننده . - مگنیزیم و آهن . - نیاز روزانه . - میتابولیزم آهن ، جذب آهن و انتقال آهن - توسط پلازما. - مصرف آهن و ذخیره آن در بدن .	3	نظری

		- عناصر کمیاب . - آیودین و آیودین در خون. - مس ، جست ، کوبالت، منگانیز، مولیبدین و فلورین.	
نظری	3	امینو اسیدها - طبقه بندی امینو اسیدها از نگاه خواص . - طبقه بندی امینو اسیدها از نگاه گروه R. - خاصیت نوری امینو اسیدها. - خاصیت امفوتری امین اسیدها . - نقطه ایزو الکتریک امینو اسیدها. - طبقه بندی امینواسیدها نظر به ضرورت بدن . - مشتقات امینواسیدها ویا امینواسیدهای کمیاب . - روش های کمیای .	هفته چهارم
نظری	3	- خواص کمیای امینواسیدها . - روش های کمیای شناسائی امینو اسیدها. - رابطه پیپتایدی امینو اسیدها. - پیپتایدها. - رابطه دای سلفایدی در پیپتایدها.	هفته پنجم
نظری	3	پروتینها - طبقه بندی پرتین ها . - پروتینهای ساده وپروتین های مرکب. - پروتینهای کروی وپروتین های رشتهای. - طبقه بندی پروتین های بر اساس نقش فیزیولوژیکی - طبقه بندی پروتین هابر حسب ساختمان.	هفته ششم
نظری	3	- ساختمان پروتینها . - ساختمان اول. - ساختمان دوم . - ساختمان مارپیچ الفا. - ساختمان چین دار بیتا. - رابطه الکترولیت یا رابطه آیونی . - رابطه هایدروفوبیک.	هفته هفتم

		- ساختمان سوم زنجیر پلی پپتایدی. - ساختمان چهارم یک پروتین. - خواص پروتین. - عوامل موثر بالای ساختمان پروتین ها.	
نظری	3	قندها یا هایدروکاربوهایدريت ها - طبقه بندی کاربوهایدريت ها . - مونوسکراید ها یا قندهای ساده. - ساختمان خطی و حلقوی مونو سکرایدها. - ایزومیری و خواص ایزومیری نوری. - مون سکرایدهای دی اوکسی. - مونو سکرایدهای امین دار. - مونو سکرایدهای اسیدی. - خواص کیمیاوی مونوسکرایدها. - امتحان 20 %.	هفته هشتم
نظری	3	دای سکرایدها - اولیگو سکرایدها. - پلی سکرایدها. - همو پلی سکرایدها. - نشایسته. - گلایکوجن. - سلولوز. - هترو پلی سکرایدها. - هیالورونیک اسید. - کندروئیتین سلفیت. - پروتو گلایکانها. - گلایکو پروتینها.	هفته نهم

نظری	3	لیپیدها(چربی ها) - اجزای تشکیل دهنده شحمیات. - الکلها. - الکلولهای یک قیمته ودوقیمته . - گلسیرول. - تیزابهای شحمی . - طبقه بندی تیزابهای شحمی . - تیزابهای شحمی غیر مشبوع. - تیزابهای دارای چندین رابطه دوگانه. - طبقه بندی شحمیات. - شحمیات ساده . - اسایل گلیسرولها . - ترای گلیسریدها. - مومها .	هفته دهم
نظری	3	شحمیات مرکب - فاسفو لیپیدها . - گلیسرو فاسفولیپیدها . - فاسفوتاییدیک اسید. - فاسفوتاییدیل گلیسرول. - فاسفوتاییدیل ایتانول امین(سیفالین) - فاسفوتاییدیل سرین.	هفته یازدهم
نظری	3	- هایدرولیز گلسرو فاسفولیپیدها - اسفنگو لیپیدهاو - اسفنگو میالینها . - گلایکو لیپیدها. - سربروسایدها. - کانگلیو سایدها. - استروئیدها. - کلسترول.	هفته دوازدهم
نظری	3	- نوکلیوسایدها، نوکلیوتایدها ونوکلوئیک اسیدها - اجزای نوکلیوتایدها. - قلوئ های عضوی(پیورینهاو پیریمیدینها). - قند پنج کاربنه .	هفته سیزدهم

		- نوکلیوسایدها . - نوکلیوتایدها. - انواع نوکلیوتایدها. - نوکلیوتایدهای دای و ترای فاسفیت . - نوکلیو تاید ها حلقوی.	
نظری	3	- پولی نوکلیوتایدها - نوکلویک اسیدها . - ساختمان DNA . - ساختمان RNA . - انواع RNA . - mRNA - tRNA . - rRNA	هفته چهاردهم
نظری	3	ویتامینها - ویتامین های منحل در شحم . - تعریف و طبقه بندی ویتامین ها. - ویتامین های منحل در شحم. - ویتامین A، ویتامین D، ویتامین E، ویتامین K.	هفته پانزدهم
نظری	3	ویتامین های منحل در آب و ویتامین های B₁، B₂، B₃، B₅، B₆، B₇، B₉، B₁₂، C سمینارها.	هفته شانزدهم

مآخذ

- 1- شهبازی، پرویز. ملک نیا، ناصر. (1387). بیوشیمی عمومی ج 1. تهران: انتشارات تهران
- 2- نلسون، دیوید. کاکس، میکائیل. (1382). اصول بیوشیمی لنینجر ج 1. مترجم: جواد نژاد اروق. تهران: انتشارات اندیشه.
- 3- رحیم، شمس الرحیم. (1392). بیوشیمی طبی. کابل: انتشارات عازم
- 4- کاکس، مایکل ام، ونلسون دیوید. (1390). اصول بیوشیمی لنینجر جلد اول و دوم، ترجمه محمدی رضاودیگران، جلد اول، تهران: انتشارات آبیژ.

مفردات مضمون درسی کیمیای عضوی بیولوژی

مقطع تحصیلی	لیسانس
نام مؤسسه تحصیلی :	
پوهنځی :	
دیپارتمنت :	بیولوژی
عنوان مضمون :	کیمیای عضوی برای رشته بیولوژی
کنگوری مضمون :	اساسی
کود نمبر مضمون :	Ed. Bi. 01. 20
تعداد کریدت :	2
سمستر مربوطه:	سوم
مضامین پیش نیاز :	ندارد

معلومات عمومی مضمون

این مضمون در یک سمستر 32 ساعت درسی که برابر با دو کریدیت میشود تدریس می شود. موضوعات این کتاب تألیفی برای 30 ساعت درسی تنظیم گردیده، 2 ساعت درسی باقی مانده برای اخذ امتحان وسط سمستر در نظر گرفته شده است.

قرار شرح فوق مفردات درسی مضمون کیمیای عضوی برای رشته بیولوژی که در سمستر سوم صنف دوم دو کریدیت تدریس می شود با در نظر داشت نیازمندی رشته بیولوژی و آخرین تجارب تدریس این مضمون که در دسترس ما قرار داشت ترتیب گردید.

قابل یادآوری است که در جمله مفردات فرستاده شده از سوی وزارت تحصیلات عالی به پوهنتون بلخ مفردات کیمیای عضوی برای رشته بیولوژی موجود نیست و تاهنوز در تدریس این مضمون از یک بخش مواد درسی کیمیای عضوی مخصوص رشته کیمیا استفاده به عمل می آید. واضح است که اهداف عمومی آموزشی این مضمون در رشته کیمیا و بیولوژی یکسان نیست؛ یعنی کیمیای عضوی برای محصلان رشته کیمیا دوازده کریدیت با تفصیل طوری تدریس میشود که محصلان به حیث معلمان آینده کیمیا، این مضمون را به شکل مسلکی تدریس نموده بتوانند اما کیمیای عضوی برای رشته بیولوژی صرف دو کریدیت برای درک مفاهیم بیولوژیکی تدریس میشود.

اهداف آموزشی

تاریخچه انکشاف کیمیا عضوی، کیمیای عضوی منحیث کیمیای مرکبات کاربن، تیوری ساختمان کیمیای مرکبات عضوی، تیوری بوتلیروف، طبیعت رابطه سگما، حالت هایبریدی اربیتالهای اتمی کاربن انواع تعاملات کیمیای و دسته بندی مرکبات عضوی، هایدروکاربن های مشبوع، سایکلوالکانها، هایدروکاربنهای غیر مشبوع سلسله ایتلین، هایدروکاربنهای غیر مشبوع سلسله استلین، دائین ها، هایدروکاربنها اروماتیک . هایدروکاربنهای اروماتیکی کثیرالهستوی ، نفت تصفیه و استعمال نفت.

روش و میتود تدریس

آموزش فعال ، لکچر ، نشان دادن سلایدها کارگروپی، کار آموزش ، مناقشه ، مباحثه سیمینار.

نحوه ارزیابی محصل

فیصدی پروژه های صنفی (کارخانه گی) 10٪

فیصدی فعالیت های انفرادی وگروپی (کار عملی) 10٪

فیصدی امتحان وسط سمستر 20٪

فیصدی امتحان نهایی 60٪

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون (کیمیای عضو برای رشته بیولوژی)

شماره	نتایج متوقعه دیپارتمنت کیمیا					
	نتایج متوقعه مضمون (کیمیای عضو برای بیولوژی)					
	از هر نوع گرایشات تبعیضی باشند.	1. فارغان بیولوژی افراد با روحیه اسلامی و ملی، عاری بخش ساینس و تکنالوژی.	2. شناخت مبانی علم کیمیای عضوی و کاربرد آن در	3. کسب دانش و مهارت های علم بیولوژی که پاسخگوی نظام نوین تعلیم و تربیه باشد.	4. تربیه معلمین مسلکی و تخصصی در رشته بیولوژی.	5. فارغان بیولوژی توانایی تحلیل و تجزیه مواد بیولوژی را داشته باشند تا قادر به انجام کارهای عملی شوند.
	ن.م. ر	ن.م. ر	ن.م. ر	ن.م. ر	ن.م. ر	ن.م. ر
1	شناخت در مورد تاریخچه و انکشاف کیمیای عضوی	3	3	2	2	3
2	شناخت در مورد تئوری ساختمان کیمیای مرکبات عضوی و تئوری بوتلیروف	2	3	3	3	2
3	شناخت در مورد طبیعت رابطه سیگما و انواع حالات هایپریتی اربیتال اتمی کاربن	2	3	3	3	3
4	شناخت در مورد هایدروکاربین های مشبوع و غیر مشبوع	3	2	3	2	2
5	شناخت در مورد هایدروکاربین های سلسله استلینی، داین ها، و هایدروکاربین های اروماتیک	2	3	3	3	3
مجموعه		2.4	2.8	2.8	2.6	2.8
اوسط مجموعه عمومی		2.7				
1= کمترین اشتراک		2= اشتراک متوسط		3= اعظمی ترین اشتراک		

پلان درسی هفته وار کیمیای عضوی برای رشته بیولوژی

هفته	محتوا	تعداد ساعات درسی در هفته	نظری/عملی
هفته اول	مقدمه فصل اول: مفاهیم اساسی کیمیای عضوی (6 ساعت درسی) اهداف آموزشی مقدمه	2	2 نظری
هفته دوم	کیمیای عضوی، اهمیت و ارتباط آن با رشته بیولوژی تقسیم بندی مرکبات عضوی شعاع اتمی و آیونی اتم کاربن	2	2 نظری
هفته سوم	انرژی آیونایزیشن و الکترو افینیتی اتم کاربن. الکترو نگاتیویتی اتم کاربن. نوعیت روابط در مرکبات عضوی. رابطه اشتراکی، روابط اشتراکی قطبی .	2	2 نظری
هفته چهارم	هایبریدیزیشن sp^3 و شکل فضایی متان و ایتان . هایبریدیزیشن sp^2 و شکل فضایی ایتلین. هایبریدیزیشن sp و شکل فضایی اسیتلین. ایزومیری در مرکبات عضوی. خلاصه. پرسش ها و مسایل آموزشی.	2	2 نظری
هفته پنجم	فصل دوم: مرکبات الیفاتیک الکان ها . خصوص فیزیکی و کیمیای الکانها . نام گذاری الکان ها. استحصال الکان ها . خلاصه. پرسش ها و مسایل آموزشی.	2	2 نظری

2 نظری	2	سایکلو الکان‌ها. نام گذاری سایکلو الکانها . خواص کیمیاوی سایکلو الکان‌ها. استحصال سایکلو الکان‌ها . خلاصه. پرسش‌ها و مسایل آموزشی.	هفته ششم
2 نظری	2	فصل سوم: هایدروکاربن‌های غیر مشبوع الیفاتیک مقدمه. الکین‌های زنجیری و حلقوی الیفاتیک. نام‌گذاری الکین‌ها و سایکلو الکین‌ها. الکاین‌ها.	هفته هفتم
2 نظری		امتحان بیست در صد	هفته هشتم
2 نظری	2	ایزو میری سیس و ترانس و قواعد ترتیب تقدم در نام‌گذاری در الکین‌ها و سایکلو الکین‌ها . نام‌گذاری الکاین‌ها. خواص کیمیاوی الکین‌ها و الکاین‌ها و مکانیزم تعاملات.	هفته نهم
2 نظری	2	هایدروجنیشن. هلوجنیشن. هایدریشن. پولیمرایزیشن. استحصال الکاین‌ها و الکاین‌ها. الکاین‌های دارای چندین رابطه پای و نام‌گذاری آن. خلاصه. اصطلاحات کلیدی. پرسش‌ها و مسایل آموزشی . مآخذ فصل.	هفته دهم
2 نظری	2	فصل چهارم: مرکبات اروماتیک و ساختمان بنزن اهداف آموزشی. مقدمه. ارومات‌ها. نام‌گذاری مرکبات اروماتیک.	هفته یازدهم

		خصوصیات کیمیاوی و مکانیزم تعاملات مرکبات اروماتیک. خلاصه. اصطلاحات کلیدی. پرسش‌ها و مسایل آموزشی. مآخذ فصل.	
2 نظری	2	فصل پنجم: بعضی مرکبات آکسیجن دار، سلفر دار، نایتروجن دار و هلوجن دار اهداف آموزشی. مقدمه. الکل‌ها، فینول‌ها و ایترها. نام‌گذاری الکل‌ها و فینول‌ها.	هفته دوازدهم
2 نظری	2	خواص کیمیاوی الکل‌ها و فینول‌ها. استحصال الکل‌ها و فینول‌ها. ایترها، تیول‌ها و دای سلفایدها.	هفته سیزدهم
2 نظری	2	مرکبات دار عضوی (امین‌ها). مرکبات هلوجن دار عضوی. خلاصه. اصطلاحات کلیدی. پرسش‌ها و مسایل آموزشی. مآخذ فصل.	هفته سه دهم
2 نظری	2	فصل ششم: کاربوکسلیک اسید و مشتقات آن اهداف آموزشی. مقدمه. کاربوکسلیک اسیدها. نام‌گذاری کاربوکسلیک اسیدها.	هفته پانزدهم
2 نظری	2	خواص کیمیاوی کاربوکسلیک اسیدها. اسیدیته کاربوکسلیک اسیدها. ایسترها و امایدها. خلاصه. اصطلاحات کلیدی.	هفته شانزدهم

		پرسش‌های آموزشی. مآخذ فصل.	
--	--	-------------------------------	--

مآخذ

- 1 - شیمی آلی (1). کری 1395
- 2 - شیمی آلی (1). مک . موری 1388
- 3 - شیمی آلی (1). موريسون وبويد 1383

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون حفاظت محیط زیست

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	-----
پوهن‌خ‌ی:	تعلیم و تربیه
دیپارتمنت:	جغرافیه
اسم مضمون:	حفاظت محیط زیست
کود مضمون:	Ed.Ge ۰۳۰۴
تعداد کريدت:	2 کريدت
نوعیت مضمون:	پوهنتون شمول
پيشنيز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	سوم

شرح مختصر مضمون

این کورس برای محصلان دیپارتمنت های مختلف جهت معرفی اساسات محیط زیست و منابع طبیعی و نقش آن در زندگی اجتماعی طراحی گردیده است. مفردات آن به اساس نصاب تحصیلی بوده که برای رشته‌های مختلف، بخش های محیط زیستی مطابق به رشته ،مد نظر گرفته شده است. آلودگی محیط زیست بر کیفیت و چرخه طبیعی اثر می گذارد و پیامدهای زیانباری برای زندگی انسان، حیوان، نبات و بناها دارد. در جهان امروز مسئله آلودگی محیط زیست بسیار چشمگیر است. طبیعت برای بقای نسل بشر آفریده شده است و پیوندی ناگسستنی میان انسان و طبیعت وجود دارد. انسان حق دارد تا در محیط زیست سالم و عاری از آلودگی‌ها زندگی نماید. اما فعالیت‌های انسانی و مداخله انسان در طبیعت و همچنان استفاده نادرست آن از طبیعت سبب گردیده، تا محیط زیست سالم را به خطر مواجه ساخته معضلات و مشکلات آلودگی های محیط زیستی را ببار آورده است. بنأ برای محصلان لازم است تا در مورد چگونگی

حفاظت از محیط زیست و راه‌های مبارزه با آلودگی های محیط زیستی آگاهی حاصل نمایند از اینرو آموزش و مطالعه این مضمون برای محصلان مهم و ضروری است.

اهداف آموزشی:

- آشنایی با مبانی و اساسات محیط زیست؛
- اهمیت ایکوسیستم و اکولوژی برای محیط زیست؛
- معرفی انواع آلاینده های محیط زیستی و راه های کاهش و جلوگیری آن؛
- درک عوامل تغییر اقلیم و تاثیر آن بر محیط زیست؛
- آشنایی با اساسات و مفاهیم حقوق محیط زیست و
- شناخت و معرفی کنوانسیون های محیط زیستی و اهمیت آن.

شیوه‌های تدریس و آموزش

در تدریس این مضمون از روش های متنوع و مختلف آموزشی استفاده می‌گردد که شرح آن قرار ذیل می‌باشد:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
- بحث و گفتگو و به مناقشه گذاشتن موضوعات درسی در میان محصلان؛
- ارائه پرسش ها در جریان تدریس جهت مباحثه و گفتگو میان استاد و محصلان؛ با استفاده از سیستم های OBE و SCL؛
- کارهای گروهی و ارائه آن؛
- ارزیابی های تکوینی و ارزیابی های روزانه.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- مفاهیم و اساسات محیط زیست
- اهمیت مطالعه محیط زیست
- تاریخچه مباحث زیست محیطی
- تعریف و تقسیم بندی محیط زیست
- رابطه محیط زیست با سایر علوم
- ارتباط ایکوسیستم، اکولوژی و محیط زیست
- اجزای ایکوسیستم و زنجیره ی مواد غذایی
- آلودگی های محیط زیستی و عوامل آن
- انواع آلودگی های محیط زیستی
- آلودگی هوا و پیامدهای آن
- گرم شدن کره زمین ، پدیده اثر گلخانه ی
- آلودگی آب و راه‌های جلوگیری آن
- آلودگی خاک و تاثیر آن بر محیط زیست
- آلودگی صوتی و تاثیرات آن

- زباله‌ها و فاضلاب‌ها
- راهکارهای حفاظت محیط زیست
- حفاظت محیط زیست از دیدگاه اسلام
- تنوع حیات و اهمیت آن
- افزایش نفوس و تاثیر آن بر محیط زیست
- برنامه تنظیم خانواده و فواید آن
- حقوق محیط زیست
- مفهوم توسعه پایدار

نیازمندی‌های مضمون و معیارهای ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
- محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می‌توانند.
- بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می‌گردد.

قواعد کارخانگی

- کارهای خانگی محصلان از ۱۰ نمره محاسبه می‌گردد.
- نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه می‌گردد.
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان می‌گذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت‌های صنفی محصلان، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلان می‌توانند قبل از زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را آگاه ساخته، تائیدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی: نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده ۱۹ لایحه کزیت قرار ذیل صورت می‌گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت‌های گروهی) (۲۰٪)
- کارهای عملی (لاپراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت‌های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون
- امتحان وسط سمستر (۲۰٪)
- امتحان نهایی سمستر حداکثر (۶۰٪)
- مجموع ۱۰۰٪

وجایب و مکلفیت‌های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت‌ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. دانشجویان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلاق پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پابندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نمایند.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

- عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست^۱، سرقت علمی^۲ و اجرای فعالیت های دیگری می گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب دانشجو به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد میشود.
- استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیه های محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می نماید.
- تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت های درسی سایر محصل را زیر تاثیر قرار نمی دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنچی آگاهی می دهد. اداره پوهنچی در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می کند.

¹ Wrong Citation

² Plagiarism

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقع مضمون و رشته

نتایج متوقع جغرافیه								نتایج متوقع مضمون	سهمی
و پیدار اقتصادی اجتماعی و فرهنگی کشور؛	بررسی و تشخیص عناصر، عوامل و پدیده ها اقلیمی و تاثیرات متقابل آن با موجودات حیه و بالخصوص جوامع انسانی، مشکلات اقلیمی و راه های حل آن؛	بررسی و تشخیص علل بی ثباتی های سیاسی و بحران های مربوطه که صلح و ثبات نظام های دولت ها را در سطوح مختلف محلی، ملی و جهانی تهدید می کنند و یافتن راه حل آن؛	راه حل های بیرون رفت از آنها؛	منابع اقتصادی، مشکلات و نحوه استفاده سالم آن و همچنین توضیح و نشان دادن عوامل و نتایج نابرابری های اجتماعی-اقتصادی و راه های حل آن؛	حل های مناسب برای توسعه فرهنگی کشور؛	برای استفاده سالم از محیط و توسعه پیدار جوامع بشری؛	تشخیص و تبیین ماهیت، محتوا و کار برد دسپلین جغرافیه و ارتباط آن با جامعه انسانی؛		
ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر		۱
									۲
									۳
									۴
									۵
1			1.8	1.6	1	2.8	1.6	مجموع	
1.7/3								اوسط عمومی	
۳=اعظمی ترین اشتراک ۲=اشتراک متوسط ۱=کمترین اشتراک									

کورس پالیسی هفته وار مضمون حفاظت محیط زیست

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کريدت	نوع مضمون
	تعلیم و تربیه	حفاظت محیط زیست	جغرافیا	اول	سوم	2	پوهنتون شمول

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقع آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	معرفی کورس، مضمون، استاد، منابع، وجایب و مکلفیت های استاد و محصلان، اهداف مضمون، شیوه های تدریس و ارزیابی. تعیین گروپ های صنفی	کسب دانش بنیادی، ابعاد انسانی و اخلاقی و تطبیق آن در ساحه مورد نیاز	معرفی اهداف درس، استفاده از شیوه های کاربردی تدریس، استفاده از میتود های نوین بررسی میزان یادگیری محصلان، دادن فیدبک	سهم گیری در درس، ابراز نظر، تحلیل دیدگاه ها، شناخت و درک اهداف درس و نتایج متوقع	لکچر، سلاید، ویدیو، مناقشه، کارگروهی، پرسش و پاسخ، استفاده از نقشه، تنظیم کارهای گروپی و ارزیابی آن	ارزیابی ورودی، ارزیابی روزانه، ارزیابی دوام دار و تکوینی
	2	مفاهیم و اساسات محیط زیست، اهمیت مطالعه محیط زیست					
دوم	3	تاریخچه مباحث زیست محیطی در جهان تعریف محیط زیست، تقسیم بندی محیط زیست محیط زیست طبیعی محیط زیست اجتماعی محیط زیست مصنوعی	کسب دانش بنیادی، ابعاد انسانی و اخلاقی و تطبیق آن در ساحه مورد نیاز	معرفی اهداف درس، استفاده از شیوه های کاربردی تدریس، استفاده از میتود های نوین بررسی میزان یادگیری محصلان، دادن	سهم گیری در درس، ابراز نظر، تحلیل دیدگاه ها، شناخت و درک اهداف درس و نتایج متوقع	لکچر، سلاید، ویدیو، مناقشه، کارگروهی، پرسش و پاسخ، استفاده از نقشه	ارزیابی ورودی، ارزیابی روزانه، ارزیابی دوام دار و تکوینی
	4	رابطه محیط زیست با سایر علوم					
سوم	5	ارتباط اکوسیستم، اکولوژی و محیط زیست انواع ایکوسیستم ها از نظر ساختار و کارکرد، ترکیب	کسب دانش بنیادی، ابعاد	معرفی اهداف درس، استفاده از شیوه های کاربردی	سهم گیری در درس، ابراز نظر، تحلیل دیدگاه ها،	لکچر، سلاید، ویدیو، مناقشه، کارگروهی، پرسش و	ارزیابی ورودی، ارزیابی روزانه،

	اکوسیستم، اجزاء ایکوسیستم،	6	انسانی و اخلاقی و تطبیق آن در ساحه مورد نیاز	تدریس، استفاده از میتود های نوین بررسی میزان یادگیری محصلان، دادن فیدبک	شناخت و درک اهداف درس و نتایج متوقع	پاسخ، استفاده از نقشه	ارزیابی دوام دار و تکوینی
چهارم	آلودگی محیط زیست و عوامل آن	7	کسب دانش بنیادی، ابعاد انسانی و اخلاقی و تطبیق آن در ساحه مورد نیاز	معرفی اهداف درس، استفاده از شیوه های کاربردی تدریس، استفاده از میتود های نوین بررسی میزان یادگیری	سهم گیری در درس، ابراز نظر، تحلیل دیدگاه ها، شناخت و درک اهداف درس و نتایج متوقع	لکچر، سلاید، ویدیو، مناقشه، کارگروهی، پرسش و پاسخ، استفاده از نقشه	ارزیابی ورودی، ارزیابی روزانه، ارزیابی دوام دار و تکوینی
	عوامل طبیعی آلودگی محیط زیست						
	عوامل انسانی آلودگی محیط زیست	8	انواع آلودگی های محیط زیستی	آلودگی هوا و پیامدهای آن	منابع و عوامل آلودگی هوا	مواد های آلوده کننده هوا	
	پایامدهای ناشی از آلودگی هوا						
پنجم	شیوع امراض	9	کسب دانش بنیادی، ابعاد انسانی و اخلاقی و تطبیق آن در ساحه مورد نیاز	معرفی اهداف درس، استفاده از شیوه های کاربردی تدریس، استفاده از میتود های نوین بررسی میزان یادگیری محصلان، دادن فیدبک	سهم گیری در درس، ابراز نظر، تحلیل دیدگاه ها، شناخت و درک اهداف درس و نتایج متوقع	لکچر، سلاید، ویدیو، مناقشه، کارگروهی، پرسش و پاسخ، استفاده از نقشه	ارزیابی ورودی، ارزیابی روزانه، ارزیابی دوام دار و تکوینی
	گرم شدن کره زمین پدیده اثر گلخانه ی باران های تیزابی						
	تخریب لایه اوزون	10	آلودگی آب	منابع آلودگی آب	اثرات منفی آلودگی آب		
	راه های کاهش و جلوگیری از آلودگی هوا						

					راه های جلوگیری از آلودگی و ضایع شدن آب‌ها		
ششم	11	آلودگی خاک، عوامل آلودگی خاک تاثیر آلودگی خاک در زنجیره غذایی و سلامت انسان راه های جلوگیری از آلودگی خاک	کسب دانش بنیادی، ابعاد انسانی و اخلاقی و تطبیق آن در ساحة مورد نیاز	معرفی اهداف درس، استفاده از شیوه‌های کاربردی، تدریس، استفاده از میتود های نوین بررسی میزان یادگیری محصلان، دادن فیدبک	سهم گیری در درس، ابراز نظر، تحلیل دیدگاه ها، شناخت و درک اهداف درس و نتایج متوقع	لکچر، سلاید، ویدیو، مناقشه، کارگروهی، پرسش و پاسخ، استفاده از نقشه	ارزیابی ورودی، ارزیابی روزانه، ارزیابی دوام دار و تکوینی
	12	آلودگی صوتی عوامل و منابع آلودگی صوتی تاثیر آلودگی صوتی بر سلامت انسان راه‌های جلوگیری از آلودگی صوتی					
هفتم	13	زباله‌ها و فاضلابها زباله‌ها منبع و منشه تولید زباله‌ها انواع زباله‌ها و تاثیر آن بر محیط زیست	کسب دانش بنیادی، ابعاد انسانی و اخلاقی و تطبیق آن در ساحة مورد نیاز	معرفی اهداف درس، استفاده از شیوه‌های کاربردی، تدریس، استفاده از میتود های نوین بررسی میزان یادگیری محصلان، دادن فیدبک	سهم گیری در درس، ابراز نظر، تحلیل دیدگاه ها، شناخت و درک اهداف درس و نتایج متوقع	لکچر، سلاید، ویدیو، مناقشه، کارگروهی، پرسش و پاسخ، استفاده از نقشه	ارزیابی ورودی، ارزیابی روزانه، ارزیابی دوام دار و تکوینی
	14	روش های دفع زباله‌ها روش ریسایکل تولید کود کمپوست تولید بیوگاز روش دفن کردن					
هشتم	15	فاضلاب منبع و منشه تولید فاضلاب ها انواع فاضلابها تصفیه فاضلابها	کسب دانش بنیادی، ابعاد انسانی و اخلاقی و	معرفی اهداف درس، استفاده از شیوه‌های کاربردی، تدریس، استفاده از	سهم گیری در درس، ابراز نظر، تحلیل دیدگاه ها، شناخت و درک اهداف	لکچر، سلاید، ویدیو، مناقشه، کارگروهی، پرسش و پاسخ، استفاده	ارزیابی ورودی، ارزیابی روزانه، ارزیابی دوام دار

		16	امتحان ۲۰٪	تطبیق آن در ساحه مورد نیاز	میتود های نوین بررسی میزان یادگیری محصلان، دادن فیدبک	درس و نتایج متوقع	از نقشه	و تکوینی
نهم	حفاظت محیط زیست راهکارهای برای حفاظت محیط زیست مسئولیت دولت در قبال حفاظت محیط زیست نقش مردم در حفاظت محیط زیست	17	حفاظت محیط زیست از دیدگاه اسلام	کسب دانش بنیادی، ابعاد انسانی و اخلاقی و تطبیق آن در ساحه مورد نیاز	معرفی اهداف درس، استفاده از شیوه های کاربردی، تدریس، استفاده از میتود های نوین بررسی میزان یادگیری محصلان، دادن فیدبک	سهم گیری در درس، ابراز نظر، تحلیل دیدگاه ها، شناخت و درک اهداف درس و نتایج متوقع	لکچر، سلاید، ویدیو، مناقشه، کارگروهی، پرسش و پاسخ، استفاده از نقشه	ارزیابی ورودی، ارزیابی روزانه، ارزیابی دوام دار و تکوینی
		18						
دهم	جنگلات و اهمیت آن در حفظ محیط زیست تعریف جنگل انواع جنگلات	19	عوامل تخریب جنگلات وضعیت موجوده جنگلات در جهان و افغانستان	کسب دانش بنیادی، ابعاد انسانی و اخلاقی و تطبیق آن در ساحه مورد نیاز	معرفی اهداف درس، استفاده از شیوه های کاربردی، تدریس، استفاده از میتود های نوین بررسی میزان یادگیری محصلان، دادن فیدبک	سهم گیری در درس، ابراز نظر، تحلیل دیدگاه ها، شناخت و درک اهداف درس و نتایج متوقع	لکچر، سلاید، ویدیو، مناقشه، کارگروهی، پرسش و پاسخ، استفاده از نقشه	ارزیابی ورودی، ارزیابی روزانه، ارزیابی دوام دار و تکوینی
		20						
یازدهم	حیات وحش اهمیت حیات وحش	21	تنوع حیات اهمیت حفاظت از تنوع حیات	کسب دانش بنیادی، ابعاد انسانی و اخلاقی و تطبیق آن در ساحه	معرفی اهداف درس، استفاده از شیوه های کاربردی، تدریس، استفاده از میتود های نوین بررسی میزان	سهم گیری در درس، ابراز نظر، تحلیل دیدگاه ها، شناخت و درک اهداف درس و نتایج متوقع	لکچر، سلاید، ویدیو، مناقشه، کارگروهی، پرسش و پاسخ، استفاده از نقشه	ارزیابی ورودی، ارزیابی روزانه، ارزیابی دوام دار و تکوینی
		22						

			یادگیری محصلان، دادن فیدبک	مورد نیاز	در محیط زیست موجودات زنده در حال انقراض مکان های حفاظت شده		
دوازدهم	23	افزایش نفوس و ارتباط آن با محیط زیست	کسب دانش بنیادی، ابعاد انسانی و اخلاقی و تطبیق آن در ساحت مورد نیاز	معرفی اهداف درس، استفاده از شیوه های کاربردی تدریس، استفاده از میتود های نوین بررسی میزان یادگیری محصلان، دادن فیدبک	سهام گیری در درس، ابراز نظر، تحلیل دیدگاه ها، شناخت و درک اهداف درس و نتایج متوقع	لکچر، سلاید، ویدیو، مناقشه، کارگروهی، پرسش و پاسخ، استفاده از نقشه	ارزیابی ورودی، ارزیابی روزانه، ارزیابی دوام دار و تکوینی
	24	برنامه تنظیم خانواده فواید تنظیم خانواده برای خانواده و جامعه					
سیزدهم	25	حقوق محیط زیست، مفهوم توسعه پایدار در حقوق بین الملل محیط زیست،	کسب دانش بنیادی، ابعاد انسانی و اخلاقی و تطبیق آن در ساحت مورد نیاز	معرفی اهداف درس، استفاده از شیوه های کاربردی تدریس، استفاده از میتود های نوین بررسی میزان یادگیری محصلان، دادن فیدبک	سهام گیری در درس، ابراز نظر، تحلیل دیدگاه ها، شناخت و درک اهداف درس و نتایج متوقع	لکچر، سلاید، ویدیو، مناقشه، کارگروهی، پرسش و پاسخ، استفاده از نقشه	ارزیابی ورودی، ارزیابی روزانه، ارزیابی دوام دار و تکوینی
	26	نگاهی به تاریخ تحول حقوق بین الملل محیط زیست، منابع حقوق بین الملل محیط زیست، کنفرانس استکهلم					
چهاردهم	27	منشور جهانی طبیعت	کسب دانش بنیادی، ابعاد انسانی و اخلاقی و تطبیق آن در ساحت مورد نیاز	معرفی اهداف درس، استفاده از شیوه های کاربردی تدریس، استفاده از میتود های نوین بررسی میزان یادگیری محصلان، دادن	سهام گیری در درس، ابراز نظر، تحلیل دیدگاه ها، شناخت و درک اهداف درس و نتایج متوقع	لکچر، سلاید، ویدیو، مناقشه، کارگروهی، پرسش و پاسخ، استفاده از نقشه	ارزیابی ورودی، ارزیابی روزانه، ارزیابی دوام دار و تکوینی
	28	طرز العمل دستور کار ۲۱					

پانزدهم	29	مدیریت محیط زیست، اقتصاد محیط زیست، منشاء اقتصاد محیط زیست،	کسب دانش بنیادی، ابعاد انسانی و اخلاقی و تطبیق آن در ساحه مورد نیاز	معرفی اهداف درس، استفاده از شیوه‌های کاربردی، تدریس، استفاده از میتودهای نوین بررسی میزان یادگیری محصلان، دادن فیدبک	سهم‌گیری در درس، ابراز نظر، تحلیل دیدگاه‌ها، شناخت و درک اهداف درس و نتایج متوقع	لکچر، سلاید، ویدیو، مناقشه، کارگروهی، پرسش و پاسخ، استفاده از نقشه	ارزیابی ورودی، ارزیابی روزانه، ارزیابی دوام دار و تکوینی
	30	آلودگی محیط زیست به مثابه یک هزینه خارجی، اقتصاد منابع طبیعی، هزینه سیاست‌های زیست محیطی					
شانزدهم	31	بازار جهانی و تخریب منابع طبیعی، وابستگی کشورهای در حال توسعه، تجارت عاج، تجارت چوب جنگلی، تجارت کاساوا	کسب دانش بنیادی، ابعاد انسانی و اخلاقی و تطبیق آن در ساحه مورد نیاز	معرفی اهداف درس، استفاده از شیوه‌های کاربردی، تدریس، استفاده از میتودهای نوین بررسی میزان یادگیری محصلان، دادن فیدبک	سهم‌گیری در درس، ابراز نظر، تحلیل دیدگاه‌ها، شناخت و درک اهداف درس و نتایج متوقع	لکچر، سلاید، ویدیو، مناقشه، کارگروهی، پرسش و پاسخ، استفاده از نقشه	ارزیابی ورودی، ارزیابی روزانه، ارزیابی دوام دار و تکوینی
	32	کنفرانس محصلان و رهنمایی امتحان نهایی					

منابع یا مأخذ	مأخذ اساسی
حفاظت محیط زیست و منابع طبیعی، 1395، انتشارات قدس، هرات. نویسنده پوهنمل وحید رامش و پوهنیار محمد احسان رازی پور	
a. احمدیار، وحدت، (1391)، محیط زیست افغانستان، بدخشان: انتشارات بدخشان. 2. اردکانی، دکتر محمد رضا (1382)، اکولوژی (چاپ چهارم)، تهران: موسسه انتشارات و چاپ دانشگاه تهران. 3. الیوت، دیوید، (1384)، «نرژی، جامعه و محیط زیست»، انتشارات کمیته ملی توسعه پایدار. 4. امیرنژاد، امیر، (1386)، اقتصاد منابع طبیعی، جاوادیان جنگل، چاپ اول. تهران. 5. امید، عبدالرحیم (1392)، ضرورت حفظ محیط زیست، هرات: انتشارات هلف. 6. انساندوخت، محمد صابر (۱۳۹۲). نظام حقوقی حفاظت از محیط زیست، انتشارات سعید. کابل. 7. رامش، وحید، (۱۳۹۲). جغرافیای اقتصادی. انتشارات قدس، پوهنتون هرات. 8. دانیل بوتکس (۱۳۸۲) شناخت محیط زیست زمین سیاره زنده، مترجم عبدالحسین وهاب زاده، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد. 9. دانشور، ن، عابر، س، (1383)، «فرهنگ حفاظت از محیط زیست توسعه پایدار و راههای نیل به آن»، اولین کنفرانس ملی راهکارهای توسعه فرهنگ محیط زیست، صفحات 193-205. 10. دبیر، مینو (۱۳۹۲) آلودگی محیط زیست هوا- آب- خاک- صوت، انتشارات اتحاد، چاپ هشتم. 11. ذوالفقاری، حسن (1391)، مبانی محیط زیست (چاپ دوم)، کرمانشاه: مرکز چاپ و نشر دانشگاه رازی. 12. قربانی، رضا (۱۳۸۸)، اکولوژی عمومی، انتشارات جهاد دانشگاهی مشهد. چاپ دوم. 13. عباس پور، ناصر و خیامی، مسعود (۱۳۸۸)، اکولوژی عمومی، انتشارات دانشگاه ارومیه. چاپ اول. 14. کوچکی، عوض و دهقانیان، ساوش (۱۳۷۷). دنیای بیکران اقتصاد، محیط زیست و توسعه پایدار. انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد. چاپ اول. 15. مرسومي، نفیسه، (1388)، مبانی جغرافیای اقتصادی (صنعت، حمل و نقل و انرژی)، دانشگاه پیام نور، چاپ اول. 16. کرول، استیون، مترجم: بهرام معلمی، (1383) شناخت محیط زیست-قدم اول، تهران: نشر و پژوهش شیرازه. 17. نیشابوری، اصغر (1393)، جغرافیای زیستی. تهران: مرکز تحقیق و توسعه علوم انسانی (سمت). 18. نیشابوری، علی اصغر (۱۳۹۰)، اکولوژی عمومی، انتشارات دانشگاه پیام نور. چاپ دهم. 19. Kaushik, A. and S. B. Kaushik (2010), Basic of Environment and Ecology, New Dlhi: New Age International Ltd. 20. Tietenberg, T. and Lynne L. (2016) Environmental and Natural Resources Economy (9th Edition), USA: Pearson Education, Inc. 21. Kreis A. I., A. Busby, G. Leonardi, J. Meara and V Murray, (2013), Essentials of Environmental Epidemiology for Health Protection_ A handbook for field professionals, UK: Oxford University Press. 22. R.KERRY TURNER, DAVID PESEC, Environmental Economics, Fersowski university of Mashhad, publication No.186 23. Farmer Andrew, (2007) Handbook of Environmental Protection and Enforcement-Principles and Practice, UK: Earthscan. 24. Brebbia C. A., M. E. Conti and E. Tiezzi (2006) Management of Natural Resources, Sustainable Development and Ecological Hazards, UK:	مأخذ کمکی

مقطع تحصیلی:	لیسانس
پوهنتون:	پوهنتون تعلیم و تربیه شهید استاد ربانی
پوهنچی:	تربیت بدنی و علوم ورزشی
دیپارتمنت:	تربیت بدنی عمومی
اسم مضمون:	تربیت بدنی
کود مضمون:	Pd. PE. 0106
تعداد کريدیت:	2 کريدیت
نوعیت مضمون:	عمومی

WIT Press. 25. Greiner, A. and W. Semmler, (2008) the Global Environment, Natural Resources, and Economic Growth, UK: Oxford University Press. 26. EPA (2000), Global Warming and Our Changing Climate-Answers to Frequently Asked Questions, USA: EPA Press. 27. Sing Savindra, climatology , 2010 , New Delhi 28. Sing Savindra, BioGeography , 2012, New Delhi. 29. Sing Savindra , Environmental Geography. 2012, New Delhi. 30. http://mashadiali.blogfa.com/post-7.aspx 31. http://jest.srbiau.ac.ir/article_9548.html 32. http://jsde.srbiau.ac.ir/article_8968_0.html	
---	--

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون تربیت بدنی و علوم ورزشی

پیش نیاز مضمون:	جمناسطیک اساسی
صنف:	اول
سمستر:	اول

شرح مختصر مضمون

امروز دولت‌ها دریافته‌اند که به کمک تربیت‌بدنی و علوم ورزش می‌توانند شهروندان مفیدتر و مؤثرتری داشته باشند. تربیت‌بدنی و علوم ورزشی با پیشرفت‌های چشمگیری که در دهه اخیر داشته است، بیشتر از هر رشته درسی آموزشی و پرورشی می‌توان به توسعه، پیشرفت، آگاهی، دانش، قدرت و تزکیه‌ی اعتماد پرنفس انسان به‌خصوص نوجوان و جوان کمک نماید. امروز مضمون تربیت‌بدنی و علوم ورزش یکی اموری است که به‌عنوان مضمون اختصاصی اساسی یا پایه و فراتر از آن در جهان مطرح است و گروه‌های زیادی به اشکال گوناگون با آن سروکار دارند.

این مضمون درجهت آگاهی بخشی است که وضعیت فعلی تحصیلی به تربیت‌بدنی و علوم ورزش در عرصه آموزش‌وپرورش نیاز است. از سوی دیگر درک و فهم یادگیری معلمان در ساحه تربیت‌بدنی علوم ورزشی به‌عنوان یکی از ضرورت‌های روز الزامی می‌باشد.

انتظار آن را داریم که تربیت‌بدنی و علوم ورزش در پیوند با آموزش‌وپرورش افراد نقش کلیدی را ایفا کند و از نقش خاص اجتماعی برخوردار گردد. مشکلات تعلیم و تربیه امروزه به‌خصوص در ساحه ی تربیت‌بدنی و ورزش از آن جمله فضای نامساعد تدریس و نبود مدیران و رهبران ورزش پاسخگوی نیازمندی‌های جامعه ما نیست، بر علاوه استفاده از روش‌های مؤثر در پروسه تدریس کافی و قابل قبول اداره ورزش نیست. امیدواریم در آینده بتوانیم کارگردهای تربیت‌بدنی و علوم ورزش و پیوند آن را نتنها در آموزش بلکه در اجتماع از لحاظ مهارت‌های ذهنی و جسمی افراد به جهت تقویت نظام ورزشی در سطح ملی آماده و از طریق تربیت‌بدنی و علوم ورزش بازار کار و حل مشکل را در آن‌ها بهبود بخشیم.

اهداف آموزشی

- تربیت‌بدنی با مفاهیم کلیات
- مفهوم واژه‌های کلیدی و ارتباط آن با سایر رشته به حیث یک مضمون اساسی
- تربیت‌بدنی در جهت کسب دانش مسلکی
- کسب مهارت‌های جسمی و ذهنی رابطه ذهن با جسم در جهت تقویه ی حافظه، ناتوانی بدنی و گوشه نشینی شاگردان وجوانان است وایشان را می توان ازاین طریق به هدف مطلوب رسانید و یادگیری آنها را افزایش داد
- تقویت صحت، روحی، جسمی و دسپلین پذیری در جامعه.

اهمیت و ضرورت کورس

از آنجاییکه تربیت‌بدنی یکی از مضامین مهم و اساسی تعلیم و تربیه به شمار می‌رود و نیز به‌عنوان یکی از شاخه‌های اساسی تربیت جسمی و ذهنی بوده و جریان رشد و انکشاف فرد را در مراحل مختلف به‌صورت واضح و مشخص بیان می‌دارد.

تدریس این مضمون به اساس اهداف و پالیسی پوهنچی تربیت‌بدنی و علوم ورزشی که تربیت معلمان مسلکی و مدیریت ورزشی می‌باشد، صورت می‌پذیرد. در این مضمون کوشیده می‌شود تا مهارت‌های علمی و مسلکی محصلان به صفت معلمان آینده و میران فعال برای جامعه افغانی باشد.

شیوه‌های تدریس و آموزش

مخلوطی از روش‌های مختلف (نظری و عملی) در قالب روش تدریس قرار ذیل در این مضمون مورد استفاده می‌گردد:

- ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری
- بحث گفتگو و مناقشه علمی در بحث تربیت‌بدنی و علوم ورزشی و مفهوم آن، انواع و کاربرد واژه‌های تخصصی مضمون
- ارائه سؤالات در داخل صنف و کمک کردن در فعالیت‌های عملی
- کارهای گروهی در جهت کسب مهارت‌های تکنیک و تاکتیک‌ها به‌صورت عملی
- یادگیری علوم ورزشی در جهت کمک به سایر رشته‌ها ورزش.

مفردات درسی مضمون: (فصل‌ها و زیر فصل‌ها)

معرفی کورس پالیسی تربیت‌بدنی و علوم ورزش و روش‌های تدریس

فصل اول

- کلیات
- شناخت انسان و چگونگی ارتباط آن با تربیت‌بدنی
- اثبات ضرورت پرورش استعداد های انسان از نظر اسلام.
- آگاهی از اهداف و وظایف تربیت‌بدنی و علوم ورزشی

فصل دوم

- اصول و مبانی تربیت‌بدنی و ورزش
- حیطه‌ی اصول و مبانی ورزش و معانی لغوی و تعاریف بازی‌ها
- اصول و مبانی تربیت‌بدنی و ورزش
- تعاریف بعضی از اصطلاحات تربیت‌بدنی و علوم ورزش

فصل سوم

- آمادگی جسمانی

- تاریخچه آمادگی جسمانی
- انواع آمادگی جسمانی
- آمادگی عمومی انکشاف دهنده
- آمادگی تخصصی
- آمادگی کششی
- آماده تابی

فصل چهارم

- نگاهی با علوم ورزشی
- عناصر علوم ورزشی
- مبانی علوم انسانی
- مبانی علوم زیستی
- مبانی علوم فناوری
- امتحان وسط سمستر 20 فیصد

فصل پنجم

- ورزش در حوزه تحصیلی
- ورزش در نظام تعلیم و تربیت
- ورزش به عنوان یک محیط تربیتی

فصل ششم

- رویداد المپیک
- دوران باستان بازی های المپیک

فصل ششم

- رویداد المپیک
- دوران عصر نوین المپیک
- فصل هفتم
- تاریخچه برخی از ورزش ها
- ارائه کنفرانس های محصلان
- حل مشکلات درسی و پاسخ به سؤالات محصلان

نیازمندی های مضمون و معیارهای ارزیابی

پالیسی حاضری

- حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است
- محصلان با عذر معقول تا 25 درصد غیر حاضری نموده می‌توانند
- بیشتر از 25٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می‌گردد

فواید کار خانگی

- کار خانگی محصل از 10 نمره محاسبه می‌گردد
- نمره کار خانگی محصل در جمع نمرات آن محاسبه می‌گردد
- سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای عملی- تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کار خانگی می‌شود
- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم میعاد معین استاد را در جریان می‌گذارد.

پالیسی تأخیر کاری

امتحانات صنفی، کار خانگی و سایر مکلفیت‌های صنفی محصلان، در صورت تأخیر چانس دوم ندارد. محصلان می‌توانند قبلاً درزمینه‌ی مشکل پیش‌آمده استاد را مطلع نموده تأییدی وی را حاصل نمایند.

پالیسی نمره دهی: نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدت قرار زیر صورت می‌گیرد.

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، اشتراک در فعالیت‌های گروهی) 10٪
- کارهای عملی (بازدید از ساحه، فعالیت‌های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون 10 درصد
- امتحان وسط... 20 درصد
- امتحان نهایی سمستر حداکثر. 60٪
- مجموع ... 100٪

وجایب و مکلفیت‌های محصلان

- کارهای گروهی در جهت ارتقا مهارت و سلوک لازم
- حاضر شدن به وقت معین در صنف
- خودداری از ایجاد بی‌نظمی در صنف
- اشتراک نمودن در فعالیت‌های صنفی
- استفاده‌ی اعظمی از لکچرنوت
- اجرای کارهای خانگی و ارائه کنفرانس به وقت معین
- احترام گذاشتن به استاد و هم‌صنفان.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

- عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، اسناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت‌های دیگر می‌گردد؛ که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به‌هیچ‌وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد می‌شود.
- استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت عملی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل درزمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می‌نماید.
- تصمیم استاد درزمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت‌های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی‌دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهنچی اطلاع می‌دهد. اداره پوهنچی درزمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می‌کند.

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه					
		1- اساسات آمادگی و کلیات	2- کسب دانش به منظور یادگیری و مهارت های دسپلینی	3- شناخت و آگاهی تربیت بدنی در ارتباط با سایر رشته ها	4- مسلط شدن با انواع دسپلین های تربیت بدنی	5- کسب مهارت های لازم در زمینه آگاهی تربیت بدنی مضمون	6- انکشاف مهارت های تکنیکی و تاکتیکی و خواص فیزیکی
		ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.
۱	فهم واژه ها و سیر تاریخی و انکشاف مضمون	2	3	3	2	3	2
۲	اساسات واژه های در ارتباط با اهمیت و ضرورت آن با رشته تربیت بدنی	3	2	3	3	3	3
۳	معلومات عمومی دانش مسلکی یادگیری دسپلین های ورزشی	3	2	3	3	2	2
۴	کسب دانش و مهارت آموزشی و طرز استفاده آن	3	3	2	3	3	3
۵	کسب تکنیک و تاکتیک ها در جریان تمرین نظر به امکانات	3	3	2	3	3	3
	مجموع	2.8	2.6	2.6	2.8	2.8	2.6
	اوسط عمومی	5.4					
۳=اعظمی ترین اشتراک ۲= اشتراک متوسط ۱= کمترین اشتراک							

کورس پالیسی هفته وار مضمون تربیت بدنی و علوم ورزشی

معلومات اساسی	رشته	مضمون	دیپارتمنت	صنف	سمستر	تعداد کریڈیت	نوع مضمون
	تربیت بدنی	آمادگی جسمانی	تربیت بدنی عمومی	اول	اول	2	تخصصی

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	2	• معرفی کورس پالیسی تربیت بدنی و علوم ورزش و روش های تدریس					پرسش و پاسخ
دوم	4	فصل اول: کلیات - شناخت انسان و چگونگی ارتباط آن با تربیت بدنی - اثبات ضرورت پرورش استعداد های انسان از نظر اسلام. - آگاهی از اهداف و وظایف تربیت بدنی و علوم ورزشی					پرسش و پاسخ
سوم	6	فصل دوم: اصول و مبانی تربیت بدنی و ورزش - حیطه ی اصول و مبانی ورزش و معانی لغوی و تعاریف بازی ها					پرسش و پاسخ
چهارم	8	فصل دوم: اصول و مبانی تربیت بدنی و ورزش - معانی لغوی و تعاریف تربیت بدنی و معانی لغوی و تعاریف ورزش - مفهوم تفاوت بین بازی ها و گیم - تربیت بدنی و ورزش					پرسش و پاسخ
پنجم	10	فصل دوم: اصول و مبانی تربیت بدنی و ورزش تعاریف بعضی از اصطلاحات تربیت بدنی					پرسش و پاسخ

					و علوم ورزش		
پرسش و پاسخ					فصل سوم: آمادگی جسمانی - تاریخچه آمادگی جسمانی - انواع آمادگی جسمانی - آمادگی عمومی - انکشاف دهنده - آمادگی تخصصی - آمادگی کششی - آماده تابی -	12	ششم
پرسش و پاسخ					فصل سوم: آمادگی جسمانی - آمادگی با وزنه - آمادگی با وسایل - آمادگی جورمی - و آمادگی های ترکیبی	14	هفتم
پرسش و پاسخ					فصل چهارم: نگاهی با علوم ورزشی - عناصر علوم ورزشی - مبانی علوم انسانی - مبانی علوم زیستی - مبانی علوم فناوری	16	هشتم
امتحان وسط سمستر 20 فیصد						18	نهم
پرسش و پاسخ					فصل پنجم: ورزش در حوزه تحصیلی - ورزش در نظام تعلیم و تربیت - ورزش به عنوان یک محیط تربیتی	20	دهم
ارزیابی روزمره					فصل پنجم: ورزش در حوزه تحصیلی - ورزش و پیشرفت تحصیلی - هدایت تحصیلی ورزش در پوهنتون ها - تاریخچه مختصر فدراسیون بین المللی ورزش های نهادهای تحصیلی (فیزو)	22	یازدهم
پرسش و پاسخ					فصل ششم: رویداد	24	دوازدهم

					المپیک - دوران باستان بازی‌های المپیک		
سیزدهم	26	فصل ششم: رویداد المپیک - دوران عصر نوین المپیک				پرسش و پاسخ	
چهاردهم	28	فصل هفتم: تاریخچه برخی از ورزش‌ها				پرسش و پاسخ	
پانزدهم	30	ارائه کنفرانس‌های محصلان				پرسش و پاسخ	
شانزدهم	32	حل مشکلات درسی و پاسخ به سؤالات محصلان				پرسش و پاسخ	

مأخذ

- آذر بانی، احمد و کلاتتری، رضا. (1382). اصول و مبانی تربیت‌بدنی ورزش. تهران: انتشارات آییژ. - الیونسکو. (1986). الرياضة ومظاهرها السياسية والاجتماعية والتربوية، تعريب، عبدالحميد سلامة، طرابلس: الدار العربي للكتاب. - اسماعیلی، محمدرضا. (1389). تاريخ تربيت‌بدنی و ورزش. تهران: سمت. - تئودور شلتز. (1975). القيمة الاقتصادية للتربية، ترجمة عفيفي. القاهرة: مكتبة الانجلوالمصرية. - حسینی، معصومه. (1388). اساسات تربيت‌بدنی. کابل: انتشارات ورزشکاران بی سرحد. - حولی، امین انور. (1381). ورزش و جامعه. تهران: انتشارات سمت. - خضری، ایوب. (1380). جمناسطیک جلد 1. خالدين: انتشاران خوزستان. - دهخدا، علی‌اکبر. (1377). لغت‌نامه دهخدا. تهران: دانشگاه تهران. - زلمی، رسول. (1385). تاريخچه تربيت‌بدنی افغانستان. پیام معرفت، مجله علمی- تحقیقی پوهنتون تعلیم و تربیه ی کابل. کابل: مطبعة تحصيلات عالی. - شماره، 1-2 سال سوم، 1385 ص 42-46. - زلمی، رسول. (1385). بررسی ورزشها در نظامهای اجتماعی. کابل: پوهنتون تعلیم و تربیه ی کابل. مطبعة تحصيلات عالی. - شعبانی بهار، غلام‌رضا. (1384). اصول و مبانی تربيت‌بدنی و ورزش. همدان: دانشگاه بوعلی سینا.	مأخذ اساسی
---	---------------

- صادقی، مهدی. (1381). اسرار قهرمانی. اصفهان: انتشارات حسین فهمیده. - طلعت، ابراهیم لطفی. (1981). مبادئ علم الاجتماع. ریاض: النجلوالمصريّة. - حق شناس، علی. (1394). دانشنامه هنرهای رزمی. تهران: نشرات بوستان. - عمید، حسن، (1383). فرهنگ فارسی. تهران: انتشارات امیرکبیر. - عبدالفتاح لطفی و ابراهیم سلامه. (1960). المدخل فی اصول التریبته الرياضیة تاریخها. السکندریه: دارلکتب الجامعّة. - علیخانی، نوربخش. (1366). روانشناسی. تهران: انتشارات دفتر آموزشی و تحقیقات سازمان تربیت بدنی. - غفوری غلام قادر، (1383). پهلوانی سپورتی. تهران: انتشارات سمت. - فرهاد فر، الهام. (1388). تاریخ تربیت بدنی و ورزش. تهران: انتشارات بامداد. - قراخانلو، رضا و دیگران. (1387). پیشگیری درمان آسیب های ورزشی. تهران: پژوهشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی. - قهفرخی، ابراهیم دوست. (1387). تربیت بدنی عمومی. تهران: دانشگاه سمت. - گائینی و رجبی. (1382). آمادگی جسمانی. تهران: انتشارات سمت. دانشگاه ها سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی. - محمدعلی نژاد، عطا اله. (1360). علم ورزش و اصول آماده سازی. تهران: انتشارات علم ورزش. - مطهری، مرتضی. (1373). تعلیم و تربیت در اسلام. تهران: صدرا. - نیری، مصطفی. (1357). اصول آموزش برای مدارس. تهران: پوهنحی علوم تربیت معلم. - نمازی زاده، مهدی. (1383). تربیت بدنی عمومی. تهران: دانشگاه سمت. - Chu, Donald, (1982). Dimensions of Sports Studies, John Wile. and.Sons NY - Grope, O, (1973). ET. Eds. The Scientific View of Sport, N.Y, Springer-Village. - Kraus, Richard (1984). Recreation & Leisure in Modern	
بیلو گرافی - تافره، آل وین، (1377). آموختن برای فردا. ترجمه بابک پاکزاد. تهران: انتشارات بی نا. - سخی زاده، محمد شفیع. (1393). کمک های اولیه سپورتی. کابل: انتشارات نامی - صادقی، حیدری، (1384). مقدمات بیومیکانیک ورزشی. تهران: دانشگاه سمت.	

- مایر، فردریک. ترجمه علی اصغر فیاض، (1973). تاریخ اندیشه‌های تربیتی. تهران: دانشگاه سمت. - گائینی، ورجبی، (1382). آمادگی جسمانی. تهران: دانشگاه سمت. - Kenyon, G.S. (1969). Aspects of Contemporary Sport Sociology. The Athletic Institute, Palm Beach, flu. - Larson, Leoard. (1986). A.Foundatin of physical Activity. Mae Millan. Co, NY	
---	--

مقدمه

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على أشرف الأنبياء والمرسلين، نبينا محمد وعلى آله وصحبه أجمعين. نقش آموزه های دین مقدس اسلامی در کشور عزیز ما افغانستان و تاثیر ارزش های و اعتقادات دینی بر افکار عمومی مردم متدین ما بر کسی پوشیده نیست. بر همین مبنا در صفحات تاریخ این سرزمین نام های دانشمندان و علمای زیادی خودنمایی میکند که هر کدام شان از ابوحنیفه نعمان بن ثابت تا سید جمال الدین افغانی و ملا علی قاری هروی در زمان خویش سرآمد و مقتدا بودند. با به میان آمدن ساختار مدرن تحصیلات عالی پوهن خُی شرعیات پوهنتون کابل جز اولین نهاد های تحصیلات عالی بود که در سال 1330 هـ.ش. به هدف ارائه خدمات تحصیلی دینی در حوزه های عقیده، فقه، تفسیر، حدیث، دعوت و ارشاد تأسیس گردید. با شکل گیری نظام حقوقی مدرن و ساختار جدید علم حقوق در کشور این نهاد تحصیلی نیز با درک ضرورت، رویکرد نزدیکی دانش جدید حقوق و دانش مقدس شرعیات را روی دست گرفت. تا در پرتو آن بتواند علما، قضات، خاړنوالان، وکلای مدافع، دعوت گران، معلمان و کارشناسان علوم شرعی ی را به جامعه تقدیم نماید که مسلط به دانش شرعی و حقوقی و ملتزم به اخلاق و دیانت اسلامی در خدمت مردم و کشور خویش قرار گیرند.

اگرچه در پوهن خُی شرعیات از بدو تأسیس نصاب تحصیلی واحد برای تمام محصلان وجود داشت، اما در بین سالهای تحصیلی 1349-1350 بخش اختصاصی پسران به رشته های تحصیلی جداگانه «فقه و قانون» و «تعلیمات اسلامی» جدا گردید. در سال 1345 هـ.ش. بنا به ضرورت مبرم رشته «تعلیمات اسلامی دختران» بمنظور بهره مندی دختران فارغ لیسه های عمومی از تعلیم شرعی و عدلی -قضایی به سویه لیسانس، تأسیس گردید.

پوهن خُی شرعیات از سالهای مدیدی به این طرف برنامه های انکشاف نصاب تحصیلی را بطور مستمر طرح و اجرا نموده است تا فارغان خویش را هرچه بهتر و بیشتر به دانش و مهارت مورد نیاز در عرصه های کاری مسلط سازد، از جمله در آخرین اصلاحات کمیته نصاب تحصیلی پوهن خُی در زمستان سال 1396 با نظر داشت اقتضاء و نیازمندی نظام عدلی و قضایی کشور و ضرورت سایر نهادهای دینی جامعه کریکولم و نصاب تحصیلی جامع و متوازن را برای رشته های تحصیلی خویش طرح و تصویب نمود. برای تکمیل کار این نصاب از نتایج نیاز سنجی، مصاحبه با متخصصین، نظریات محصلان و از پروگرامهای درسی پوهن خُی های شرعیات پوهنتونهای معتبر کشورهای اسلامی و کشورهای عربی استفاده بعمل آمده است.

به توجه به ازدیاد پوهن خُی های شرعیات در قالب پوهنتون های دولتی و خصوصی و تعدد و غیر معیاری بودن اکثریت این نصاب های ایجاب مینمود که در زمینه معیاری سازی و توحید نصاب تحصیلی در سطح ملی اجراءات لازم صورت گیرد. خوشبختانه و چنانچه تجدید و بازنگری نصاب از رسالت های اساسی نهاد های تحصیلی و وزارت محترم تحصیلات عالی است همینگونه توحید نصاب در نهاد های شبیه تحصیلی نیز از اولیت های کاری مراجع مسؤول به شمار میرود. روی همین ملحوظ وزارت محترم تحصیلات عالی، پروسه بازنگری نصاب تحصیلی تمامی برنامه های علمی و تحصیلی موجود در نهاد ها و موسسات تحصیلات عالی کشور را به کمک کادرهای متخصص آغاز نموده است. نصاب تحصیلی پوهن خُی های شرعیات پوهنتون ها و موسسات تحصیلات عالی کشور تحت نظر ریاست انکشاف برنامه های علمی وزرات تحصیلات عالی، با همکاری بنیاد محترم آسیا و با حضور و اشتراک اساتید محترم با صلاحیت و متخصصین رشته مربوطه از اول سال 2018 میلادی در مراحل مختلف از سطح دیپارتمنت ها و پوهن خُی ها مورد بررسی همه جانبه از جمله نیاز سنجی، مراجعه به ذینفع ها و چالش شناسی قرار گرفت. نظریات و اصلاحات مورد نظر پوهن خُی های مختلف اعم از دولتی و خصوصی از سطح کشور جمع آوری و در کلستر اول به مجموعا 14 تن از متخصصین بازنگری کریکلم و استادان محترم پوهن خُی شرعیات کابل و پوهنتون های خصوصی مرکز مورد بررسی قرار گرفت. اعضای کمیته با همکاری تخنیکی دو تن اعضای کمیته ملی انکشاف و بازنگری نصاب تحصیلی وزرات تحصیلات عالی، مسوده نصاب تحصیلی ارسالی تعدادی از پوهن خُی های شرعیات پوهنتون ها و موسسات تحصیلات عالی دولتی و

خصوصی کشور را مورد بحث، ارزیابی و بررسی همه جانبه قرار دادند. کمیته فوق بعد از تنظیم و توحید تمامی نظریات و پیشنهادات، مسوده واحد نصاب تحصیلی معیاری را نهایی ساخته اند.

در کلستر دوم مجموعاً 72 تن استادان و متخصصین دعوت گردیدند که مشتمل اند بر رؤسا و آمرین دیپارتمنت های پوهن خئی های شرعیات، نمایندگان ستره محکمه، لوی خاړنوالی، وزارت معارف، وزارت حج و اوقاف، کمیسیون مستقل نظارت بر قانون اساسی، انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان، شورای محترم علما و وزارت محترم داخله. اشتراک کننده گان در روز اول کلستر در جلسه عمومی خویش مسوده آماده شده در کلستر اول از نصاب یا کریکلم تحصیلی رشته های فقه و قانون، تعلیمات اسلامی و ثقافت اسلامی را مورد ارزیابی مجدد قرارداده بعد از وارد ساختن تغییرات لازم به اتفاق آراء به توحید کریکلم هذا توافق نمودند. همچنان در جریان سه روز بعدی کلستر، ذوات اشتراک کننده گان حسب تخصص و حوزه تدریس خویش به گروه های کاری تقسیم گردیده به توحید و معیاری سازی مفردات درسی هر مضمون اشتغال ورزیدند. نتیجه کار انجام شده بعد از مطابقت به فرمت کمیته محترم نصاب وزارت تحصیلات عالی در قالب جدول تنظیم مضامین و پالیسی کورس ها تدوین گردد.

قبل از شروع کار کلستر سوم؛ اجراءات مدون شده ی کلستر دوم اعم از نصاب نهایی شده و مفردات درسی جهت بررسی و بازنگری مجدد به تمام پوهن خئی های شرعیات پوهنتون های خصوصی و دولتی فرستاده شد. در زمینه از مسئولین فاکولته ها و استادان محترم تقاضا گردید تا مسوده های فرستاده شده را بررسی نموده نظریات خویش را جهت نهایی سازی و شامل شدن در اجندای کلستر سوم، بطور کتبی ارسال فرمایند. نظریات واصله از پوهنتون های مختلف توحید و جهت بررسی نهایی شامل اجندای کلستر سوم گردید.

کلستر سوم رشته های سه گانه مربوط به پوهن خئی شرعیات به تاریخ 6 جوزای ۱۳۹۷ برای مدت 3 روز در سالون کنفرانس های وزارت تحصیلات عالی به همکاری مالی و تخنیکی دفتر بنیاد آسیا به اشتراک بیشتر از 100 تن اساتید و نمایندگان 24 پوهنتون دولتی و خصوصی، نهاد های ذینفع به شمول ستره محکمه، لوی خاړنوالی، وزارت خانه های عدلیه، حج، ارشاد و اوقاف، کار و امور اجتماعی، اطلاعات و فرهنگ، معارف، داخله، کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی افغانستان، کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی، کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان، شورای سرتاسری علمای افغانستان، شورای علمای اهل تشیع افغانستان، اداره MEC، موسسات بین المللی مانند UNDP، GIZ، USIP، LESPA، فارغ تحصیلان پوهن خئی شرعیات و اعضای محترم کمیسیون ملی نصاب تحصیلی وزارت تحصیلات عالی، تدویر یافت. اشتراک کنندگان در این کلستر ضمن بررسی پیشنهادات واصله از جانب پوهن خئی های شرعیات، نهادهای دولتی و خصوصی و ذینفع ها، نصاب های تحصیلی برخی از پوهنتون های کشور های اسلامی از جمله پوهنتون بین المللی اسلامی اسلام آباد، پوهنتون ازهر شریف مصر، نصاب تحصیلی رشته الهیات و فقه و حقوق وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ایران، پوهنتون اسلامی مالیزیا، پوهنتون الجوف، پوهنتون ام القراء و پوهنتون مدینه شریف کشور عربستان سعودی نیز مورد بررسی و الگو برداری قرار گرفت و نیز نظریات متخصصین عرصه حقوق با تجارب بین المللی منجمله پروفیسور مهدی جمال الدین حکیمی، رئیس حقوق پوهنتون Stanford ایالت متحده امریکا، پروفیسور ریچارد گرایمز، استاد حقوق پوهنتون انگلستان و پروفیسور سیلوش رهبری، استاد پوهنتون امریکائی ها در خصوص انکشاف کریکولوم جمع آوری گردید. طی این برنامه سه روزه، کریکولوم و مفردات درسی رشته های؛ فقه و قانون، تعلیمات اسلامی و ثقافت اسلامی پوهن خئی های شرعیات کشور توحید و نهایی گردید.

نقل نسخه نهایی کریکولوم و مفردات با در نظر داشت اصلاحات بعمل آمده بعد از انجام امور ویراستاری ادبی و مسلکی و تأیید وزارت تحصیلات عالی، به دسترس تمام نهاد های تحصیلات عالی کشور قرار می گیرد.

نوت: شایان تذکر است که تقسیم مسئولیت تدریس مضامین به دیپارتمنت ها بر اساس دیپارتمنت های موجود پوهنتون کابل صورت گرفته است. پوهن خئی های محترم در ولایات و پوهنتون های خصوصی میتوانند به اساس موجودیت

دیپارتمنت های موجود و تخصص با در نظر داشت قواعد حاکم بر تحصیلات عالی در نهاد تحصیلی خویش به تقسیم مضامین به پردازند.

معرفی مختصر پوهن‌خ‌ی شرعیات

پوهن‌خ‌ی شرعیات عبارت از یک واحد تحصیلی و تحقیقی در چوکات پوهنتون ها میباشد که هدف آن تربیه و آموزش آگاهان امور دینی، متخصصین و تقدیم کارشناسان و کادرهای متخصص در بخش های مختلف از جمله نهاد های عدلی و قضایی، حوزه تعلیم و تربیه ارشاد و دعوت به جامعه در مقطع لیسانس، ماستری و دکتورا در رشته های فقه و قانون، تعلیمات اسلامی، و... میباشد، این پوهن‌خ‌ی در شروع سال 1330 هـ.ش. به حیث اولین مرکز اکادمیک علوم شرعی و حقوقی و پنجمین پوهن‌خ‌ی پوهنتون کابل بعد از فاکولته های طب (سال 1311)، حقوق (1317)، ادبیات (1320) و علوم طبیعی (1321) به همت و فعالیت علمی (14) تن استاد به ریاست مرحوم پوهاند محمد اصغر خان افتتاح و در عمارتی واقع جوار زیارت شاه دو شمشیره رح ، به فعالیت آغاز نمود، بعد در پروگرام درسی آن زمان پوهن‌خ‌ی شرعیات در کنار مضامین شرعی مضامین حقوقی نیز تدریس میگردد. اینکه پوهن‌خ‌ی شرعیات پوهنتون کابل و تعداد زیادی پوهن‌خ‌ی های شرعیات پوهنتون های کشور در خانواده تحصیلات عالی به تربیه کادر های متخصص در رشته های فقه و قانون و تعلیمات اسلامی می پردازند. همزمان دیپارتمنت ثقافت اسلامی پوهن‌خ‌ی های شرعیات به عرضه دانش اساسی دینی که نیاز همه ی رشته های تحصیلات عالی افغانستان میباشد؛ اشتغال دارد.

ارزش های پوهن‌خ‌ی شرعیات

با توجه به آموزه های دین مقدس اسلام، اصول پسندیده حاکم بر جامعه، حفظ منافع علیای کشور، تحکیم وحدت ملی، تعهد به ارتقای کمی و کیفی علمی و کاربردی دانش شرعیات ، به کارگیری استندردهای پذیرفته شده بین المللی در محیط اکادمیک، تعمیم مسئولیت پذیری، ترویج ارزش های اساسی ذیل مطمح نظر قرار گرفته است:

- باور و احترام به ارزش های مقدس اسلامی و ارزش های ملی؛
- ترویج هرچه بیشتر و بهتر دانش مسلکی شرعی، اعتدالگرایی مذهبی، احترام به کرامت انسانی، تعمیم عدالت، برابری و قانونیت؛
- تقویت و ترویج روحیه دین مداری، وحدت ملی، همگرایی و تحکیم ثبات اجتماعی و سیاسی؛
- تحصیلات عالی با کیفیت و معیاری متناسب با نیاز جامعه و بازار کار؛
- اصل مسئولیت پذیری و قانونگرایی، اداره سالم، مؤثر و کارآمد.

اهداف آموزشی پوهن‌خ‌ی

پوهن‌خ‌ی های شرعیات در سطح کشور دارای مرام و هدف والای تربیه کادر آگاه، ماهر و خدمت گذار برای مردم و جامعه، ترویج فرهنگ تحقیقات در حوزه علوم دینی و تحکیم علمی رابطه علوم شرعی با سایر رشته ها میباشد. مشخصا در رشته اهداف فقه و قانون خدمات علمی به منظور تحقق اهداف ذیل صورت میگیرد:

دیدگاه دیپارتمنت ثقافت اسلامی

داشتن کادر های متخصص ، متعهد و معتدل اسلامی که بتوانند به عنوان الگوی های عملی تربیه سالم اسلامی دور از افراط و تفریط میان سعادت دنیا و آخرت هماهنگی ایجاد نمایند.

رسالت دیپارتمنت ثقافت اسلامی

ایمان و اعتقاد به آموزه های دین مقدس اسلام، از بارزترین شاخصه های مردم افغانستان است. به منظور ترویج اعتدالگرایی مذهبی و نهادینه ساختن تقوا و ایماندراری در جامعه به شکل مقبول و پسندیده آن و به هدف ترویج هرچه بیشتر قانونیت، عدالت، نظم و بمیان آوردن اداره سالم در کشور تدریس و ارائه خدمات تحصیلات عالی از جمله ضروریات اساسی محسوب میگردد. این نیازمندیها وقتی مرفوع میگردد که فهم و ودانش درست و دقیق در عرصه

شریعت اسلام و شناخت علمی از ایمان و عقیده وجود داشته باشد. تا کارشناسان فرهیخته علوم دینی مسلط به علم و مهارت مسلکی و ملتزم به اخلاق دینی منحصیث الگوهای جامعه در حوزه مربوطه اشتغال یافته مصدر خدمت به جامعه گردند.

اهداف آموزشی دیپارتمنت ثقافت اسلامی

پوهنچی های شرعیات در سطح کشور دارای مرام و هدف والای تربیه کادر آگاه، ماهر و خدمت گذار برای مردم و جامعه، ترویج فرهنگ تحقیقات در حوزه علوم دینی و تحکیم علمی رابطه علوم شرعی با سایر رشته ها میباشد. مشخصا در ثقافت اسلامی خدمات علمی به منظور تحقق اهداف ذیل صورت میگیرد:

- آشنایی علمی و اکادمیکی محصلان رشته های مختلف تحصیلات عالی با اصول و مبانی کلی اسلام ، آشنایی با جهان بینی های مطرح و ارتباط اسلام با دستاوردهای علوم معاصر .
- تربیه جوانان آگاه ، توانمند و ملتزم به ارزشها و اساسات فرهنگ و ثقافت اسلامی
- تربیه کادر های متخصص ، متعهد و معتدل اسلامی که بتوانند به عنوان الگوی های عملی تربیه سالم اسلامی دور از افراط و تفریط میان سعادت دنیا و آخرت هماهنگی ایجاد نمایند.
- ارایه دانش نظری جهت تبیین و توضیح مسایل کلی اسلامی به مبتنی بر دلایل نقلی و عقلی با بیان آثار و حکمت های هر موضوع.
- بلند بردن سطح دانش دینی و اسلامی محصلان به منظور حضور سالم و فعال شان در عرصه های مهم انکشاف های حیاتی فردی و اجتماعی جامعه انسانی و عناصر مؤثر در تحکیم صلح و ثبات کشور در پرتوی تعالیم حیات بخش اسلامی.
- انکشاف مهارت های تحقیقات علمی و توسعه فکری سالم اسلامی و انسانی جهت تنظیم رابطه درست انسان با پروردگار و جامعه انسانی و بهره گیری سالم از نعمات ارزنده عالم هستی.

نتایج متوقعه دیپارتمنت ثقافت اسلامی

- آشنایی کامل با مفاهیم اساسی ثقافت اسلامی، ابزار شناخت و گونه های شناخت، جهان بینی اسلامی و بیان آیات و احادیثی که در باره جهان بینی و عقاید اسلامی آمده است
- آشنایی کامل با مفاهیم اساسی عبادات، انواع، شروط، احکام و حکمت های هر یک.
- آشنایی کامل با مفاهیم اساسی علم اخلاق ، مبانی اخلاق اسلامی ، فضایل و رذایل اخلاقی از دیدگاه اسلام ارتباط اخلاق و عقاید و عبادات اسلامی.
- آشنایی کامل با مفهوم سیاست، نظریه سیاسی اندیشه اسلامی در منظومه نظام سیاسی اسلام، شناخت اساسات نظام سیاسی اسلام حقوق و جایب رعیت و حاکم اسلامی.
- آشنایی کامل با مفاهیم کلی مباحث نظام اقتصادی اسلام و کسب معلومات مقایسوی از مکاتب اقتصادی وضعی.
- آشنایی کامل به مباحث عمومی و کلی قرآن کریم، مراحل و گونه های نزول کریم ابعاد اعجاز و برخی از نمونه های اعجاز این کلام جاودانه الهی.
- آشنایی کامل با عناصر سازنده تمدن ، تمدن های بشری قبل از اسلام،

نیاز سنجی

پروژه نیاز سنجی و مطالعه بازار کار به منظور بازنگری و انکشاف نصاب رشته های سه گانه (فقه و قانون، تعلیمات اسلامی، ثقافت اسلامی) پوهنچی شرعیات، توسط هیئت رهبری و کمیته کاری نصاب پوهنچی های شرعیات

پوهنتون های دولتی به همکاری مؤسسه محترم بنیاد آسیا در اوایل سال 1397 در ولایات مختلف صورت گرفت. برنامه بازنگری و انکشاف کریکولم پوهن‌خ‌ی های شرعیات طی دو فعالیت عمده و اساسی انجام داده شد: 1- راه اندازی برنامه نیازسنجی با تدوین و توزیع پرسشنامه ها و تجزیه و تحلیل داده ها 2- و برگزاری فعالیت های گروهی در قالب ورکشاپ ها و تجزیه و تحلیل داده ها.

برنامه نیازسنجی به هدف بررسی میزان مطابقت کریکولم موجود پوهن‌خ‌ی های شرعیات با انتظارات و نیازمندی های ذینفعان اعم از مفید بودن و کاربردی بودن مضامین، بروز بودن و معیاری بودن مفردات، بومی بودن و معیاری بودن منابع درسی، شناسایی نکات ضعف و قوت کریکولم تحصیلی پوهن‌خ‌ی شرعیات و همخوانی نصاب ها با معیار های بین المللی، راه اندازی گردیده بود. فعالیت های گروهی و تجزیه و تحلیل داده های آن به هدف سنجش نیاز های اساسی بازار کار و فراهم آوری فرصت های شغلی بیشتر برای فارغ التحصیلان رشته های سه گانه پوهن‌خ‌ی شرعیات با توجه به اشباع شدن بازار کار تدویر گردید. در بخش نخست داده های حاصل از پرسشنامه ها و در بخش دوم داده های حاصل از فعالیت های گروهی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

اجراءات زیر به منظور تجزیه و تحلیل پرسشنامه ها صورت گرفته است:

1- ترتیب تیم کاری در قالب کمیته نصاب هر پوهن‌خ‌ی: به اساس جلسه کمیته نصاب پوهن‌خ‌ی های شرعیات این تیم کاری با معرفی یک نماینده از سوی دیپارتمنت های چهارگانه و آمریت کمیته نصاب پوهن‌خ‌ی شرعیات تشکیل گردید.

2- شناسایی ذینفعان: پوهن‌خ‌ی شرعیات با ذینفعان متعددی چه در داخل و چه در خارج در تعامل میباشد که هر یک میتوانند بر پوهن‌خ‌ی اثر گذاشته و یا از پوهن‌خ‌ی اثر پذیر باشند. هر یک از ذینفعان نیاز ها و انتظار های قابل توجهی دارند که پوهن‌خ‌ی شرعیات در راستای بازنگری کریکولم آن ها را میبایست در نظر گیرد. ذینفعان پوهن‌خ‌ی شرعیات قرار ذیل اند:

- دیپارتمنت ها: دیپارتمنت های مختلف پوهنتون های دولتی و خصوصی از ذینفعان اثر گذار اند. پیشنهاد بازنگری کریکولم، تنظیم مفردات و تعیین روش تدریس از صلاحیت های دیپارتمنت ها است که در چگونگی ارائه خدمات آموزشی بسیار تاثیر دارد.

- وزارت حج و اوقاف، معینیت علمی وزارت معارف، شورای علمای افغانستان، شورای علمای اهل تشیع افغانستان، کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی، کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان و دیگر ارگان ها.

- محصلان: این گروه از ذینفعان اثر پذیر اند و به صورت مستقیم خدمات آموزشی به آنها ارائه میشود.
- فارغ التحصیلان: این گروه نیز از ذینفعان پوهن‌خ‌ی شرعیات اند، که در راستای تدوین کریکولم نیاز های ایشان در زمینه فراهم آوری فرصت های شغلی مساعد در نظر گرفته شد.

3- تدوین و توزیع پرسشنامه ها، برگزاری کارهای گروهی در قالب ورکشاپ ها با اشتراک ذینفع های دولتی، خصوصی و موسسات همکار در سطح ولایات و مرکز و تجزیه و تحلیل داده های واصله. هدف از تدوین و توزیع پرسشنامه ها بررسی میزان مطابقت کریکولم فعلی پوهن‌خ‌ی شرعیات با انتظارات و نیازمندی های بازار کار و ذینفعان بوده است. مباحثی همچون مفید و کاربردی بودن مضامین، بروز بودن و معیاری بودن مفردات، بومی و اکادمیک بودن منابع درسی و شناسایی نکات ضعف و قوت نصاب تحصیلی پوهن‌خ‌ی های شرعیات تمرکز بیشتر گردیده است.

4- تدویر ورکشاپ ها به اشتراک ذینفع ها و نهاد های همکار در سطح مرکز و زون ها به هدف جمع آوری نظریات و به مناقشه گرفتن ابعاد مختلف موضوعات مربوط به ثقافت اسلامی صورت گرفته بود. اشتراک کنندگان درین

- ورکشاپ‌ها خلا‌های موجود در نصاب تحصیلی بخصوص در حوزه شناختی را انعکاس داده، پیشنهادات خویش را ارائه نمودند. این پیشنهادات توحید در پروسه بازنگری نصاب به آنها ترتیب اثر داده شد.
- 5- بررسی و توحید پیشنهادات واصله از نهاد‌های نهاد‌های مختلف در سطح ولایات مختلف. این پیشنهادات به طور کلی بخشی از رهنمود اصلاح کریکلم تحصیلی در مراحل بعدی گردید.
- 6- تحلیل پرسشنامه‌ها: بعد از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها تیم کاری هر هفت نوع پرسشنامه را با استفاده از نرم افزار SPSS تحلیل و داده‌های حاصل از این پرسشنامه‌ها مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

معرفی محتوی

- ا. مدت دوره تحصیل: ثقافت اسلامی طی 8 مضمون با متون مختلف و کتگوری پوهنتون شمول در تمام پوهن‌خ‌ی‌ها تدریس میگردد.
- ب. کریدیت‌ها و کودنمبر مضامین: در این کریکلم مجموع کریدیت‌ها در کتگوری پوهنتون شمول، 8 کریدیت تثبیت گردیده است. کودنمبر مضامین این رشته مانند سایر رشته‌ها شامل دو بخش، حروف انگلیسی و اعداد چهار رقمی میباشد. البته با این تفاوت که بخش حروف انگلیسی کودنمبر مضامین ثقافت اسلامی تابع کودنمبر دیپارتمنت، رشته یا پوهن‌خ‌ی‌ که در آن این مضامین تدریس میگردد، میباشد. و بخش اعداد آن از 0101 الی 0801 طوری تنظیم گردیده که که دو عدد اولی (01) مخصوص این مضمون بوده و قابل تغییر نمیشد و دو عدد دومی آن بر اساس سمستر از 01 الی 08 تنظیم میگردد. در این نصاب کودنمبر مضامین ثقافت اسلامی به (SL-IC 0101) الی (SL-IC 0801) طوری نمایش داده شده که SL-IC همان حروف متحول میباشد که حروف انگلیسی رشته که در آن تدریس میگردد به جای آن ذکر گردیده و توسط اعداد چهار رقمی تعقیب میگردد.
- ج. مضامین درسی و کتگوری‌ها: مضامین موجود در نصاب تحصیلی رشته تعلیمات اسلامی مطابق لایحه کریدیت به کتگوری پوهنتون شمول تعلق میگیرد و طی 8 مضمون و 8 کریدیت در رشته‌ها و پوهن‌خ‌ی‌ها مختلف توسط دیپارتمنت ثقافت در 8 سمستر تدریس میگردد.
- د. موجودیت انترنشیپ، ستاژ و سیر علمی: تمام مضامین به شکل تیوری و نظری تدریس میگردد.
- ه. روش‌های آموزش و تدریس: تدریس به روش‌های متفاوت ذیل پیش‌بینی شده است:
 - ارائه لکچر و شرح درس جدید و مباحث نظری؛
 - بحث و گفتگو و به مناقشه علمی گذاشتن موضوعات درس بین محصلان؛
 - ارائه سوالات درون صنفی جهت مباحثه دوطرفه بین استاد و محصلان؛
 - تدریس متقابل و تدریس توسط خود محصیل
- و. تناسب کار عملی و نظری: تمامی دروس بشکل تیوری و نظری ارایه میگردد.
- ز. نیازمندی‌های مضمون و معیارهای ارزیابی محصلان:
 - پالیسی حاضری
 - حضور منظم محصل در تمام جلسات درسی نظری و عملی حتمی است.
 - محصلان با عذر معقول صرف تا ۲۵٪ غیر حاضری نموده می‌توانند.
 - بیشتر از ۲۵٪ غیر حاضری باعث محرومی از امتحان نهایی مضمون می‌گردد.
 - قواعد کارخانگی
 - کارهای خانگی محصلان از ۱۰ نمره محاسبه میگردد.
 - نمره کارخانگی محصل در جمع نمرات نهایی آن محاسبه میگردد.
 - سرقت ادبی و کاپی نمودن کارهای علمی-تحقیقی دیگران موجب محرومیت از نمره کارخانگی میشود.

- در صورت عدم تکمیل کارخانگی به دلایل معقول، محصل قبل از ختم معیاد معین، استاد را به جریان میگذارد.

پالیسی تاخیر کاری

امتحانات صنفی، کارهای خانگی و سایر مکلفیت های صنفی محصلان، در صورت تاخیر چانس دوم ندارد. محصلان می توانند قبلاً در زمینه مشکل پیش آمده استاد مضمون را مطلع نموده تأییدی وی را حاصل نمایند. پالیسی نمره دهی: نحوه ارزیابی و صورت تقسیم نمرات مطابق به ماده 19 لایحه کزیدیت قرار ذیل صورت می گیرد:

- ارزیابی و فعالیت صنفی (ارزیابی هفته وار، کار خانگی، اشتراک در فعالیت های گروهی) (20) %

- کار های عملی (لابراتوار، بازدید از ساحه، فعالیت های کلینیکی و تحقیقی) به صلاحیت استاد مضمون

- امتحان وسط سمستر

(20) %

- امتحان نهایی سمستر

حد اکثر (60) %

مجموع

100 %

وجایب و مکلفیت های محصلان

ما با هم کار خواهیم کرد تا دانش، مهارت ها و سلوک لازم در رابطه به مضمون را ارتقا دهیم. محصلان باید در مشارکت نزدیک با هم کار کرده، به نظریات و خصوصیات فردی یکدیگر احترام قایل شده و به یکدیگر فرصت مساوی بدهند. اخلاق و اصول رفتاری را که لازمه محیط علمی است مراعات نموده و از انجام اعمالی که منجر به اخلال پروسه تدریس گردد؛ اجتناب نمایند. با پابندی به وقت و با خلاقیت سهم فعال خویش را در پروسه آموزش ایفا نمایند.

پالیسی عدم صداقت اکادمیک

- عدم صداقت اکادمیک شامل نقل، جعل معلومات، استناد نادرست، سرقت علمی و اجرای فعالیت های دیگری می گردد که از جانب محصلان در حین تحصیل انجام شود. ارتکاب چنین اعمالی از جانب محصل به هیچ وجه قابل قبول نبوده مطابق قواعد تحصیلات عالی با محصل مظنون برخورد میشود.

- استاد مضمون مسئولیت ابتدایی برای تشخیص و برخورد با عدم صداقت اکادمیک را دارد. استاد در صورت تشخیص عدم صداقت علمی محصل، بعد از بررسی موضوع و استماع دفاعیات محصل در زمینه معرفی آن به مرجع مربوط تصمیم اتخاذ می نماید.
- تصمیم استاد در زمینه برخورد با پدیده عدم صداقت علمی، فعالیت های درسی سایر محصلان را تحت الشعاع قرار نمی دهد. استاد مضمون شواهد واقعه را با مدارک به مسئولین پوهن خئی اطلاع می دهد.
- اداره پوهن خئی در زمینه مطابق قانون اجراءات نموده و تمام اسناد و مدارک مرتبط را نگهداری می کند.

اشتراک کنندگان کلستر ها:

الف: اعضای کلسترهای فرعی رشته فقه و قانون: 72 تن استادان و متخصصین رشته به شمول رؤسای پوهن خئی و آمرین دیپارتمنت، نمایندگان ستره محکمه، لوی حارنوالی، وزارت عدلیه، نمایندگان احزاب و جامعه مدنی، کمیسیون مستقل نظارت بر قانون اساسی، انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان، و زارت داخله و وزرات حج، ارشاد و اوقاف.

ب: اعضای کلستر نهائی رشته فقه و قانون: 100 تن از استادان پوهنتون های دولتی و خصوصی از ولایات مختلف، نمایندگان با صلاحیت نهاد های چون ستره محکمه؛ لوی حارنوالی؛ وزارت عدلیه؛ شورای علمای افغانستان، شورای علمای اهل تشیعه افغانستان، کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی افغانستان، کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی، وزارت داخله، وزارت خارجه، وزارت حج و اوقاف، وزارت کار و امور اجتماعی، وزارت معارف، کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان، اداره MEC، نهاد های بین المللی بشمول UNDP، USIP، GIZ، LESPA و سایر موسسات و نهاد های همکار.

جدول مضامین

مضامین ثقافت اسلامی در دوره لیسانس رشته ها و پوهن خئی های مختلف در کتگوری مضامین پوهنتون شمول در هشت سمستر تحصیلی و ۱۶ هفته ای درسی ارائه میگردد. در این رشته مجموعاً ۸ مضمون طی ۸ کزیدیت تدریس میگردد.

صنف اول الی صنف چهارم – ثقافت اسلامی										
شماره	مضامین	کودنمبر مضمون	نوعیت مضمون	کتاب پیشین	دیپارتمنت مربوطه	ساعات درسی در هفته			مجموع ساعات درسی در سمستر	پیشینازها
						نظری	عملی	مجموع		
1	جهان بینی اسلامی	SL-IC 0101	پوهنتون شمول	1	ثقافت اسلامی	1		1	16	ندارد
2	عبادات و حکمت های آن	SL- IC0201	پوهنتون شمول	1	ثقافت اسلامی	1		1	16	ندارد
3	نظام اخلاقی اسلام	SL-IC 0301	پوهنتون شمول	1	ثقافت اسلامی	1		1	16	ندارد
4	نظام اجتماعی اسلام	SL-IC 0401	پوهنتون شمول	1	ثقافت اسلامی	1		1	16	ندارد
5	نظام سیاسی اسلام	SL-IC 0501	پوهنتون شمول	1	ثقافت اسلامی	1		1	16	ندارد
6	نظام اقتصادی اسلام	SL-IC 0601	پوهنتون شمول	1	ثقافت اسلامی	1		1	16	ندارد

7	قرآن و علوم معاصر	SL-IC 0701	پوهنتو ن شمول	1	ثقافت اسلامی	1		1	ندار د
8	تمدن اسلامی	SL-IC 0801	پوهنتو ن شمول	1	ثقافت اسلامی	1		1	ندار د
مجموعه کريدیت ها و ساعات درسی در هشت سمستر			8	---			126	--	
شما ره	نوعیت مضمون		تعداد کريدیت		فیصدي بر اساس کريدیت				
1	اساسی		0		0%.				
2	تخصصی		0		0%.				
3	پوهنتو شمول و اختیاری		8		100%.				
4	کار عملی و منوگراف		0		0%.				

نوت: مفردات و پلان های درسی مضامین شامل نصاب تحصیلی رشته ثقافت اسلامی از جانب کلستر های سه گانه این رشته؛ به حمایت و ابتکار وزارت محترم تحصیلات عالی افغانستان و همکاری تخنیکی و مالی دفتر بنیاد آسیا در افغانستان، تکمیل و مورد تائید قرار گرفت. اینک قرار ضمیمه هذا به تمام پوهنتون ها و مراکز تحصیلات عالی دولتی و خصوصی سراسر کشور اخبار می گردد تا با اجراآت همسان و واحد؛ از چندگانگی و غیر معیاری بودن اجراآت اکادمیک در دیپارتمنت ثقافت اسلامی جلوگیری به عمل آید.

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون جهان بینی اسلامی

لیسانس	مقطع تحصیلی:
-----	اسم پوهنتون:
شرعیات	اسم پوهن خُی:
ثقافت اسلامی	اسم دیپارتمنت:
جهان بینی اسلامی	اسم مضمون:
SL-IC 0101	کود مضمون:
1 کریدیت	تعداد کریدیت:
پوهنتون شمول	نوعیت مضمون:
ندارد	پیشنیاز مضمون:
اول	صنف:
اول	سمستر:

شرح مختصر مضمون:

جهان بینی اسلامی در کاریکولم تحصیلی ثقافت اسلامی اولین و مهمترین مضمون از مضامین پوهنتون شمول ثقافت اسلامی است که محصلان را بعد از آشنایی به مفهوم ثقافت اسلامی و انواع جهان بینی های مطرح در جهان، به اساسات جهان بینی اسلامی به گونه علمی و مستدل آگاه می سازد. قرار گرفتن مضمون جهان بینی اسلامی به عنوان نخستین مضمون ثقافت اسلامی در کاریکولم تحصیلی ثقافت اسلامی بر حسب رعایت تسلسل منطقی و علمی صورت گرفته است، زیرا با توجه به اینکه عقاید و باور ها، اساس و بستر احکام تکلیفی به شمار می روند، این مضمون بنیادین، مناسبترین مدخلی برای سایر مضامین ثقافت به شمار می رود. محصلان در ختم سمستر با مطالعه و آگاهی از این مضمون توانایی خواهند داشت تا پیرامون موضوعات اساسی جهان بینی که عبارت از شناخت: خدا، انسان و هستی می باشد، همراه با

براهین و به گونه اکادمیکی ، شناخت کلی حاصل نموده و در نتیجه می توانند به تنظیم رابطه درست و شایان یک انسان آگاه و خردمند، با پروردگار هستی ، انسان با انسان و چگونگی بهره گیری از نعمت عالم هستی اقدام نمایند.

اهداف آموزشی:

- آشنایی کامل با مفاهیم اساسی ثقافت اسلامی، ابرار شناخت و گونه های شناخت، جهان بینی اسلامی و بیان آیات و احادیثی که در باره جهان بینی و عقاید اسلامی آمده است
- تشخیص و شناخت درست جهان بینی اسلامی و مقایسه آن با دیگر جهان بینی های غیر اسلامی.
- تبیین و توضیح نقش ایمان و عقیده اسلامی و ضرورت استفاده از وحی در تنظیم سالم حیات دنیوی و اخروی و بیداری حس حضور خدا در همه عرصه های زندگی.
- ارائه دلایل نقلی و عقلی بر اعتدال گرایی و فطری بودن ارزش های عقاید اسلامی و رابطه شرایع آسمانی و برتریت جهان بینی اسلامی بر سایر جهان بینی ها .
- توانایی دفاع علمی و اکادمیکی از عقاید و باور های اسلامی و تلاش در ترویج آن.

شیوه های تدریس و آموزش:

ارایه ی لکچر، بحث آزاد و مناقشه، پاسخ به سوالات مربوط به عنوان درس بر اساس اصل محصل محوری.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

- ورود به مضمون ثقافت اسلامی
 - تعریف ثقافت اسلامی
 - منابع ثقافت اسلامی
 - اهداف ثقافت اسلامی
 - فهم واستحکام عقیده اسلامی
 - فهم درست عبادات اسلامی
 - تربیه شخصیت اسلامی
 - دفاع ازمعتقدات و اندوخته های اسلامی
- تعریف و انواع جهان بینی
- انواع جهان بینی
- جهان بینی توحیدی، جهان بینی فلسفی و جهان بینی علمی
- تعریف دین ، ایمان ، اسلام و شریعت
- برتریت جهان بینی اسلامی
- موضوعات جهان بینی اسلامی
- ایمان

-
- بیان واژه های : معجزه ، کرامت – شفاعت – توسل اتفاقی و اختلافی.
 - انسان شناسی
 - معرفت
 - عبادت
 - اعمار زمین
 - اقامت شریعت اسلامی
 - طبیعت شناسی

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

ردیف	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		ن.م.ر.	ن.م.	ن.م.ر.	ن.م.	ن.م.ر.	ن.م.
۱	آشنایی کامل با مفاهیم اساسی ثقافت اسلامی،بازارشناخت و گونه های شناخت، جهانبینی اسلامی و بیان آیات و احادیثی که در باره جهانبینی و عقاید اسلامی آمده است	3	2	2	1	3	1
۲	تشخیص و شناخت درست جهان بینی اسلامی و مقایسه آن با دیگر جهان بینی های غیر اسلامی.	3	2	2	1	3	1
۳	تبیین و توضیح نقش ایمان و عقیده اسلامی و ضرورت استفاده از وحی در تنظیم سالم حیات دنیوی و اخروی و بیداری حس حضور خدا در همه عرصه های زندگی.	3	3	۱	2	1	1
۴	ارایه دلایل نقلی و عقلی بر اعتدال گرایی و فطری بودن ارزش های عقاید اسلامی و رابطه شرایع آسمانی و برتریت جهان بینی اسلامی بر سایر جهان بینی ها .	3	2	1	2	3	1
۵	توانایی دفاع علمی و آکادمیکی از عقاید و باور های اسلامی و تلاش در ترویج آن.	3	2	2	1	2	1
مجموع		3	2.2	1.8	2.4	2.4	2.4
۳= مطابقت کامل ۲= مطابقت نسبی ۱= کمترین مطابقت							

پلان درسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	دیپارتمنت	مضمون	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	ثقافت اسلامی	جهان بینی اسلامی	اول	اول	1	پوهنتون شمول

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	بحث های مقدماتی پیرامون ثقافت اسلامی و ویژگی های آن					
دوم	2	منابع ثقافت اسلامی اهداف ثقافت اسلامی.					
سوم	3	گونه های جهان بینی و اساسات هریک					
چهارم	4	برتریت جهان بینی اسلامی و دلایل آن.					
پنجم	5	تعریف دین ، ایمان ، اسلام و شریعت، مؤمن، مسلمان، کافر، مشرك، ومنافق.					
ششم	6	موضوعات جهان بینی اسلامی ارکان ایمان {ایمان به الله، راه های شناخت خدا: براهین اثبات و براهین توحید.					

				ایمان به ملائکه ، ایمان به کتاب های آسمانی	7	هفتم
				ایمان به پیامبران، خاتمیت رسالت پیامبر اسلام، ایمان به روز آخرت، ایمان به قضاء و قدر و نقش ایمان در زنده گی انسانها .	8	هشتم
				امتحان بیست فیصد	9	نهم
				نواقض و منقصات ایمان { در نواقض ایمان بحث روی واژه های ولاء و براء، سحر (جادو)، کفشناسی و فال بینی }	10	دهم
				مبارزه با انحرافات فکری (جنگ فکری)، سیکولریزم – استشراف – تنصیر	11	یازدهم
				مفاهیم وحی، معجزه ،کرامت – شفاعت – توسل اتفاقی .	12	دوازدهم
				انسان شناسی :انسان از دیدگاه اسلام ، خلقت انسان در نگرش اسلامی،خليفة بودن انسان، کرامت انسان و برتریت انسان بر مخلوقات دیگر.	13	سیزدهم
				مسئولیت ها و مکلفیت های انسان در اسلام ،معرفت،عبادت،اعمار زمین و اقامت شریعت اسلامی	14	چهاردهم
				طبیعت از دیدگاه اسلام،خلقت طبیعت،استفاده از طبیعت،دنیا به	15	پانزدهم

					گونه وسیله دنیا منحیث هدف.		
					مخلوق بودن طبیعت و دلیل بودن برای اثبات وجود خالق، حل مشکلات محصلان و راهنمایی امتحان	16	شانزدهم

منابع یا مأخذ:	
مأخذ اساسی	جهان بینی اسلامی – دیپارتمنت ثقافت اسلامی
مأخذ کمکی	1. سلجوقی، صلاح الدین (1346)، تجلی خدا در آفاق و آنفس 2. مطهری، مرتضی صدرا (1377)، مقدمه بر جهان بینی اسلامی. 3. قرضاوی، یوسف (1388)، حقیقت توحید. 4. حوی، سعید، اسلام دین فطرت 5. ریگی شفا، عبدالرؤف (1394)، اسلام از دیدگاه عقل، اول (دیجیتال) www.Aqeedeh.com 6. افغانی، سید جمال الدین، رد نیچیریه 7. مودودی، ابو اعلی (1362)، مبادی اسلام، 1362، دارالعروبه للدعوه الاسلامیه 8. محمودی، بابک، (1395)، از نجوم شناسی تا خدا شناسی،

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون عبادات و حکمت های آن

مقطع تحصیلی:

لیسانس

اسم پوهنتون: - - - - -

شرعیات

اسم پوهن خُی:

ثقافت اسلامی

اسم دیپارتمنت:

عبادات و حکمت های آن

اسم مضمون:

SL-IC 0201

کود مضمون:

1 کریدیت

تعداد کریدیت:

پوهنتون شمول

نوعیت مضمون:

ندارد

پیشنیاز مضمون:

اول

صنف:

دوم

سمستر:

شرح مختصر مضمون:

در کاریکولم تحصیلی ثقافت اسلامی عبادات و حکمت های آن دومین مضمون از مضامین پوهنتون شمول ثقافت اسلامی می باشد، که محصلان را به مفهوم عبادات که هدف اساسی آن بیان شمولیت عبادت در تمام عرصه های زنده گی انسان است به گونه علمی و مستدل آگاه می سازد. عبادات در حقیقت ثمره ایمان و شناخت معبود یکتا و آگاهی از نیاز های روحی و مادی انسانی است که در سمستر اول تحت عنوان جهان بینی اسلامی به بحث گرفته شده است و لزوماً مناسبت دارد تا به تعقیب آن عبادات و حکمت های آن به بحث گرفته شود. محصلان در ختم سمستر با مطالعه و آگاهی از این مضمون توانایی خواهند داشت تا پیرامون مفهوم عبادات، انواع، شروط و حکم هر یک با حکمت ها و آثار مرتبه بر آنها شناخت کلی حاصل نموده و در نتیجه بدانند که عبادت یک ضرورت مبرم و فطری انسانی بوده، همانگونه که انسان

جهت تقویه امور فزیکى خویش به آب و غذا ضرورت دارد؛ جهت تقویه امور روحى و معنوى خویش نیز به عبادت ضرورت دارد و با توجه به وسعت مفهوم عبادت، انسان را به عنوان عضو وقت شناس، منظم، مفید و پرتلاش در جامعه تقدیم می نماید.

اهداف آموزشی:

- آشنایی کامل با مفاهیم اساسی عبادات، انواع، شروط، احکام و حکمت های هر یک.
- شناخت و درک تفاوت عبادات اسلامی از عبادات شعائری سایر کیش های ساختگی بشری
- تشریح و توضیح احکام عبادات خاص و عام به گونه علمی و اکادمیکی، شناخت پیامد های فردی و اجتماعی ترک عبادات اسلامی در روشنایی دلایل شرعی.
- ارایه دلایل نقلی و عقلی بر حکمت ها و آثار مرتبه بر رعایت عبادات مالی و نقش آن در بر بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی جامعه اسلامی و انسانی.
- شناخت بدعت ها و آثار مرتبه بر آن، دوری از قضاوت های افراطی و تفریطی در احکام عبادات.

شیوه های تدریس و آموزش:

ارایه ی لکچر، بحث آزاد و مناقشه، پاسخ به سوالات مربوط به عنوان درس بر اساس اصل محصل محوری.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

پیشگفتار

فصل اول: تعریف عبادت در لغت و اصطلاح

- شروط عبادت
- اهداف عبادت
- مراتب عبادت
- شمولیت و فراگیری عبادت در اسلام

فصل دوم: ارکان اسلام و حکمت های آنها

- کلمه شهادت و جایگاه آن در عبادات
- نماز و حکمت های آن
- روزه و حکمت های آن
- زکات و حکمت های آن
- حج و حکمت های آن

فصل سوم: حکم تارک عبادات

- تارک نماز
- تارک روزه
- تارک زکات
- تارک حج

فصل چهارم: بدعت در عبادات

-
- تعریف بدعت
 - اقسام بدعت
 - دلایل تحریم بدعت
 - اسباب انتشار بدعت
 - پیامدهای زشت بدعت

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		1. شنایی علمی و آکادمیکی محصلان رشته های مختلف تحصیلات عالی با اصول و مبانی کلی اسلام ، آشنایی با جهان بینی های مطرح و ارتباط اسلام با دستاوردهای علوم معاصر .	2. تربیه جوانان آگاه ، توانمند و ملتزم به ارزشها و اساسات فرهنگ و ثقافت همآهنگی ایجاد نمایند.	3. تربیه کادر های متخصص ، متعهد و معتدل اسلامی که بتوانند به عنوان الگوی های عملی تربیه سالم اسلامی دور از افراط و تفریط میان سعادت دنیا و آخرت همآهنگی ایجاد نمایند.	4. ارایه دانش نظری جهت تبیین و توضیح مسایل کلی اسلامی به مبتنی بر دلایل نقلی و عقلی با بیان آثار و حکمت های هر موضوع.	5. بلند بردن سطح دانش دینی و اسلامی محصلان به منظور حضور سالم و فعال شان در عرصه های مهم انکشاف های حیاتی فردی و اجتماعی جامعه انسانی و عناصر مؤثر در تحکیم صلح و ثبات کشور در پرتوی تعالیم حیات بخش اسلامی.	6. انکشاف مهارت های تحقیقات علمی و توسعه فکری سالم اسلامی و انسانی جهت تنظیم رابطه درست انسان با پروردگار و جامعه انسانی و بهره گیری سالم از نعمات ارزنده عالم هستی .
۱	آشنایی کامل با مفاهیم اساسی عبادات، انواع، شروط ، احکام و حکمت های هر یک..	3	2	2	1	3	1
۲	شناخت و درک تفاوت عبادات اسلامی از عبادات شعائری سایر کیش های ساختگی بشری	3	2	2	2	1	1
۳	تشریح و توضیح احکام عبادات خاص و عام به گونه علمی و آکادمیکی ، شناخت پیامد های فردی و اجتماعی ترک عبادات اسلامی در روشنایی دلایل شرعی.	3	3	2	2	3	1
۴	ارایه دلایل نقلی و عقلی بر حکمت ها و آثار مرتبه بر رعایت عبادات مالی و نقش آن در بر بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی جامعه اسلامی و انسانی .	3	2	2	2	1	1
۵	شناخت بدعت ها و آثار مرتبه بر آن ، دوری از قضاوت های افراطی و تفریطی در احکام عبادات.	3	3	2	1	2	1
مجموع		3	2.4	2	1.6	2	1

۳= مطابقت کامل ۲= مطابقت نسبی ۱= کمترین مطابقت

پلان درسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	دیپارتمنت	مضمون	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	ثقافت اسلامی	عبادات و حکمت های آن	اول	دوم	1	پوهنتون شمول

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	بحث های مقدماتی پیرامون کلیات مفاهیم و انگیزه عبادت در اسلام					پرسش و پاسخ
دوم	3	تعریف عبادت در لغت و اصطلاح شروط وجوب و پذیرش عبادات اهداف عبادت مراتب عبادت شمولیت و فراگیری عبادت در اسلام					//
سوم	5	ارکان اسلام وحکمت های آنها کلمه شهادت و جایگاه آن در عبادات					//

//					نماز و حکمت های آن تعریف نماز فضیلت نماز	7	چهارم
//					شروط، ارکان و مفسدات نماز	9	پنجم
//					اقسام نماز، احکام و فضایل نماز جماعت حکمت ها و فوائد نماز	11	ششم
//					حکم تارک نماز، پیامدها و راه های درمان آن.	13	هفتم
//					روزه و حکمت های آن تعریف روزه، اقسام روزه ، شروط و ارکان روزه	15	هشتم
//					امتحان بیست فیصد	17	نهم
//					فضایل روزه، مفسدات روزه حکمت ها و فوائد روزه. حکم تارک روزه.	19	دهم
//					زکات و حکمت های آن تعریف زکات ارکان و شروط زکات	21	یازدهم
//					اموال زکات (زکات نقدین، اموال تجارتی، مواشی، و حاصلات زراعتی	23	دوازدهم
//					مستحقین زکات حکمت ها و فوائد زکات حکم تارک زکات	25	سیزدهم

//					حج و حکمت های آن تعریف حج شروط و ارکان حج مفسدات حج حکمت ها و فواید حج حکم تارک حج عبادت های واجبی و نفلی	27	چهاردهم
//					بدعت در عبادات تعریف بدعت اقسام بدعت دلایل تحریم بدعت اسباب انتشار بدعت پیامد های زشت بدعت.	29	پانزدهم
					ارزیابی ؛ حل مشکلات محصلان و راهنمایی امتحان	31	شانزدهم

منابع یا مأخذ:	
1. مأخذ اساسی	عبادات و حکمت های آن - دیپارتمنت ثقافت اسلامی
2. مأخذ کمکی	1. قرضاوی، یوسف (1394)، عبادت در اسلام، اول (دیجیتال) www.Aqeedeh.com 1. اصلاحی، مولانا یوسف (1383)، فقه آسان، انتشارات میوند 2. قادر مرزی، ملا مسعود (1394)، تجلی حکمت در فلسفه ی پزشکی احکام، 1394 3. سید سابق (1394)، فقه السنه،

4. الموصلى (1377)، الاختيار لتعليل المختار، 5. شيخ صدوق (1390)، علل الشرايع، انتشارات وانك	
--	--

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون نظام اخلاقی اسلام

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهن خُی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	ثقافت اسلامی
اسم مضمون:	نظام اخلاقی اسلام
کود مضمون:	SL-IC 0301
تعداد کریدیت:	1 کریدیت
نوعیت مضمون:	پوهنتون شمول
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	سوم

شرح مختصر مضمون:

نظام اخلاقی اسلام که متأسفانه در جوامع اسلامی امروزی کمتر جنبه تطبیقی و عملی دارد ، در کاریکولم تحصیلی ثقافت اسلامی سومین مضمون از مضامین پوهنتون شمول ثقافت اسلامی می باشد، این مضمون ارتباط انسان را با نفس خودش و افراد جامعه از حیث اخلاق نیکو و یا رفتاری های نا شایسته مورد بررسی قرار می دهد. نظام اخلاقی در اسلام سرچشمه تمامی نظامهای دیگر است. از همینجاست که پیامبر اسلام اخلاق را مستقیماً با عقیده و عبادت ارتباط داده است. محصلان در ختم سمستر با مطالعه و آگاهی از این مضمون توانایی خواهد داشت تا در مورد مفهوم اخلاق ، فضایل و مکارم اخلاق در فرد و جامعه و تأثیرات آن و در مورد رذایل اخلاقی در فرد و جامعه و پیامدهای بد آن ، راه های علاج آن، شناخت و معلومات کامل بدست آورده و در نتیجه ، با دوری از علل و اسباب آغشته شدن در اخلاق رذیله و تلاش در الگو گیری از اسوه حسنه می توانند خود را به اخلاق نیکو و حمیده مزین سازند.

اهداف آموزشی:

- آشنایی کامل با مفاهیم اساسی علم اخلاق ، مبانی اخلاق اسلامی ، فضایل و رذایل اخلاقی از دیدگاه اسلام
- ارتباط اخلاق و عقاید و عبادات اسلامی.
- تشخیص و شناخت درست اخلاقیات اسلامی و مقایسه آن با دیدگاه سایر مکاتب اخلاق غیر اسلامی.
- شناخت مکلفیت های اخلاقی یک مسلمان از منابع اخلاق اسلامی و سهگیری فعالانه در نشر دعوت و ارزش های اخلاقی اسلام.
- ارایه دلایل نقلی و عقلی بر حکمت ها و آثار مرتبه ارزش های اخلاقی و پیامد گرفتاری به رذایل اخلاقی
- اسباب آغشته شدن به رذایل اخلاقی و طرق درمان آن از منظر اخلاق اسلامی.

شیوه های تدریس و آموزش:

ارایه ی لکچر، بحث آزاد و مناقشه، پاسخ به سوالات مربوط به عنوان درس بر اساس اصل محصل محوری.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

پیشگفتار - محتویات مضمون:

فصل اول: مفهوم نظام اخلاقی

- تعاریف نظام اخلاقی
- اخلاقی اسلام
- فلسفه انواع اخلاق
- منابع اخلاق اسلامی
- مبانی نظام اخلاق اسلامی

فصل دوم: ارزشهای اخلاقی در نگرش اسلامی

- فضایل اخلاق
- ارشادات قرآن، سنت و سلف صالح در ارتباط به اخلاق
- ارتباط اخلاق با ایمان ، عبادات و معاملات
- تربیه و پرورش اخلاق { تزکیه نفس - عرایز انسانی و طرق دیگر }

فصل سوم: مکارم اخلاق

- نمونه های از مکارم اخلاقی فردی
- نمونه های از مکارم اخلاقی اجتماعی
- پیامد های مکارم اخلاقی در اصلاح فرد و جامعه

فصل چهارم : رذایل اخلاقی

- نمونه های از رذایل اخلاقی فردی
- نمونه های از رذایل اخلاقی اجتماعی
- علل واسباب آغشته شدن به رذایل اخلاقی
- پیامدهای زشت رذایل اخلاقی در انحراف فرد و جامعه
- علاج رذایل اخلاقی در اسلام

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

شماره	نتایج متوقعه مضمون	نتایج متوقعه رشته					
		1. شنایی علمی و آکادمیکی محصلان رشته های مختلف تحصیلات عالی با اصول و مبانی کلی اسلام ، آشنایی با جهان بینی های مطرح و ارتباط اسلام با دستاوردهای علوم معاصر .	2. تربیه جوانان آگاه ، توانمند و ملتزم به ارزشها و اساسات فرهنگ و ثقافت اسلامی	3. تربیه کادر های متخصص ، متعهد و معتدل اسلامی که بتوانند به عنوان الگوی های عملی تربیه سالم اسلامی دور از افراط و تفریط میان سعادت دنیا و آخرت هماهنگی ایجاد نمایند.	4. ارایه دانش نظری جهت تبیین و توضیح مسایل کلی اسلامی به مبتنی بر دلایل نقلی و عقلی با بیان آثار و حکمت های هر موضوع.	5. بلند بردن سطح دانش دینی و اسلامی محصلان به منظور حضور سالم و فعال شان در عرصه های مهم انکشاف های حیاتی فردی و اجتماعی جامعه انسانی و عناصر مؤثر در تحکیم صلح و ثبات کشور در پرتوی تعالیم حیات بخش اسلامی.	6. انکشاف مهارت های تحقیقات علمی و توسعه فکری سالم اسلامی و انسانی جهت تنظیم رابطه درست انسان با پروردگار و جامعه انسانی و بهره گیری سالم از نعمات ارزنده عالم هستی .
۱	آشنایی کامل با مفاهیم اساسی علم اخلاق ، مبانی اخلاق اسلامی ، فضایل و رذایل اخلاقی از دیدگاه اسلام ارتباط اخلاق و عقاید و عبادات اسلامی.	3	2	2	1	3	
۲	تشخیص و شناخت درست اخلاقیات اسلامی و مقایسه آن با دیدگاه سایر مکاتب اخلاقی غیر اسلامی.	3	2	1	2	1	
۳	شناخت مکلفیت های اخلاقی یک مسلمان از منابع اخلاق اسلامی و سهگیری فعالانه در نشر دعوت و ارزش های اخلاقی اسلام.	3	2	2	1	2	
۴	ارایه دلایل نقلی و عقلی بر حکمت ها و آثار مرتبه ارزش های اخلاقی و پیامد گرفتاری به رذایل اخلاقی	3	3	2	1	3	
۵	اسباب آغشته شدن به رذایل اخلاقی و طرق درمان آن از منظر اخلاق اسلامی.	3	2	1	2	2	
مجموع		3	2.2	1.6	1.4	1.2	
		2.2					

پلان درسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	دیپارتمنت	مضمون	صنف	سمستر	تعداد کریدیت	نوع مضمون
	ثقافت اسلامی	نظام اخلاقی اسلام	دوم	سوم	1	پوهنتون شمول

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصّل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	بحث های مقدماتی پیرامون کلیات مفهوم نظام اخلاقی، تعاریف نظام اخلاقی					
دوم	3	اخلاقی اسلام فلسفه انواع اخلاق منابع اخلاق اسلامی					
سوم	5	مبانی نظام اخلاق اسلامی					
چهارم	7	ارزشهای اخلاقی در نگرش اسلامی، فضایل اخلاق، ارشادات قرآن، سنت و سلف صالح در ارتباط به اخلاق					
پنجم	9	ارتباط اخلاق با ایمان ، عبادات و معاملات تربیه و پرورش اخلاق { تزکیه نفس					

					– غرایز انسانی و طرق دیگر		
					مکارم اخلاق، نمونه های از مکارم اخلاقی فردی، اخلاص، محبت، صدق و امانت	11	ششم
					صبر، انواع صبر و پاداش آن، توکل و تواضع	13	هفتم
					حیاء و عفت، سخاوت، شجاعت، وفاء به عهد	15	هشتم
					امتحان بیست فیصد	17	نهم
					نمونه های از مکارم اخلاقی اجتماعی، احترام و شفقت، تعاون و همکاری و اصلاح طلبی	19	دهم
					عفو، ایثار، عدالت، تسامح، پیامد های مکارم اخلاقی در اصلاح فرد و جامعه	21	یازدهم
					رذایل اخلاقی، نمونه های از رذایل اخلاقی فردی، تکبر و خودخواهی، دروغ، خیانت و بخل	23	دوازدهم
					حسد، سوء ظن و بدگمانی، تعصب، تملق و چاپلوسی	25	سیزدهم
					نمونه های از رذایل اجتماع، استهزاء، عیب جوئی، لقب گذاری، تجسس، غیبت، دشنام، سخن چینی، کینه و عداوت، اسراف و تبذیر	27	چهاردهم

					علل و اسباب آغشته شدن به رذایل اخلاقی پیامدهای زشت رذایل اخلاقی در انحراف فرد و جامعه، علاج رذایل اخلاقی در اسلام	29	پانزدهم
					ارزیابی ؛ حل مشکلات محصلان و راهنمایی امتحان	31	شانزدهم

نوت: جدول فوق در کتاب نصاب تحصیلی رشته گنجانیده نشده بلکه توسط استاد مضمون تهیه و در اول سمستر به دسترس محصلان قرار .

منابع یا مأخذ:	
1 . مأخذ اساسی	نظام اخلاقی اسلام - دیپارتمنت ثقافت اسلامی
2 . مأخذ کمکی	1 . محمد غزالی، اخلاق مسلمان 2 . طباره، عفیف عبدالفتاح (1388)، روح الدین اسلامی، 3 . محسنی، محمد آصف (1365)، روش جدید اخلاق اسلامی، انتشارات قبادی 4 . امام غزالی (1393)، احیاء علوم الدین، فردوس 5 . ناصع علوان، عبدالله (1394)، چگونه فرزندان خود را تربیت کنیم، دیجیتال

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون نظام اجتماعی اسلام

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهن خُی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	ثقافت اسلامی
اسم مضمون:	نظام اجتماعی اسلام
کود مضمون:	SL-IC 0401
تعداد کريدیت:	1 کريدیت
نوعیت مضمون:	پوهنتون شمول
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	دوم
سمستر:	چهارم

شرح مختصر مضمون:

نظام اجتماعی اسلام در سلسله ی مضامین ثقافت اسلامی، چهارمین مضمون است که با رعایت تسلسل منطقی میان مطالب ثقافت اسلامی در سمستر های چهارم تدریس می شود. آگاهی ازین نظام ، که روابط ذات البینی را میان افراد جامعه اسلامی و رابطه جامعه اسلامی را با سایر جوامع غیر اسلامی، مطابق به رهنمود های آیات قران مجید و احادیث پیامبر اسلام بیان می دارد، از ضرورت های مبرم جامعه اسلامی برای هر مسلمان شمرده می شود. محصلان بعد از مطالعه و فراگیری این مضمون معلومات کامل و مستدل را در مورد مفهوم نظام اجتماعی اسلام ، اصول، مبانی و ویژه گی های آن، در مورد ساختار فرد و ساختار خانواده ، انحلال خانواده و روابط و آداب اجتماعی ، مبارزه با انحرافات اجتماعی بدست آورده و در نتیجه، آداب و مکلفیت هایش را در عرصه های زندگی فردی و اجتماعی در پرتوی رهنمود های نظام اجتماعی اسلام رعایت و در بهبود اوضاع اجتماعی مسئولانه سهم فعال خواهد گرفت.

اهداف آموزشی:

- آشنایی کامل با نظام با اساسات نظام اجتماعی اسلام و بیان آیات و احادیثی که در باره اجتماع و زندگی اجتماعی آمده است.
- درک و شناخت رابطه میان ساختار های فردی نظام اجتماعی اسلام با مبانی ساختارهای خانواده گی و اجتماعی اسلام.
- شناخت دلایل و رهنمود های شرعی حاکم بر جامعه و تفکیک آن از عرف های ناپسند
- تشخیص اسباب خشونت خانواده گی و راه های حل آن
- توانایی دفاع علمی و اکادمیکی از ارزش ها و کفالت نظام اجتماعی اسلام و طرق روش مبارزه با انحرافات اجتماعی از منظر اسلام

شیوه های تدریس و آموزش:

ارایه ی لکچر، بحث آزاد و مناقشه، پاسخ به سوالات مربوط به عنوان درس بر اساس اصل محصل محوری.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

پیشگفتار- محتویات مضمون:

فصل اول: مفهوم نظام اجتماعی

- تعریف نظام اجتماعی اسلامی
- اصول و مبانی نظام اجتماعی اسلامی
- ویژه گی های نظام اجتماعی اسلامی
- اهداف نظام اجتماعی اسلامی { ذکر تشویق اسلام به برخی از خدمات اجتماعی و عام المنفعه ضروری هست }

فصل دوم: ساختار جامعه اسلامی از دیدگاه اسلام

- ساختار فرد
- ساختار خانواده

فصل سوم: انحلال خانواده و راه های حل مشکلات آن

- اسباب انحلال خانواده
- اسباب خشونت خانواده گی و راه های حل آن
- تحدید نسل و تنظیم خانواده از دیدگاه اسلام

فصل چهارم: روابط واداب اجتماعی

- رابطه فرد با فرد
- رابطه فرد با اجتماع

فصل پنجم: مبارزه با انحرافات در جامعه اسلامی

- انحرافات اخلاقی
- اختلاط و مفاسد آن
- فحشاء و عریانی

-
- مسکرات و مخدرات
 - قمار
 - موسیقی و رقص
 - سوی استفاده از ابزار های معاصر (انترنیت، شبکه های اجتماعی، تلویزیون)

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نتایج متوقعه مضمون	مجموع
1. شنایی علمی و آکادمیکی محصلان رشته های مختلف تحصیلات عالی با اصول و مبانی کلی اسلام، آشنایی با جهان بینی های مطرح و ارتباط اسلام با دستاوردهای علوم معاصر.	2. تربیه جوانان آگاه، توانمند و ملتزم به ارزشها و اساسات فرهنگ و ثقافت اسلامی	3. تربیه کادر های متخصص، متعهد و معتدل اسلامی که بتوانند به عنوان الگوی های عملی تربیه سالم اسلامی دور از افراط و تفریط میان سعادت دنیا و آخرت هماهنگی ایجاد نمایند.	4. تربیه دانش نظری جهت تبیین و توضیح مسایل کلی اسلامی به مبتنی بر دلایل نقلی و عقلی با بیان آثار و حکمت های هر موضوع.	5. تربیه دانش سطح دینی و اسلامی محصلان به منظور حضور سالم و فعال شان در عرصه های مهم انکشاف های حیاتی فردی و اجتماعی جامعه انسانی و عناصر مؤثر در تحکیم صلح و ثبات کشور در پرتوی تعالیم حیات بخش اسلامی.	6. انکشاف مهارت های تحقیقات علمی و توسعه فکری سالم اسلامی و انسانی جهت تنظیم رابطه درست انسان با پروردگار و جامعه انسانی و بهره گیری سالم از نعمات ارزنده عالم هستی.		
ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.		
3	3	2	1	2	1	آشنایی کامل با نظام با اساسات نظام اجتماعی اسلام و بیان آیات و احادیثی که در باره اجتماع و زندگی اجتماعی آمده است.	۱
3	3	1	2	1	1	درک و شناخت رابطه میان ساختار های فردی نظام اجتماعی اسلام با مبانی ساختارهای خانواده گی و اجتماعی اسلام.	۲
3	3	2	3	2	1	شناخت دلایل و رهنمود های شرعی حاکم بر جامعه و تفکیک آن از عرف های ناپسند	۳
3	2	3	1	2	1	تشخیص اسباب خشونت خانواده گی و راه های حل آن	۴
3	2	1	2	1	1	توانایی دفاع علمی و آکادمیکی از ارزش ها و کفالت نظام اجتماعی اسلام و طرق روش مبارزه با انحرافات اجتماعی از منظر اسلام	۵
3	2.6	1.8	1.8	1.6	1	مجموع	
۳= مطابقت کامل						۲= مطابقت نسبی	
						۱= کمترین مطابقت	

پلان درسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	دیپارتمنت	مضمون	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	ثقافت اسلامی	نظام اجتماعی اسلام	دوم	چهارم	1	پوهنتون شمول

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	تعریف نظام اجتماعی اسلام اصول و مبانی نظام اجتماعی اسلام ویژه گی های نظام اجتماعی اسلام اهداف نظام اجتماعی اسلام { ذکر تشویق اسلام به برخی از خدمات اجتماعی و عام المنفعه ضروری هست}					پرسش و پاسخ
دوم	2	ساختار جامعه اسلامی از دیدگاه اسلام ساختار فرد ایمان و عقیده اخلاق و آداب، ساختار خانواده، مفهوم خانواده، ساختار خانواده، ازدواج، مقدمات ازدواج					//
سوم	3	اختیار همسر، آداب و شروط اختیار، اثار و نتایج اختیار					//

چهارم	4	تعریف نکاح، ارکان نکاح شروط نکاح { به نکاح های درست و نا درست اشاره شود}، آداب نکاح	//				
پنجم	5	مروری بر عاداتهای مروجه در نکاح ها در افغانستان، محرمات نکاح { به رضاعت اشاره شود}	//				
ششم	6	آثار و نتایج ازدواج، حقوق زوجین {اشاره به تعدد زوجات مهم است}، حقوق والدین حقوق اولاد (از جنین تا بلوغ) {درین جا به تبنی نیز اشاره شود} آداب خانواده	//				
هفتم	7	انحلال خانواده و راه های حل مشکلات آن، اسباب انحلال خانواده، طلاق، خلع، تفریق	//				
هشتم	8	ارتداد، لعان،ظهار و ایلاء	//				
نهم	9	امتحان بیست فیصد	//				
دهم	10	اسباب خشونت خانواده گی وراه های حل آن تحدید نسل و تنظیم خانواده از دیدگاه اسلام	//				
یازدهم	11	: روابط واداب اجتماعی، رابطه	//				

					فرد با فرد، رابطه فرد با اجتماع، خویشاوندان، همسایه، جامعه		
//					حفاظت محیط زیست از دیدگاه اسلام	12	دوازدهم
//					مسئولیت فرد در اصلاح جامعه، آداب اجتماعی، رعایت کرامت انسانی، آداب معاشرت، آداب خوردن و نوشیدن، آداب لباس پوشیدن، آداب سفر	13	سیزدهم
//					انحرافات اخلاقی، اختلاط و مفاسد آن، فحشاء و عریانی، مسکرات و مخدرات، قمار، موسیقی و رقص	14	چهاردهم
//					سوی استفاده از ابزار های معاصر (انترنیت، شبکه های اجتماعی، وتلوویزیون)	15	پانزدهم
//					ارزیابی ؛ حل مشکلات محصلان و راهنمایی امتحان	16	شانزدهم

نوت: جدول فوق در کتاب نصاب تحصیلی رشته گنجانیده نشده بلکه توسط استاد مضمون تهیه و در
اول سمستر به دسترس محصلان قرار .

منابع یا مأخذ:	
1 . مأخذ اساسی	نظام اجتماعی اسلام - دیپارتمنت ثقافت اسلامی

1. علوان، ناصع (1385)، آداب خواستگاری زوجین، 2. زحیلی، وهبه (1394)، فقه خانواده، دیجیتال 3. مودودی، ابو الا علی (1394)، حجاب در اسلام، دیجیتال 4. قطب، سید، عدالت اجتماعی اسلام، انجمن تربیه افکار 5. ایوب، حسن، سلوک اجتماعی در اسلام 6. سباعی، مصطفی، همکاری های اجتماعی 7. مطهری، مرتضی (1360)، نظام حقوق زن در اسلام، انتشارات صدرا	2. مأخذ کمکی
--	---------------------

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون نظام سیاسی اسلام

مقطع تحصیلی:

لیسانس

اسم پوهنتون: - - - - -

شرعیات

اسم پوهن خُی:

ثقافت اسلامی

اسم دیپارتمنت:

نظام سیاسی اسلام

اسم مضمون:

SL-IC 0501

کود مضمون:

1 کریدیت

تعداد کریدیت:

پوهنتون شمول

نوعیت مضمون:

ندارد

پیشنیاز مضمون:

سوم

صنف:

پنجم

سمستر:

شرح مختصر مضمون:

نظام سیاسی اسلام از جمله نظام هایست که امروزه بیشتر از هر زمان دیگر دوچار شبهات و تاخت و تاز قرار گرفته و حتی منجر به شیوع مفکوره پوچ جدائی دین از سیاست میان بعضی از مسلمانان نا آگاه گردیده است. در این نظام که در سمسٹر های پنجم تدریس می شود، محصلان در ختم این سمسٹر شناخت و معلومات کلی و مستدل را در مورد دلایل اثبات را بطنه مستحکم دین و سیاست ، اصول و مبانی ساختار سیاسی و اهداف نظام سیاسی در اسلام حاصل نموده و در نتیجه خواهند دانست که . دولت در نظام سیاسی اسلام چگونه تشکیل می شود؟ حقوق و وظایف رئیس دولت چیست؟ مکلفیت های رعیت کدام ها اند ؟ چگونه دولت اسلامی ارتباطات خویش را با دولت های دیگر باید قایم سازد؟ و همچنان در مورد جنگ و صلح و اهمیت آن در اسلام و اینکه چگونه اسلام صلح را تأمین نموده و گونه های مختلف صلح، صلح با تمام کشور های جهان طبق شروط و اهداف آن چگونه تحقق می یابد.

اهداف آموزشی:

- آشنایی کامل با مفهوم سیاست، نظریه سیاسی اندیشه اسلامی در منظومه نظام سیاسی اسلام، شناخت اساسات نظام سیاسی اسلام حقوق و جایب رعیت و حاکم اسلامی .
- شناخت رابطه دین و سیاست از منابع شرعی و عقلی، عوامل پندار جدایی دین و سیاست رابه اسلام و دموکراسی
- درک و شناخت منابع نظام سیاسی اسلام ، قوای متشکله و صلاحیت های هریک اهمیت شورای در نظام سیاسی اسلام
- شناخت طرق انتخاب حاکم اسلامی ، اسباب عزل و حکم خروج در برابر حاکم
- معرفت اصول تأمین عدالت اجتماعی، تعامل با اتباع غیرمسلمان و چگونگی رابطه دولت اسلامی با دولت های غیر اسلامی، حالات صلح و جنگ .

شیوه های تدریس و آموزش:

ارایه ی لکچر، بحث آزاد و مناقشه، پاسخ به سوالات مربوط به عنوان درس بر اساس اصل محصل محوری.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

پیشگفتار- محتویات مضمون: مفهوم نظام سیاسی در اسلام

- مبانی نظام سیاسی اسلامی
- ویژه گی های نظام سیاسی اسلامی
- اهداف نظام سیاسی اسلامی
- اسلام و سیاست
 - دلایل اثبات وجود نظام سیاسی در اسلام
 - عوامل جدائی دین از دولت یا سیاست
 - پیامد های جدائی دین از سیاست
 - اسلام و دموکراسی

فصل دوم: دولت در نظام سیاسی اسلامی

- تعریف دولت
- عناصر متشکله دولت
- ارکان دولت
- فصل سوم: وظایف دولت در نظام سیاسی اسلام
 - تحکیم شریعت و عدالت اجتماعی.
 - تأمین امنیت
 - تأمین آزادی های عمومی
 - اقامه عدالت
 - دفاع از حریم دولت
 - امر به معروف ونهی از منکر

-
- جمع آوری زکات
 - نشر دعوت
 - تأمین حقوق رعیت و واجبات رعیت در برابر دولت
 - تأمین خدمات و سهولت زندهگی برای مردم
 - فراهم نمودن زمینه تربیت و تعلیم برای همه
- فصل چهارم: روابط دولت
- روابط دولت اسلامی با دولت های اسلامی
 - روابط دولت اسلامی با دولت های غیر اسلامی
- فصل پنجم : صلح در نظام سیاسی اسلام
- تعریف صلح
 - شروط صلح
 - اهمیت صلح در اسلام
 - انواع صلح
 - نماد های صلح در اسلام

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نوع	نوع
1. شنایی علمی و آکادمیکی محصلان رشته های مختلف تحصیلات عالی با اصول و مبانی کلی اسلام ، آشنایی با جهان بینی های مطرح و ارتباط اسلام با دستاوردهای علوم معاصر .	2. تربیه جوانان آگاه ، توانمند و ملتزم به ارزشها و اساسات فرهنگ و ثقافت اسلامی	3. تربیه کادر های متخصص ، متعهد و معتدل اسلامی که بتوانند به عنوان الگوی های عملی تربیه سالم اسلامی دور از افراط و تفریط میان سعادت دنیا و آخرت هماهنگی ایجاد نمایند.	4. آرایه دانش نظری جهت تبیین و توضیح مسایل کلی اسلامی به مبتنی بر دلایل نقلی و عقلی با بیان آثار و حکمت های هر موضوع.	5. بلند بردن سطح دانش دینی و اسلامی محصلان به منظور حضور سالم و فعال شان در عرصه های مهم انکشاف های حیاتی فردی و اجتماعی جامعه انسانی و عناصر مؤثر در تحکیم صلح و ثبات کشور در پرتوی تعالیم حیات بخش اسلامی.	6. انکشاف مهارت های تحقیقات علمی و توسعه فکری سالم اسلامی و انسانی جهت تنظیم رابطه درست انسان با پروردگار و جامعه انسانی و بهره گیری سالم از نعمات ارزنده عالم هستی .		
ن.م.ر	ن.م.	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	۱	۱
۲	۳	۲	۱	۲	۱	۲	۱
۳	۲	۳	۱	۲	۱	۳	۲
۳	۳	۲	۲	۱	۱	۴	۳
۳	۲	۲	۱	۱	۱	۵	۴
۳	۳	۱	۲	۲	۱	مجموع	۵
۳= مطابقت کامل ۲= مطابقت نسبی ۱= کمترین مطابقت							

پلان درسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	دیپارتمنت	مضمون	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	ثقافت اسلامی	نظام سیاسی اسلام	سوم	پنجم	1	پوهنتون شمول

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	مفهوم نظام سیاسی در اسلام، مبانی نظام سیاسی اسلامی، ویژه گی های نظام سیاسی اسلامی، اهداف نظام سیاسی اسلامی					پرسش و پاسخ
دوم	3	اسلام و سیاست، دلایل اثبات وجود نظام سیاسی در اسلام					//
سوم	5	عوامل جدائی دین از دولت یا سیاست، پیامد های جدائی دین از سیاست					//
چهارم	7	اسلام و دموکراسی					//
پنجم	9	دولت در نظام سیاسی اسلامی، تعریف دولت عناصر متشکله دولت، ارکان دولت، قوه اجرائیه (سرزمین، اتباع، نظام، حاکمیت و استقلال)					//

//					رئیس دولت، حکم تعیین رئیس دولت، نامها و القاب رئیس دولت، شروط و مواصفات رئیس دولت	11	ششم
//					طرق انتخاب رئیس دولت، حقوق و واجبات رئیس دولت، عزل رئیس دولت، وزراء وولات.	13	هفتم
//					حقوق و واجبات رئیس دولت، عزل رئیس دولت وزراء وولات	15	هشتم
//					امتحان بیست فیصد	17	نهم
//					قوه مقننه، تعریف قوه مقننه، شورا، حکم شورا اهمیت شورا	19	دهم
//					شروط و کیفیت انتخاب اعضاء شورا، اختصا صا ت و صلاحیت های اعضاء، عزل اعضاء شورا، مقارنه شورای اسلامی و پارلمانهای معاصر	21	یازدهم
//					قوه قضائیه، تعریف قوه قضائیه، دیل مشروعیت آن، اهمیت قوه مقننه، شروط تعیین و جهت تعیین کننده آن	23	دوازدهم
//					وظایف دولت در نظام سیاسی اسلام، تحکیم شریعت و عدالت اجتماعی، تأمین امنیت اقامه عدالت، دفاع از حریم دولت، امر به معروف ونهی از منکر، جمع	25	سیزدهم

					آوری زکات، نشر دعوت، تأمین حقوق رعیت، تأمین آزادی های عمومی، تأمین خدمات و سهولت زندگی برای مردم ، فراهم نمودن زمینه تربیت و تعلیم برای همه حقوق و واجبات رعیت در برابر دولت		
					روابط دولت اسلامی با دولت های اسلامی روابط دولت اسلامی با دولت های غیر اسلامی	27	چهاردهم
					صلح در نظام سیاسی اسلام، تعریف صلح، شروط صلح، اهمیت صلح در اسلام، انواع صلح نماد های صلح در اسلام	29	پانزدهم
					ارزیابی ؛ حل مشکلات محصلان و راهنمایی امتحان	31	شانزدهم

منابع یا مأخذ:	
1 . مأخذ اساسی	نظام سیاسی اسلام – دیپارتمنت ثقافت اسلامی

1 . استاد سیاف، دین و دولت (اصول نظام سیاسی اسلام) 2 . سنهوری، عبدالرازق(1389)، نظریه ء دولت در فقه اهل سنت، 3 . قرضاوی ، یوسف (1384)، اصول فقه سیاسی اسلام، 4 . محسنی، آصف (1353)، فقه سیاسی اسلام کتابفروشی جعفری، تهران 5 . الرحمن، گوهر، اسلامی سیاست 6 . خلاف، عبدالوهاب، سیاست شرعی	2 . مآخذ کمکی
---	----------------------

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون نظام اقتصادی اسلام

اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهن خُی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	ثقافت اسلامی
اسم مضمون:	نظام اقتصادی اسلام
کود مضمون:	SL-IC 0601
تعداد کریدیت:	1 کریدیت
نوعیت مضمون:	پوهنتون شمول
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	سوم
سمستر:	ششم

شرح مختصر مضمون:

اقتصاد به عنوان شاه‌رگ حیات بشری از ضرورت‌های مبرم بشر است. دین مقدس اسلام نه تنها در مورد نظام اقتصادی از خود احکام دارد، بلکه یکی از مهمترین عرصه‌های عبادت در اسلام عبادت مالی می‌باشد. بر همین اساس است که نظام اقتصادی اسلام در سمسترهای ششم در قالب کاریکولم ثقافت اسلامی تدریس می‌شود. محصلان بعد از ختم این سمستر معلومات کلی را در مورد نظام اقتصادی اسلام و سایر مکاتب معروف اقتصادی، مال و اهمیت و هدف آن در اسلام، انواع مالکیت، عواید و مصارف مال و شروط استفاده و جمع‌آوری حاصل نموده و در نتیجه طبق رهنمودهای اسلام در تطبیق اندوخته‌هایش در بهبود اقتصادی فردی و اجتماعی تلاش همگانی نماید.

اهداف آموزشی:

- آشنایی کامل با مفاهیم کلی مباحث نظام اقتصادی اسلام و کسب معلومات مقایسوی از مکاتب اقتصادی وضعی.
 - درک تفاوت های اساسی مکاتب اقتصادی سوسیالزم و کاپیتالزم با نظام اقتصادی اسلام در موضوعات درآمد ، مصرف و توزیع سرمایه .
 - شناخت انواع مالکیت و خصوصیات هریک در نظام های اقتصادی اسلام.
 - معرفت اسباب مشروع مالکیت خصوصی و اسباب محرمه مالکیت در اسلام ، شناخت انواع ربا ، احکام و فلسفه حرمت آن و اجناس ربوی .
 - شناخت انواع شرکت های مشروع ، آشنای با انواع بیمه حکم آن .
- شیوه های تدریس و آموزش:

ارایه ی لکچر، بحث آزاد و مناقشه، پاسخ به سوالات مربوط به عنوان درس بر اساس اصل محصل محوری.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

فصل اول: پیشگفتار- محتویات مضمون

- مفهوم اقتصاد اسلامی
 - تاریخ تدوین اقتصاد اسلامی
 - اهمیت اقتصاد اسلامی
 - ✓ اصول و مصادر اقتصاد اسلامی
 - ✓ خصوصیات ویژه گی های اقتصاد اسلامی
 - ✓ ارتباط اقتصاد با عبادت اسلامی
 - ✓ بررسی و نقد نظام های اقتصادی معاصر و برتری نظام اقتصادی اسلام
- فصل دوم: عواید دولت اسلامی (زکات، عشر، خراج، معادن، وقف و مالیات)
- نگاهی به مالکیت در اسلام
 - انواع مالکیت
 - اسباب مالکیت در اقتصاد اسلامی
 - تعریف عقد شروط ارکان و انواع آن
 - بیع و شراء
 - ✓ تعریف بیع، شروط، ارکان و انواع آن
 - ✓ بیع مشروع (سلم اجاره ..) و بیع نا مشروع { اشاره به احتکار و ربا نیز صورت گیرد }
 - ✓ خیارات در بیع
 - ✓ اجاره ، هبه ، وصیت،
 - شراکت و انواع آن
 - ✓ عنان- وجوه - ابدان - مضاربت - مزارعت و مساقات - معاوضه - بانکداری - بیمه

✓ حقوق کارگر و کارفرما

- عقود تبرعات : وصیت هبه با ذکر ارکان و شروط آن. - قرض حسنه
- عقود امانات : عاریه - ودیعه - رهن

فصل سوم : مصارف مال

- مصارف مشروع و نا مشروع
- نفقه

✓ تعریف، شروط و انواع آن

- زکات { اشاره به علاج فقر با زکات مهم است }
- صدقات و کفارات

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نوعی	نوعی
1. شنایی علمی و آکادمیکی محصلان رشته های مختلف تحصیلات عالی با اصول و مبانی کلی اسلام ، آشنایی با جهان بینی های مطرح و ارتباط اسلام با دستاوردهای علوم معاصر .	2. تربیه جوانان آگاه ، توانمند و ملتزم به ارزشها و اساسات فرهنگ و ثقافت اسلامی	3. تربیه کادر های متخصص ، متعهد و معتدل اسلامی که بتوانند به عنوان الگوی های عملی تربیه سالم اسلامی دور از افراط و تفریط میان سعادت دنیا و آخرت هماهنگی ایجاد نمایند.	4. آرایه دانش نظری جهت تبیین و توضیح مسایل کلی اسلامی به مبتنی بر دلایل نقلی و عقلی با بیان آثار و حکمت های هر موضوع.	5. بلند بردن سطح دانش دینی و اسلامی محصلان به منظور حضور سالم و فعال شان در عرصه های مهم انکشاف های حیاتی فردی و اجتماعی جامعه انسانی و عناصر مؤثر در تحکیم صلح و ثبات کشور در پرتوی تعالیم حیات بخش اسلامی.	6. انکشاف مهارت های تحقیقات علمی و توسعه فکری سالم اسلامی و انسانی جهت تنظیم رابطه درست انسان با پروردگار و جامعه انسانی و بهره گیری سالم از نعمات ارزنده عالم هستی .		
ن.م.ن	ن.م.	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	ن.م.ر	۱	آشنایی کامل با مفاهیم کلی مباحث نظام اقتصادی اسلام و کسب معلومات مقایسوی از مکاتب اقتصادی وضعی.
3	2	1	2	1	1	۲	درک تفاوت های اساسی مکاتب اقتصادی سوسیالزم و کاپیتالزم با نظام اقتصادی اسلام در موضوعات درآمد ، مصرف و توزیع سرمایه .
3	3	1	3	1	1	۳	شناخت انواع مالکیت و خصوصیات هریک در نظام های اقتصادی اسلام.
3	2	2	1	3	1	۴	معرفت اسباب مشروع مالکیت خصوصی و اسباب محرمه مالکیت در اسلام ، شناخت انواع ربا ، احکام و فلسفه حرمت آن و اجناس ربوی .
3	2	1	2	2	1	۵	شناخت انواع شرکت های مشروع ، آشنای با انواع بیمه حکم آن .
3	2.2	1.4	1.8	1.8	1	مجموع	
						۳= مطابقت کامل ۲= مطابقت نسبی ۱= کمترین مطابقت	

پلان درسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	دیپارتمنت	مضمون	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	ثقافت اسلامی	نظام اقتصادی اسلام	سوم	ششم	1	پوهنتون شمول

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	مفهوم اقتصاد اسلامی، تاریخ تدوین اقتصاد اسلامی، تفاوت علم اقتصاد با نظام اقتصادی اسلام، اهمیت اقتصاد اسلامی					
دوم	3	اصول و مصادر اقتصاد اسلامی					
سوم	5	خصوصیات و ویژه گی های اقتصاد اسلامی، ارتباط اقتصاد با عبادات اسلامی					
چهارم	7	بررسی و نقد نظام های اقتصادی معاصر و برتری نظام اقتصادی اسلام.					
پنجم	9	مالکیت در اسلام، نگاهی به مالکیت در اسلام انواع مالکیت					
ششم	11	عواید دولت اسلامی (زکات، عشر، خراج، معادن، وقف و مالیات)					

					اسباب مشروع مالکیت خصوصی در اقتصاد اسلامی، احیاء موات، احراز مباحات، عقود و میراث	13	هفتم
					تعریف عقد شروط ارکان و انواع آن، بیع و شراء تعریف بیع، شروط، ارکان و انواع آن بیع مشروع (سلم اجاره ..) اختیارات در بیع.	15	هشتم
					امتحان بیست فیصد	17	نهم
					اسباب محرمه مالکیت در اقتصاد اسلامی { ربا، قمار احتکار }	19	دهم
					شراکت و انواع آن، عنان - وجوه - ابدان - مضاربت - مزارعت و مساقات - مفاوضه - بانکداری - بیمه حقوق کارگر و کارفرما	21	یازدهم
					بانکداری و معاملات بانکداری اسلامی	23	دوازدهم
					بیمه (به مزارعه و مساقات نیز اشاره شود)	25	سیزدهم
					عقود تبرعات : وصیت هبه با ذکر ارکان و شروط آن. - قرض حسنه، عقود امانات : عاریه - ودیعه - رهن	27	چهاردهم

					مصارف مال، مصارف مشروع و نا مشروع، نفقه تعريف، شروط و انواع آن	29	پانزدهم
					ارزيابي ؛ حل مشكلات محصلان و راهنمايي امتحان	31	شانزدهم

نوت: جدول فوق در کتاب نصاب تحصیلی رشته گنجانیده نشده بلکه توسط استاد مضمون تهیه و در اول سمستر به دسترس محصلان قرار

منابع یا مأخذ:	
1. مأخذ اساسی	نظام اقتصادی اسلام – دیپارتمنت ثقافت اسلامی
2. مأخذ کمکی	1. صدر، باقر، 1393، اقتصاد ما، انتشارات دارالصدر 2. عثمانی، تقی (1394)، اقتصاد اسلامی، دیجیتال 3. عبدالعزیز، نعمانی، نظام اقتصادی اسلام 4. مطهری، مرتضی (1380)، نظریه اقتصادی، 5. طهماسی، مبادی علم اقتصاد، انتشارات خجسته 6. قرضاوی، یوسف، مبادی اقتصاد اسلامی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون قرآن و علوم معاصر

مقطع تحصیلی:	لیسانس
اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهن خُی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	ثقافت اسلامی
اسم مضمون:	قرآن و علوم معاصر
کود مضمون:	SL-IC 0701
تعداد کریدیت:	1 کریدیت
نوعیت مضمون:	پوهنتون شمول
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	چهارم
سمستر:	هفتم

شرح مختصر مضمون:

قرآن و علوم معاصر عنوان هفتمین مضمون ثقافت اسلامی است که در سمستر های هفتم در قالب کاریکولم تحصیلی ثقافت اسلامی تدریس می شود. این مضمون به گونه ی کلی ارتباط مطالب قرآنی را با علوم امروزی بیان میکند و از ضرورت های مبرم جهت فهم درست اسلام میباشد. زیرا تکنالوژی امروزی برخی از جوانان را که از قرآن معلومات کاملی ندارند دوچار شک و تردیدهای خطیر نموده است، مانند این گمان که در عصرپیشرفت علم وتکنالوژی مطالب قرآنی قابلیت تطبیقش را از دست داده است. در حالیکه هر قدر علوم معاصر اکتشافات جدید را ایجاد نماید بجز بیان نمودن اشارات علمی که در قرآن مجید و سنت پیامبر اسلام قبل از یکهزارو چهارصد سال آمده است، چیزی دیگری نمیباشد. محصلان بعد از فراگیری این مضمون در ختم سمستر معلومات کلی علمی را پیرامون مراحل و گونه های نزول قرآن کریم، حقوق قرآن کریم، ابعاد اعجاز قرآن کریم و رابطه اکتشافات علمی با مطالب قرآن را بدست آورده و در نتیجه به

عظمت و گسترده گی اعجاز علمی قرآن کریم بیشتر آشنا شده و در تطبیق دستورات قرآن در زندگی فردی و اجتماعی خویش تلاش عاشقانه نموده و در تمام عرصه های حیات شان هدفمندتر گام برخواهند داشت..

اهداف آموزشی:

- آشنایی کامل به مباحث عمومی و کلی قرآن کریم، مراحل و گونه های نزول کریم ابعاد اعجاز و برخی از نمونه های اعجاز این کلام جاودانه الهی.
- شناخت و درک حقوق قرآن کریم، معرفت مقاصد و اهداف قرآن کریم
- شناخت ابعاد اعجاز قرآن کریم، رابطه قرآن کریم با اکتشافات علمی معاصر و چگونگی میزان اعتماد به نظریات ارایه شده علمی معاصر.
- آشنایی به مفاهیم معجزه، کرامت، استدراج و نمونه های از معجزات پیامبر اکرم (ص)
- شناخت مطالب قرآنی پیرامون خلقت سیارات، حرکات منظومه ها، تطور خلقت انسان، نزول باران، نظام زوجیت در هستی

شیوه های تدریس و آموزش:

ارایه ی لکچر، بحث آزاد و مناقشه، پاسخ به سوالات مربوط به عنوان درس بر اساس اصل محصل محوری.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

پیشگفتار- محتویات مضمون:

- قرآن
- مراحل نزولی قرآن
- جمع آوری قرآن
- فضائل قرآن کریم
- حقوق قرآن کریم
- نظریات برخی از دانشمندان غربی در مورد قرآن کریم
- خلاصه فصل اول
- پرسش ها
- مآخذ

فصل دهم: علوم معاصر

- تمهید
- مفهوم علوم معاصر
- قرآن کریم و اکتشافات علمی معاصر
- نظریات برخی از دانشمندان علوم معاصر در مورد قرآن کریم
- معیار ها و ضوابط اعجاز علمی
- پیشرفت ساینس در پرتوی قرآن کریم

- اشتباهات نظریات ساینسی

- خلاصه فصل دوم

- پرسش ها

- مآخذ

فصل سوم: اعجاز قرآن کریم

- انواع معجزات قرآن کریم

- وجوه اعجاز قرآن کریم

- نمونه های اعجاز علمی قرآن کریم

- خلاصه فصل چهارم

- پرسش ها

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نوعی	
1. شنایی علمی و آکادمیکی محصلان رشته های مختلف تحصیلات عالی با اصول و مبانی کلی اسلام، آشنایی با جهان بینی های مطرح و ارتباط اسلام با دستاوردهای علوم معاصر.	2. تربیه جوانان آگاه، توانمند و ملتزم به ارزشها و اساسات فرهنگ و ثقافت اسلامی	3. تربیه کادر های متخصص، متعهد و معتدل اسلامی که بتوانند به عنوان الگوی های عملی تربیه سالم اسلامی دور از افراط و تفریط میان سعادت دنیا و آخرت هماهنگی ایجاد نمایند.	4. ارایه دانش نظری جهت تبیین و توضیح مسایل کلی اسلامی به مبتنی بر دلایل نقلی و عقلی با بیان آثار و حکمت های هر موضوع.	5. بلند بردن سطح دانش دینی و اسلامی محصلان به منظور حضور سالم و فعال شان در عرصه های مهم انکشاف های حیاتی فردی و اجتماعی جامعه انسانی و عناصر مؤثر در تحکیم صلح و ثبات کشور در پرتوی تعالیم حیات بخش اسلامی.	6. انکشاف مهارت های تحقیقات علمی و توسعه فکری سالم اسلامی و انسانی جهت تنظیم رابطه درست انسان با پروردگار و جامعه انسانی و بهره گیری سالم از نعمات		
ن.م.ر.	ن.م.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.		
3	2	2	2	1	1	۱	آشنایی کامل به مباحث عمومی و کلی قرآن کریم، مراحل و گونه های نزول کریم ابعاد اعجاز و برخی از نمونه های اعجاز این کلام جاودانه الهی.
3	1	2	2	2	1	۲	شناخت و درک حقوق قرآن کریم، معرفت مقاصد و اهداف قرآن کریم
3	2	۱	3	1	2	۳	شناخت ابعاد اعجاز قرآن کریم، رابطه قرآن کریم با اکتشافات علمی معاصر و چگونگی میزان اعتماد به نظریات ارایه شده علمی معاصر.
3	2	2	1	3	1	۴	آشنایی به مفاهیم معجزه، کرامت، استدراج و نمونه های از معجزات پیامبر اکرم (ص)
3	2	1	2	1	2	۵	شناخت مطالب قرآنی پیرامون خلقت سیارات، حرکات منظومه ها، تطور خلقت انسان، نزول باران، نظام زوجیت در هستی
3	1.8	2.6	2	1.6	1.4	مجموع	
۳=مطابقت کامل						۲=مطابقت نسبی	
						۱=کمترین مطابقت	

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	دیپارتمنت	مضمون	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	ثقافت اسلامی	قرآن و علوم معاصر	چهارم	هفتم	1	پوهنتون شمول

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	تعریف قرآن کریم، مفهوم وحی و انواع آن، وحی مخصوص قرآن کریم					برسش و پاسخ
دوم	3	مراحل نزولی قرآن، جمع آوری قرآن، فضائل قرآن کریم					//
سوم	5	حقوق قرآن کریم، نظریات برخی از دانشمندان غربی در مورد قرآن کریم					//
چهارم	7	دلایل عدم تحریف قرآن کریم					//
پنجم	9	معیار ها و ضوابط اعجاز علمی، پیشرفت ساینس در پرتوی قرآن کریم، اشتباهات نظریات ساینسی.					//
ششم	11	انواع معجزات قرآن کریم					//

//					وجوه اعجاز قرآن کریم	13	هفتم
//					نمونه های از اعجاز قرآن کریم	15	هشتم
//					امتحان بیست فیصد	17	نهم
//					جدایی میان زمین و آسمان از دیدگاه قرآن کریم و علوم معاصر، نجوم از قرآن کریم و علوم معاصر	19	دهم
//					باد و هوا از دیدگاه قرآن کریم و علوم معاصر، زمین و کوه ها از دیدگاه قرآن کریم و علوم معاصر	21	یازدهم
//					محیط زیست از دیدگاه قرآن کریم و علوم معاصر	23	دوازدهم
//					بحار و نزول باران از دیدگاه قرآن کریم و علوم معاصر	25	سیزدهم
//					خلقت انسان و مراحل آن از دیدگاه قرآن کریم و علوم معاصر	27	چهاردهم
//					ریاضیات از دیدگاه قرآن کریم و علوم معاصر، فزیک از دیدگاه قرآن کریم و علوم معاصر	29	پانزدهم
//					ارزیابی ؛ حل مشکلات محصلان و راهنمایی امتحان	31	شانزدهم

نوت: جدول فوق در کتاب نصاب تحصیلی رشته گنجانیده نشده بلکه توسط استاد مضمون تهیه و در اول سمستر به دسترس محصلان قرار .

منابع یا مأخذ:	
قرآن و علوم معاصر - دیپارتمنت ثقافت اسلامی	1 . مأخذ اساسی
1 . مخلص، عبدالرؤف (1394)، تجلی قرآن در عصر حاضر، 2 . نابلسی، محمد راتب، دایره المعارف اعجاز علمی در پرتوی قرآن و سنت 3 . زندانی، عبدالمجید (1382)، کتاب توحید، (1382)، جامعه القرآن، تهران 4 . صابونی، علی، تبیان فی علوم القرآن 5 . میلر، گری، قرآن کتاب شگفت انگیز 6 . محسنی، آصف، قرآن یا سند اسلام 7 . عبدالباقی، مصباح الله، قرآن کریم و علوم معاصر	2 . مأخذ کمکی

مفردات و پلان درسی هفته وار مضمون تمدن اسلامی

اسم پوهنتون:	-----
اسم پوهن خُی:	شرعیات
اسم دیپارتمنت:	ثقافت اسلامی
اسم مضمون:	تمدن اسلامی
کود مضمون:	SL-IC 0801
تعداد کريدیت:	1 کريدیت
نوعیت مضمون:	پوهنتون شمول
پیشنیاز مضمون:	ندارد
صنف:	چهارم
سمستر:	هشتم

شرح مختصر مضمون:

مضمون تمدن اسلامی که در سمستر های هشتم در قالب کاریکولم تحصیلی مضامین ثقافت اسلامی تدریس می شود ، در حقیقت جزء تاریخ فراموش شده اسلام در نزد مسلمانان امروزی و مخصوصاً قشر جوان جامعه بشمار می رود که آگاهی و فهم درست آن از نیاز های اساسی و ضرورت های مبرم محصلان می باشد. محصلان عزیز در ختم سمستر معلومات کلی را پیرامون مفهوم تمدن ، عوامل ایجاد تمدن ها ، عناصر سازنده تمدن ها ، بخصوص عناصر تمدن اسلامی و نقش اسلام در اصلاح و تغییرات مثبت در روند های تمدنی بدست آورده و در نتیجه بتوانند علاوه بر بیان اساسات بعد و حیانی تمدن اسلامی از دستآورد های مسلمانان در عرصه های مختلف تمدنی با استناد به دلایل روشن در عرصه علوم مختلفه مانند : کیمیا، فزیک، ریاضی، طب، فارمسی، انجینیری، همچنان تاریخ ، جغرافیه ، فلسفه، علم فلک بر علاوه از علوم شرعی دفاع نموده و در نشر آن تلاش سازنده را انجام دهند.

اهداف آموزشی:

- آشنایی کامل با عناصر سازنده تمدن ، تمدن های بشری قبل از اسلام،
- تبیین و توضیح عناصر سازنده تمدن به شکل عام و عناصر تمدن به شکل خاص همراه با
- ارایه دلایل مستند و قابل پذیرش علمی اکادمیکی.
- توانایی بر تشخیص اینکه رسول (اکرم ص) در دوره تأسیسی و توسعه تمدن اسلامی کدام تغییرات و اصلاحات را در تمدن بشری بمیان آورده و چی اصول را جدیداً پی ریزی نموده اند
- اینکه به توانند با ارایه نمونه های از کار کرد های تمدنی خلفای راشدین در عرصه توسعه و گسترش تمدن اسلامی نقش ایشان را در برازندگی های فراموش شده تمدن اسلامی مسئولانه ایفا نمایند.
- دفاع مستدل ازین که به گونه عام تمدن امروزی بشریت مرهون سعی و تلاش مسلمانان دوره های نخستین تاریخ اسلام است.

شیوه های تدریس و آموزش:

ارایه ی لکچر، بحث آزاد و مناقشه، پاسخ به سوالات مربوط به عنوان درس بر اساس اصل محصل محوری.

مفردات درسی مضمون: (فصل ها و زیر فصل ها)

پیشگفتار- محتویات مضمون:

فصل اول: ورود به پدیده تمدن

- تعریف لغوی و اصطلاحی تمدن
- عناصر تمدن
- ویژه گی های تمدن اسلامی

فصل دوم: تمدن اسلامی

- اسلام و تغییردر تمدن بشریت
- مبانی علمی در کار نامه های رسول الله صلی الله علیه وسلم
- معرفی مختصر از کار نامه های : سیاسی،اقتصادی،اجتماعی ، اخلاقی و..... رسول الله صلی الله علیه و سلم
- نماد های از اندوخته های علمی خلفای راشدین
- بخشی از انجازات علمی وپیشرفتهای تکنالوژی مسلمانان پیشین
- نمونه های از اندوخته های علمی و تکنالوژی در عرصه های:
- نقش تمدن اسلامی در رفاه بشریت
- علت عقب مانده گی مسلمانان امروزی و راه های بیرون رفت
- گفتگوی تمدن ها

فصل سوم: جوامع اسلامی و مفاهیم جدید

- محیط زیست
- حقوق بشر و حقوق زن
- آزادی بیان
- نقد و بررسی بردگی در اسلام

جدول نقشه مفهومی نتایج متوقعه مضمون و رشته

نتایج متوقعه رشته						نوع	نوع
1. شنایی علمی و اکادمیکی محصلان رشته های مختلف تحصیلات عالی با اصول و مبانی کلی اسلام ، آشنایی با جهان بینی های مطرح و ارتباط اسلام با دستاوردهای علوم معاصر .	2. تربیه جوانان آگاه ، توانمند و ملتزم به ارزشها و اساسات فرهنگ و ثقافت اسلامی	3. تربیه کادر های متخصص ، متعهد و معتدل اسلامی که بتوانند به عنوان الگوی های عملی تربیه سالم اسلامی دور از افراط و تفریط میان سعادت دنیا و آخرت هماهنگی ایجاد نمایند.	4. آرایه دانش نظری جهت تبیین و توضیح مسایل کلی اسلامی به مبتنی بر دلایل نقلی و عقلی با بیان آثار و حکمت های هر موضوع.	5. بلند بردن سطح دانش دینی و اسلامی محصلان به منظور حضور سالم و فعال شان در عرصه های مهم انکشاف های حیاتی فردی و اجتماعی جامعه انسانی و عناصر مؤثر در تحکیم صلح و ثبات کشور در پرتوی تعلیم حیات بخش اسلامی.	6. انکشاف مهارت های تحقیقات علمی و توسعه فکری سالم اسلامی و انسانی جهت تنظیم رابطه درست انسان با پروردگار و جامعه انسانی و بهره گیری سالم از نعمات ارزنده عالم هستی .		
ن.م.ر.	ن.م.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.	ن.م.ر.		
3	2	2	2	3	1	آشنایی کامل با عناصر سازنده تمدن ، تمدن های بشری قبل از اسلام.	۱
3	2	3	1	2	1	تبیین و توضیح عناصر سازنده تمدن به شکل عام و عناصر تمدن به شکل خاص همراه با آرایه دلایل مستند و قابل پذیرش علمی اکادمیکی.	۲
3	2	3	1	2	1	توانایی بر تشخیص اینکه رسول (اکرم ص) در دوره تأسیسی و توسعه تمدن اسلامی کدام تغییرات و اصلاحات را در تمدن بشری بمیان آورده و چی اصول را جدیداً پی ریزی نموده اند	۳
3	3	2	3	2	1	اینکه به توانند با آرایه نمونه های از کار کرد های تمدنی خلفای راشدین در عرصه توسعه و گسترش تمدن اسلامی نقش ایشان را در برانندگی های فراموش شده تمدن اسلامی مسئولانه ایفا نمایند.	۴
3	3	2	2	2	1	دفاع مستدل ازین که به گونه عام تمدن امروزین بشریت مرهون سعی و تلاش مسلمانان دوره های نخستین تاریخ اسلام است.	۵
3	2.4	2.4	1.8	1.2	1	مجموع	
۳= مطابقت کامل ۲= مطابقت نسبی ۱= کمترین مطابقت							

کورس پالیسی هفته وار مضمون

معلومات اساسی	دیپارتمنت	مضمون	صنف	سمستر	تعداد کريدیت	نوع مضمون
	ثقافت اسلامی	تمدن اسلامی	چهارم	هشتم	1	پوهنتون شمول

هفته	ساعات درسی	موضوع	نتیجه متوقعه آموزشی	فعالیت استاد	فعالیت محصل	روش تدریس	ارزیابی روزمره
اول	1	ورود به پدیده تمدن تعریف لغوی و اصطلاحی تمدن عناصر تمدن ویژه گی های تمدن اسلامی					پرسش و پاسخ
دوم	3	بررسی وضعیت تمدن های قبل از اسلام					//
سوم	5	تمدن اسلامی اسلام و تغییر در تمدن بشریت مبانی علمی در کار نامه های رسول الله صلی الله علیه وسلم					//
چهارم	7	معرفی مختصر از کار نامه های : سیاسی، اقتصادی، اجتماعی ، اخلاقی و..... رسول الله صلی الله علیه و سلم					//
پنجم	9	نماد های از اندوخته های علمی					//

					خلفای راشدین (کارکرد های تمدنی)		
//					بخشی از دستاوردهای علمی و پیشرفتهای تکنالوژی مسلمانان پیشین	11	ششم
//					دستاوردهای تمدن اسلامی : دستاوردهای علمی علوم اسلامی (تفسیر ، حدیث فقه ، اصول فقه اصول تفسیر و انواع اصول های دیگر و علم کلام)، علوم تجربی، امنیتی، اقتصادی، قضایی، معماری، اداری و حکومتداری و مراکز معروف علمی	13	هفتم
//					فقه ، اصول فقه صرف و نحو، علم کلام...	15	هشتم
//					امتحان بیست فیصد	18	
//					ریاضیات، هندسه، طب	19	دهم
//					تاریخ، جغرافیه، معماری و انجینیری.	21	یازدهم
//					نقش تمدن اسلامی در رفاه بشریت علت عقب مانده گی مسلمانان امروزی و راه های بیرون رفت	23	دوازدهم

سیزدهم	25	گفتگوی تمدن ها					//
چهاردهم	27	محیط زیست، حقوق بشر و حقوق زن					//
پانزدهم	29	آزادی بیان نقد و بررسی بردگی در اسلام					//
شانزدهم	31	ارزیابی ؛ حل مشکلات محصلان و راهنمایی امتحان					//

نوت: جدول فوق در کتاب نصاب تحصیلی رشته گنجانیده نشده بلکه توسط استاد مضمون تهیه و در اول سمستر به دسترس محصلان قرار .

یا مآخذ:	
1. مآخذ اساسی	تمدن اسلامی - دیپارتمنت ثقافت اسلامی
2. مآخذ کمکی	1. صمیم، عبدالمجید (1397)، تمدن اسلامی. طبع اول، انتشارات قدس 2. سباعی، مصطفی (1420 ق)، من روائع حضارتنا. دارالوراف، ریاض. 3. رحیم زی، حسام الدین (2918)، تمدن اسلامی 4. علوان، ناصع، دستآورد های تمدن اسلامی و نقش آن در سیاست 5. ولایتی، علی اکبر، تمدن اسلامی 6. ابراهیم حسن، حسن، تاریخ سیاسی اسلام 7. گستاولوبون، تمدن اسلام و عرب

نوت: قابل یاد آوری است که مفردات مضامین انگلیسی اختصاصی بیولوژی 1 و 2، کامپیوتر، بیوفزیک، ریاضی و احصائیه، تاریخ معاصر و صلح حل منازعه در این مفردات شامل نبوده، چون تا هنوز کلسترهای مضامین فوق الذکر شروع نشده است.

نام کلستر: بیولوژی

رییس کلستر: پوهنیار احمد ظاهر فیروزکوهی 0792446514

معاون کلستر: پوهنیار عبدالعلی کریمی 0797999925

منشی کلستر: پوهنمل محمد حسن جعفری 0795006796

لست اعضای اشتراک کننده کلستر بیولوژی از تمام پوهنتون ها و موسسات

تحصیلات عالی کشور

ردیف	اسم	تخلص	رتبه علمی	پوهنتون و وظیفه	شماره تماس و ایمیل	محل امضا
۱	میرویس	صافی	پوهندوی	فاریاب ریس کلستر نصاب	۰۷۹۹۲۷۴۷۱۲ iqbalsafi799@gmail.com	
۲	شکیبا	فقیری	پوهاند	بلخ معاون کلستر نصاب	۰۷۸۰۱۲۵۷۸۸ faqeri@gmail.com	
۳	محمد حس ن	جعفری	پوهنمل	بغلان منشی کلستر نصاب	۰۷۷۷۴۶۰۹۵۵ jafari8261@gmail.com	
۴	مونسه	حبیبی	پوهاند	بلخ ریس پوهنحی	۰۷۹۳۱۸۸۶۴۰ monisa1.habibi@gmail.com	
۵	ذاکره	بابکر خیل	پوهاند	ننگرهار ریس پوهنحی	۰۷۰۰۶۴۶۳۶۶۴ jamel_ahmad38@gmail.com	
۶	محمد عمر	عابد	پوهنوال	ننگرهار آمر دیپارتمنت	۰۷۸۷۴۴۴۲۳۵	
۷	علی الله	جلیل	سرمولف	ریس تالیف کتب درسی انکشاف نصاب تعلیمی وزارت معارف	۰۷۹۹۲۹۲۴۰۶ aliullah.jalil@gmail.com	
۸	بصیر احمد	کریمی	پوهندوی	هرات ریس پوهنحی	0786284190	
۹	لطیفه	سادات	پوهندوی	شهید ربانی آمر دیپارتمنت	۰۷۸۳۶۳۴۲۹۸	
۱۰	ضیا الله	احمدزی	پوهندوی	پکتیا ریس پوهنحی	۰۷۷۵۲۸۵۷۱۰ ziaull.ahmadzai1959@gmail.	

	com					
۱۱	سلما	یوسفزی	پوهندوی	کندز آمر دیپارتمنت	۰۷۹۵۷۳۱۵۱۸ slmyousuf123@gmail.com	
۱۲	خان وزیر	عادل	پوهنمل	شیخ زاهد معاون پوهنچی	۰۰۷۶۴۶۱۸۰۸۵ ۰۷۶۴۶۱۸۰۸۵ khwazir.adil@yahoo.com	
۱۳	غازی جان	محمدی	پوهنمل	شیخ زاهد آمر	۰۷۹۹۸۳۸۶۰۹ ghazijan62@yahoo.com	
۱۴	اجمل	جاهد	پوهنیار	کندهار آمر دیپارتمنت	۰۷۰۰۳۱۳۳۰۵ ajmaljahid@gmail.com	
۱۵	احمد ظاهر	فیروز کوهی	پوهنیار	بادغیس ریس پوهنچی	۰۷۹۲۴۴۶۵۱۴ ahz.feroozkohy@gmail.com	
۱۶	سید مسعود	ابدالی	پوهنیار	البیرونی آمر دیپارتمنت	۰۷۰۷۰۰۰۴۴۰ abdalisayedmasood@gmail.com	
۱۷	عبدالظاهر	محسن	پوهنمل	پکتیا آمر دیپارتمنت	۰۷۹۵۳۸۸۴۱۱-۰۷۷۷۵۰۰۱۲۷ a-zahir68@yahoo.com	
۱۸	عبدالوکیل	عیان	پوهیالی	فراه آمر دیپارتمنت	۰۷۰۰۰۰۰۵۰۸	
۱۹	مدثر	زاهد		پکتیا آمر دیپارتمنت	۰۷۷۸۷۸۶۱۶۷	
۲۰	ابوذر	اکبری	پوهیالی	سرپل آمر دیپارتمنت	۰۷۰۸۰۲۴۰۴۵ abozaryeqan122@gmail.com	
۲۱	جنیدالله	صوریار		بدخشان آمر دیپارتمنت	۰۷۷۷۷۶۰۰۷۸ sabooryar34@gmail.com	
۲۲	حکمت الله	مشتاق		پنجشیر آمر دیپارتمنت	۰۷۰۷۰۹۰۰۶۸	
۲۳	سید عبدالله	حسینی		نیمروز آمر دیپارتمنت	۰۷۸۶۲۳۰۲۵۴ abdullahhossini8@gmail.com	
۲۴	شعیب	حامد		جوزجان آمر دیپارتمنت	۰۷۳۰۰۳۳۴۰۵ shoaibhamid7788@gmail.com	
۲۵	معصومه	نجاتی	نامزد	دایکندی	۰۷۷۲۴۵۰۶۴۴	

	masumahnejati@gmail.com	آمر دیپارتمنت	پوهنیار			
۲۶	۰۷۹۷۹۹۹۲۵	هرات آمر دیپارتمنت	پوهیالی	کریمی	عبدالعلی	
۲۷	۰۷۸۱۶۸۱۸۷۸ shoaibshariati2014	پروان استاد	پوهنمل	شریعتی	محمد شعیب	
۲۸	۰۷۰۰۲۶۴۵۶۷ assadullahfrogh@gmail.com	تعلیم و تربیه ریس دانشکده	پوهنوال	فروغ	اسدالله	
۲۹	۰۷۷۰۶۳۷۱۷۵ mohammadrizazahir@gmail.com	کونړ ریس دانشکده	پوهنیار	ظہیر	محمد رضا	
۳۰	۰۷۸۱۷۱۱۰۹۹	لغمان		رحیمی	محمد ابرار	
۳۱	۰۷۶۷۸۴۳۳۹۹ noorullahhaqmal@yahoo.com	ارزگان استاد	نامزد پوهنیار	حقمل	نورالله	
۳۲	۰۷۰۵۴۸۹۵۸۵ nazar wahaj@gmail.com	تخار	پوهنیار	وهاج	نظر محمد	
۳۳	۰۷۰۴۳۳۹۴۹۶ ataullahabid070433@gmail.com	ارزگان	نامزد پوهنیار	عابد	عطاالله	
۳۴	۰۷۰۸۶۴۱۶۳۳ hikmatullahhaqpal2019@gmail.com	زابل	نامزد پوهنیار	حقپال	حکمت الله	
۳۵	۰۷۰۷۰۹۰۰۶۸ abohamad.mushtaq@gmail.com	پنجشیر آمر دیپارتمنت	پوهنیار	مشتاق	حکمت الله	